

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

79'uncu Birleşim 8 Mayıs 2024 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	214
II.- GELEN KÂĞITLAR	221
III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	222
<i>A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI</i>	<i>222:226</i>
1.- İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel'in, Güney Afrika Cumhuriyeti'nin İsrail'e karşı Uluslararası Adalet Divanı nezdinde 29 Aralık 2023'te Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi'nin ihlali gerekçesiyle açmış olduğu davaya Türkiye'nin müdahale talebinde bulunma kararına ilişkin gündem dışı konuşması	222:223
2.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir'in, Alevilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	224:225
3.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent'in, Sakarya'nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması	225:226

IV.- AÇIKLAMALAR

226,229,254,276,
283,291,312,330,333

- 1.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, İsrail'in Refah'a saldırı emrinin tüm insanlığın vicdanını sarstığına ilişkin açıklaması 226
- 2.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, Şanlıurfa'da depremde zarar gören ve başvuruları geçen yıl alınan 110 tescilli yapının restorasyonu için verilen desteğe ve Şanlıurfa İli Kültür Envanteri Projesi'nin hayata geçirilmesine ilişkin açıklaması 226:227
- 3.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, sağlığın artık sadece iktidarın zengin ettiği bir kitlenin ulaştığı hizmet hâline geldiğine ilişkin açıklaması 227
- 4.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Türkiye'de doğan SMA'lı bebeklerin çok şanssız olduğuna ve SMA'lı 2 yaşındaki Çorumlu Ege Bostancı'ya ilişkin açıklaması 227
- 5.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'da buğday üretimi yapan çiftçilerin mağdur olduğuna ilişkin açıklaması 227:228
- 6.- Tekirdağ Milletvekili Nurtan Yontar'ın, Kıbrıs şehit yakınları, gazileri ve gazi yakınları için talep edilenlere ilişkin açıklaması 228
- 7.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, çocukların kurşunlarla, füzelerle, en vahşi silahlarla katledildiği bir çağın tanığı bir anne olarak seslendiğine ilişkin açıklaması 228
- 8.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, ABD'li cumhuriyetçi senatörlerin Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı Başsavcısına yazdıkları mektuba ilişkin açıklaması 229
- 9.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Hassa Otoyolu ve Demir Yolu Tüneli Projesi'nin yapılan ihalesiyle ilgili kamuoyunun merak ettiklerine ilişkin açıklaması 229
- 10.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 31 Mart yerel seçimlerinin tüm Türkiye'de büyük ve acımasız yolsuzlukları gözler önüne serdiğine ve Uşak Belediyesi'ne ilişkin açıklaması 229
- 11.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, dünya refah içinde yaşarken Refah içinde masum çocukların ölemeyeceğine ilişkin açıklaması 230
- 12.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Türkiye'nin 12 milyonu aşan işsiz sayısı rekor kırdığına, yüksek enflasyon ve fahiş zamların da geçimi imkânsız hâle getirdiğine ilişkin açıklaması 230
- 13.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, kamu emekçilerinin çalışma zorunluluğu süresine ve tayin hakkına ilişkin taleplerine ilişkin açıklaması 230
- 14.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Türkiye'de otizmlili bireylerin ve ailelerinin yaşadığı sorunlara ve zorluklara ilişkin açıklaması 231
- 15.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın Kardeşköy'deki TOKİ mağdurlarına ilişkin açıklaması 231

- 16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, AKP iktidarının yaratıp büyüttüğü ruhsal bunalım salgınına ilişkin açıklaması 231
- 17.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, fındıkta tarımsal desteklerin hâlâ ödenmediğine, Giresun'da kaliteli fındık için ekstra destek istediklerine ve Millî Fındık Şûrası'nın toplanması gerektiğine ilişkin açıklaması 232
- 18.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Türkçenin resmî dil ilan edilşinin 747'nci yılında Türk Dil Bayramı'nın 10-13 Mayıs tarihlerinde yine Karaman'da kutlanacağına ilişkin açıklaması 232
- 19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kanun Hükmü filminin Altın Portakal'dan sonra İşçi Filmleri Festivali'nde de engellendiğine ve bu yasağa karşı düzenlediği imza kampanyasına milletvekillerinden destek beklediğine ilişkin açıklaması 232
- 20.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'nin Melikgazi ilçesinin Sarımsaklı Mahallesi'nin sorunlarına ilişkin açıklaması 233
- 21.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, sayıları 20 bine varan asker ve polisin terörle mücadele esnasında yaralandıkları hâlde TSK Sağlık Yönetmeliği ve 1053 no.lu Nizamname'deki kıstaslar nedeniyle gazi sayılmadıklarına ilişkin açıklaması 233
- 22.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, yabancı uyruklu bir öğrenci tarafından öldürülen Öğretmen İbrahim Oktugan'a ve sınır kapılarını yol geçen hanına çeviren iktidarın bu cinayetten sorumlu olduğuna ilişkin açıklaması 233:234
- 23.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Zeki Alasya'nın vefatının 9'uncu yılına ve sağlık kuruluşlarında staj yapan sağlık meslek lisesi öğrencilerinin staj paralarının iki aydır "Ödenek yok." gerekçesiyle yatırılmadığına ilişkin açıklaması 234
- 24.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ta kesilen trafik cezalarındaki artışa ilişkin açıklaması 234
- 25.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, yaşamını yitiren Cumhuriyet Halk Partisi İlkadım Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı Mahir Bak'a ve toplumun genelinde ama özellikle de genç nüfusta giderek yaygınlaşan intiharların failine ilişkin açıklaması 234
- 26.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, staj ve çıraklık mağdurlarına ve kademeli emeklilik bekleyen vatandaşların sorunlarına ilişkin açıklaması 235
- 27.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla'nın Marmaris ve Fethiye ilçelerinde yangınlar sebebiyle denize akan balığın temizlenmesi için gönderilen Çamur V gemisinin görevini tamamlamadan dönmesine ilişkin açıklaması 235

28.- Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Borçka ilçesi Gündoğdu Mahallesi'nde Şubat 2024 tarihinde meydana gelen heyelan sonrası yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması

235:236

29.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde meydana gelen endüstriyel atık kaynaklı hava felaketinin yarattığı tahribat hakkında henüz aydınlatıcı bir açıklama yapılmadığına ilişkin açıklaması

236

30.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 16 Mayıs'ta Kobani kumpas davasının karar duruşmasının yapılacağına ve Birecik Belediye Başkanı seçilen Mehmet Begit'e ilişkin açıklaması

236

31.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İsrail'in Filistin'de yaptığı olduğu soykırımın devamı niteliğinde olan eylemlerine, İsrail'le ticaretin sonlandırılmasına yönelik adımları önemsediklerine, üçüncü ülkeler üzerinden İsrail'le ticaretin kaldığı yerden devam edeceğine yönelik endişelere, Güney Afrika'nın, Adalet Divanında İsrail'e karşı açmış olduğu davaya Türkiye'nin müdahil olma kararına, dün gruplarını ziyaret eden Cumartesi Annelerine ve 25 Mayıs'ta 1000'inci haftasına girecek sivil eylemlerine İçişleri Bakanının duyursuz kalmaması gerektiğine, Cumartesi Anneleri başta olmak üzere acısı olan bütün anneleri, Diyarbakır Annelerini ve Şenyaşar ailesinin annesini de saygıyla selamladığına ilişkin açıklaması

236:238

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Özel Eyüpsultan Final Akademi Anadolu Lisesinde yabancı uyruklu bir suç makinesi tarafından katledilen Öğretmen İbrahim Oktugan'a ve sığınmacı meselesine, eğitim sisteminde yaşanan sorunlara, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne, Türkiye'nin geleceğinin AK PARTİ iktidarının paralelinde bir ideolojiyle şekillendirilmeye çalışıldığına, İstanbul Tabip Odasının paylaştığı bir eğitim araştırma hastanesinin randevu programına, sağlık sistemindeki tıkanıklığın ve krizin aşama aşama bir çöküşe gittiğine ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Türkiye'nin bugününe ışık tutan sözlerine ilişkin açıklaması

238:240

33.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Hamas'ın ateşkes önerilerine onay verdiğini duyurmasına rağmen İsrail'in savaş kabinesinin Refah'ta saldırılara devam kararı almasına, Türkiye'nin Uluslararası Adalet Divanında İsrail aleyhine açılan soykırım davasına müdahil olma kararına, Türkiye'nin İsrail'e yönelik ticareti durdurmasına, bölgede kalıcı barışın sağlanma koşullarına ve 6-12 Mayıs Vakıf Haftası'na ilişkin açıklaması

240:241

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, iktidarın partileri üzerinden demokratik siyasete yönelik ciddi bir tasfiye operasyonuna yeniden girişmiş olduğuna ve son iki üç günde yapılan gözaltılara, Şanlıurfa Hilvan seçimlerinin yenilenme kararı alınmasına, Şanlıurfa Birecik Belediye Başkanı

seçilen Mehmet Begit'in partilerinden istifa etmesine ve ilçe binalarına gerçekleştirilen silahlı saldırıya, bugün tahliye edilen Suriye uyruklu Hüseyin Musto'nun sınır dışı edilme riskine, motosikletli bir ekibin çarpması sonucu hayatını kaybeden Gültekin Öztürk'e ve cezasızlık politikasına, İmralı'da derin bir tecrit olduğuna, siyasi mahpusların Abdullah Öcalan'a özgürlük için başlattıkları açlık grevini sonlandırarak eylemlerini başka bir aşamaya taşıdıklarına, İmralı'da kalan Veysi Aktaş'ın şartlı tahliyesinin bir yıl daha uzatılmasına, verilen aile görüşü yasaklarına ve Kürt sorunu çözülmeden Türkiye'nin demokratikleşemeyeceğine ilişkin açıklaması

241:244

35.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, yirmi bir yıllık iktidarın Meclis gündemine getirebileceği bir tane kanun teklifinin dahi olmadığına, dün ve bugün uluslararası sözleşmelerinin görüşülmesine, memleketin hiçbir gündeminin burada ele alınamadığına, iktidarın sektörler itibarıyla Türkiye'yi getirdiği yere, Öğretmen İbrahim Oktugan'ın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına alınan 18 yaşındaki suç makinesi bir Iraklı tarafından vurulmasına ve ülkedeki 10 milyon mülteciye, TRT Kıbrıs temsilcisi olarak atanan Sefa Karahasan'ın diplomasına, sahte diploma vakasının bu olayla da sınırlı olmadığına, Sağlık Bakanının Medipol Hastanelerini işlettiğine, devlet hastanelerine gitmek zorunlu olan vatandaşlara, kendi gündemlerinin sağlık, eğitim ve çiftçiler olduğuna, TÜİK'in memleketin en güvenilir kurumlarından biri hâline geldiğine ve Meclis koridorlarına saklanarak, koltukların arkasına yaslanarak bu memleketin hiçbir sorununun çözülemeyeceğine ilişkin açıklaması

244:246

36.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, duayla başlamak istediğine, nikâh merasiminde dua yapmasına müsaade edilmeyen çifte ve bugün nikâhı olan bütün çiftlere, Mısır ve Katar ara buluculuğundaki ateşkes teklifini Hamas'ın kabul etmesine rağmen İsrail'in havadan ve karadan Refah'a saldırılarını aralıksız sürdürmeye devam ettiğine, 8-14 Mayıs Vakıflar Haftası'na, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, yeni gelişen "aile belediyeciliği" kavramına ve 31 Mart yerel seçimleri sonrasında CHP belediyelerindeki ehliyetli ve liyakatli "aile" atamalarına, Diyarbakır ve Mardin Büyükşehir Belediyelerinde Türk Bayrağı'na ve İstiklal Marşı'na karşı yapılanlara ve kutsallarına saygısızlık yapılmasına veya iftira atılmasına asla izin vermeyeceklerine, CHP'nin Toroslar Belediyesi Meclis üyesi Bejna Güney'e ilişkin açıklaması

246:248

37.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

249

38.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	249:250
39.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	250:253
40.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	254
41.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	255
42.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	255:256
43.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	256:257
44.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	257:259
45.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Millî Eğitim Bakanlığının müfredat değişikliğini acilen Millî Eğitim Şûrası'nı toplayıp alınacak tavsiye kararlarına göre yapması gerektiğine ilişkin açıklaması	259
46.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko'nun, PIKTES öğretmenlerinin yaşadıkları mağduriyetlere ilişkin açıklaması	259:260
47.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	276:277
48.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, DEM PARTİ Grubunun kendilerine verdiği dilekçe örneğinin hem İçişleri Bakanlığına hem de Göç İdaresi Başkanlığına da ulaşmış olduğuna, detaylı bir araştırmadan sonra hazırlanacak raporların sonuçlarını paylaşacaklarına ve hiçbir insanın kötü muameleye maruz kalmasına müsaade etmeyeceklerine ilişkin açıklaması	283
49.- Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Ordu ilinin yüz ölçümünün yüzde 60'ından fazlasına maden arama ruhsatı verildiğine ilişkin açıklaması	283:284
50.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kamu işçilerinin ücrette adalet beklediğine ilişkin açıklaması	284
51.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Bolu'nun en büyük 3'üncü ilçesi olan Göynük'te sağlık başta olmak üzere bazı kamu hizmetlerine erişimde sorun yaşandığına ilişkin açıklaması	284

52.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'yı İstanbul-İzmir Otoyolu'na bağlayan Kılıç yolundaki sorunların bitmediğine ilişkin açıklaması	284:285
53.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'da dolu yağışı nedeniyle üzüm bağları hasar gören ve sigortası olmayan çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için Tarım Bakanlığına çağrıda bulunduğu ilişkin açıklaması	285
54.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı yeniden yönetici görevlendirmelerinde yine bir usulsüzlüğe imza attığına ilişkin açıklaması	285
55.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun 65 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	291:292
56.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü'nün 65 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	312:313
57.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın kürsüden Oturum Başkanı Gülizar Bıçer Karaca'ya dönerek söylediği sözler nedeniyle üzüntülerini belirtmek istediğine ve bu tutumu tasvip etmediklerine ilişkin açıklaması	330
58.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın 65 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	333:334
59.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	334
60.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması	334:335

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

228

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

228

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkanı Resmiye Eroğlu Canaltay ve beraberindeki heyete "Hoş geldiniz." denilmesi	228
--	-----

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

253

1.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	253
--	-----

VII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

260:276,277:283

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, tarımsal girdi fiyatlarının kontrol altına alınması ve hububat için hem üreticilerin hem de tüketicilerin faydasına olacak şekilde adil bir taban fiyatının belirlenmesi amacıyla 8/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

260:266

2.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, emeklilerin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 2/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

266:272

3.- DEM PARTİ Grubunun, Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve arkadaşları tarafından, geri gönderme merkezlerinde yaşanan ihlallerin araştırılması amacıyla 30/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

272:276,277:278

4.- CHP Grubunun, Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı ve arkadaşları tarafından, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yapılan çay üretimindeki sorunların araştırılması amacıyla 21/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

278:283

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

286,292,313,322,

330,335,342

A) KANUN TEKLİFLERİ

286:291,292:312,

313:321,322:330,

330:333,335:341,

342:355

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/53) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 65)

286:291,292:312,

313:321,322:330,

330:333,335:338,

342:355

2.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1644) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 85)

338:339,342:355

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1657) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 87)

339:340,342:355

4.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/63) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41)

341

5.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/64) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 42)

341

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

321

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın 65 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki kullandığı "düşmanca tavır" ifadesini asla kabul etmediğine, tüm milletvekili arkadaşlarının talep ettikleri takdirde hiçbir şekilde söz haklarına bir kısıtlama getirmediğine ve yönetimlerinde Anayasa'yı ve İç Tüzük'ü uygulamanın Meclis Başkan Vekillerinin temel görevi olduğuna ilişkin konuşması

321:322

X.- OYLAMALAR

342

1.- (S. Sayısı: 65) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

342:355

2.- (S. Sayısı: 85) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

342:355

3.- (S. Sayısı: 87) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin oylaması

342:355

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak altı oturum yaptı.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca, bugün Türkiye Cumhuriyeti tarihinde unutulmaz bir anı yaşadıklarına, Başkanlık Divanında ilk kez 3 kadın milletvekilinin yer aldığına ilişkin bir konuşma yaptı.

Ankara Milletvekili Ahmet Fethan Baykoç, siyonizm sorununa ve Filistin gerçeğine, Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar, Şanlıurfa'nın yerel sorunlarına,

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan, 6 Mayıs 1972'de gerçekleştirilen idamların 52'nci yılında Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'a, darağacında 3 fidana,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden;

Sakarya Üniversitesi ve Akdeniz Üniversitesi öğrencilerine,

Anadolu Üniversitesi öğrencilerine,

“Hoş geldiniz.” denildi.

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Havva Sibel Söylemez, millî muharip uçak KAAN'ın 2'nci uçuşuna,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, Mecliste 24 Nisan 1972 yılında Deniz Gezmiş'in idam tasarısıyla ilgili yapılan oylamaya,

Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal, Şanlıurfa'da elektriklerin kesik olduğuna,

Adana Milletvekili Ayhan Barut, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in Almanya'da yaptığı açıklamaya ve insanların yoksulluk girdabında boğulduğuna,

Osmaniye Milletvekili Asu Kaya, Osmaniye'nin köylülerinin mülkiyet sorunlarına,
Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez, Hakkâri'nin Kavaklı köyündeki maden faaliyetlerine ilişkin köy halkının başlattığı direnişin 16'ncı gününe,

Amasya Milletvekili Reşat Karagöz, AKP milletvekillerinin Amasya ve ilçelerinde “çalıştay” ve “istişare toplantısı” adı altında yaptıkları toplantılara,

Aydın Milletvekili Evrim Karakoz,

Adana Milletvekili Orhan Sümer,

Mülakatlara ve 20 bin öğretmen ataması yapılacağı açıklamasına,

Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul, Zonguldak'ta ve Türkiye genelinde kesilen trafik cezalarındaki artışa,

Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan, 5 Mayıs Dünya Ebeler Günü'ne,

Uşak Milletvekili Ali Karaoba, geçen hafta Uşak'ta 7 yaşındaki bir çocuğu meningokok menenjitinden kaybettiklerine,

Samsun Milletvekili Murat Çan, iktidarın 20 bin öğretmen ataması kararına,

Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı, emeklilerin aylık sınırında yaşam mücadelesi verdiğine,

Tekirdağ Milletvekili Cem Aşar, bugün, gençlerin eğitim düzeyi arttıkça aldıkları ücretlerde, iş bulma oranlarında aksi yönde azalma olduğuna,

Kahramanmaraş Milletvekili İrfan Karatutlu, deprem bölgesi Kahramanmaraş'taki sorunlara,

Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız, Çorum halkına her seçim öncesi verilen sözlerin yerine getirilmediğine,

Mersin Milletvekili Gülcan Kış, Mersin'deki tavuk üreticilerinin beyaz et ihracatına getirilen sınırlamayla mağdur edildiğine,

Kırşehir Milletvekili Metin İlhan, Hükûmetin yirmi iki yıldır kırmızı et sektöründeki sorunlara kalıcı çözüm üretilmediğine,

Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara, Reyhanlı patlamasının 11'inci yıl dönümüne, stajyerler ve çırakların sigorta tescil tarihlerinin hizmete başlama yılı olarak kabul edilmesinin zaruri olduğuna,

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut, öğretmenlerin mülakatın kaldırılması ve atama taleplerine,

Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar, Milli Eğitim Bakanlığının Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne,

Kars Milletvekili Adem Çalkın, İzmir Karşıyaka Belediyesine bağlı Zübeyde Hanım Nikâh Sarayında edilen duanın görevli tarafından kesildiğine,

Kayseri Milletvekili Aşkın Genç, İl Başkanı Avukat Mustafa Kulkuloğlu'nun vefatının 44'üncü yıl dönümüne,

Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan'ın yaptığı gündem dışı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş, Deniz Gezmiş, Yusuf Aslan ve Hüseyin İnan'ı saygıyla andığına,

Konya Milletvekili Barış Bektaş, TMO'nun hâlen buğday alımına dair açıklama yapmadığına ve fiyat vermediğine,

Mersin Milletvekili Perihan Koca, Van'la dayanışma eylemlerinde gözaltına alınıp tutuklanan Sedanur Uğur ve Sibel Örkmez'e,

Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun, Tarım Bakanını acil buğday taban fiyatını açıklamaya çağırdıklarına ve Erzurum Aziziye’de “jeotermal” denen seraların kömürle ısıtıldığına,

Kayseri Milletvekili Sayın Bayar Özsoy, partisi içinde İçişleri Bakanlığından sorumlu Genel Başkan Yardımcısı Murat Bakan’ın attığı, İçişleri Bakanını göreve davet eden “tweet”e,

Ankara Milletvekili Deniz Demir, Ankara Cumhuriyet Başsavcılığının Sinan Ateş’in öldürülmesine ilişkin 22 şüpheli hakkında hazırladığı iddianameye,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, bugün 3 kadın milletvekilinin Başkanlık Divanında yer almasına, Gaziantep’te bir trafik kazasında hayatını kaybeden 6 vatandaşa, Millî Eğitim Bakanının 20 bin öğretmen atamasına ilişkin açıklamasına, mülakatlara, “Millî Eğitim Akademisi” adı altında bir akademi kurulacağına, Saadet Partisi ve Gelecek Partisi Grubu olarak 7 Ekimden bu yana defalarca araştırma önergesi verdiklerine ve genel görüşme talebinde bulunduklarına, bu kürsüde Filistin davasına sahip çıkan herkesten bu iktidarın özür dilemesi gerektiğine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, 3 kadın üyenin, 3 kadın başkanın Başkanlık Divanını oluşturmalarına, Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin’in 20 bin öğretmen ataması yapılacağını ve mülakatın kaldırılmayacağını açıklamasına, Türkiye’nin içinde bulunduğu iktisadi durum nedeniyle vatandaşların göçü bir çıkış yolu olarak gördüğüne ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin Türkiye’yi çok ciddi sorunlara gebe bıraktığına, Netanyahu rejiminin sürdürdüğü vahşeti ve soykırımı bir kez daha kınadıklarına,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Deniz Gezmiş, Hüseyin İnan ve Yusuf Aslan’ın 6 Mayıs 1972’de idam edilmelerinin 52’nci yılına, 5 Mayıs Paskalya Bayramı’na, 5-6 Mayıs tarihlerinde kutlanan Hıdırellez’e, Dersim Düzgün Baba Cemevi’nde yaşananlara ve AKP Hükûmetini hukuka ve inanca, Alevî inancına saygıya davet ettiğine, Kültür ve Turizm Bakanlığının birkaç hafta öncesinde cemevlerinin su faturalarını ödeyeceğini ifade ettiğine, Standard & Poor’s’un Türkiye’nin kredi notunu B’den B+’ya çıkarması üzerine Hazine ve Maliye Bakanının yaptığı açıklamaya, Millî Eğitim Bakanının 20 bin öğretmen ataması yapılacağını duyurmasına, Gazeteci Celal Başlangıç’ın sürgünde yaşamını yitirdiğine ve tutuklanan Mezopotamya Ajansı Muhabiri Esra Solin’e,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, İYİ Partinin yeni Grup Başkan Vekilleri Buğra Kavuncu’ya ve Turhan Çömez’e, bugün 3 kadın milletvekili tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisinin yönetiliyor olmasına, Deniz’i, Hüseyin’i, Yusuf’u saygıyla andığına ve Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanının yaptığı, Denizlerin, Hüseyinlerin, Yusuf’ların idamına yönelik kararın yok sayılmasına ilişkin bir Meclis kararını üretme çağrısını sürdürdüğüne, 1 Mayıs 2024’te İstanbul’da yaşananlara, 13 Şubat 2024 tarihinde Resmî Gazete’de yayımlanan sekizinci yargı paketinin Anayasa Mahkemesine götürdükleri maddelerine, Türkiye Yüzyılı Maarif Planı’na ve Millî Eğitim Bakanının mülakatla ilgili açıklamasına, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üç günlük gündemine, Cumhuriyet Halk Partisinin 26 Mayıs 2024 tarihinde Ankara’da büyük emekli mitingi gerçekleştireceğine,

Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu, dün Gaziantep’in İslâhiye ilçesinde meydana gelen trafik kazasında hayatını kaybedenlere, İsrail savaş kabinesinin Refah’ta saldırılara devam etme kararı almasına, Türkiye için katılımcı ve güçlü bir anayasa yapma imkânı ve iradesinin Gazi Mecliste şu anda var olduğuna, 8-14 Mayıs Vakıflar Haftası’na,

Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Gaziantep Milletvekili Şahzade Demir'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz, emekli polislerin büyük bir ekonomik sıkıntıya düştüğüne,

Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever, kademeli emeklilikle ilgili yasal düzenlemenin derhâl Meclise getirilmesi gerektiğine,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, Türkiye'nin 2015'ten beri kutuplaşma ve hukuksuzluk iklimine savrulduğuna,

Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen, bugün Meclisi ziyaret eden Cumartesi Annelerinin sorunlarına,

Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez, CHP Trabzon önceki dönem İl Başkanı Cafer Hazaroğlu'nun vefatına, fındık destek ödemelerinin mayıs ayı gelmesine rağmen yapılmadığına ve fındık bahçelerine dadanan kahverengi kokarcanın fındığın kökünü kuruttuğuna,

Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın, Dargeçit JİTEM davasına,

Mersin Milletvekili Hasan Ufuk Çakır, Mersinli çiftçilerin mağduriyetlerine,

Gaziantep Milletvekili Melih Meriç, dün Gaziantep'in İslâhiye ilçesinde yaşanan kazaya ve 6 Şubat depreminde zarar gören İslâhiye-Hatay yoluna,

Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko, engelli memurların emekli maaşlarına,

Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen, yıllardır tamamlanmayan İslâhiye-Hatay kara yolunda meydana gelen kazaya,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

Başkanlıkça, Mersin Milletvekili Ali Bozan'ın Anayasa Komisyonu üyeliğinden istifasına ilişkin yazısının 3 Mayıs 2024 tarihinde Başkanlığa ulaştığına ilişkin bir duyuruda bulunuldu.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının;

Türkiye Büyük Millet Meclisi NATO PA Türk Grubu Başkanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun Katar Ekonomik Forumu'na katılmak üzere Katar'ın başkenti Doha'ya ziyaret gerçekleştirmesine,

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Ankara Milletvekili Fuat Oktay ve beraberinde bir heyetin 22-24 Mayıs 2024 tarihlerinde Norveç'e resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine,

TBMM Dışişleri Komisyonu Başkanı Ankara Milletvekili Fuat Oktay ve beraberinde bir heyetin 14-16 Mayıs 2024 tarihlerinde Danimarka'ya resmî bir ziyaret gerçekleştirmesine,

İlişkin tezkereleri kabul edildi.

Amasya Milletvekili Hasan Çilez, Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin bir açıklamada bulundu.

CHP Grubunun, 7/5/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın tarafından, öğretmenlerin istihdam sorunlarının araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

İYİ Parti Grubunun, 25/10/2023 tarihinde İzmir Milletvekili Hüsmen Kırkpınar ve 19 milletvekili tarafından, öğretmen alımlarında mülakat uygulamasının kaldırılması için yapılması gerekenlerin belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

DEM PARTİ Grubunun, 7/5/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Kobani davasındaki hukuk dışılıkların tespit edilmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Saadet Partisi Grubunun, 7/5/2024 tarihinde Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, öğretmen atamalarının yetersizliğinin nedenlerini detaylı bir şekilde incelemek, mevcut atama politikalarının getirdiği sorunları tespit etmek ve çözüm önerileri geliştirmek amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak,

Görüşmelerinin Genel Kurulun 7 Mayıs 2024 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerileri yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 72, 57, 58, 60, 65, 85, 87, 41, 42, 63, 64, 100, 101 ve 102 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ve 14’üncü sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Konya Milletvekili Orhan Erdem’in İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit;

Bugün Meclisi ziyaret eden Cumartesi İnsanlarına,

Karabük Milletvekili Cem Şahin’in DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

İzmir Milletvekili Murat Bakan’ın, (2/1286) esas numaralı 926 Sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

DEM PARTİ Grubuna ait olup boş bulunan Anayasa Komisyonu üyeliğine Şanlıurfa Milletvekili Mithat Sancar seçildi.

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1'inci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansının Özbekistan Cumhuriyeti'ndeki Faaliyeti Hakkında Anlaşmanın Notalarla Birlikte Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/74) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 72),

2'nci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçla Mücadelede İş Birliği Konulu Anlaşma'da Yapılan Değişiklikler ve İlavelerle İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/65) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 57),

3'üncü sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Protokolü'nde Yapılan Değişiklikler ve İlaveler ile İlgili Ek Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/66) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 58),

4'üncü sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/51) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 60),

Görüşmeleri tamamlanarak yapılan açık oylamalarından sonra kabul edildi.

5'inci sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/53) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 65),

6'ncı sırasına alınan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1644) ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 85),

Görüşmeleri Komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve bugün Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Konya Milletvekili Mehmet Baykan, bugün Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta ile Konya Milletvekili Mehmet Baykan'ın yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın bugün yerinden sarf ettiği ifadeleriyle ilgili düzeltme yapılacaksa bunun şimdi yapılmasını beklediklerine,

Van Milletvekili Mahmut Dindar, maksadı aşan sözleri olduysa sözlerini geri aldığına, maksadının ortamı germek olmadığına,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın 72 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde Saadet Partisi Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya;

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Alınan karar gereğince, 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere 23.51'de birleşime son verildi.

Gülizar BİÇER KARACA

Başkan Vekili

Sibel SUIÇMEZ

Trabzon

Kâtip Üye

Rümeysa KADAK

İstanbul

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 130

8.05.2024 Çarşamba

Milletvekili Teklifleri

1.- Balıkesir Milletvekili Mustafa Canbey ve Ankara Milletvekili Zeynep Yıldız ile 93 Milletvekilinin; Dışişleri Teşkilatını Güçlendirme Vakfı Kanunu Teklifi (2/2139) (Dışişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:8.05.2024)

2.- İstanbul Milletvekili Doğan Bekin'in; Özel Barınma Hizmeti Veren Kurumlar ve Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2140) (Plan ve Bütçe ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:6.05.2024)

3.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın; 5682 Sayılı Pasaport Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2141) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:7.05.2024)

4.- İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş'ın; 5510 Sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/2142) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:7.05.2024)

8 Mayıs 2024 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.01

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Sibel SUIÇMEZ (Trabzon)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79’uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, Güney Afrika Cumhuriyeti’nin İsrail’e karşı Uluslararası Adalet Divanı nezdinde, 29 Aralık 2023’te, Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nin ihlali gerekçesiyle açmış olduğu davaya Türkiye’nin müdahale talebinde bulunma kararına ilişkin söz isteyen İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel’e aittir.

Buyurun Sayın Yüksel. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- İstanbul Milletvekili Cüneyt Yüksel’in, Güney Afrika Cumhuriyeti’nin İsrail’e karşı Uluslararası Adalet Divanı nezdinde 29 Aralık 2023’te Soykırım Suçunun Önlenmesi ve Cezalandırılması Sözleşmesi’nin ihlali gerekçesiyle açmış olduğu davaya Türkiye’nin müdahale talebinde bulunma kararına ilişkin gündem dışı konuşması

CÜNEYT YÜKSEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Güney Afrika Cumhuriyeti’nin İsrail’e karşı Uluslararası Adalet Divanı nezdinde, 29 Aralık 2023’te Soykırım Sözleşmesi’nin ihlali gerekçesiyle açmış olduğu davaya Türkiye’nin müdahale talebinde bulunma kararına ilişkin değerlendirmelerimi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yürütmüş olduğumuz süreç doğrultusunda, Türkiye olarak Güney Afrika Cumhuriyeti’nin Uluslararası Adalet Divanında İsrail aleyhinde açmış olduğu soykırım davasına müdahil olma kararı verdik. Bu karar tarihi bir karardır. Türkiye, Güney Afrika’nın İsrail aleyhine açmış olduğu hâlihazırda devam eden derdest davaya sürecin etkili bir şekilde yürütülmesini teminen müdahillik talebinde bulunmaya karar vermiştir. Türkiye bu adımı attığında, İslam İşbirliği Teşkilatı üyeleri arasında Güney Afrika’nın Gazze’de soykırım yapmakla suçladığı İsrail’e karşı Divan nezdinde açtığı davaya müdahil olan ilk ülke olacaktır. Bu tarihi adımla Divan önündeki sürecin doğru yönde ilerlemesini temenni ediyoruz. Başvurumuza yönelik çalışmalarımız çok uzun süredir devam etmekteydi. Bu siyasi karar Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından alındıktan sonra hukuki çalışmalarımızı, inşallah, yakın zamanda tamamlayacağız. İnanıyoruz ki bu karar, bölgede akan kanın durdurulmasını amaçlayan tüm ülkelere cesaret aşılayacaktır. Çalışmamızın hukuki metni tamamlandığı zaman, alınmış olan bu siyasi kararı fiiliyata geçirmek için resmî müracaatımızı Uluslararası Adalet Divanına yapacağız.

Sayın milletvekilleri, Güney Afrika Cumhuriyeti’nin açmış olduğu soykırım davasına 8 Şubat 2024 tarihinde Nikaragua, Divan Statüsü’nün 62’nci maddesi uyarınca müdahillik başvurusunda bulunmuş, 5 Nisan 2024 tarihinde ise Kolombiya, Divan Statüsü’nün 63’üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca müdahillik başvurusu yapmıştır. Türkiye de Divan Statüsü’nün 62’nci maddesi veya 63’üncü maddesi uyarınca davaya müdahale başvurusunda bulunacaktır. Bundan sonraki süreçte, bugüne kadar olduğu

gibi, insanlık vicdanında mahkûm olan İsrail'in hukuk önünde de mahkûmiyetinin sağlanabilmesi için çalışmalarımızı kararlılıkla sürdüreceğiz. 15 bini çocuk, 35 binden fazla masum sivil katleden İsrail'in hukuk önünde hesap vermesi için tüm imkânlarımızı kullanacağız.

Değerli milletvekilleri, İsrail'in Filistin'e yetmiş beş yıllık "Apartheid" elli altı yıllık işgal ve on altı yıllık abluka politikaları, başlangıcından bu yana Filistin topraklarının sömürgeleştirilmesi ve ilhak edilmesi amacını gütmüş ve Filistin halkının temel haklarını çiğneyecek şekilde hukuk dışı yerleşimcilere sürekli olarak alan açan bir rejim dayatmıştır. İsrail, Gazzelilere yönelik saldırıları ve İsraili yöneticilerin Gazzelileri topluca yok etmeye teşvik eden söylemleriyle soykırım niyetini açığa vurmuş ve 1948 tarihli Soykırım Sözleşmesi'ni açıkça ihlal etmiştir. Her yeni gün savaş ve soykırım suçu teşkil eden eylemlerine bir yenisini ekleyen İsrail'in uluslararası hukuk nezdinde cezalandırılması temennimizdir. İsrail'in savaş suçları, insanlığa karşı suçlar ve soykırım fiillerini fütursuzca işlemesinin en büyük nedeni, İsrail'deki ve dünya kamuoyundaki "impunity" yani cezasızlık algısıdır. Bu algının ortadan kaldırılması için, uluslararası mahkemeler adli kararlar aldıktan sonra bu kararların etkili bir şekilde icrası için küresel sistemin hızlı harekete geçip İsrail'i ve bu suçları işleyenleri cezalandırması gerekmektedir. Yaşanan gelişmeler ışığında Divanın vermiş olduğu ihtiyati tedbir kararlarının kâğıt üzerinde kalmaması ve etkili bir biçimde uygulanması büyük önem arz etmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Yüksel.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Divandan beklentimiz, İsrail'in işlemiş olduğu soykırım, insanlığa karşı suçlar ve savaş suçlarının mahkemenin vereceği esasa ilişkin nihai kararıyla derhâl ortaya konulması, kamuoyuna ilan edilmesi ve esasa dair yargılama sürecinin bir an evvel başlatılmasıdır. Uluslararası hukuk hiçbir istisnaya, istisnacılığa izin verilmeksizin her koşulda herkese eşit bir şekilde uygulanmalı ve desteklenmelidir; Uluslararası Adalet Divanının da bu prensiple hareket edeceğini umuyor, Divan nezdinde yürütülen bu sürece Türkiye olarak elimizden gelen tüm desteği sunacağımızı bir kez daha ifade ediyoruz.

Şarkı güfteleriyle, pişmanlık korkusu yaşayanlara hayatı özgürlük mücadelesiyle geçen Malcolm X'in sözüyle seslenmek isterim: "Ben gerçeğin peşindeyim, kimin söylediği önemli değil; ben adaletin peşindeyim kim için veya kime karşı olduğu önemli değil."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Tamamlayacağım, selamlama; bitiyor.

BAŞKAN – Selamlayın lütfen.

CÜNEYT YÜKSEL (Devamla) – Sayın milletvekilleri, burada, Gazze halkının topraklarından sürgün ettirilmesi yönündeki girişimler, Filistinlilerin "Dişlerimle savunacağım yurdumun her karış toprağını, dişlerimle. Başka yurt istemem onun yerine, assalar damarlarımdan beni istemem gene." dizeleriyle ifade ettiği üzere Gazze Filistin toprağıdır, Gazze Filistinlilerindir; Hamas bir kurtuluş örgütüdür ve ebediyen de öyle kalacaktır.

Bu vesileyle, Sayın Cumhurbaşkanımızın Filistin meselesi konusunda son derece önem arz eden beyanlarını tekraren bütün dünyaya yeniden hatırlatmak istiyoruz: Gazze halkının topraklarından sürgün ettirilmesi yönündeki girişimler bizler için yok hükmündedir. Gazze'nin insansızlaştırılması hiçbir şekilde kabul edilemezdir. Türkiye, Filistinli kardeşlerimizin haklarını uluslararası platformlarda sonuna kadar savunmaya devam edecektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı ikinci söz, Alevilerin sorunları hakkında söz isteyen İstanbul Milletvekili Doğan Demir'e aittir.

Buyurun Sayın Demir. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

2.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir'in, Alevilerin sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, burada, tüm yurttaşlık görevlerini eşit şekilde yerine getirirken maalesef ki hizmet alma noktasında ayrımcılığa maruz kalan Alevilerin önemli sorunlarından bahsedeceğim.

Ülkemizde Aleviler olarak en büyük sorunumuz, cemevlerimize ibadethane statüsü verilmemesidir. Bir yanda kendi inancını ve inancına bağlı ibadethaneleri yüzyıllardır yaşamaya ve yaşatmaya çalışan biz Aleviler var, diğer yanda sürekli kendi tarifleriyle, bizi sığdırmaya çalıştıkları kalıplarla kendilerine göre bir Alevilik ortaya çıkarmaya çalışanlar var. Neden anlamıyorsunuz ya da anlamak istemiyorsunuz? Sizden olmayan herkesi yok sayıyorsunuz. Alevilerin ibadet şekli cemdir, ibadethaneleri cemevleridir.

Hükûmetiniz eliyle, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı Alevi-Bektaşî Kültür ve Cemevi Başkanlığı diye bir kurum kurdunuz. Bir inancı Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlamak hangi aklın ürünüdür? Yıllardır kürsülerde kendi inancınıza karşı yapılan saygısızlıkları dile getiriyorsunuz ama öte yandan, kendiniz Türkiye'nin dörtte 1'inin sahip olduğu inanca saygısızlık ediyor ve yok sayıyorsunuz.

Çocuklarımız sırf Alevi oldukları için mülakatlarda eleniyorlar, Alevi oldukları için okullarda öğretmenleri tarafından ayrımcılığa ve ötekileştirmeye maruz kalan çocuklarımız var. Bu ülkede insanlar sırf Alevi oldukları için kamuda üst düzey yönetici olamıyorlar, mobbinge maruz kalıyorlar ve sürülüyorlar.

Alevi Kültür Dernekleri Genel Başkanımız Sayın Seher Şengünlü Yılmaz'a dernekte almış olduğu bir karardan dolayı disiplin cezası uygulanıp hapis cezası veriliyor. Üstelik, ceza kararı mahkemeden önce hazırlanmış ve verilmiş. Nedir bu? Adalet sarayları talimatla mı yönetiliyor? Bu karar hukuk dışıdır, bir kişiye mahkemesi görülmeden nasıl bir ceza veriyorsunuz? Ülkeyi iyice muz cumhuriyetine çevirdiniz. Karar burada, isteyen arkadaşşıma verebilirim ben.

Değerli arkadaşlar, sizlere bir şey daha anlatayım: İstanbul Sultangazi'de halkımızın emekleriyle imece usulü yapılmış bir Pir Sultan Abdal Cemevi'miz var. Bu cemevi 2011 yılından bu yana davalık. Alevi Kültür Dernekleri Genel Başkanlığı yapmış olduğum dönemde davanın duruşmalarını bizzat takip ettim. Cemevimizin Başkanı Zeynel Odabaş beş yıl hapis istemiyle yargılanıyor ve cemevi icraya verildi. Evet, doğru duyduunuz, cemevine icra kararı verildi. Aynısı sizin ibadethanenize yapılsa ne hissederdiniz, nasıl bir tepki verirdiniz? Sultangazi Belediyesinin yıllardır süren bu yıkım kararı yüzünden yıllardır mahkeme mahkeme dolaşıyoruz; bir zulüm oldu artık bize. Bu karar derhâl durdurulmalıdır ve cemevimiz halkımızın hizmetinde kalmalıdır. Bu konu buradan bir rica gibi anlaşılmam, yapılması gereken şey tamamen hakkımız olanın teslim edilmesidir.

Değerli arkadaşlar, bir diğer çok önemli konu ise Nevşehir'in Hacıbektaş ilçesinde bulunan Aleviler tarafından "Serçeşme" olarak tanımlanan Hünkâr Hacı Bektaş Veli dergâhının Alevilerin ibadetine kapalı olmasıdır. Alevi toplumu, Alevi kurum ve kuruluşları defalarca Hacı Bektaş Veli Türbesi'nin de içerisinde bulunduğu Hacı Bektaş Veli dergâhının yani Serçeşme'nin müze statüsünden çıkarılarak, tarihî dokusu bozulmadan, halkımızın ziyaretine, cem ibadetimize ve Alevilere iade edilmesini talep ediyorlar. Tıpkı Ayasofya'nın müze statüsünden çıkarılarak halkımızın ibadet ve ziyaretine açıldığı gibi, aynı yetki ve karar kullanılarak Alevilere ait Hacı Bektaş Veli dergâhının da halkımızın ibadetine açık hâle getirilmesi gerekmektedir. Alevilerin ibadet şekli cem iken dergâh içerisinde caminin ibadete açık olup dergâhın diğer mekânlarının sadece müze olarak mesai saatleri içerisinde ziyaret edilmesi kabul edilemez.

Ayrıca, bu konuda, 2015 yılında Hacı Bektaş Veli dergâhına giriş ücreti ve Müze Kart'la giriş gibi yersiz uygulamaya son veren dönemin Başbakanı, Genel Başkanımız Profesör Doktor Ahmet Davutoğlu'na da tekrardan huzurlarınızda büyük bir teşekkürü borç bilirim.

Bitmek bilmeyen bir sorun da Alevi köylerinin yol sorunudur. Nerede asfalt yol bitip yamalı veya patika bir yol başlıyorsa o yolun sonu mutlaka bir Alevi köyüne çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Demir.

DOĞAN DEMİR (Devamla) – Bitiriyorum.

Yıl olmuş 2024, biz hâlâ bu sorunu dile getirmekten utanıyoruz fakat bu sorunu çözemeyenler hâlâ utanmıyorlar. “Ne kadar oy, o kadar yol.” politikanızdan vazgeçin ve bir an önce Alevi köylerinin yollarını yapın artık.

Buradan tüm siyasi parti gruplarına açık ve net çağrıda bulunuyorum: Değerli arkadaşlar, gelin, Aleviler olarak bizlerin bu eşit yurttaşlık taleplerini hep birlikte çözüme kavuşturalım diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Sakarya’nın sorunları hakkında söz talep eden Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent’e aittir.

Buyurun Sayın Taşkent. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Sakarya Milletvekili Ayça Taşkent’in, Sakarya’nın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinize saygılar sunuyorum. Sakarya’nın sorunlarını konuşmak için söz almış bulunuyorum.

Bildiğiniz gibi, Cumhuriyet Halk Partisi olarak Tank Palet için çok mücadele ettik, iktidarı çok uyardık. Bedelsiz olarak tank üretimini artırmak iddiasıyla Katar’a peşkeş çekilen Tank Palet Fabrikamızda artık tank üretilmeyeceği belli olduğundan Tank Palet Fabrikasının gerçek sahibine, orduya iade edilmesi gerektiğini sürekli tekrar edeceğim. Tank Palet Fabrikasını sahibine, orduya geri verin.

Sakarya’nın en önemli sorunlarından biri henüz depreme hazır olmamamız. Bugün şehrimizde kaç hasarlı bina olduğunu bile bilmiyoruz çünkü hasarlı bina stoku tespiti bile yapılmadı, kentsel dönüşüm ve güçlendirme tamamlanmadı. 2000 yılı öncesi mevcut yapı stokumuz hâlâ depreme dirençli hâle getirilmedi. Yerinde kentsel dönüşümün yapılması gerektiğini ısrarla talep ediyoruz. Kamu ve özel binaların, okulların, hastanelerin depreme dayanıklılığına dair hâlâ bir plan göremiyoruz ve kolay ölümlerin kenti olmak istemiyoruz.

Kötü bir yönetimin kentlerimize nasıl sirayet ettiğine Sakarya’da da şahit oluyoruz. Türkiye’nin en bereketli topraklarına sahip kentlerimizden biri Sakarya fakat AKP döneminde, 2004-2022 yılları arasında Sakarya’da toplam tarım alanı yüzde 11 azaldı. Üreticinin ve üretimin desteklenmediği politikalar nedeniyle biz bugün yurttaşın gıda ürünlerine çok pahalıya ulaştığı, toprağı bereketli iken her şeyin ithal edildiği ve üreticinin kazanamadığı bir kent görüyoruz maalesef. Pancar üretiminin sınırlandırılması, fındık fiyatının üreticinin beklentisinin altında kalması, mısırdaki yeterli fiyat artışının yapılmaması, artan döviz kurlarına bağlı maliyet artışı gibi nedenlerle olan, yine, yurttaş ve toprağı ekemeyen üreticiye oluyor. Ekonominin kötü gidişatı kentimizi de doğrudan etkilediğinden 2023 yılında 2 binden fazla esnaf kepenk kapattı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sakarya’mız için ciddi bir gereklilik olduğunu düşündüğümüz ve çok kez gündeme getirdiğimiz Raylı Sistem Projesi’nin, nüfusun yoğun olduğu, dolayısıyla ihtiyacın da bir o kadar yoğun yaşandığı şehir hastanesi ve Valiliğin de olduğu Yenikent bölgesinde hayata geçirilmesi gerektiğini belirtiyoruz. Umarım, her seçim bildirgenizde kente vadettiğiniz hafif raylı sistem projelerini bu sefer gerçekleştirirsiniz.

Yine, 2010 yılında ihalesi yapılan ve yirmi beş ayda bitirileceği söylenen Karasu Demiryolu Projesi tamamlanmadığı gibi, yapımı durduruldu ve çürümeye terk edildi. Tamamlanan yüzde 23 kısmı için ödenen bedel ise Sayıştay raporlarında da yerini aldığı üzere 825 milyon lira. Sanırım, tamamlanma oranı ve ödenen bedel zararın boyutunu ortaya koyuyor.

Karasu demişken, kıyı kenar çizgisi içerisinde kalan yapılaşmanın yasak olduğu bir alanda bir tatil köyü yapılmasına izin verildi ve bu tatil köyünün Menzil tarikatına ait olduğuna dair iddialar basında yer aldı. Şunu düşünmekten kurtulamıyorum: Tarikatlarla ilgili yine yanlış yapıyorsunuz.

Diğer bir sorun, sağlık. Hastanelerde yaşanan randevu alma sıkıntısı ve yoğun bakım yatak ihtiyacı bölgenin milletvekili olarak bana en çok ulaşan taleplerden. “Sağlık dönüşüm” “sağlıkta devrim” dediğiniz şey yurttaşın hastanelerden bile randevu alamama, yoğun bakımda yatamama noktasına geldi ve maalesef 2023 yılı sonunda bitirilmesi gereken şehir hastanesi hâlâ inşaat hâlinde ve bu sene de biteceğini zannetmiyorum.

Bir diğer temel sorunumuz ise şehir içi ulaşımında yaşanan yoğunluk, dolayısıyla toplu taşıma projelerinin hızlanması gerekir. Tüm bu sorunların çözümü özellikle Sakarya ve Sakaryalıları öncelikle gerçekleştirilebilir. Bizler Sakarya için çalışmaya, Sakarya’nın sorunlarını ve çözüm önerilerimizi dile getirmeye devam edeceğiz.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline yerlerinden birer dakikayla söz vereceğim.

İlk söz İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan’a aittir.

Buyurun Sayın Yerebakan.

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan’ın, İsrail’in Refah’a saldırı emrinin tüm insanlığın vicdanını sarstığına ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazze’de her sokak insanlık dramının bir sahnesi, yıkımın izleri ise her köşede bir anıt gibi durmaktadır. Bombalarla gökyüzüne yükselen dumanlar masumların feryatlarına eşlik ederken, yeryüzünde 7 Ekimden bu yana yerleşim alanlarının yüzde 60’ı yıkıldı ve insanlık suçunun kanıtı olarak geride kaldı. Kuzeyden başlayan saldırılar tüm halkı güneye sığınmaya zorlamıştır. Refah umudun son kalesiyken, şimdi, sığınan 1,5 milyon insan bombaların hedefindedir. Kabul edilen ateşkes önerisi umut ışığını yaksa da İsrail’in Refah’a saldırı emri tüm insanlığın vicdanını sarsmaktadır. Artık Filistinli çocukların gözlerinde yanan ateş, özgürlük ve adalet arayışının sembolüdür. Diplomasinin kılıcı uluslararası hukuk yoluyla Gazze’nin özgürlüğü için çekilmiştir. Acılarla dolu tarihine yeni bir sayfa yazılırken, zalimin zulmüne karşı adaletin sessiz kalmayanların cesaretiyle geleceğini unutmayalım.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

Buyurun Sayın Yazmacı.

2.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı’nın, Şanlıurfa’da depremde zarar gören ve başvuruları geçen yıl alınan 110 tescilli yapının restorasyonu için verilen desteğe ve Şanlıurfa İli Kültür Envanteri Projesi’nin hayata geçirilmesine ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Tarihin, medeniyetlerin, kültürlerin beşiği Şanlıurfa’da depremde zarar gören ve başvuruları geçen yıl alınan 110 tescilli yapının restorasyonu için Kültür ve Turizm Bakanlığımız tarafından yaklaşık 150 milyon TL’lik hibe desteği verildi. Tescilli yapılarımıza ayrıca uygulama destek hibesi verilmesi için görüşmelerimiz devam ediyor. Destek için Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy’a hemşehrilerimiz adına teşekkür ederim.

Ayrıca, Şanlıurfa Valimiz Sayın Hasan Şıldak himayesinde GAP İdaresi, Batman Üniversitesi ve Harran Üniversitesinin katkılarıyla Şanlıurfa İli Kültür Envanteri Projesi hayata geçirildi. Her daim destekçisi olacağım Şanlıurfa'mızın tarihi ve kültürel değerleri açısından çok büyük önem taşıyan projede emeği geçenlere teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Osmaniye Milletvekili Asu Kaya...

Buyurun Sayın Kaya.

3.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, sağlığın artık sadece iktidarın zengin ettiği bir kitlenin ulaştığı hizmet hâline geldiğine ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Sağlık artık sadece zengin ettiğiniz bir kitlenin ulaştığı hizmet hâlinde. Devlet hastaneleri özel hastanelerle yarışıyor. Birçok poliklinik muayenelerini kapsayan heyet raporları için ödenmesi gereken rakam 1.250 TL'ye, hatta kimi zaman 2 bin TL'ye ulaşıyor. Ülkemizde asgari ücret net 17.002 TL; işe girmeden maaşınızın yüzde 10'u rapora gidiyor. Tabip odaları yoksulluğun daha da ağırlaştığını ve temel bir hak olan sağlığın yoksullar için artık ulaşılmaz hâle geldiğini söylüyor. Doktorlar hastalarının artık ilacın ucuzunu yazdığını söylüyor. Vatandaşlarımız devletin vermekle yükümlü olduğu temel kamusal sağlık hizmetine ulaşamıyor, feryat ediyor, hele de deprem bölgesinde. Zaten verdiğiniz 10 bin TL, sayenizde emeklilerimiz için sağlık veresiye hizmeti oldu. Sağlık politikalarıyla övünen iktidara, Bakan Koca'ya sesleniyorum: Durum buyken, yanlış politikalarınızın, gidilmeyen muayenelerin suçlusu hep halk mı? (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız...

Buyurun Sayın Tahtasız.

4.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Türkiye'de doğan SMA'lı bebeklerin çok şanssız olduğuna ve SMA'lı 2 yaşındaki Çorumlu Ege Bostancı'ya ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Şeyh Edebalı “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” der. Sağlık Bakanlığının verilerine göre Batı toplumlarında her 40 kişiden 1'i SMA taşıyıcısıyken Türkiye'de yılda ortalama 150 bebek SMA'lı doğuyor. Türkiye'de doğan SMA'lı bebekler maalesef çok şanssız. Türkiye'de 3 bin civarındaki şanssız SMA hastalarından birisi de Çorumlu Ege Bostancı; 2 yaşında ve 12 kilo. Annesi Ege'yi akşamları aç bırakıyor çünkü 20 kilo olduğunda tedavisi sonlanacak. “Lütfen sesimizi duyurun, bizleri sahipsiz bırakmayın, çocuklarımız ölmesin.” diyor. Bizim özümüz insan, iktidarın öznesi ise para, para, para! Ülkemizde SMA'lı hastaların aileleri valilik izniyle, sosyal medya hesaplarından, sokaklara açtıkları stantlarla ve kermesler düzenleyerek yardım topluyor; evlatlarını yaşatmaya çalışıyor. Sağlık Bakanına sesleniyorum: 5'li çetenin milyarlık vergi borçlarını silen, İliç'teki maden şirketinin 222 milyonluk vergi ve faiz borcunu silen, Suriyelilere para bulan iktidar 3 bin SMA hastasına bakamıyor mu? Bu mu sizin insanlık anlayışınız? Acilen tedavi bekleyen...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Evrim Karakoz...

Buyurun Sayın Karakoz.

5.- Aydın Milletvekili Evrim Karakoz'un, Aydın'da buğday üretimi yapan çiftçilerin mağdur olduğuna ilişkin açıklaması

EVRİM KARAKOZ (Aydın) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Geçtiğimiz hafta, Aydın'da buğday üretimi yapan çiftçilerimizle bir araya geldim. Maliyetlerden dolayı kime dokunsanız çaresiz, kime dokunsanız dertli. Çiftçilerimiz mağdur ve çiftçilerimiz fiyat beklentisi içinde. 1 ton buğday üretmek için tohum, gübre, kira, mazot, ilaç, işçilik gibi kalemlerden oluşan girdi maliyetleri geçen sene 7.600 lirayken bu yıl 1 ton buğdayın maliyetinin 10 bin lirayı

geçmesi bekleniyor. Buradan iktidara çağrı yapıyorum: Tüm girdi maliyetleri ortadayken bir açıklama yapılmalı bir an önce ve 1 kilo buğdayın taban fiyatı en az 15 lira olarak belirlenmeli. TMO da bir an önce hazırlıklarını yapmalı, çiftçimizin ürettiği tüm buğdayı almalı ve çiftçilerimiz mağdur edilmemeli. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

Buyurun Sayın Yontar.

6.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Kıbrıs şehit yakınları, gazileri ve gazi yakınları için talep edilenlere ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan “gazi” denince aklımıza vatan sevgisinin sembolü olan kahramanlarımız geliyor. Son muharip gaziler Kıbrıs'ta Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin kurulmasına vesile olmuş kahramanlardır. Biz istiyoruz ki devlet tüm imkânlarıyla gazilerimize sahip çıksın, saygı göstersin, ilgilensin. Kıbrıs gazilerimizin çocuklarına devlette iş olanağı, 25 yaşını dolduran şehit ve gazi çocuklarına kart verilmesini, şehit anneleri ve babaları da devlet tarafından verilen aylık oranlarını arttırılmasını talep ediyorlar. 1974 Kıbrıs Barış Harekâtı'na katılan gazilerimizin 50'nci yıl anısına yakalarına takabilecekleri bir şeref madalyasıyla onurlandırılmaları onları ve bizleri gururlandıracaktır. Bu gururu onlara çok görmeyelim.

Bu vesileyle, en büyük gazimiz olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü huzurlarınızda rahmet, minnet ve saygıyla anıyorum.

BAŞKAN – Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci...

Buyurun Sayın Ekmekci.

7.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, çocukların kurşunlarla, füzelerle, en vahşi silahlarla katledildiği bir çağın tanığı bir anne olarak seslendiğine ilişkin açıklaması

FATMA SERAP EKMEKÇİ (Kastamonu) – Bir anne olarak konuşuyorum bugün; çocukların kurşunlarla, füzelerle, en vahşi silahlarla katledildiği bir çağın tanığı bir anne olarak sesleniyorum: Bağrı yangın yerine dönen annelerden sadece biriyim. Çocuklar öldürülüyor Gazze'de, çocuklar katlediliyor, bu resmen bir soykırım. Vahşi savaş makinesi İsrail önüne ne gelirse yok ediyor, yürüyor Gazze'de; anneler, babalar, dedeler, çocuklar, hayat ısıltısı taşıyan her şeyi söndürüyor İsrail. Bir anne olarak dünyadaki tüm annelere sesleniyorum: Her savaşın sonunu bir çocuğun hıçkırığı bitirmeye yeterlidir aslında. Gazze'de binlerce çocuk öldü, bu hain saldırı bitmedi, daha da pervasızlaştı, döktüğü ateş daha da alevlendi. Yeter artık, bu çağ bu kadar vahşeti kaldırmaz, kaldırmamalı; çocuklar top oynamalı, top mermilerinin hedefi olmamalı. Bir anne olarak sesleniyorum: Katil İsrail'i lanetliyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

V.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu teşrif eden Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkanı Resmîye Eroğlu Canaltay ve beraberindeki heyete “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, ülkemize resmî bir ziyarette bulunan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Cumhuriyet Meclisi Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi Başkanı Sayın Resmîye Eroğlu Canaltay ve beraberindeki heyet Genel Kurulumuzu teşrif etmişlerdir. Kendilerine Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu adına hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

Kocaeli Milletvekili Sami Çakır...

Buyurun Sayın Çakır.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, ABD'li cumhuriyetçi senatörlerin Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı Başsavcısına yazdıkları mektuba ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sayın Başkan, ABD'li cumhuriyetçi senatörler Lahey'deki Uluslararası Adalet Divanı Başsavcısına yazdıkları mektupta “Eğer İsrail Hükümeti yetkililerinin tutuklanması için emir çıkarırsanız bunu yalnızca İsrail'in egemenliğine değil ABD'nin de egemenliğine yönelik bir tehdit olarak yorumlayacağız. İsrail'i hedef alırsanız biz de sizi hedef alırız. Amerika, Uluslararası Ceza Mahkemesine verdiği tüm desteği sona erdirecek, çalışanlarınıza ve ortaklarınıza yaptırım uygulayacak, sizi ve ailelerinizi ABD'ye girişten menedecek.” şeklinde yargıçları tehdit etti; gücün zulme evrilmesinin bir örneği. Bu tehdidin Batı'nın, ABD'nin sözde, sahte özgürlük ve adalet havariliğinin gerçek yüzünü göstermesi açısından bir önemi var ve şaşılacak bir konu olmadığını biliyoruz; dün böyleydi, yarın değişmeyecek.

Hakkın, hakikatin sevdalıları olanlar dün “Kahrolsun emperyalizm!” diye bağırırken işte, bu gerçeği haykırıyorlardı diyor, Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Melih Meriç...

Buyurun Sayın Meriç.

9.- Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'in, Hassa Otoyolu ve Demir Yolu Tüneli Projesi'nin yapılan ihalesiyle ilgili kamuoyunun merak ettiklerine ilişkin açıklaması

MELİH MERİÇ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gaziantep ile İskenderun Limanı arasındaki mesafeyi 270 kilometreden 110 kilometreye düşürecek Hassa Otoyol ve Demir Yolu Tüneli Projesi'nde; 2014 yılından beri sözü edilen, 2018 yılında Kamu Yatırım Programı'na alınan ama 2021 yılında bitirileceği söylenen bu projede on yıldır herhangi bir somut adım atılmamıştır. Demir yolu bağlantısıyla revize edilen projeye ilgili yerel seçim öncesi, 10 Ocakta yapılan açıklamada ihalesinin yapıldığı ve ihaleyi en düşük teklif veren firmanın kazandığı kamuoyuyla paylaşılmıştır. Kamuoyu, bu projenin hangi usullerle ihale edildiğini, ihaleye kaç firmanın katıldığını, verilen tekliflerin kaç lira olduğunu ve kazanan firma teklifini merak etmektedir. Ulaştırma ve Altyapı Bakanını bu konuda kamuoyunu aydınlatmaya davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

Buyurun Sayın Karaoba.

10.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, 31 Mart yerel seçimlerinin tüm Türkiye'de büyük ve acımasız yolsuzlukları gözler önüne serdiğine ve Uşak Belediyesine ilişkin açıklaması

ALİ KARAOBA (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

31 Mart yerel seçimleri tüm Türkiye'de büyük ve acımasız yolsuzlukları gözler önüne serdi. AKP belediyelerinin milletin vergilerini nasıl hiç ettiği, hizmet bekleyen şehirlerimizin ve vatandaşlarımızın nasıl kandırıldığı bir bir ortaya çıkıyor. Yıllardır en temel hizmetlerin bile yapılmadığı, her yağmurda ev ve dükkânların su altında kaldığı, otogarı, spor tesisleri, altyapı hizmetleri yapılmayan Uşak'ta Uşak Belediyesinin borcu 1 milyar 276 milyon TL. Bu ağır enkazdan ne utanan var ne yüzü kızaran. Milyonlarca liraya makam odası, 750 bin TL'ye madalyon yaptırانları, hurdaları hiç edenleri Uşaklılar görüyor, hakkını soracak. Şatafat ve lükse harcanan paralar, israf ve yandaşa aktarılan vergiler, Uşakspor'u batıran zihniyet ve Uşak'ın kaynaklarını yıllardır boşa harcayanların devri artık bitmiştir. Uşak Cumhuriyet Halk Partisinin sosyal belediyecilik anlayışıyla üretimini ve gelirlerini artıracak; tüm gücümüzle çalışıp Uşak'ı hak ettiği yere getireceğiz.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan...

Buyurun Sayın Özcan.

11.- Tekirdağ Milletvekili Mestan Özcan'ın, dünya refah içinde yaşarken Refah içinde masum çocukların ölemeyeceğine ilişkin açıklaması

MESTAN ÖZCAN (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; katil İsrail 7 Ekimden bu yana çocuk, yaşlı, masum, sivil ayırt etmeden öldürmeye devam ediyor. Bu saldırılar maalesef her geçen gün artıyor. İsrail bunu Filistin halkına karşı soykırım savaşının bir devamı olarak, daha çok kadın ve çocuk öldürerek, insani yardımların girişini engelleyerek, Refah ve Kerem Ebu Salim Sınır Kapılarını kapatarak, hastaneleri devre dışı bırakarak ve binlerce insanın sığındığı okulları hedef alarak yapıyor. Sadece Filistin'in değil, bütün dünyanın, yoluna devam edebilmesi için tek şansı var artık, İsrail'i durdurmak, Filistin'i yaşatmak. Bundan sonra İsrail ve dünya birlikte devam edemez yoluna. Eğer ki bir müdahale yapılmazsa soykırım yapanlar ile soykırıma karşı koyanlar arasındaki mücadele çok daha sertleşecek. Tarihin doğru tarafında durup, yapılanları bütün çıplaklığıyla haykırıp yorulmadan, usanmadan anlatacağız.

Dünya refah içinde yaşarken Refah içinde masum çocuklar ölemez diyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Ayhan Barut...

Buyurun Sayın Barut.

12.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, Türkiye'nin 12 milyonu aşan işsiz sayısı ile rekor kırdığına, yüksek enflasyon ve fahiş zamların da geçimi imkânsız hâle getirdiğine ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) – Sayın Başkan, Türkiye, 12 milyonu aşan işsiz sayısı ile rekor kırıyor. Maalesef, güzel ülkemizde her 4 kişiden 1'i, üniversite mezunu her 3 gençten 1'i işsiz. Bu gerçeğe rağmen sırtını saraya dayayanlar gününü gün ediyor, 5 maaşla sefa sürüyor; işsizlerin yanında, çalışan insanlarımız da feryat fğan ediyor. Halkı açlık ve yoksulluğa mahkûm edenler işsizlik ordusunu büyütürken ne acıdır ki emeklilerimizi 10 bin lira maaşa, milyonlarca insanı da asgari ücrete mahkûm ediyor. Net olan şu ki yüksek enflasyon ve fahiş zamlar maaşları eritmiş, geçimi imkânsız hâle çevirmiştir. Yaşanan bu insanlık dramını görmezden gelenlerin vicdanı yok, gözleri kör, kulakları sağır, dilleri lal olmuş. Onlar halka hesap verecek, sandıkta bedelini ödeyecekler.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Orhan Sümer...

Buyurun Sayın Sümer.

13.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, kamu emekçilerinin çalışma zorunluluğu süresine ve tayin hakkına ilişkin taleplerine ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sağlık Bakanlığı ve sosyal hizmetler bünyesinde görev yapan kamu emekçileri atandıkları yerde dört yıl çalışmadan becayiş yapamamakta, eğitim tayini gerçekleştirememekte, eşi kamu çalışanı değilse eş durumundan tayin de olamamaktadır. 160 binden fazla sağlık ve sosyal hizmetler çalışanı kendilerini mağdur eden bu uygulamada bir yıl, artı, bir yıl daha bulunduğu yerde çalışacak şekilde düzenleme talep ediyor. Uygulama kamuda çalışan yaklaşık 300 bin emekçiye doğrudan ilgilendiriyor. Kamu emekçilerinin aile birliğinin sağlanması için sürenin makul yıla indirilmesi gerekmektedir. Özellikle ekonomik krizin en çok zorladığı sabit maaşla çalışan kamu emekçilerinin eşlerinden ayrı şehirlerde, ayrı evlerde yaşamaları Türkiye'nin bu ekonomik koşullarında mümkün değildir. İlgili bakanlıklar çalışma zorunluluğu süresini ve tayin hakkını yüz binlerce çalışanın talebi doğrultusunda gerekli şekilde düzenlemelidir.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

Buyurun Sayın Kış.

14.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Türkiye'de otizmlı bireylerin ve ailelerinin yaşadığı sorunlara ve zorluklara ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Otizm, doğuştan gelen ya da yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkan karmaşık bir nörogelişimsel farklılıktır. Dünyada doğan her 68 çocuktan 1'i otizmlı olarak dünyaya geliyor. Türkiye'de 1,5 milyon üzerinde otizmlı birey olduğu tahmin ediliyor. Toplumun olumsuz tutum ve davranışları sebebiyle otizmlı birey ve aileleri çok fazla sorun ve zorluk yaşamaktadır. Özellikle Avrupa ülkelerine göre ülkemizde otizmlı çocuklar için eğitime ulaşmak oldukça zordur yani ülkemizde otizmlı bireylerin yüzde 90'ının eğitime ulaşamadığı bildiriliyor. Türkiye'de haftada sadece 2 saat eğitim verilirken Avrupa'da aynı eğitim 40 saattir. Dolayısıyla otizmlı bireylerin toplumsal yaşamın tüm alanlarından, ayrımcılığa uğramadan, eşit şekilde yararlanmaları için gerekli önlemler alınmalıdır ve bu konuda ailelerimiz yalnız bırakılmamalıdır.

BAŞKAN - Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül...

Buyurun Sayın Bülbül.

15.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın Kardeşköy'deki TOKİ mağdurlarına ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

2019'da müjdesi verilen ve hak sahiplerinin taksitlerini ödemeye başladığı Aydın Kardeşköy'deki TOKİ'nin inşaatına dört yıl sonra başlandı. Nisan 2024'te teslim edileceği söylenen Aydın TOKİ evleri hâlâ teslim edilmedi. Aydın'da da binlerce vatandaş "Faize bulaşmayalım, krediyle uğraşmayalım, devlete güvenelim." dedi, TOKİ'ye yatırım yaptı ancak TOKİ inşaatı beş yıldır bitmedi. Üstüne üstlük ödemelerdeki KDV oranı da yüzde 1'den yüzde 10'a çıkarıldı, böylelikle vatandaşın 800 liralık taksit ödemesi neredeyse asgari ücret tutarına dayandı. "Tüm mal varlığımı satıp buraya yatırım yaptım." diyen Aydınlılar umudunu yitirdi. Teslim tarihi yok. Soruyoruz: Nerede bu konutlar? Ev umuduyla bekleyen binlerce dar gelirliye yaşattıklarınız Türkiye'nin gerçek sefalet tablosudur. TOKİ mağdurlarına verilen sözler tutulmalıdır, bu mağduriyet ortadan kaldırılmalıdır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı...

Buyurun Sayın Sarı.

16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, AKP iktidarının yaratıp büyüüttüğü ruhsal bunalım salgınına ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) – Sayın Başkanım, AKP iktidarı vatandaşlarımızın ruh sağlığını da bozuyor. Yarattığınız ekonomik ve sosyal buhran yüzünden ulusal bir salgınla karşı karşıyayız. Hayat pahalılığı ve enflasyon altında ezilen insanlarımız, işsiz gençlerimiz ruhsal bunalım salgınının tehdidiyle karşı karşıya. Baskıcı ve gerici eğitim sisteminizle çocuklarımızın ruhsal dengesini bozdunuz, gencecik çocuklarımız silahlı saldırılara karışıyor. İki haftada yaşanan 9 olayda yaşları 14 ile 17 arasındaki evlatlarımız anne, baba, kardeş ya da akraba katili oldular. Ekonomi, eğitim, adalet ve hukuk politikalarınızdaki çözümsüzlüğünüz toplumda şiddeti körüklüyor. Kadın cinayetleri artarak devam ediyor. Çocuklarımız cinsel istismara uğruyor, failleri cezasız kalıyor. Ruhsal bunalım salgını siz yarattınız ve siz büyütüyorsunuz. Uyarıyoruz: Şatafatlı saltanatınıza son verin ve hızla büyüyen bu salgını durdurun.

Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş...

Buyurun Sayın Gezmiş.

17.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, fındıkta tarımsal desteklerin hâlâ ödenmediğine, Giresun'da kaliteli fındık için ekstra destek istediklerine ve Millî Fındık Şûrası'nın toplanması gerektiğine ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Fındık üretiminde maliyetler katbekat artarken alan bazlı gelir desteği on yıldır artış göstermeden dönüm başına 170 TL olarak uygulanmaktadır. Tarımsal desteklerin geçen ay ödeneceği duyurulmasına rağmen bu cüzi ödemeyi bile “bugün, yarın” diyerek hâlâ ödemediniz. 2024 hasat sezonu geliyor, biz 2023'ün desteğini almayı bekliyoruz.

Alan bazlı destek yanında ürün bazlı, kalite bazlı destek yöntemlerini tartışmalıyız. Ayrıca üretim maliyeti yüksek olan Giresun kalite fındık için ekstra destek sağlanmasını istiyoruz. Başta üreticimiz olmak üzere sektördeki bütün paydaşların eşit temsil edildiği, fındıkla ilgili tüm yapısal sorunlara çözüm üretmek üzere Millî Fındık Şûrası'nı toplayarak buna ilişkin politika belirlemeliyiz.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko... Yok.

Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver...

Buyurun Sayın Ünver.

18.- Karaman Milletvekili İsmail Atakan Ünver'in, Türkçenin resmî dil ilan edilişinin 747'nci yılında Türk Dil Bayramı'nın 10-13 Mayıs tarihlerinde yine Karaman'da kutlanacağına ilişkin açıklaması

İSMAİL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Karamanoğlu Mehmet Bey'in 13 Mayıs 1273 tarihli Türkçeyi resmî dil ilan ettiği Türk Dil Fermanı, Türk Dil Kurumu tarafından günümüz Türkçesine uyarlanan metniyle “Bugünden sonra hiç kimse sarayda, divanda, meclislerde ve seyranda Türk dilinden başka dil kullanmayacak.” şeklindedir. Türkçenin resmî dil ilan edildiği 13 Mayıs, 1961'den bu yana Karaman'da “Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri” adıyla her yıl kutlanmaktadır. Bu yıl yani Türkçenin resmî dil ilan edilişinin 747'nci yılında Türk Dil Bayramı 10-13 Mayıs tarihlerinde yine Karaman'da kutlanacaktır. Bu vesileyle Karamanoğlu Mehmet Bey'i, Yunus Emre'yi ve Türkçemizin tüm hizmetkârlarını saygı ve minnetle anıyorum. Herkesi Türkçemizi doğru kullanma konusunda özen göstermeye davet ediyorum.

Türk Dil Bayramı'mız kutlu olsun.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu...

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

19.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Kanun Hükmü filminin Altın Portakal'dan sonra İşçi Filmleri Festivali'nde de engellendiğine ve bu yasağa karşı düzenlediği imza kampanyasına milletvekillerinden destek beklediğine ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Yargısız infazlarla KHK'yle ihraç edilen yüz binlerce kamu emekçisinin uğradığı hak ihlalleri artarak devam ediyor. İktidar bu zulmü bitireceğine arttırıyor.

KHK'yle zulmen ihraç edilenlerin yaşadıkları ihlalleri anlatan “Kanun Hükmü” filmi Altın Portakal'dan sonra İşçi Filmleri Festivali'nde de engellendi. Yasağı koyan eski Diyarbakır kayyumu, şimdiki Altındağ Kaymakamı Cumali Atilla bana gerekçeyi açıklayamadı. İfade ve sanat özgürlüğünü çiğneyen bu yasağa karşı milletvekillerimizi göreve davet ediyorum; 594 vekile gönderdiğim mailde yasağa karşı düzenlediğim imza kampanyasına desteğinizi istiyorum. “Evet, destek veriyorum.” şeklindeki cevaplarınızı kamuoyuna da duyuracağım.

Herkes bilsin ki KHK'ler gidecek, biz kalacağız.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Aşkın Genç...

Buyurun Sayın Genç.

20.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Kayseri'nin Melikgazi ilçesinin Sarımsaklı Mahallesi'nin sorunlarına ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Biraz önce Melikgazi ilçemizin Sarımsaklı Mahallesi Muhtarı Can Öcal Bey beni aradı, görüştüm; yüce Meclise selamları var, özellikle iktidar yetkililerine. Mahallenin su hatları yenilenmiyor, hâlen 1964'te yapılan su hatları kullanılıyor, bir yetkili gelip de “Bu suyu nasıl içiyorsunuz?” demiyor. Sarımsaklı'da yaşayan hemşehrilerimiz “Yetkililer gelip bir bardak içsin, biz ömür boyu içelim.” diyorlar.

Kayseri'nin merkez Melikgazi ilçesinin Sarımsaklı Mahallesi'ne doğal gaz hatları hâlâ çekilmedi. 5 bin nüfusun yaşayabileceği mahallede şu an 500 kişi yaşıyor. Biz kentten kırsala göçü söylerken, siz bu uygulamalarınızla kırsaldan kente göçü derinleştiriyorsunuz.

Bölgenin en önemli mesire alanı olan Sarımsaklı Barajı mesire alanı şu an harabe durumda, kırk yıllık ağaçlar bakımsızlıktan kuruyor. Fidan diktığınızı, millet bahçesi yaptığınızı söylüyorsunuz ama hâlen mevcudu korumaktan âcizsiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan...

Buyurun Sayın Ceylan.

21.- Çanakkale Milletvekili Özgür Ceylan'ın, sayıları 20 bine varan asker ve polisin terörle mücadele esnasında yaralandıkları hâlde TSK Sağlık Yönetmeliği ve 1053 no.lu Nizamname'deki kıstaslar nedeniyle gazi sayılmadıklarına ilişkin açıklaması

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) - Sayın Başkan, sayıları 20 bine varan asker ve polisimiz terörle mücadele esnasında yaralandıkları hâlde TSK Sağlık Yönetmeliği ve 1053 no.lu Nizamname'deki kıstaslar nedeniyle gazi sayılmıyorlar. 15 Temmuzda sokağa çıkanlardan tokat yiyen de mermiyle vurulan da yaralanma derecesine bakılmaksızın gazi sayıldı ancak dağda terör örgütüyle göğüs göğüse çarpışan askerimiz, şehirlerde bombalı eylemlerin hedefi olarak yaralanan polislerimiz gazi sayılmadı. Birçoğunun vücudunda çıkarılamayan mermi ve şarapnel parçaları var ve bu tıbben tedavisi olmayan ağır metal zehirlenmesine neden olmakta. Bu insanların talebi; çoluk çocuklarına gazi olduklarını ispatlayacak bir belge bırakmak, öldüklerinde ay yıldızlı bayrakla defnedilmek. “Gazilik” unvanı, devletin Silahlı Kuvvetlerinin ve Emniyetinin emrinde çalışırken hedef olan ve bedel ödeyen asker ve polislerimizin de hakkı değil midir?

BAŞKAN – Konya Milletvekili Barış Bektaş...

Buyurun Sayın Bektaş.

22.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, yabancı uyruklu bir öğrenci tarafından öldürülen Öğretmen İbrahim Oktugan'a ve sınır kapılarını yol geçen hanına çeviren iktidarın bu cinayetten sorumlu olduğuna ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Öğretmen İbrahim Oktugan yabancı uyruklu bir öğrenci tarafından dün öldürüldü. Katilin taksirli yaralama, ruhsatsız silah taşıma gibi suçlardan kaydı olduğu da ortaya çıktı. Sınır kapılarımızı yol geçen hanına çevirerek yurttaşlarımızın güvenliğini tehlikeye atan iktidarın bu cinayetten sorumlu olduğunu Meclisimizin dikkatine sunuyorum. AKP iktidarı döneminde geçim sıkıntısından atanma problemine kadar birçok sorun yaşayan öğretmenler artık bir de ölüm tehlikesiyle mesleğini sürdürmeye çalışıyor. Bilhassa sınır güvenliği olmak üzere birçok politikanın gözden geçirilmesi artık elzemdir.

Son olarak İbrahim Oktugan Öğretmenimize rahmet; acılı ailesine, mesai arkadaşlarına ve tüm meslektaşlarına başsağlığı diliyorum.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Hasan Öztürk...

Buyurun Sayın Öztürk.

23.- Bursa Milletvekili Hasan Öztürk'ün, Zeki Alasya'nın vefatının 9'uncu yılına ve sağlık kuruluşlarında staj yapan sağlık meslek lisesi öğrencilerinin staj paralarının iki aydır "Ödenek yok." gerekçesiyle yatırılmadığına ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRK (Bursa) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Usta oyuncu, güldürürken düşündüren Zeki Alasya'nın aramızdan ayrılışının 9'uncu yılında kendisini saygı ve rahmetle anıyorum. Bugün ülkemizde emeğe ve insana verilmeyen değer bir başka boyutunu gündeme getirmek istiyorum. Sağlık kuruluşlarında staj yapan sağlık meslek lisesi öğrencilerinin staj paraları iki aydır "Ödenek yok." gerekçesiyle yatırılmamış. Hem bana ulaşan hem de internette hakkını aramaya çalışan öğrencilerimizi mağdur etmeye utanmıyor musunuz? Saray her dakika 1 asgari ücreti harcarken A8 arabalara binerken onlarca arabalık konvoylarla gezerken gençliğin harçlığını mı göz diktiniz? Her şeyi bol keseden harcarken daha yolun başında olan gençlerin "Ödenek yok." diye ümidini ve hevesini kırmak doğru mu? Ne demek ödenek yok? Tasarruf tedbirlerine gençlerin staj ücretlerinden mi başladınız? Önce makam araçlarından ve konvoylardan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kars Milletvekili İnan Akgün Alp...

Buyurun Sayın Alp.

24.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ta kesilen trafik cezalarındaki artışa ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın milletvekilleri, benim seçim bölgem Kars'ta günde ortalama 500 bin lira trafik cezası kesilmeye başlandı. Aynı esnafımıza günde 2-3 ceza kesildiği de oluyor, millet artık arabayla trafiğe çıkmaya korkar oldu. Buradan İçişleri Bakanına değil, Merkez Bankası Başkanına sesleniyorum: Kars'tan gelecek cezaya güvenerek arka kapıdan dolar satmasın.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Samsun Milletvekili Murat Çan...

Buyurun Sayın Çan.

25.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, yaşamını yitiren Cumhuriyet Halk Partisi İlkadım Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı Mahir Bak'a ve toplumun genelinde ama özellikle de genç nüfusta giderek yaygınlaşan intiharların failine ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Konuşmama geçirdiği trafik kazası sonrası dün yaşamını yitiren İlkadım Gençlik Kolları Başkan Yardımcımız, genç yol arkadaşımız Mahir Bak'a Allah'tan rahmet; ailesi, yakınları ve partililerimize başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum.

Evet, gençlerimizi kaybediyoruz. Toplumumuzun genelinde ama özellikle de genç nüfusta giderek yaygınlaşan intihar olgusu artık bir halk sağlığı sorunudur. Ruhsal bunalım ve intiharları ekonomik yıkım, işsizlik ve umutsuzluk tetikliyor. Her bir intihar vakasını kişisel sebeplere indirgemeye çalışmak, bu yıkımın sorumluluğunu siyaseten üzerinden atmaya çalışmak bu topluma yapılan en büyük ihanetlerden biridir; faili iktidardır.

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun...

Buyurun Sayın Aygun.

26.- *Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, staj ve çıraklık mağdurlarına ve kademeli emeklilik bekleyen vatandaşların sorunlarına ilişkin açıklaması*

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

Stajyer ve çırakların ilk işe başlama tarihi emeklilikte başlangıç olarak kabul edilmediği için yaklaşık 1,5 milyon stajyer ve çırak mağduriyet yaşıyor, en temel hakları olan emeklilik hakları gecikiyor. Bu konuda yasa teklifim var, işleme konulmadı. Yapılması gereken şey, aday çırak, çırak ve mesleki eğitim gören öğrencilerin staj süresinin sigorta sürecine dâhil edilmesidir. Ayrıca, kademeli emeklilik bekleyenlere düzenleme yapılmalıdır. 48-50 yaşlarında 8000-10000 prim günü ödemesi olmasına karşın 60 yaşında emekliliğe mahkûm edilenler var. Bunlar 8 Eylül 1999 sonrası Sosyal Güvenlik Kurumu sistemine girdiği için aynı yaştaki arkadaşlarından on yedi, yirmi yıl sonra emekli ediliyor yani Sosyal Güvenlik Kurumu sistemine bir gün geç girenler on yedi, yirmi yıl sonra emekliliğe mahkûm edilecekler. Stajyer ve çıraklıkla beraber kademeli emeklilik bekleyen vatandaşlarımızın sorunları çözülene kadar dile getirmeye devam edeceğiz. Gelin, bu adaletsizliklere son verelim diyoruz.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici...

Buyurun Sayın Derici.

27.- *Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Muğla'nın Marmaris ve Fethiye ilçelerinde yangınlar sebebiyle denize akan balıçığın temizlenmesi için gönderilen Çamur V gemisinin görevini tamamlamadan dönmesine ilişkin açıklaması*

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ulusal ve uluslararası alanda gözde turizm illerimizden olan Muğla'nın Marmaris ve Fethiye ilçeleri için yerel seçim öncesi Ulaştırma ve Altyapı Bakanı âdeta seçim vaadi olarak bir açıklama yapmış, yangınlar sebebiyle denize akan balıçığın yaz sezonu başlamadan temizleneceğini bildirmişti. Bununla birlikte bu işlem için bölgeye gönderilen Çamur V gemisi yerel seçimden hemen sonra görevini tamamlamadan döndü. Soru önergesiyle de sorduğum soruyu buradan bir kez daha sormak isterim. İç siyasi politika için kullandığınız ama aslında bir devlet kurumu olan Bakanlığınız, ülkemizin en önemli döviz kaynaklarından olan turizm sezonu başlamak üzereyken görevini yapacak mı? Gemiği bölgeye tekrar ne zaman göndereceksiniz?

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan...

Buyurun Sayın Bayraktutan.

28.- *Artvin Milletvekili Uğur Bayraktutan'ın, Artvin'in Borçka ilçesi Gündoğdu Mahallesi'nde Şubat 2024 tarihinde meydana gelen heyelan sonrası yapılması gerekenlere ilişkin açıklaması*

UĞUR BAYRAKTUTAN (Artvin) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Artvin ili Borçka ilçesi Gündoğdu Mahallesi'nde Şubat 2024 tarihinde heyelan meydana gelmiş, 44 hane heyelandan olumsuz etkilenmiştir. Bölgedeki hasarların büyüklüğü neticesinde gerekli etüt raporları, düzenleme çalışmaları başlatılmış olup henüz tamamlanmamıştır. Can güvenliğinin tehlike altında olduğu bölgede gerekli raporlama çalışmalarının ivedilikle tamamlanması ve gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Borçka ilçesi Gündoğdu Mahallesi'nde yaşayan vatandaşlarımızın evlerinden tahliye edilmeden güvenli şekilde hasar gören alanların onarılması ve gerekli önlemlerin yerinde alınmasına ilişkin yürütülen bir çalışma mevcut mudur? Borçka ilçesi Gündoğdu Mahallesi'nde yaşanan mağduriyetlerinin giderilmesi adına bir takvim var mıdır? Bu ilçede

daha önceki yıllarda meydana gelen sel ve heyelanlar defalarca gündeme getirilmiş olmasına rağmen gerekli önlemler hangi gerekçeyle alınmamıştır? AFAD tarafından düzenlenmesi gereken raporlar hangi aşamadır? Bu ilçedeki sel ve heyelanlara ilişkin can ve mal güvenliğinin sağlanması adına Bakanlığınız nezdinde bir tarihe kadar hangi çalışmalar...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı...

Buyurun Sayın Yıldızlı.

29.- Kocaeli Milletvekili Harun Özgür Yıldızlı'nın, Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde meydana gelen endüstriyel atık kaynaklı hava felaketinin yarattığı tahribat hakkında henüz aydınlatıcı bir açıklama yapılmadığına ilişkin açıklaması

HARUN ÖZGÜR YILDIZLI (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kocaeli ili Dilovası ilçemizde geçtiğimiz ay meydana gelen endüstriyel atık kaynaklı hava felaketi bölge halkının sağlığını tehdit etmektedir. Kamuoyu tarafından “kezzap” olarak bilinen nitrik asit salımı nedeniyle oluşan bulut sonrasındaki tahribat hakkında bölgede henüz aydınlatıcı bir açıklama yapılmamıştır. İnsan sağlığını doğrudan etkileyen bu felaketlerin önlenmesi için Bakanlığın gerekli kontrol ve cezai işlemleri ivedilikle hayata geçirmesini Dilovası ve Kocaeli halkı adına önemle arz ediyorum.

BAŞKAN – Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar...

Buyurun Sayın Şenyaşar.

30.- Şanlıurfa Milletvekili Ferit Şenyaşar'ın, 16 Mayıs'ta Kobani kumpas davasının karar duruşmasının yapılacağına ve Birecik Belediye Başkanı seçilen Mehmet Begit'e ilişkin açıklaması

FERİT ŞENYAŞAR (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

16 Mayıs'ta Kobani kumpas davasının karar duruşması yapılacak, verilecek karar Türkiye'nin siyasi geleceğini belirleyecektir. Kobani kumpas davasında tutuklu bulunan bütün arkadaşlarımız serbest bırakılmalıdır.

Birecik halkı 31 Mart seçiminde DEM PARTİ'ye oy vermiştir. Belediye Başkanı seçilen Mehmet Begit kendisine ve yandaşlarına rant alanı açmak için partiden istifa etti. Dün gece Mehmet Begit'in çeteleri Birecik'te parti binamıza silahlı saldırı düzenledi. Bu saldırının arkasında Mehmet Begit'in olduğu aşikârdır. Halkın iradesini çalan Mehmet Begit, Belediye Başkanlığından istifa etmelidir. Silahlı saldırıyı yapanlar ve arkasındaki karanlık güç derhâl ortaya çıkarılıp yargılanmalıdır.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya.

31.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, İsrail'in Filistin'de yapmış olduğu soykırımın devamı niteliğinde olan eylemlerine, İsrail'le ticaretin sonlandırılmasına yönelik adımları önemsediklerine, üçüncü ülkeler üzerinden İsrail'le ticaretin kaldığı yerden devam edeceğine yönelik endişelere, Güney Afrika'nın, Adalet Divanında İsrail'e karşı açmış olduğu davaya Türkiye'nin müdahil olma kararına, dün gruplarını ziyaret eden Cumartesi Annelerine ve 25 Mayıs'ta 1000'inci haftasına girecek sivil eylemlerine İçişleri Bakanının duyarsız kalmaması gerektiğine, Cumartesi Anneleri başta olmak üzere acısı olan bütün anneleri, Diyarbakır Annelerini ve Şenyaşar ailesinin annesini de saygıyla selamladığına ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet-Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Elbette ülkemizin hem iç siyasetinde hem de dış politikasında çok önemli gelişmeler var ama acil gündem maddelerinden bir tanesi de İsrail'in Filistin'de yapmış olduğu soykırımın devamı niteliğinde olan eylemleri. Son olarak İsrail Refah'ın Mısır'la olan ilişkisini, bağlantısını tamamen koparacak şekilde müdahalelerde bulunarak zaten Gazze'de bir yaşam mücadelesi vererek Refah'a toplanmış olan halka karşı bir kara harekâtıyla bir soykırım yapmaya hazırlandığına dair ciddi emareler var ve bunun altyapısını oluşturmaya dönük çok ciddi hazırlıkları olduğunu duyuyoruz. Dolayısıyla, bütün dünya kamuoyu başta olmak üzere ama özellikle de Türkiye'mizin mutlaka kardeş Filistin halkıyla ilgili İsrail'in bu çılgınlığına "Durl!" diyebilecek daha sert tedbirleri alabilmesiyle ilgili bir mücadele ortaya koyması lazım.

Ticaretin sonlandırılmasıyla ilgili atılmış olan -geç de olsa, yedi ay sonra da gelmiş olsa- adımları önemsiyoruz ama kamuoyunda yaygın olarak şöyle bir endişe ve şüphe var: Acaba üçüncü ülkeler üzerinden İsrail'le ticaret kaldığı yerden devam ediyor mu? Dolayısıyla, İsrail'le ticareti yasaklayan Hükümetimizin bu konuda oluşabilecek şüpheleri giderecek denetimleri mutlaka ve mutlaka yapması lazım. Bu konudaki kaygıları ve şüpheleri ortadan kaldırması lazım. Çünkü İsrail'e aracı bir ülkeye bir ticaret yapılıp sonra o aracı ülkeden tekrar İsrail'le ticaretin kaldığı yerden devam edeceğine dair ciddi endişeler konuşuluyor. Dolayısıyla, iktidarın "Yok böyle bir şey." diyerek bunun üstünü örtmekten ziyade gerçekten olup olmadığına dair kamuoyunu tatmin edecek bir denetim ortaya koyması lazım çünkü biz benzeri yok saymaları daha önce de yaşadık, geldikleri süreçte bunları itiraf etmek zorunda kaldılar ama süreç uzadı. Dolayısıyla her kim ki, bu ister özel sektör olsun ister iktidara yakın şirketler olsun üçüncü ülkeler üzerinden kendi ticari sürekliliklerini devam ettirerek İsrail'le bir ticari ilişkiye girmek gibi bir durumla karşı karşıyalarsa bunun da hem engellenmesi hem de engelleme imkânı yoksa kamuoyuna ifşa edilmesi gibi bir sorumluluğu olduğunu buradan iktidara hatırlatıyoruz. Şayet böyle bir şey oluyorsa ve siz de "Hayır, asla, böyle bir şey yok." derseniz, daha önceki mahcubiyetleriniz gibi bir başka mahcubiyeti yaşarsınız ama ne bu milletin ne de Filistin halkının bunu kaldırabilecek gücü olmadığını da bilmenizi arzu ediyoruz.

Bir diğer önemli husus, Sayın Cüneyt Yüksel de Türkiye'nin Adalet Divanı nezdinde Güney Afrika'nın açmış olduğu davaya müdahalesinden bahsetti. Yine, burada yedi aydan beri Türkiye'nin mutlaka Adalet Divanında İsrail aleyhine bir soykırım davası açması gerektiğini, bu işe öncülük etmenin Türkiye'ye yakışacağını defaatle dile getirdik. Hukuksal olarak imkân olmadığına dair mazeretler sunuldu, "Güney Afrika'nın açtığı davayı biz de takip etmekteyiz." denildi, "Şimdilik müdahale etmiyoruz ama biz de takip etmekteyiz." denildi, günün sonunda, yedi ay sonra Güney Afrika'nın açmış olduğu davaya müdahil olma kararı verildi. Oysa Türkiye'den beklenen Güney Afrika'nın açtığı bir davaya müdahil olmaktan öte Türkiye'nin bizzat böyle bir uluslararası hukuk anlamında devreye girip işin öncülüğünü yapmış olmasıydı. Dediğim gibi bu da geç de olsa önemsedığımız bir adım ama Türkiye'nin buralarda Güney Afrika'nın peşine takılan bir ülke olmaktan çok, kendisinin bağımsız bir inisiyatif alarak uluslararası hukukta Türkiye'nin Filistin davasının öncü rolünü benimseyen bir ülke olduğunu göstermesinin daha önemli olduğunu vurguluyorum.

Bir diğer önemli husus, dün Cumartesi Anneleri adına bir heyet Saadet-Gelecek Grubumuzu ziyaret etti, kendileriyle görüştük. 25 Mayıs'ta tam 1000'inci haftasını dolduran bir sivil eylemle ilgili mücadelelerinden bahsettiler. Elbette, bizim de yakinen takip ettiğimiz, Sayın Cumhurbaşkanımızın da Başbakan olduğu dönemde birkaç kez bu anneleri kabul edip kendi acılarını bizzat paylaştığı ve Ankara'nın karanlık dehlizlerinde asla faili meçhullerin kaybolmayacağına dair sözlerine rağmen ve AK PARTİ'nin 2000'li yıllardaki açılımı sonrası açılan birçok faili meçhul cinayetlere ilişkin davaların beraatle sonuçlanması ya da karartılması maalesef...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - ...Ankara'nın karanlık dehlizlerinde bu faili meçhul cinayetlerin kaybolmaya yüz tuttuğu gibi yeni yeni siyasi cinayetlerin de Ankara'nın karanlık dehlizlerinde kaybolmaya, yüz tutmaya dönük bir kısım emareler görüyoruz. Dolayısıyla bu manada da bir adım atılması gerektiğini ifade ediyoruz. Cumartesi Annelerinin bin haftadır yani belki de dünya üzerinde en uzun süreli bir sivil inisiyatif olarak ortaya koydukları bir mücadele var. Dolayısıyla tıpkı 1 Mayıs'ta olduğu gibi "Nasıl olsa birçok meydan var, oralarda bunu kutlayın." diyeceğine bu kadar uzun süreli bir yasağın demokratik bir ülkede temel hak ve hürriyetlere uygun olmadığını... Hadi 1 kez yasaklarsınız güvenlik sebebiyle, 2 kez yasaklarsınız ama bu yasak kalıcı hâle geliyorsa artık hakkın özüne dokunulması durumu söz konusu olduğu ve bu hakkın kullanılamayacak bir durum olduğu ortadadır. İnsanlar acılarını paylaşmak için bazen mekânları simgeleştirirler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Örneğin, hepimiz ölülerimizi defnederiz, bir mezarı vardır ve bizim inancımızda biliriz ki dünyanın neresinde olursak olalım okuduğumuz dua, okuduğumuz Fatiha o kişinin ruhuna ulaşır ama yine de mezarı başına gidip ellerimizi açarak dua etmeyi manevi açıdan daha önemli olarak hissediyoruz ve bu Cumartesi Annelerinin birçoğu ya gözaltında ya da başka şekilde kaybolan, faili meçhul cinayetlere kurban giden, mezarları dahi belli olmayanların acılı anneleri. Peki, bunlar nereyi kendilerine mekân edinerek bu acılarını paylaşacaklar? Ya bunların cenazelerini bulun, defnetsinler ve bayramlarda, önemli günlerde gidip dualarını etsinler ya da bırakın onlar için simgeleşmiş yerlerde tamamen demokratik haklarını kullansınlar diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Selamlayıp bitireceğim Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Bu manada 25 Mayıs'ta 1.000'inci haftasına giren bu sivil eyleme mutlaka ve mutlaka İçişleri Bakanımızın duyarsız kalmaması ve bunların bu demokratik hakkını kullanmasına dair tedbirleri alması gerekiyor. Şayet bir sivil eylemde bir provokasyon endişesi varsa bunu topyekûn yasaklamak bir demokratik hukuk devletine yakışmaz, olsa olsa devlet o demokratik haklarını kullanmak isteyen kitlelerin arasına sızma ihtimali olan provokatörleri çıkarır, o insanların bu hakkını rahat rahat kullanmasına hizmet eder. Yoksa "Provokasyon var." veya "Provokasyon olma ihtimali var." diyerek insanların en temel haklarının aylarca, yıllarca yasaklanmasını doğru bulmuyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Bu manada, evladına kavuşamamış bütün annelerin acılarını paylaştığımızı, Cumartesi Anneleri başta olmak üzere, acısı olan bütün anneleri, Diyarbakır Annelerini ve Şenyaşar ailesinin annesini de saygıyla selamladığımı buradan ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN - İkinci söz talebi İYİ Parti Grubu adına İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Buğra Kavuncu'ya aittir.

Buyurun Sayın Kavuncu.

32.- İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu'nun, Özel Eyüpsultan Final Akademi Anadolu Lisesinde yabancı uyruklu bir suç makinesi tarafından katledilen Öğretmen İbrahim Oktugan'a ve sığınmacı meselesine, eğitim sisteminde yaşanan sorunlara, Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli'ne, Türkiye'nin geleceğinin AK PARTİ iktidarının paralelinde bir ideolojiyle şekillendirilmeye çalışıldığına, İstanbul Tabip Odasının paylaştığı bir eğitim araştırma hastanesinin randevu programına, sağlık sistemindeki tıkanıklığın ve krizin aşama aşama bir çöküşe gittiğine ve Ahmet Hamdi Tanpınar'ın Türkiye'nin bugününe ışık tutan sözlerine ilişkin açıklaması

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Kıymetli milletvekilleri, bugün maalesef konuşmama çok üzüntülü ve içim kan ağlayarak başlıyorum. Az önce bir başka milletvekilimiz de konuya değindi, maalesef, dün İstanbul Eyüpsultan'da bir eğitim neferini kaybettik. Biz bu çatı altında neredeyse her hafta atanamayan öğretmenleri konuşuyorken artık, sürekli şiddete maruz kalan, katledilen öğretmenleri de maalesef konuşmaya başladık.

Özel Eyüpsultan Final Akademi Anadolu Lisesinde yabancı uyruklu -hatta buradan da açıklayayım, Irak uyruklu- bir suç makinesi barınmış. Taksirle yaralama, ruhsatsız silah taşıma suçlarından kaydı bulunan bu suç makinesi, okuldan atıldığı gerekçesiyle Okul Müdürü, kıymetli hocamız İbrahim Oktugan'ı başından vurarak katlediyor. Biz, maalesef, dün, bir eğitim şehidi verdik ve ömrünü eğitimciliğe adanmış, öğretmen-öğrenci ilişkisinde her zaman saygıyı esas almış bir eğitim neferini güpegündüz, İstanbul'un ortasında, okulun içinde kaybettik. Biz, İbrahim Oktugan'ın ailesine karşı sorumluyuz. Sevdiklerine, öğrencilerine, akrabalarına karşı, bütün öğretmenlere karşı bu Mecliste bulunan tüm milletvekilleri olarak hepimizin sorumluluğu var.

Bugün bu yaşadığımız hadisenin sebepleri, hepimizin bildiği gibi temel sorunlara dayanıyor fakat bu sorunlar sosyal ve kültürel dengemizi tamamen artık bozmaya başlamış durumda. En basitinden söylüyorum, 2006 doğumlu bu şahıs, suç kayıtları bulunuyorken sonradan ailesiyle birlikte Türk vatandaşlığı alıyor ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bir eğitim neferini okula rahatlıkla silahla girerek katledebiliyor. Yani Türkiye'de sığınmacı meselesindeki hatalar ve yanlışlar o kadar karmaşıklaştı ki, o kadar iç içe geçti ki sığınmacı meselesi, bağlamından taşan, âdeta bir sosyal krize ulaştı. Bugün, bir ülke, vatandaşlığını satılığa çıkarıyorsa o ülkenin millî bilinci, millî varlığı ve millî birlikteliği çok büyük bir tehdit altında demektir.

Bugün gerçekleşen cinayetin kendi başına da gelmeyeceğinden emin olmayan milyonlarca insanın yaşadığı bir ülkede huzurdan ve sağlıklı bir toplum yapısının varlığından bahsetmek mümkün değildir. O yüzden, Türk milletinin temsilcileri olarak bu sorunun çözümü noktasında hepimizin gayreti ve konuyu en azından kamuoyuna, bu kürsülere taşıma sorumluluğu çok büyük önem taşıyor.

Ben İbrahim Oktugan'a, kıymetli hocamıza Allah'tan rahmet, ailesine ve sevenlerine başsağlığı diliyorum. Bu gibi cinayetlerin tekrar yaşanmaması, öğretmenlerin ve öğrencilerin sınıflarında güvenle eğitim sürecini sürdürmesi için bu sürecin takipçisi olmamız hepimizin sorumluluğu.

Kıymetli milletvekilleri, bir diğer konu, Türkiye'nin yıllardır değişmeyen gündemi -az önce de ifade ettiğim gibi- eğitim sistemi kapsamında yaşanan sorunlar. Gelişmiş ve kurumsal bir ülkede yapboza dönüştürülen bir eğitim modeli değil, iktidarlar değişmesine rağmen değişmeyen, tamamen kurumsal bir eğitim sisteminin varlığı söz konusudur. Ancak maalesef ülkemizde bizzat mevcut iktidar eliyle çocuklarımıza, geleceğimize yapılan kötülüğü başka hiç kimse yapamaz. Millî Eğitim Bakanlığı "Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli" adı altındaki bir modelle yeni bir sistem ve çok yüksek ihtimalle aslında yeni bir sistemsizlik getirmeye çalışıyor. Anayasa konusunda bugüne kadar olmayan, alışılmışın dışında takınılan; bizce samimiyeti şüpheli kibarlık ve yumuşama tavrının yüzde 1'i bile geleceğimiz açısından en az Anayasa kadar önemli, hatta belki Anayasa'dan çok daha önemli olan bu konuda maalesef gösterilmiyor, âdeta yangından mal kaçıran gibi müfredat değiştirilmeye çalışılıyor ve Türkiye'nin geleceği AK PARTİ iktidarının paralelinde bir ideolojiyle şekillendirilmeye çalışılıyor. Tabii, Anayasa'yı değiştirmek için Meclis çoğunluğu ihtiyacı söz konusu olduğundan gösterilen bu sempatik tavırları anlayabiliyoruz. Fakat asıl soru şu: Meclisin parlamenter sistemdeki gücü olsa veya parlamenter sistem bugünkünden çok daha fazla güçlendirilse, sizce bu maarif modeli bu kadar rahat, bu kadar tartışmaya açılmadan gündeme getirilebilir miydi? Meclisin yetkisinin hissedildiği anlarda, Meclis çoğunluğuna zorunluluk duyulduğunda bizdeki demokrasi ve hoşgörü sevdası da âdeta tavan yapıyor! Umarım, bu değişim zemininin ve altında yatan sebeplerin muhatapları da farkındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Sayın milletvekilleri, bir ülkenin temel kolonlarından biri eğitimse tabii, bir diğeri de sağlık sistemimiz. İstanbul Tabip Odası, geçtiğimiz günlerde bir eğitim araştırma hastanesinin randevu programını paylaştı, Merkezi Hekim Randevu Sistemi ekranında hastaya randevu süresi on dakika olarak görülüyor. Bu on dakikada bir doktordan tam 4 hastaya bakması bekleniyor, üstelik bu 4 hasta -hasta başına iki buçuk dakika- genel cerrahi ve çocuk hastalıkları alanında, çok kritik bir alanda yani ciddi olabilecek sağlık sorunlarından bahsediyoruz. Bu, çok ciddi bir krizin göstergesidir ve hem hasta hem de doktor açısından çok sağlıksızdır ve sorunlara yol açmaktadır yani sağlığından dolayı sorun yaşayan bir vatandaşımızın sağlıklı bir şekilde muayene olabilmesi, doktorun da sağlıklı bir şekilde hastayla ilgilenebilmesi mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kavuncu.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – Sağlık sistemimizdeki tıkanıklık ve kriz aşama aşama bir çöküşe gidiyor. Zaten özlük hakları başta olmak üzere birçok alanda sorun yaşayan doktorların üzerindeki iş yükü artık korkunç bir boyuta ulaşmış durumda.

Ben konuşmama Ahmet Hamdi Tanpınar’ın sözleriyle son vermek istiyorum. Merhum, Türkiye’nin bugününe ışık tutmuş ve demiş ki: “Türkiye, evlatlarına kendisinden başka bir şeyle meşgul olma imkânını vermiyor.”

Hepinize saygılar sunarım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Manisa Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Erkan Akçay’a aittir.

Buyurun Sayın Akçay.

33.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Hamas’ın ateşkes önerilerine onay verdiğini duyurmasına rağmen İsrail’in savaş kabinesinin Refah’ta saldırılara devam kararı almasına, Türkiye’nin Uluslararası Adalet Divanında İsrail aleyhine açılan soykırım davasına müdahil olma kararına, Türkiye’nin İsrail’e yönelik ticareti durdurmasına, bölgede kalıcı barışın sağlanma koşullarına ve 6-12 Mayıs Vakıf Haftası’na ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İsrail, 7 Ekimden bu yana Gazze’de bütün dünyanın gözü önünde pervasızca katliam yapmaya devam ediyor. İsrail’in vahşi saldırılarında 15 bine yakın çocuk, 10 bine yakın kadın olmak üzere 34.735 Filistinli hayatını kaybetmiş, 78 bin kişi yaralanmıştır. Hamas’ın ateşkes önerilerine onay verdiğini duyurmasına rağmen İsrail savaş kabinesi Refah’ta saldırılara devam kararı almıştır.

Türkiye, ateşkesi sağlamak, barış ve çözüm iklimini yeşertmek ve garantörlük mekanizmasını kurmak adına her türlü çabayı göstermektedir ancak eli kanlı Netanyahu saldırılarına devam etmektedir. Bu çerçevede, Türkiye’nin Uluslararası Adalet Divanında İsrail aleyhine açılan soykırım davasına müdahil olma kararı önemli bir adımdır.

Türkiye, geçen hafta İsrail’e yönelik ticareti de durdurmuştur; bu kararı desteklediğimizi ifade ediyorum.

Dışişleri Bakanımızın İslam İşbirliği Teşkilatı 15’inci Zirvesi’nde İslam ülkelerine doğrudan ifade ettiği “İsrail’i durdurmalıyız, ya barışla ya da zorla.” sözleri Türk milletinin bu soykırıma karşı haykışıdır. Birleşmiş Milletler çok acil devreye girmelidir. Gazze’de gözyaşları dinmeli, acı bitmeli,

insanlık faciası son bulmalıdır. İsrail askerleri işgal edilen bölgelerden ön şartsız çıkmalıdır. Bölgede kalıcı barış ancak 1967 sınırlarında, başkenti Doğu Kudüs olan, coğrafi olarak bütün ve bağımsız Filistin devletinin kurulmasıyla mümkündür ve Netanyahu yönetimi de ayrıca hesap vermelidir.

Sayın Başkan, 6-12 Mayıs tarihleri Vakıf Haftası'dır. Vakıf kültürü medeniyetimizin en önemli miraslarından biridir. Milletimizin özellikleri olan yardımlaşma, dayanışma, muhtaç olana kucak açma, canlı cansız bütün varlıkları koruma anlayışı vakıflar eliyle yaşatılmaktadır.

Vakıflar hiçbir karşılık beklemeden ihtiyacı olanlara yardım etmeyi, veren el olmayı, muhtaç olanın yanında olmayı sağlamaktadır. Ecdadımız medreseler, camiler, aşevleri, kütüphaneler, köprüler, hanlar, hamamlar, şifahaneler, kervansaraylar ve barınaklar gibi hayır kurumları inşa etmişlerdir.

Vakıflarımız geçmişten bugüne samimi bir şekilde yaptığı çalışmalarla hem milletimizin hem de çeşitli coğrafyalarda yaşayan toplumların gönülünü kazanmıştır. Şanlı ecdadımızın ve hayırseverlerin bizlere emanet ettiği vakıflar aslına uygun bir şekilde yaşatılmalı, gelecek nesillere aktarılmalıdır.

Kurulan vakıfların iş ve işlemleri mevzuata ve vakfiye şartlarına uygun bir şekilde Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir. Vakıf duası ve bedduası unutulmadan titizlikle emanetlere sahip çıkılması gerekmektedir.

Bu vesileyle, Vakıflar Haftası'nı kutluyor, dayanışma ve yardımlaşma ruhunu güçlü bir şekilde yaşatan vakıf kurucuları, vakıf çalışanları ve yardımseverlere bir kez daha şükranlarımızı ifade ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Kars Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'e aittir.

Buyurun Sayın Koçyiğit.

34.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, iktidarın partileri üzerinden demokratik siyasete yönelik ciddi bir tasfiye operasyonuna yeniden girişmiş olduğuna ve son iki üç günde yapılan gözaltılara, Şanlıurfa Hilvan seçimlerinin yenilenme kararı alınmasına, Şanlıurfa Birecik Belediye Başkanı seçilen Mehmet Begit'in partilerinden istifa etmesine ve ilçe binalarına gerçekleştirilen silahlı saldırıya, bugün tahliye edilen Suriye uyruklu Hüseyin Musto'nun sınır dışı edilme riskine, motosikletli bir ekibin çarpması sonucu hayatını kaybeden Gültekin Öztürk'e ve cezasızlık politikasına, İmralı'da derin bir tecrit olduğuna, siyasi mahpusların Abdullah Öcalan'a özgürlük için başlattıkları açlık grevini sonlandırarak eylemlerini başka bir aşamaya taşıdıklarına, İmralı'da kalan Veysi Aktaş'ın şartlı tahliyesinin bir yıl daha uzatılmasına, verilen aile görüşü yasaklarına ve Kürt sorunu çözülmeden Türkiye'nin demokratikleşemeyeceğine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, ülke gerçekten ciddi bir şekilde yönetilemez hâle geldi. İçeride ve dışarıda çok ciddi bir şekilde sıkışan iktidarın kendisi partimiz üzerinden aslında demokratik siyasete yönelik ciddi bir tasfiye operasyonuna yeniden girişmiş durumda.

Demokratik siyaset alanımızı aslında seçim öncesi siyasi soykırım operasyonları, hilelerle daraltmaya çalışan siyasi iktidar, şimdi, seçim sonucunda da algılar, manipülasyonlar ve gözaltı operasyonlarıyla yeni bir aşamaya erdirdi. Özellikle son iki üç gündür yürütülen gözaltı operasyonlarında Antalya, İstanbul, Eskişehir, Hakkâri ve bugün de Urfa'dan toplam 39 arkadaşımız, partimiz gözaltına alındı ve bütün bu gözaltıların aslında demokratik siyaseti tasfiye etme operasyonunun bir parçası olduğunu çok iyi biliyoruz.

Yine, seçim sürecinde yaşanan hileleri çokça burada konuştuk, özellikle Urfa Hilvan bunların başında geliyor. Biliyorsunuz, 906 oy farkla Hilvan'ı kazandık fakat orada AKP'liler sandıkları yaktılar ve Hilvan seçiminin yenilenme kararı alındı. Bu, halkın iradesine yapılmış büyük bir darbeydi, büyük bir hileyle bu seçimin yenilenme kararı alındı ve burada da kalmayan, yeni bir aşamayla devam eden bir süreç var Hilvan açısından ve Urfa açısından. Bunlardan biri de Birecik. Birecik'te kentin dinamikleriyle beraber belirlediğimiz Mehmet Begit oranın Belediye Eş Başkan adayydı ama ne yazık ki kirli oyunların sonucunda partiye de halkımıza da ihanet etti ve partiden istifa etti. Şimdi, halkın orada bir demokratik tepkisi var, partililerimizin orada bir demokratik tepkisi var ve bizim halkımızın oyları, partimizin çalışması sonucunda kazandığı Belediye Başkanlığından istifa etme talebini dillendiriyor oradaki halk ama buna karşı da bir silahlı saldırı gerçekleşti; dün gece ilçe teşkilatımız, oradaki ilçe binamız silahlı saldırıya uğradı. Biz bu silahlı saldırıların ne anlama geldiğini çok iyi biliyoruz, Urfa bu anlamıyla trajik örneklerle de dolu. Şenyaşar davası ve Şenyaşar olayında yaşananlar ortadayken Birecik'te de aynı provokasyona girilmiş olması aslında bizim açımızdan manidar. Ama şunu söyleyelim: Halkın iradesini de partimizin tutumunu da ne silahlı saldırılarla ne gözaltı operasyonlarıyla ne de başka baskı ve zor yöntemleriyle değiştiremeyecekler. Urfa halkı kararını vermiştir, Birecik halkı kararını vermiştir; halkın kararına ihanet edenlerin... Bu ihanetin sonucunda halkın demokratik tepkilerini sindirmeye çalışmak partililerimizin demokratik tepkilerini silahla, kurşunla bastırmaya çalışmak doğru değildir. Bu konuda özellikle oradaki yerel Emniyet teşkilatını ve Bakanlığı uyarıyoruz ikinci bir Şenyaşar vakası olmaması için.

Sayın Başkan, sayın vekiller; biliyorsunuz cezaevlerinde çokça siyasi mahpus var, bunlardan bazıları da başka ülke uyruklu oluyor. Suriye uyruklu Hüseyin Musto otuz yıldır cezaevindeydi ve bugün İzmir 2 Nolu Cezaevinden tahliye edildi, tahliye sonrasında Buca Jandarma Komutanlığına götürüldü. Şu anda Suriye'nin içerisinde bulunduğu durum ortada, bir savaş alanı; orada çokça çeteler bulunuyor ve bu anlamıyla da Hüseyin Musto'nun sınır dışı edilme riskine karşı hızlı bir şekilde İçişleri Bakanlığının devreye girmesi gerektiğini ifade ediyoruz. Sınır dışı edilmemesi gerekir ve gitmek istediği üçüncü, tarafsız bir ülkeye gidinceye kadar da özgür olarak kalması ve işlemlerini yürütmesi gerekiyor. Bu konuda, özellikle sınır dışı edilmesi durumunda oradaki çetelerin eline geçmesi hâlinde hem işkence, kötü muamele hem de yaşam riskinin olacağının altını çiziyorum. Türkiye, hem ulusal mevzuatı hem de uluslararası mevzuat gereğince aslında mültecileri özellikle de riskli olan yerlere göndermeyeceğini taahhüt etmiş bir ülkedir. Bu konuda hem geri gönderme merkezi işlemleri için hem de İçişleri Bakanlığını Jandarmadaki tutumu nedeniyle göreve ve hukuka davet ettiğimi ifade etmek istiyorum.

Yine, bizim Meclis çalışmamız, bir danışmanın arkadaşımızın ağabeyi de olan Gültekin Öztürk 6 Mayıs'ta bir trafik kazası geçirdi. Bu, sıradan bir trafik kazası değildi Sayın Başkan çünkü motosikletli -Yunuslu- bir ekibin çarpması sonucunda iki gün yoğun bakımda hayat mücadelesi verdi, iki günün sonunda da yaşamını yitirdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim.

Orada bulunan hastanedeki hekimler, aslında Gültekin Öztürk'ün ifade veremeyecek kadar hayatı riski olduğunu, yoğun bakımda olduğunu ifade etmelerine rağmen savcılık makamı soruşturmayı taksirli yaralamadan açtı ve şu anda Gültekin Öztürk, arkadaşımızın ağabeyi yaşamını yitirdi; kendisine de Allah'tan rahmet diliyorum, acılı ailesine de sabır diliyorum. Defnedildi, kaçma şüphesi olan polis hâlâ gözaltına alınmış değil. Bu konuda, orada binlerce, yüzlerce kamera var; biliyorsunuz, Amed'in

her sokağı kameralarla takip ediliyor. Bu kamera kayıtlarının derhâl savcılığa ulaştırılması gerektiğini ifade ediyoruz ve özellikle de kolluğun karıştığı trafik kazası adı altındaki bu cinayetlerin durdurulması için de hızlı bir şekilde önlem alınması gerekiyor. Zırhlı araçlarla ya da oradaki kolluk güçlerinin kullandığı araçlarla yaşamını yitiren insanların sayısı gerçekten çok fazla; bunların tesadüf olmadığını biliyoruz, bu sistematik bir hak ihlaline, yaşam hakkı ihlaline girmiş durumda. Bu konuda cezasızlığın çok önemli bir yerde durduğunu ifade etmek isterim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bu cezasızlık politikası, bu tarz kazaları yapan oradaki kolluk gücüne gerçek anlamda aslında, yeni suçlar işlemesi, insanların yaşamına kastetmesi konusunda da cesaret veriyor. Bu konuda hızlı bir adım atılması gerektiğini ve dosyayı takip edeceğimizi de buradan ifade etmek istiyorum.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, İmralı’da derin bir tecrit var. Abdullah Öcalan’ın özgürlüğü için 27 Kasım’da siyasi mahpuslar bir açlık grevi başlatmışlardı. 4 Nisan tarihiyle bu açlık grevi sonlandırıldı ve eylemlerini yeni bir aşamaya taşıdılar. Aileleriyle görüşmüyorlar, telefonla veya yüz yüze görüşmeye çıkmıyorlar. Tecrit koşulları bu anlamıyla gittikçe derinleşmekte ve binlerce mahpusun ailesi şu anda kendi yakınlarından sağlıklı haber alamıyor oysaki bu süreç çok hızlı bir şekilde aşılabilirdi.

Yine, 6 Mayıs’ta Diyarbakır, Batman, İstanbul, İzmir, Mersin ve Adana’da cezaevleri önlerinde mahpusların sesi olmak için aileler açıklama yapmak istediler fakat bu açıklamalara da kolluk çoğunda izin vermedi ve müdahalelerde bulundu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Koçyiğit.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bugün, yine anneler, Diyarbakır’dan gelen anneler -bir heyet hâlinde gelmişlerdi- Adalet Bakanlığının önünde bir açıklama yapmak istediler ama ne yazık ki bu da polis marifetiyle engellendi ve Meclis Çankaya Kapısı’nın önünde kısa bir açıklama yapabildiler. Şimdi, biz buradan söylüyoruz, binlerce defa da söyledik: Ya, bu tecridi daha ne kadar devam ettireceksiniz, bu insanlık suçuna daha ne kadar ortak olacaksınız, bunu gözümüzün içine baka baka devam ettirecek misiniz sorusunu ben bir kez daha sormak istiyorum.

Yine, bununla beraber İmralı’da kalan Veysi Aktaş’ın şartlı tahliyesinin gerekçesiz bir şekilde bir yıl daha uzatıldığı bilgisini aldık. Bakın, otuz yıllık bir mahpustan bahsediyoruz ve keyfekeder, bir yılını daha cezaevinde geçireceğinden bahsediyoruz. Bir yıl sonra çıkıp çıkmayacağını bilmiyoruz çünkü artık Türkiye hukuksal olarak öngörülebilir bir ülke değil ne yazık ki.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Son kez açıyorum Sayın Koçyiğit.

Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bütün bu keyfekeder kararlara karşı Adalet Bakanlığının ve Hükümetin hızlıca adım atması beklentimizi buradan yenilemek istiyorum.

Yine, öğrendik ki Abdullah Öcalan’a, Hamili Yıldırım’a, Ömer Hayri Konar’a, Veysi Aktaş’a üç aylık yeni bir aile görüş yasağı verilmiş. Bu hukuksuzluğu bu aile görüş yasakları kararlarıyla kapatamazsınız. Bu ülkenin gerçekten Kürt sorununun çözümüne ihtiyacı var, demokratik, barışçıl bir sürece ihtiyacı var ve bu sürecin muhatabı olarak da Sayın Öcalan’la görüşmeye ihtiyacı var.

Biz bir kez daha Sayın Öcalan'ın muhatap alınması gerektiğini, yeni bir barış ve çözüm sürecinin başlatılması gerektiğini buradan ifade ediyoruz. Kürt sorunu çözülmeden Türkiye demokratikleşemez, Kürt sorunu çözülmeden bu ülkede hiçbir şey değişmez; hukuktan bahsedemeyiz, insan haklarından bahsedemeyiz, evrensel değerlerden bahsedemeyiz. Tecridin olduğu bir ülke aslında hukuksuzluğun derinleştiği bir ülkedir diyorum.

Tekrar teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'a aittir.

Buyurun Sayın Günaydın.

35.- *İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, yirmi bir yıllık iktidarın Meclis gündemine getirebileceği bir tane kanun teklifinin dahi olmadığına, dün ve bugün uluslararası sözleşmelerinin görüşülmesine, memleketin hiçbir gündeminin burada ele alınamadığına, iktidarın sektörler itibarıyla Türkiye'yi getirdiği yere, Öğretmen İbrahim Oktugan'ın Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına alınan 18 yaşındaki suç makinesi bir Iraklı tarafından vurulmasına ve ülkedeki 10 milyon mülteciye, TRT Kıbrıs temsilcisi olarak atanan Sefa Karahaslan'ın diplomasına, sahte diploma vakasının bu olayla da sınırlı olmadığına, Sağlık Bakanının Medipol Hastanelerini işlettiğine, devlet hastanelerine gitmek zorunlu olan vatandaşlara, kendi gündemlerinin sağlık, eğitim ve çiftçiler olduğuna, TÜİK'in memleketin en güvenilir kurumlarından biri hâline geldiğine ve Meclis koridorlarına saklanarak, koltukların arkasına yaslanarak bu memleketin hiçbir sorununun çözölemeyeceğine ilişkin açıklaması*

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Efendim, dün biz saat 15.00'te çalışmaya başladık, 24.00 sıralarında çalışmamız bitti yani epey uzun bir çalışma süresi geçirmişiz. Peki, bu zaman dilimi içerisinde bu Meclis vatana, millete hayırlı ne yaptı? Üzölerek ifade ediyorum ki hiçbir şey yapmadı. Çünkü yirmi bir yıllık iktidarınızın sonucunda Meclis gündemine getirebileceğiniz bir tane kanun teklifi dahi yoktur. İfade ediyorum, geçmişinizle kıyaslanmayacak bir gerileme içerisindeyiz. Bir kanun teklifini bir hafta içerisinde Meclise getirememek demek “Memleketin sorunu yoktur, dolayısıyla yasal bir düzenlemeye ihtiyacı yoktur.” demektir; ya değilse bunu beceremiyorsunuz anlamına gelir. Ne yaptık biz dün? 4 tane uluslararası sözleşmeyi onayladık. Bugün ne yapacağız? Bugün 14.00'te çalışmaya başladık, gece 22.00'ye, 23.00'e kadar gene sürer, bugün de 3 tane uluslararası sözleşme imzalayacağız.

Bir kere daha ifade ediyorum; getirin memleketin yararına yasal düzenlemelerinizi, biz bu uluslararası sözleşmeleri yarım saatte geçiririz. 600 insan maaş alıyor, 600 insan burada mesai harcıyor ama Meclisi çalıştıramadığınız için memleketin hiçbir gündemi burada ele alınamıyor.

Bakın, ülkeyi getirdiğiniz yeri sektörler itibarıyla söyleyeceğim. Biz sizin gündemsizliğinizin peşine düşmeyiz. Dün buraya millî eğitim sisteminin sorunlarını getirdik ve araştırma önergesi olarak sunduk, gündem ettik. Bakın, arkadaşlarımız ifade ettiler, bir lise öğretmenimiz İbrahim Oktugan silahlı bir saldırı sonucunda, 18 yaşında, suç makinesi, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına aldığınız Iraklı bir kişi tarafından vuruldu. Biz bunu adli bir vaka olarak görüp -vatandaşımıza, okul müdürümüze, öğretmenimize elbette rahmet dileyeceğiz ama- arkasında yatan nedenleri araştırmak zorundayız. Sizin dış politikanız, Amerikan emperyalizmine iş birliğiyle gittiğiniz dış politikanız elinizde 10 milyon mülteci bıraktı; sokakları, şehirleri yaşayamaz hâle getirdiniz. Dünyada kendi nüfusunun yüzde 10'undan daha fazla bir mülteci akınına almak zorunda kalıp üstelik de hiçbir politika geliştiremeyen sizden başka bir hükümet yok.

Şimdi bir kere daha soruyorum: Bu Iraklı 18 yaşında, suç makinesi ve 5-6 tane sabıka kaydı var; peki, bu insan nasıl oluyor da Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığına alınıyor, hangi kriteri tutturuyor? Daha böyle kaç tane suç makinesine Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı verdiniz? Bu 10 milyon mülteciyi ne yapmayı planlıyorsunuz? Var mı bir tane aklı başında, uygulanabilir bir planınız? Açıkladığınız bir planınız var mı? Türkiye maalesef yönetilmiyor, savruluyor.

Gelelim eğitim sisteminin devamına. Bakın, mülakattan falan bahsediyoruz, ne kadar konuşsak azdır. Evlatlarımızın haklarına girdiniz yıllar boyunca, uslanmadınız, devam ediyorsunuz ama o mülakata girenlerin bir kısmının diploması da sahte ya da üst düzeylere atadığınız insanların diploması da sahte. Bakın, örnek veriyorum: TRT Kıbrıs temsilcisi olarak Sefa Karahasanoğlu'nu atamışsınız. Adamın diploması iki ayda yüksek lisans, kırk günde üniversite diploması. Ya arkadaşlar, biz de bu okulları okuduk, dört yıldan aşağı üniversite bitiren bir insan var mı? Ya, nasıl bir sistem kuruyorsunuz ki adam kırk günde üniversite bitiriyor, üstelik de denkliğini veriyorsunuz; yetmiyor, bir de götürüyorsunuz Kıbrıs'a TRT temsilcisi olarak atıyorsunuz. Güvenilir, evrakta sahtecilik yapmayan, üçkâğıtçı olmayan bir temsilci atama yeteneğinizde mi yok ya, ayıp değil mi? Bu memleketin bu sistemini böylesine utanılacak bir düzeye getirmeye kimin ne hakkı var? Ve şunu söyleyeceğim, sahte diploma vakası sadece bu adamla sınırlı olsaydı... Ben söylüyorum, aranızda çok üst düzey görevler yapmış olanlar Balkanlarda üniversite açtılar, şakır şakır diploma satıyorlar, buralarda denkliklerini veriyorsunuz ve insanlar bir taraftan da hiç hak etmedikleri üniversite diplomalarını alıyorlar. Bilmiyor muyuz? Ayıp değil mi ya?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Gelelim sağlık sistemine. Sağlık sisteminin neresinden tutmak lazım? Sağlık Bakanının keyfi yerinde, Medipol Hastanelerini işletiyor, gayet güzel para kazanıyor. Zaten muayene başına da yirmi dakikalık minimum süresi var; parası olan oraya gidiyor ya da ödettirebilenler oraya gidiyor. Peki, devlet hastanesine gitmek zorunda kalan vatandaş ne yapıyor? İki şey yapıyor: Bir, randevu alamıyor; iki, randevu alırsa iki dakikada muayene oluyor. Biz buna sağlık sistemi diyoruz, öyle mi? Yirmi bir yıldan sonra memleketi getirdiğiniz sağlık sistemi bu mudur? Aylin Yaman arkadaşımız kürsüye gelecek, anlatacak çünkü bizim gündemimiz eğitim, bizim gündemimiz sağlık, sonra, bizim gündemimiz tarım, bugün Mehmet Tahtasız arkadaşımız gelecek, konuşacak. Çiftçinin bankalara borcu bir yılda yüzde 65 arttı, ne gam!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Umurunuzda mı 5 milyar TL'den 651 milyar TL'ye çıkmış, çiftçinin ortalama yaşı 58 olmuş; son on yılda yüzde 48 çiftçi, Çiftçi Kayıt Sistemi'nden çıkmış, çiftçilikten vazgeçmiş, ne gam ama bizim gündemimiz budur, bunu konuşacağız.

Son olarak da TÜİK'ten bahsedeyim size. İstatistik Kurumu, memleketin en güvenilir kurum. Bunu ben söylemiyorum, yurttaşlar arasında anket yapıyorsunuz, yüzde 30'la en güvenilir kurumlardan biri hâline gelmiş. Enflasyon patlamışken, hayat pahalılığı patlamışken TÜİK bize diyor ki: "İlk dört ayda enflasyon yalnızca yüzde 18,7'dir." Altı ayda ne kadar olacak? Yüzde 25 civarında olacak. Siz bununla işçiye, memura emekli zammı yapacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – 8 bin lira emekli maaşı alanı geçen dönem 10 bin liraya çıkarttık. Bu yüzde 25 zammı da kök maaşlara yapacaksınız, 8 bin lira çarpı yüzde 25 edecek 10 bin TL. 10 bin TL aylık alan adam hiç zam almadan hayatını sürünerek sürdürmeye devam edecek.

Şu kavuniçi koltuklarınızdan bir kalkın, memleketin yararına bir iş yapın. Gelin, emeklinin, işçinin, tarımcının, sağlık sektörünün sorunlarını çözen kanuni düzenlemeler yapın. Biz de oy birliğiyle bunlara oy kullanalım, memleketin sorunlarını çözelim. Meclis koridorlarına saklanarak, koltukların arkasına yaslanarak bu memleketin hiçbir sorunu çözülemez; hepinizi sorumluluğa davet ediyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Son söz talebi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu Adına Ankara Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Leyla Şahin Usta’ya aittir.

Buyurun Sayın Usta.

36.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın, duayla başlamak istediğine, nikâh merasiminde dua yapmasına müsaade edilmeyen çifte ve bugün nikâhı olan bütün çiftlere, Mısır ve Katar ara buluculuğundaki ateşkes teklifini Hamas’ın kabul etmesine rağmen İsrail’in havadan ve karadan Refah’a saldırılarını aralıksız sürdürmeye devam ettiğine, 8-14 Mayıs Vakıflar Haftası’na, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydin’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine, yeni gelişen “aile belediyeçiliği” kavramına ve 31 Mart yerel seçimleri sonrasında CHP belediyelerindeki ehliyetli ve liyakatli “aile” atamalarına, Diyarbakır ve Mardin Büyükşehir Belediyelerinde Türk Bayrağı’na ve İstiklal Marşı’na karşı yapılanlara ve kutsallarına saygısızlık yapılmasına veya iftira atılmasına asla izin vermeyeceklerine, CHP’nin Toroslar Belediyesi Meclis üyesi Bejna Güney’e ilişkin açıklaması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Sizi, Divan heyetini ve Genel kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bir duayla başlamak istiyorum. Geçtiğimiz günlerde bir nikâh merasiminde dua yapmasına müsaade edilmeyen çiftimizin ve bugün nikâhı olan bütün çiftlerimizin devletin en resmî kurumu olan Türkiye Büyük Millet Meclisinden duasını hep birlikte yapmaya davet ediyorum: “Bismillahirrahmanirrahim. Yerleri ve gökleri yaratan Yüce Rabb’imizin adıyla. Allah’ım, Peygamber Efendimiz ve Hazreti Hatice Validemiz arasındaki gibi ülfet, geçim ve kaynaşmayı tüm çiftlerimize hasıl eyle. Salih çocuklar, uzun ömürler ve bol rızıklar ihsan eyle.” diyerek nikâhı kıyılan tüm çiftlerimize huzur ve mutluluklar diliyoruz.

Evet, Hamas ateşkes ilan etti ancak soykırımcı İsrail’in Gazze Şeridi’ne yönelik başlattığı havadan, denizden ve karadan saldırılar iki yüz on beş gündür aralıksız devam ederken umut verici bir haber olarak geldi. Mısır ve Katar ara buluculuğundaki ateşkes teklifini Hamas kabul etti ancak İsrail buna rağmen havadan ve karadan Refah’a saldırılarını aralıksız sürdürmeye maalesef devam ediyor. 7 Ekimden bu yana iki yüz on beş gün gün geçti. İsrail’in düzenlediği saldırılarda en az 14.944’ü çocuk, 9.849’u da kadın olmak üzere 34.789 Filistinli öldürüldü, 78 bini aşkın kişi de yaralandı. Refah Sınır Kapısı’na 1,4 milyon insan sıkışmış durumda. İsrail’in sürdürdüğü bu saldırılar, gelinen nokta hiçbir vicdanın kabul edemeyeceği kadar büyük bir zulümdür, bir katliamdır, bir soykırım harekâtıdır. Bizler sonuna kadar, ilk günden itibaren söylediğimiz gibi, Filistin’e özgürlük ve soykırımın durdurulması için hem ülkemizde hem uluslararası mecralarda mücadelemizi vermeye devam edeceğiz ve inanıyoruz ki yakın zamanda Filistin kendi topraklarına kavuşarak, özgür bir devlet olarak bu mücadelesinin sonucunu, haklı mücadelesinin sonucunu alacaktır.

Aynı zamanda bugün Vakıflar Haftası’nın başladığı gündeyiz. Her sene 8 ile 14 Mayıs tarihleri arası Vakıflar Haftası olarak kutlanıyor. Vakıf medeniyetimiz kadim bir medeniyetimiz, bizim tarihimizden kalan bir mirastır. Dinimizin temellerinden gelen bu vakıf medeniyeti Selçuklu ve Osmanlı medeniyetleriyle birlikte kurulmuş ve geliştirilmiş, bugün de ayakta tutmanın büyük bir gururu ve

onurunu yaşıyoruz. İnşallah önümüzdeki, geleceğimizdeki Türkiye’imizde de bu vakıf medeniyetinin sürdürülmesi ve devam ettirilmesi için çabalarımızı, gayretlerimizi devam ettireceğiz ve bu vesileyle de tüm sivil toplum kuruluşlarımızı, vakıflarımızı ülkemize, dünyaya verdikleri katkılar ve hayırlar vesilesiyle tebrik ediyorum, çalışmalarında başarılar diliyorum.

Evet, Mecliste Genel Kurulda çalışıyoruz. “Gündemimiz yok.” diyenlere uluslararası sözleşmelerin de bu Meclisin bir görevi olduğunu ve kanunlaştırılması gerektiğini, bu sayede uluslararası alanda da çalışmalarımızın yapıldığını hatırlatarak uluslararası sözleşmeleri hafife almamamız gerektiğini ve üzerinde dün de yaptığımız tartışmalar, bugün de yaptığımız tartışmalarla birlikte kıymetli işler yapıldığını biliyoruz. Hiç merak etmesinler, komisyonlarımız çalışıyor, kanunlarımız geliyor, biz de ülkenin ve milletin sorunlarıyla ilgili her türlü çalışmamızı devam ettiriyoruz.

“Liyakat ve ehliyet” denilince atamalar akla geliyor, biraz bunlara girelim isterseniz. “Aile belediyeciliği” kavramı diye yeni bir kavram geliştirdi. “Neden geliştirdi?” dersanız, 31 Mart yerel seçimleri sonrasında CHP belediyelerindeki ehliyet ve liyakatlı aile atamalarından birkaç örnek vermek istiyorum. Ataşehir Belediye Başkanı Onursal Adıgüzel’in eşi Duygu Adıgüzel, Çekmeköy’de başkan yardımcılığına atandı. Eskişehir Odunpazarı Belediye Başkanı Kazım Kurt’un kızı Tutku Kurt Bayyurt ise Çankaya’da başkan yardımcılığına getirildi. İstanbul Sarıyer Belediye Başkan Yardımcısı Hüseyin Coşkun’un eşi Filiz Coşkun, Kültür İşleri Müdürü olarak atandı. Denizli Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcılığına, Büyükşehir Belediye Meclisi CHP Grup Başkan Vekili Osman Bartal’ın eşi Hülya Bartal atandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, yeğeni Furkan Bozbey’i şehirdeki kentsel dönüşüm, imar ve inşaat işlerinden sorumlu olan belediye şirketi BURKENT Yönetim Kurulu Başkanı olarak atadı. Yine, Bursa’da, aynı Belediye Başkanı, baldızı olan Sezen Uğurlu’yu daire başkanı olarak atadı. Yine CHP Bursa Milletvekili Kayıhan Pala’nın eşi Şafak Pala, Bursa Büyükşehir Belediyesine daire başkanı olarak atandı. Yine, Bursa Büyükşehir Belediyesi CHP meclis üyesi Yalçın Işıkyıldız’ın eşi Pınar Işıkyıldız da Bursa Büyükşehir Belediyesi Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı görevine atandı. CHP Kırşehir Belediye Başkanı Selahattin Ekicioğlu’nun kayınbiraderi Hamza Çam ile bacanağı Mustafa Orman’ın belediye başkan yardımcıları olarak atandığı da notlarımız arasında.

Evet, bu atamalarla birlikte... Bunlar ehliyet ve liyakat atamaları, takdir ediyoruz, görüyoruz(!)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Burada hep ehliyet ve liyakatten konuşanların biraz gündemlerine bu meseleleri almasının faydalı olacağını, milletin faydasına olacağını düşünüyorum.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – AK PARTİ’den öğrenmiştir!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ayrıca, bayrağımıza ve İstiklal Marşı’na karşı yapılan Diyarbakır Belediye Meclisi Salonu’nda Türk Bayrağı’nın kaldırılmasıyla, Mardin’de İstiklal Marşı’nın okutulmadan Meclis toplantısının başlatılmasıyla ilgili de burada yaptığımız konuşmalarda bu gidişatin geleceğini söylemiştik, itiraz etmişlerdi ama yaşadık maalesef.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Başkan, haksızlık ediyorsunuz, yok öyle bir şey!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Bunların yaşanmış olduğunu ama kabul edilmediğini, bizim AK PARTİ Grubundaki Meclis üyelerimizin itirazlarıyla...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Algi operasyonu yapıyorsunuz, çok ayıp, çok ayıp! Olmayan bir şeyi burada manipüle etmenin anlamı yok ki!

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) – Niye sözünü kesiyorsunuz?

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Dinleyin, bir dinleyin; bir dinleyin önce.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Ben sizi dinledim. Olan şeyler, hepsinin görüntüleri de var.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Bütün partinin yetkili kurulları açıklama yapıyor, “Hiçbir değerle, hiçbir sembolle sorunumuz yok.” diyoruz ama siz hâlâ aynı şeyi söylüyorsunuz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Dinleyin, itirazınızı koyun ortaya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bizim kendi AK PARTİ Meclis üyelerimizin, İstiklal Marşı okumalarına katılmayıp...

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, Grup Başkan Vekilinin konuşmasından sonra... Lütfen sataşmayalım.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Efendim, ben bir milletvekiliyim, haksızlığa karşı isyan ediyorum. Yok böyle bir şey, bayrağa niye saygısızlık edelim ya!

BAŞKAN – Grup Başkan Vekilinin konuşmasından sonra Sayın Grup Başkan Vekiliniz gereken cevabı verecektir, lütfen...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ayıp ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bunu bana söylemesinler...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta, tamamlayın lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bunu bana sormasın, dönsünler kendi belediye başkanlarına, meclis toplantılarında neden bu bayrakların kaldırıldığını bence onlara sorsunlar.

Yine bir atamadan bahsedelim. Seçimle gelmiş CHP’nin Toroslar Meclis üyesi Bejna Güney’in terör örgütü YPG ve PKK propagandası içeren paylaşımları maalesef herkesin gündeminde.

Ehliyet, liyakat, vatana hizmet ve bu millete hizmetten bahsedenlerin bu konuları gündeme almasını, bu konularda da kendi içlerindeki bu hatalarını düzeltmelerini bu milletin Meclisinden, bu milletin kürsüsünden bütün kamuoyuna duyurmak amacıyla paylaşmayı önemli buluyorum. Bugün bu Mecliste eğer hep beraber çalışıyor ve yaşıyorsak, bu Meclisi kuran... İlk, Birinci Mecliste 23 Nisanı birkaç hafta önce hep beraber kutladık. Anıtkabir’e gittik, Birinci Meclise gittik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Usta, son kez açıyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) - Dualarla açılmış, Kur'an-ı Kerim'lerle açılmış bir Meclisten, bugün yine aynı şekilde Türkiye Büyük Millet Meclisinde hiçbir şekilde dinimize, inancımıza, bayrağımıza, bizim kutsallarımıza saygısızlık yapılmasına veya iftira atılmasına müsaade etmeyeceğimizi özellikle bildirmek istiyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Oluç.

37.- *Antalya Milletvekili Hakki Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, Mardin Büyükşehir Belediyemizle ilgili söylenen sözlere bir cevap vermek istiyorum. Yani, tabii, danışmanlarınız sizi bilgilendirmiş olsaydı Grup Başkan Vekili olarak Leyla Hanım, siz bu konuşmayı böyle yapmazdınız çünkü bu konuda hem Eş Genel Başkanlarımız grup toplantımızda ve verdikleri demeçlerde hem Merkez Yürütme Kurulumuz yaptığı açıklamada hem Mardin hem de Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanlarımız yaptıkları açıklamalarda bayrakla ve İstiklal Marşı'yla ve diğer ulusal sembollerle herhangi bir sorunlarının olmadığını, böyle bir politikamızın olmadığını çok net olarak vurguladılar. Daha önce biz bu Mecliste de benim Grup Başkan Vekilliği dönemimde de bu tür tartışmalar açıldığında pozisyonumuzu belirtmiştik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Dolayısıyla, bu tür kara propagandayla, bu tür oyunlarla bizim politikalarımızı ve partimizin pozisyonunu ve belediyelerimizdeki çalışmalarımızı esas itibarıyla gölgeleyemezsiniz, bu kara propagandadan vazgeçin, çok açık ve net pozisyonumuz ortadadır. Ama ben size başka bir şey hatırlatmak istiyorum; sizin kayyum politikalarınız var ya; o yolsuzluk yapan, hırsızlık yapan, irade gasbı yapan kayyum politikalarınız var ya, 31 Martta cevabını aldı. Bütün atanmış olan kayyumların olduğu yerlerde sandıktan çıkan sonuçları gördünüz. Siz, o yolsuzluk, hırsızlık, talan politikalarını, irade gaspını Türk bayrağıyla örtmeye çalışıyorsunuz, İstiklal Marşı'yla örtmeye çalışıyorsunuz. Esas sembollere saygısızlık ve ayıp budur, bunu size bir kez daha söyleyelim. Hırsızlığı, yolsuzluğu, talanı ve irade gasbını ulusal sembollerle örtemezsiniz, siz de bundan vazgeçin.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Günaydın.

38.- *İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, insan bir Grup Başkan Vekilinin buraya daha hazırlıklı çıkması gerektiğine ilişkin bir his duyuyor Sayın Leyla Şahin Usta'yı dinledikten sonra. Ne demeye çalışıyorum? Saygısızlık etmek derdinde değilim, verileri net ortaya koyacağım. Örneğin şu anda Ataşehir Belediye Başkanımız Onursal Adıgüzel'in eşinin Çekmeköy Belediye Başkan Yardımcılığına atandığını iddia etti.

a) Öyle bir şey doğru değildir, an itibarıyla böyle bir durum yoktur.

b) Duygu Adıgüzel zaten on beş yıllık belediye çalışanıdır; madde 1.

Madde 2: Odunpazarı Belediye Başkanımız Kazım Kurt'un kızı Tutku Kurt'un Çankaya Belediye Başkan Yardımcılığına atandığını söyledi. Tutku Kurt yedi yıldır o makamda çalışıyor, anlatabiliyor muyum? Yani trollerin peşine bir Grup Başkan Vekili düşmez.

Kayıhan Pala Hocamız aydın namusuyla tanınan bir arkadaşımızdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kayıhan Pala milletvekili olalı bir yıl olmadı, Kayıhan Pala'nın eşi 15 yıldır belediyede çalışıyor. Ayıp değil mi bir milletvekilinin eşini, bir milletvekilini burada herhangi bir zemini olmadan suçlamaya kalkışmak?

Ha, şunu söyleyeyim ben: Mesela, sizin Keçiören Belediyenizde, devraldığımız belediyede yalnızca belediye yüksek yöneticileri için yapılmış 10 yataklı, 10 odalı bir otel bulduk; Sancaktepe'de bir saray bulduk; bir gecede 300 milyon liralık çek kestiniz ve ödeme yaptınız, bunları bulduk. Ben şunu söyleyeceğim: “AKP bunu yapıyor, CHP de bunu yapar, çok daha azını yapar.” demem. Bir tekini bile yapmalarına izin vermeyiz. Aramızdan birileri ahlaka aykırı bir iş yaparsa Cumhuriyet Halk Partisi bir denetleme birimi kuruyor, onu en başta takip eder.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hemen bitireceğim.

Şunu da söyleyeyim: Bakın, Hükûmet sizsiniz, bunları engelleyebilecek güce sahipsiniz. Ben sizin koltuklarımızda otursam bugün derhâl yerel yönetimler dâhil olmak üzere her türlü kamuya alımı KPSS zorunluluğuyla kılarım rahmetli Bülent Ecevit'in yaptığı gibi, hiç kimse KPSS'siz ve mülakatla alım yapamaz. Bunu niye yapmıyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü siz bunun geçmişini ve geleceğini temsil ediyorsunuz. Ziraat Bankası Genel Müdürünüzün oğlu Borsa İstanbul'a sınavsız girdi, gelini aynı şekilde Takasbank'ta sınavsız işe başladı. Ne anlatıyorsunuz siz? Bu işin tarihini yazmışsınız. Bizde bunu yapan olursa -bir kere daha ifade ediyorum- sonuna kadar onu takip edip geri aldırarak da görevimizdir; bu, böyle biline. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

KAYIHAN PALA (Bursa) – Sayın Başkan, sataşma nedeniyle söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Usta'dan sonra söz vereceğim.

39.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, ben de yerimden bir söz istiyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Böyle bir usul yok yalnız, Grup Başkan Vekilleri konuşuyor.

Öncelikle şunu söylemek istiyorum: Ne hikmetse her seferinde yaptığımız konuşmaları... Birbirimizi eleştiririz, buna bir şey demiyoruz ama hep bir üstenci tavrıyla konuşulmasına artık tahammül edemiyorum. Yok, “Daha iyi hazırlansaydınız, şuydu buydu...” Ya, bunları söylemek birbirimize yakışık alacak bir şey değil ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – 4 tane konu söylüyorsunuz, 4'ü de yalan.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hayır efendim, 4'ü de doğru.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – 4'ü de yalan! Bir Grup Başkan Vekili yalan söyler mi?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – 4'ü de doğru. On beş yıldır bir belediyede çalışıyor...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İşte adam burada, birazdan açıklayacak. Ayıp değil mi kardeşim! Biz yalan söylüyor muyuz ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bir dakika ya, dinlesenize!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, ne üstenci tavrı, ne üstenci tavrı!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Üstenci tavrınız... Dinlemiyorsunuz, dinlemiyorsunuz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Estağfurullah, kimseye üstenci tavrım falan yok, anlatabiliyor muyum! Ama Grup Başkan Vekili yalan söylemez yani! Yalan söylemez!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Saygısızlık yapıyorsun be! Terbiyesizlik yapıyorsun! Üslubuna dikkat et biraz!

BAŞKAN – Sayın Günaydın...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ben de size bir üslup öğreteyim, saygıyla dinlemeyi öğrenin, ben sizi dinledim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ben saygıyla dinlemeyi öğreniyorum da ben üstenci falan değilim, hiç kimseye üstencilik falan yapmam.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Üstenci tavırlısınız, çok net yapıyorsunuz!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Aynen, üstencisin! Üslubun hiç doğru değil.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Beyefendi, hanımefendiyle konuşuyorum, Grup Başkan Vekiliyle konuşuyorum; o, kendini savunur.

BAŞKAN – Sayın Günaydın, Sayın Grup Başkan Vekili sözünü tamamlasın, sonra talep ederseniz tekrar söz veririm.

Buyurun Sayın Usta.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – “Üstencilik yapmıyorum.” diye konuşuyorum, ukalalık etmiyorum, “Üstencilik yapmıyorum.” diyorum.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Hep yapıyorsun! Dün de aynı şeyden muzdarip olduk. Aynı konuyu... Tüm arkadaşlarına söyle.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, sen kimsin arkadaş!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Tartışmayı bırakır mısınız!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sen bir sus da Grup Başkan Vekilin konuşsun. Var mı bizden konuşan kimse?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Dinlerseniz öğreneceksiniz, biraz dinleyin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hadi söyle bakalım, Kayıhan Pala burada, de ki: “Kayıhan Pala milletvekili olduğu için eşi belediyeye atandı.” Hadi de, bir daha de hadi!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Evet, önceden de çalışıyor olabilir ama gelir gelmez, belediyeye seçildikten sonra büyükşehir yeni bir görevle atanması, bir, doğrudur, bunların hepsi doğrudur.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Evet, evet(!)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kendi Bursa Belediye Başkanları sonra yaptığı hatayı söyleyip “Ya, bu kadar eleştirildikten sonra duramayacağım.” deyip kendisi geri adım atmıştır, atadıklarını söylemiştir.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Geri adım attırıldı, attırıldı; biz yaparız işte böyle.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hepsi doğrudur, hepsi doğrudur; kabul etmeseniz de doğrudur.

Birinci mesele, üstenci tavrıyla ilgili, bugün de aynı şeyi yapıyorsunuz, dün de bir vekiliniz geldi bana “Kadın olmasanız vereceğim cevabı bilirdim.” dedi. Bu nedir ya? Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi; bir vekilin bunu, bırakın bir kadın vekile, erkek de olsa söylememesi lazım. Bu üslubu kabul etmiyoruz; bir kadın olarak da kabul etmiyorum, bir insan olarak da kabul etmiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta, tamamlayın lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Aynı tavrın sürekli yapılmasından rahatsızlığımı dile getirdiğimde bile konuşmamıza müsaade etmiyor Gökhan Bey. Üstenci tavrınız, kadın olduğumuz için bizi farklı konuma koymanız; bunların hiçbirini kabul etmiyoruz.

Bu atamalarla ilgili söylediğimiz bilgilerin hepsi de doğru, hepsi paylaşılmış, kendi belediye başkanlarınız da söylemiştir.

Ayrıca, sizin belediyelerle ilgili söylediğiniz, Sancaktepe Belediyesiyle ilgili “Büyük bir jakuzi yapıldı.” diye kopardınız, ortalığı yıktınız, sonra bir duşa kabin çıktı; maalesef duşa kabin çıktı diye kendiniz de geri adım attınız.

Bunları konuşmak bu Meclisin gündemi değil ama maalesef bu yapılanların arkasına gizlenmek için de kendilerini üstenci tavırlarıyla sürekli burada bir tavırla var etmeye çalışmalarını da kabul etmiyorum.

Bayrak ve marşımız bizim sadece sembollerimiz değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Usta, son kez açıyorum.

Buyurun.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – 2 Grup Başkan Vekili söylediği için şimdi ona da cevap vermek istiyorum.

Bayrak ve İstiklal Marşı’mız sadece bir sembol değildir. Bayrağımız bizim şehitlerimizle kazanılmış, rengini şehitlerimizden alan bayrağımızdır. İstiklal Marşı’mız da büyük bir mücadele sonunda yazılmış bir istiklal marşıdır. Biz onları bir sembol olarak değil bir değer olarak görüyoruz ve her hâl ve şartta, ne olursa olsun korunması gerektiğini biliyoruz. Bu gerçekler karşında da “Yok, yapmadık, etmedik, bir kara propaganda.” demeyin, bunlar yapıldı, bizim ikazlarımız... Bizim Meclis üyelerimiz tarafından İstiklal Marşı okundu, o bayrak yerine yeniden getirildi.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Onların hepsi trol, trol! Hepsi trol, görevli!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Trol değil; biz de sizin gibi Meclis üyelerimizle konuşuyoruz, görüşüyoruz, bizim de teşkilatlarımız var, biz de hepsini biliyoruz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ne görüşüyorsunuz? Hepsini örgütlüyorsunuz, hepsi trol! Hepiniz kayyum atamak için bunları yapıyorsunuz!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sırrı Bey, sizinle konuşmuyorum, Grup Başkan Vekilimizle konuşuyorum; ben Genel Kurula konuşuyorum, müsaade edin, cevabımızı verelim.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Haksızlık yapıyorsunuz, hukuksuzluk yapıyorsunuz ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu millete kara propagandadan bahsediyorsanız sizin PKK...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Güçlünüz, bizi öldürecek misiniz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Ya, ne diyorsunuz ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İstiklal Marşı’nı okumuyorsunuz burada açılıшта. Okuyor musunuz? “Okuyorum.” de.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ya, boş şeylerle uğraşmayın, Allah aşkına boş şeylerle uğraşmayın!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sırrı Bey “Okuyorum.” de, okuyorsan “Okuyorum.” de.

BAŞKAN – Sayın Usta, lütfen tamamlayın, bir daha uzatmayacağım.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Evet, birilerinin “boş şeyler” dedikleri bizler için önemlidir, değerimizdir.

Biz kara propagandanın peşinde değiliz ama sizlere gerçekleri söyleyince bunu “kara propaganda” diyerek küçültemezsiniz, yok sayamazsınız; “siyasi tutsak” diyerek terör örgütlerinin elebaşını da teröristleri de aklayamazsınız. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, burası milletin kalbi, burası milletin değerlerinin en önde olduğu yer; buna saygı duymayı da öğreneceksiniz.

KAYIHAN PALA (Bursa) – Sayın Başkan, kürsüden konuşmak istiyorum sataşma olduğu için.

BAŞKAN – Evet, isim vererek sataştığı için kürsüden iki dakika...

Buyurun. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Bursa Milletvekili Kayıhan Pala'nın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklaması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

KAYIHAN PALA (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Şafak Baba Pala, 2009 yılında Nilüfer Belediyesine şimdi Büyükşehir Belediye Başkanı olan Mustafa Bozbey'in davetiyle gelmiş, on beş yıldır orada çalışıyor, on dört yıldır Kültür Müdürü ve Kütüphane Müdürü. Büyükşehir Belediyesi kazanıldıktan sonra Kültür Daire Başkanı olarak atandı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Güzel, doğruymuş.

KAYIHAN PALA (Devamla) – Bu atama nedeniyle özlük haklarında bir artış yok.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Gökhan Bey, gördüğünüz gibi doğruymuş.

KAYIHAN PALA (Devamla) – Sayın Usta, lütfen... Özellikle size seslenmek isterim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ben şimdi cevap vereceğim.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yok, “Yalan.” dediniz, ben de doğruymuş dedim.

KAYIHAN PALA (Devamla) – Bu atama nedeniyle eğer gerçekten bir liyakatsizlik olduğunu düşünüyorsanız bu sözünüzde ısrarcı olun ama kendisi on beş yıldır başarılarla imza atmış, 3 kitabı olan bir yazar, değişik ödüller almış, belediyeye değişik ödüller kazandırmış, üstelik de Nilüfer'in bütün Türkiye'de bir kültür kenti olarak anılmasına katkıda bulunmuş insanlardan biri. Sayın Usta, bir kadın olarak hep yakındığınız bu üstenci, eril tutuma itirazlarınız söz konusuysen bir kadının -ben bu arada siyasete 2018 yılında girdim, bunu da size söyleyeyim- sırf eşi milletvekili diye böyle bir göreve getirilmesini gerçekten samimiyetle yanlış buluyor musunuz?

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Buluyorum.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – On beş yıl müdürlük yapmış ya!

KAYIHAN PALA (Devamla) – Eğer buluyorsanız burada gerçekten tartışmamız bir gereken bir şey var yani liyakat meselesini bir kenara itip “Milletvekillerinin eşleri, çocukları bundan sonra hiçbir şey yapmasın.” diye bir kanun teklifi getireceksiniz bütün milletvekilleri, hatta geçmişte milletvekili olanlar için de bunu tartışalım ama...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bunu bana değil, bunu kendi grubunuza anlatın, kendi grubunuza anlatın.

KAYIHAN PALA (Devamla) – İzin verin... Bir kadının bu eril zihniyetle de sırf bir erkeğin eşi olarak tanımlandığı bu düzene de lütfen en başta siz itiraz edin.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günaydın.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

40.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim.

Biz kadınlara yönelik bir ayrımcılık yaparız, o ayrımcılık ancak pozitif ayrımcılık olabilir. Bir Grup Başkan Vekiliyle olan sözümüz, sohbetimiz Grup Başkan Vekilinin cinsiyetine göre değişmez. Orada Sayın Leyla Şahin Usta değil de Abdulhamit Gül otursaydı da aynı sözleri söyledik. Leyla Hanım'ın “Bunu bana kadın olduğum için söylüyorsunuz.” demesi akla aykırı, bunu ifade etmek isterim.

İkincisi...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hiçbir erkeğe bunu söylemiyorsunuz Gökhan Bey, konuşmalarınıza bir bakın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ya, biz bütün Grup Başkan Vekilleriyle bu konuşmaları yapıyoruz, siz dikkat edin, ilgi gösterin, nöbetçi olmadığınız haftalarda buraya gelin, bu tartışmaların nasıl yürütüldüğünü görürsünüz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Çok iyi izliyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Ha, belki başka nitelikte olabilir, o da o Grup Başkan Vekilinin tavrı nedeniyle olabilir, başka türlü olmaz, bizim tavrımız hep aynı.

Gelelim ikincisine: Altını da çizerek söyledim, bunu saygısızlık etmek için söylemiyorum dedim çünkü ben buraya çıkarken AKP'den, MHP'den bir arkadaşım beni yalanlar diye 3 kere, 4 kere bakıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bakın, altını çizerek söylüyoruz: Onursal Adıgüzel'in eşinin Çekmeköy Belediye Başkan Yardımcılığına atandığını söyledi. Hadi “Gerçeğin hilafıdır.” deyin, “Gerçeğin hilafıdır.” öyle değil mi? Duygu ayrıca on beş yıldır belediye çalışanı. Kayıhan Hoca geldi, açıklama yaptı. Kayıhan Hoca 2018'de siyasete başlamış, kadıncağız on beş yıldır belediye çalışanı. Sanki yeni bir Çankaya Belediye Başkan Yardımcısı ataması yapılmış gibi söyledi, ifade edelim, Kazım Kurt'un kızı yedi yıldır zaten Çankaya'da Belediye Başkan Yardımcısı. Yani dolayısıyla bunların daha iyi hazırlanması lazım.

Son olarak da şunu ifade edeyim: Ben bizde hiç eksik yapılmıyor demiyorum. Diyorum ki: Bizde eksik gedik olursa, yanlış olursa bu partinin Genel Merkezi bunu takip ediyor ve geri aldırıyor. Umarım, siz de bir gün bu noktaya gelirsiniz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

YAŞAR TÜZÜN (Bilecik) – Sayın Başkan, kayıtlara geçsin diye söylemek istiyorum: İlçe belediye başkanlıklarında ilgili müdürlükler büyükşehir belediyelerinde daire başkanlıkları olarak geçer, mevzuat ve özlük hakları aynıdır. Dolayısıyla, ilçede kültür müdürü olan veya başka bir daire müdürü olan büyükşehirde daire başkanı olabilir, kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım, böyle bir usul mü var? Her vekil gelip konuşuyor, benim grubumdaki vekillere konuşma izni vermiyorsunuz, böyle bir usul mü var ya!

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

41.- *Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller; polemîği uzatmak için söylemiyorum ama kayıtlara geçmesi için üç noktaya işaret edeceğim. Bir tanesi: Türkçe konusunda çok mütevazî değilim, en az sizin kadar bildiğimi düşünüyorum Sayın Usta. “Ulusal semboller ve değerler” olarak adlandırılır bayrak, İstiklal Marşı gibi şeyler, ben de bunu ifade ettim, burada herhangi başka bir neden yok; birincisi bu.

İkincisi: Ben konuşmamda hiçbir siyasi tutsaktan falan söz etmedim, çok tarzım da değil, zaten siyasi rehine olduklarını düşünüyorum onların, siyasi rehin olarak tutuyorsunuz arkadaşlarımızı, bunu sık sık ifade ettim daha önce de, şimdi de ediyorum.

Sonuncusu: Bakın, özellikle medya alanında size yakın olan kuruluşların büyük tantanalarla yaptığı bir kara propaganda vardı. O da neydi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bütün şehrin bildiği, zihinsel özürlü olan, hakkında rapor olan bir kişinin belediye binasına girip odada ettiği lafları bizim partimize yamamaya çalıştınız. Hatta, gözaltına aldılar o kişiyi ve sonunda raporlu ve zihinsel özürlü biri olduğu ortaya çıktığı için bırakıldı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Eş Başkanlarınız da aynısını tekrarladı arkasından ama.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Şunun için söylüyorum bunu: Bu tartışmaları sizin yandaş medyanız ve sizin partinizin içindeki bazı çevreler kayyum atamaya bir meşruiyet sağlamak için yapıyorsa bunu boşu boşuna yapmayın çünkü kayyum atamaya kalkarsanız bir dahaki seçimde halk bir kez daha size cevabını verir, 31 Martta verdiği gibi.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

42.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın ile Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Genel Kurula gelirken elbette ki ben de her türlü bilginin kontrolünü yaparak geliyorum.

Böylece kendileri de belediyelerde bir aile yapılanmasının olduğunu, uzun süredir de olsa bu insanların çalıştığını ve fırsat bulunca da farklı makamlara ve mevkilere getirdiklerini söylemiş oldular; yalan bir bilgiyi değil, doğru bir bilgiyi paylaştığımı söylemek istiyorum.

Sayın Oluç söylediği için söyleyeceğim. Yani “O meczup.” dediğiniz kişinin lafları üzerine Eş Belediye Başkanlarınızdan beklediğimiz şuydu: “Kim bu adam? Nasıl böyle bir şey söyleyebilir?”

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Yaptılar... Hemen orada...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Yapmadılar; tam tersine, aynı hakareti...

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Hemen engellediler Sayın Usta. Videolar var, bakın, videolar var; hemen orada engellediler, konuşma yaptılar.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Videoda söyleniyor, aynı hakareti o kadının tekrar ettiği videoda duyuluyor. Sonrasında da zaten bu kamuoyuna düşünce, sosyal medyaya düşünce arkasından o kişi bulunuyor.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Ya, raporlu olanlardan medet ummaya başladınız. Yazıktır ya, böyle bir şey olur mu!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bizim beklediğimiz şey...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bizim beklediğimiz şey, burada savundukları gibi, aldıkları belediyelerle halka doğru dürüst hizmet götürmeleri, halkın yararına işler yapmaları. Birilerine peşkeş çekmemelerini, terör örgütlerine fırsat vermemelerini; oradaki araçları gereçleri hendek ve çukur kazmak için değil, milletin hizmetine sunmalarını bekliyoruz.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ya, bu kadar yalan...

GEORGE ASLAN (Mardin) – Belediye bütçelerinde bir şey kalmadı ki soyup soğana çevirdiler.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kayyum atamak gibi bir derdimiz de yok, niyetimiz de yok; yeter ki vatana, millete; illerine, ilçelerine hizmet etsinler.

Teşekkür ederim.

GEORGE ASLAN (Mardin) – Neyle hizmet edecekler? Belediyeler boş, boş! İlçede bitmiş, para kalmadı.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, ben de söz istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Sakik, size cevabımı vereceğim.

Buyurun Sayın Oluç.

43.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben polemliği uzatmak istemiyorum ama Leyla Hanım belli ki devam etmek istiyor, yapalım o zaman.

Şimdi, “belediyelerin imkânlarını peşkeş çekmek” diye bir şey söylediniz. Ya, Allah aşkına, siz raporları okuyor musunuz, Sayıştay raporlarını, müfettişlerin raporlarını? Sizin atadığınız kayyumların belediyelerin bütün mallarını, arazilerini kime peşkeş çektiğini biliyor musunuz? O kayyumlar bütün o malları, arazileri, paraları, imkânları sizin yandaş firmalarınıza peşkeş çekti, büyük borçlarla o belediyeleri bıraktı.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Hiç öyle değil.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Kayyumlar atandığı zaman sıfır borçlu olan belediyelerin hepsi çok büyük borçlarla bırakılmış oldu. “Peşkeş çekildi.” diyorsanız o kayyumlar size peşkeş çekti halkın malını mülkünü ve imkânlarını, eğer bunu konuşacaksak. Bizim yaptığımız çok açık ve nettir; demokratik belediyecilik, halkçı belediyecilik, toplumcu belediyecilik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bitiriyorum efendim.

BAŞKAN – Sayın Oluç, son kez açıyorum.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Yaptığımız çok net ve açıktır; toplumcu, halkçı belediyeçilik, demokratik ve katılımcı belediyeçilikle halkın hizmetine sunmaktır bütün imkânları, kimseye peşkeş çekmek değildir. Zaten eğer bir şey peşkeş çekilmiş olsaydı, bu kadar kayyum atanmış olan belediyelerde peşkeş çekildiğine dair bir tane müfettiş raporu bulur, çıkarırdınız ve o belediye başkanlarını yargıladınız o nedenle ve bunu yapamadınız, hiçbir zaman da yapamayacaksınız çünkü asla buna izin vermeyiz biz parti olarak.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Belediye araçlarının nereden çıktığını hepimiz çok iyi biliyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Günaydın, buyurun.

44.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Başkanım.

Şimdi, ilk gençlik dönemlerimizde bir tartışmada son sözü söyleyenin ve en çok bağırmanın haklı olduğunu düşünürdük; sonra olgunlaştık, gerçeğin peşinde olmanın, veriyi ortaya koymanın meseleyi bitirdiğini öğrendik. Bizim açımızdan bu tartışma kifayetimizakere aşamasına gelmiştir, yanlış bilgiler doğrulanarak ortaya konulmuştur; daha da önemlisi, elbette koskoca organizasyonlarda bu tip yanlışlar olabilir, yanlış yapanlar ortaya çıkabilir, Cumhuriyet Halk Partisi kurumsal kimliğiyle bunları takip eder, geri aldırır. Yirmi bir yıldır bunun saltanatını sürmüş olanlar CHP'nin bir aylık belediyelerine, iki aylık belediyelerine laf ederken bunları da galiba düşünmeleri gerekir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Sakik, söz talebinizin gerekçesi nedir?

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Gerekçesi, Belediye Başkanlığı yaptım, yerime kayyum atandı ve bizi itham ettiler, bundan daha büyük bir gerekçe olmaz. Hatta eğer mümkünse iki dakika kürsüden...

KADEM METE (Muğla) – Grup Başkan Vekili cevap verdi. Yani cevap veremiyor mu Grup Başkan Vekiliniz? Yani bunun bir sonu olmalı ya!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Cevap verdi ya Grup Başkan Vekiliniz.

BAŞKAN - Sayın Sakik, konuya ilişkin Grup Başkan Vekiliniz 3 defa söz alarak gereken yanıtı verdi, o nedenle söz talebinizi karşılamayacağım.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Siz bana karşı hep ön yargılısınız. Bakın, kendi grubunuza...

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İç Tüzük 60'a göre kısa bir söz talebinde bulunan 3 milletvekili arkadaşımıza söz vereceğim.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Başkan! Başkan! Başkan, bakın, adil ve adaletli yöneteceksiniz. Bunlar bizi hırsızlıkla, bizi yolsuzlukla itham ediyor. Bir Belediye Başkanı olarak ben çıkıp bu konuda düşüncemi ifade...

KADEM METE (Muğla) – Grup Başkan Vekilin var orada, çıkıp konuştu ya.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Ama kendi grubunuza sonsuza kadar... Kürtler “...” (*) diyorlar, “evsizsiniz” ama bize gelince “Söz talebinizi kabul etmiyorum.” Kabul etmek zorundasınız! Bizi zorlamayın! Bize karşı böyle davranmayın!

BAŞKAN – Sayın Sakik, burada hiçbir siyasi partiye yönelik bir tavrım yoktur.

(*) Bu bölümde Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Bizi itham ediyorlar ve haksızlık ediyorlar.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekiliniz gereken yanıtı vermiştir. Burada Grup Başkan Vekillerinin yanıt verdiği sorulara yeniden...

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Efendim, Cumhuriyet Halk Partisinin Grup Başkan Vekilleri yok mu, kaç vekil düşüncesini ifade ediyor? Ben, yerine kayyum atanmış bir Belediye Başkanayım.

BAŞKAN – Sayın Pala’nın ismi telaffuz edilerek sataşıldığı için İç Tüzük uyarınca kendisine söz hakkı vermem gerekirdi, verdim.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Bırakın İç Tüzük’ü, bırakın kuralları ya! “İç Tüzük böyle diyor.” Ben, yerine kayyum atanmış Belediye Başkanayım, çıkıp bir şey deme hakkım yok mu?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.01

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.13

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Asu KAYA (Osmaniye)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

İç Tüzük 60’a göre kısa bir söz talebinde bulunan milletvekillerimize söz hakkı vereceğim.

Ordu Milletvekili Sayın Naci Şanlıtürk... Yok.

İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

45.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal’ın, Millî Eğitim Bakanlığının müfredat değişikliğini acilen Millî Eğitim Şûrası’nı toplayıp alınacak tavsiye kararlarına göre yapması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Son dönemde Millî Eğitim Bakanlığı “Okul Öncesi, İlk ve Ortaöğretim Müfredat Programında Sadeleştirme” başlığı altında birtakım değişiklikler yapmak için hazırladığı taslağı eleştirilere açmak için kendi internet sayfasında kısa bir süreliğine askıya çıkardı ancak müfredat gibi ciddi, teknik ve bilimsel bir konuyu ilgili, ilgisiz insanların eleştirilerine açmak doğru değildir. Eğitim müfredat programı, program geliştirme disiplininin konusudur, bilimsel kimliği olan kişiler ile öğretici olan öğretmenlerin ihtisas alanıdır. Öte yandan eğitim, toplumda her kesimi ilgilendiren bir alandır. Bu yüzden, bir haftalık veya on günlük süreyle dijital mecra üzerinden alınan öneri ve eleştiriler yeterli sayılamaz. Eğitimin her kademesi için yapılacak bir müfredat değişikliğinin tartışılacağı meşru zemin en son Aralık 2021’de toplanan Millî Eğitim Şûrası’dır. Millî Eğitim Bakanlığı acilen Millî Eğitim Şûrası’nı toplamalı, müfredat değişikliğini toplanacak şûranın alacağı tavsiye kararlarına göre yapmalıdır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko...

Buyurun Sayın Kanko.

46.- Kocaeli Milletvekili Mühip Kanko’nun, PIKTES öğretmenlerinin yaşadıkları mağduriyetlere ilişkin açıklaması

MÜHİP KANKO (Kocaeli) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Düşük maaşlar, güvencesiz çalışma koşulları, sosyal haklardan mahrum edilen PIKTES öğretmenlerinin yaşadığı mağduriyetler saymakla bitmiyor. Düşük maaşla geçinmeye çalışan, her yıl sözleşme yenilemek zorunda kalan ve en temel sosyal haklardan bile mahrum bırakılan bu öğretmenler sessiz çılgınlık atıyor. PIKTES öğretmenlerine acilen seyyanen zam yapılmalı, öğretmen kimlik kartları verilmeli, eğitim öğretime hazırlık ödeneği verilmeli, kıdem, derece ilerlemesi sağlanmalıdır. Geçici süreli işçi öğretmen olarak istihdam edilen PIKTES öğretmenleri kadrolu olarak görevlerini yapmalıdırlar. Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin’in bu konuda gerekli hassasiyeti göstererek sekiz yıllık tecrübeye sahip PIKTES öğretmenlerinin kadro mağduriyetini bir an önce gidermesini bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, tarımsal girdi fiyatlarının kontrol altına alınması ve hububat için hem üreticilerin hem de tüketicilerin faydasına olacak şekilde adil bir taban fiyatının belirlenmesi amacıyla 8/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, tarımsal girdi fiyatlarının kontrol altına alınması ve hububat için hem üreticilerimizin hem de tüketicilerimizin faydasına olacak şekilde adil bir taban fiyatının belirlenmesi amacıyla 8/5/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'a aittir.

Buyurun Sayın Kılıç.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla, hürmetle, muhabbetle selamlıyorum. Grubumuz adına, tarımsal girdi fiyatlarının kontrol altına alınması ve adil bir hububat taban fiyatının belirlenmesi için vermiş olduğumuz Meclis araştırması önergesi üzerinde söz aldım.

Değerli milletvekilleri, tarımsal girdi fiyatları durdurulamıyor, sadece 2024 Şubat ayında bir önceki aya göre 4,53 artış gördük ve bu yıl içinde yüzde 55,91'lik bir yükseliş yaşadık. Mazot, gübre, arazi kiralari ve işçi maliyetleri gibi temel giderlerdeki artışlar çiftçilerimizi köşeye sıkıştırıyor. Mazot yüzde 105, gübre yüzde 30, arazi kiralari yüzde 65, işçi maliyetleri ise yüzde 75 oranlarında fırladı. Son dört yıldır kesintisiz artan tarımsal girdi fiyatları çiftçimizi âdeta çıkmaza soktu. Buğday hasadı beklenenden erken başladı. Çiftçiler ne kadar kazanacaklarını bilmiyor ama Hükûmetten ses seda yok; bu durum çiftçilerimizi büyük bir belirsizliğe itiyor. Geçen yıl da aynı şeyi yaşadık, fiyatlar çok geç açıklandı, çiftçilerimiz hasat zamanı ne yapacaklarını şaşırды. Her yıl aynı senaryo tekrarlanıyor ve çiftçimiz mağdur oluyor. Tarım maliyetleri zaten yüksek; mazot, gübre, işçilik derken çiftçimizin cebinden

çıkan para artıyor, geliri ise belirsiz. Hükûmetin bu yılki gecikmesi kabul edilemez. Şu an 1 kilogram buğdayın üretim maliyeti 10 lirayı geçiyor. Çiftçilerimiz, ürettikleri buğday için adil ve zamanında bir fiyat bekliyor. Bu belirsizlik tarım sektörümüzün geleceğini tehlikeye atıyor. Çiftçilerimiz emeklerinin karşılığını alamadıkça bu ülkenin tarımı da sürdürülebilir olmaktan uzaklaşıyor. Bir an önce hububat fiyatlarında adil bir fiyatın açıklanması ve çiftçilerimizin rahat bir nefes alması şart.

Öte yandan, ülkemizde et fiyatlarının artışı Hükûmetin ithalat politikalarının yetersiz kaldığını açıkça göstermektedir. İthal et piyasaya sürülmesine rağmen fiyatlar hâlâ yükseliyor ve bu durum yerli üreticilerimizin rekabet gücünü olumsuz yönde etkiliyor.

Diğer yandan, Ulusal Süt Konseyinin belirlediği çiğ süt fiyatları üreticilerin maliyetlerini karşılamaktan uzak. Bu fiyat politikası, sürdürülebilir bir üretim için gerekli olan damızlık hayvanların kesime gitmesine neden oluyor.

Bu politikalar sadece kısa vadeli düşüncelerle hazırlanmış gibi görünüyor ve uzun vadeli zararları da göz ardı ediyor. Eğer Hükûmet gerçekten tarım ve hayvancılık sektörlerini desteklemek istiyorsa yerli üretimi koruyacak ve teşvik edecek acil önlemler almalıdır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizin tarım politikası bu kadar keşmekeş bir durumdayken Tarım Bakanlığımız ve Meclis Tarım Komisyonumuzun bu gidişata bigâne kalması çok vahimdir. Ne yazık ki Tarım Komisyonumuz son bir yılda 1 kere bile toplanamamıştır. “Sorunları görmezlikten gel, belki kendiliğinden çözülür.” anlayışı mı uygulanıyor acaba? Ülkemiz tarla farelerinin istilasına uğrarken, kuraklık çiftçimizi canından bezdirirken, üreticimiz çaresizce adil bir taban fiyat beklerken, et fiyatları aldı başını giderken, damızlık hayvanlar kesime sürüklenirken Komisyon Başkanı tam da bu kaosun ortasında bir yerde kayboldu; acaba tarım krizlerini çözmek için sihirli bir değnek mi arıyor? Ülkemiz ciddi tarımsal sorunlarla karşı karşıya kalmışken bu durumun göz ardı edilmesi sorumlulukların ihmal edildiğini göstermektedir. Tarım Komisyonunun derhâl toplanarak... Tarım Komisyonu Başkanının gündeminde ne çiftçilerimiz ne de tarım sektörü yer alıyor. Bu, sadece çiftçilerimizin değil tüm ulusal ekonomimizin zararına olan bir durumdur. Tarım Bakanı ve Komisyon Başkanını acilen ve acilen göreve çağırıyorum. Tarım sektörümüzü destekleyecek ve krizleri yönetecek etkili önlemler alınmalıdır. Bu, sadece bir talep değil aynı zamanda bir zorunluluktur. Lütfen, kendimize gelelim, çiftçimiz daha fazla mağdur edilemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kılıç.

ŞERAFETTİN KILIÇ (Devamla) – Tarım sektörümüz daha fazla ihmal edilemez. Bu ihmal ve sessizlik bir suçtur. Bizim bu serzenişimizi ancak tarlasındaki ürünü biçmeden mazot fiyatlarına yenik düşen bir çiftçinin gözyaşlarını gördüğünüzde, süt fiyatları yüzünden geçimini sağlayamadığı için son çare olarak ineğini kestirmek zorunda kalan bir çiftçinin çaresizliğine şahit olduğunuzda, hayvanını yem fiyatına kurban vermek zorunda kalan bir besicikle konuştuğunuzda, tüm yıl boyunca alın teri döküp sonunda banka kredilerine esir düşen bir çiftçiyle göz göze geldiğinizde, ürününü zar zor pazarlayıp sonunda tüccarın insafına kalan bir çiftçinin umutsuzluğunu hissettiğinizde, ürettiği domatesi maliyetine bile satamadığı için çaresizce tarlasını süren bir üreticiyle el sıkıştığınızda mı anlayacaksınız?

Önergemize desteklerinizi bekliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Denizli Milletvekili Yasin Öztürk’e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisinin grup önerisi üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Ülkemizde tarım, ekonominin temel taşlarından biridir ve çiftçilerimiz, toplumumuzun sağlığı ve refahı için hayati bir rol almaktadır. Ülke nüfusunun beslenmesini sağlaması, millî gelire ve istihdama katkı sağlaması, gıda sektörünün ham madde ihtiyacını karşılaması, sanayiye sermaye aktarması, ihracata doğrudan veya dolaylı katkıda bulunması ve bu gibi nedenlerden dolayı tarım, ekonomimizde vazgeçilmez bir sektördür. Ancak son zamanlarda artan tarımsal girdi maliyetleri çiftçilerimizi olumsuz yönde etkilemektedir. Çiftçilerimiz yüksek girdi maliyetleri nedeniyle üretimi sürdürmekte zorlanmaktadır. İktidara geldiğiniz dönemden bugüne ekilebilir tarım arazilerindeki yıllara sair düşüşten bunu göremiyorsanız ne diyelim ki sizlere! Öncelikle gübre, ilaç, tohum, mazot gibi tarımsal girdilerin fiyatlarının yükselmesi çiftçilerimizin üretim maliyetlerini artırmaktadır. Ayrıca, enerji maliyetleri, sulama ve taşıma masrafları da dâhil olmak üzere işletme giderleri de artmaktadır. Bu artışlar çiftçilerimizin kâr marjları olumsuz etkilemekte ve gelirlerini azaltmaktadır. Çiftçilerimizin yaşadığı bu zorluklar, sadece ekonomik değil aynı zamanda sosyal boyutları da olan bir durumdur. Tarımsal girdilerdeki belirsizlikler çiftçilerimizin gelecek planlamalarını zorlaştırmaktadır. Ayrıca, artan maliyetler nedeniyle çiftçilerimiz büyük borç yükü altında ezilmekte ve bu da ayrıca ek stres yaratmaktadır. Örnek olarak şehrim Denizli’de tarımsal sulama sezonu açıldı, çiftçi sulama yapacak ancak elektrik üretim tesislerinin ihalesini alan firma suyu kesiyor. Hadi gel de üretim yap, hadi ülke tarımını kalkındır!

Sadece 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü’nde şaşalı açıklamalar yaparak Türk tarımının sorunlarını çözemezsiniz. Peki, bu sorunların çözümü için ne yapılabilir? Öncelikle, tarımsal girdilerin fiyatlarının denetlenmesi ve çiftçilere destek sağlanması gerekmektedir. Sübvansiyonlar veya vergi kolaylıkları gibi politika önlemleri çiftçilerimize nefes aldıracaktır. Ayrıca, verimliliği artıracak tarım teknolojilerine yatırım yapılması ve su kaynaklarının etkin kullanılması gibi uzun vadeli çözümler de düşünülmelidir. Türk çiftçisinin tohumdaki dışa bağımlılığına bir an önce son vermeliyiz. İmkânsızlıklar ve girdi maliyetlerindeki artışlar sebebiyle sürekli “Önümüzdeki yıl ne ekelim de bu yıl ki zararı kurtaralım?” derdinden dolayı çiftçilerimiz yıllardır huzurlu çalışmıyorlar.

Ülkemiz dünya da kendi kendine yeten 7 ülkeden biriyken, tüm dünyaya birçok ürün ihraç ederken ne yazık ki bugünkü gelinen nokta yürekler acısıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Sonuç olarak, tarımsal girdi maliyetlerinin artması çiftçilerimizin yaşamını olumsuz etkilemekte ve tarım sektörünü tehdit etmektedir. Bu sorunların çözümü için Hükümetin ve tarım sektörünün ilgili taraflarla iş birliği içinde hareket etmesi önemlidir. Çiftçilerimizin sürdürülebilir bir şekilde üretim yapabilmeleri için gerekli adımların atılması hem çiftçilerimizin hem de ülkemizin refahı için kritik bir öneme sahiptir.

Değerli milletvekilleri, kıymetli mevkidaşlarım; içerisinde “Önce bizim insanımız, önce bizim çiftçimiz.” fikri olmadığı sürece tüm tarım politikaları çökmeye mahkûmdur. Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk’ün söylediği gibi, köylü milletin efendisidir. Toprak ile tohumu buluşturup bereket üreten çiftçilerimize her zaman sahip çıkmamız gerekiyor diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Van Milletvekili Sinan Çiftiyürek’e aittir.

Buyurun Sayın Çiftiyürek. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SİNAN ÇİFTYÜREK (Van) – Sayın Başkan, sayın vekiller; saygıyla selamlıyorum sizi.

DEM PARTİ’li belediyelere dönük olarak sürdürülen kara propagandaya ilişkin söyleyecek çok şeyimiz var da bununla ilgili, biliyorsunuz “Yalanın Siyaseti” diye bir dizi kitap yazıldı. Sadece şunu belirtmek istiyorum: Bunlar kara propagandadır, Grup Başkan Vekilimiz yanıt verdiler, daha sonra fırsat bulursam “Yalanın Siyaseti” üzerine bir şeyler söylemek istiyorum ama bu kara propagandayı kınıyorum.

Saadet Partisinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Hububat mevsimi geldi, dolayısıyla üretici bir yıl boyunca üretti binbir türlü zorluk, güçlük; satacak. Burada, yüzleştiği iki sorun var. Sorunlarından bir tanesi taban fiyat meselesidir, taban fiyatların yükseltilmesi yani üreticinin ürettiğinin hak ettiği değerde, piyasa değerinde satılması. Bu bakımdan, üretici ciddi sorunlarla yüz yüze geliyor -bütünü- ama küçük ve orta ölçekli üretici açısından taban fiyatının ötesinde onun üretim evresinde teşvik edilmesi gerekir çünkü taban fiyatı, küçük ve orta ölçekli üreticiden çok büyük tarım tekellerine yarıyor.

Şimdi, bir yıl boyunca üretiyor üretici, biçiyor, satış aşamasına getiriyor, götürüyor Toprak Mahsulleri Ofisinin kapısına dayıyor. Geçen yıl neyi yaşadık biz? Diyarbakır, Urfa, Konya hattında binlerce çiftçi, günlerce hatta haftalarca buğdayını, arpasını, mercimeğini ne yapamadılar? Toprak Mahsulleri Ofisine satamadılar. Yani, küçük ve orta ölçekli üretici açısından üretmek bir dert, tüketmek iki dert, satmak iki dert. Burada, yüzleştiği en büyük sorun şu oldu: Eğer yoksulsa, eğer bir an evvel paraya ihtiyacı varsa, oğlu okula gidecekse ne yapmak zorunda? Satmak zorunda, bunun için de tüccara dönmek zorunda. İzlenen politika esasında büyük tüccara yönlendirme politikasıydı, geçen yıl güvenlik güçlerinin müdahalesine kadar iş vardı, böyle bir sonuçla yüzleşilmez.

Zaman daralıyor, çözüme ilişkin birkaç önerimizi söylemek istiyoruz. Anadolu ve kürdistan -daha önce de söylemiştik- toprak, su, güneşin belki de dünyada en uyumlu, ender olduğu bu coğrafyada tarım, çok ciddi sorunlarla yüz yüze.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) – Zaman yok, sadece çözüme dönük olarak birkaç şeyi sizinle paylaşmak istiyorum: Öncelikle, DAP ve GAP’ı kapsayan yeniden yapılanma çerçevesinde bir, üreticinin; iki, bu verimli hildeki ekolojik dengeyi -yani birkaç yıllık yakın vadeli çıkarlar lehine bu binlerce yıllık uygarlığı tahrip etmeyecek olan ekolojik dengeyi- üçüncüsü, tüketicinin -yani Mersin’de limon 1 liraya, mandalina 1-2 liraya alıcı bulmuyor, markette 20 lira ya da 30 lira- dördüncüsü ise mevsimlik işçiler de dâhil tarım işçilerinin çıkarlarını gözetken bir yeniden yapılanmaya ihtiyaç var.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, sağ olun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız’a aittir.

Buyurun Sayın Tahtasız. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kendi kendine yeten 7 ülkeden biri olan Türkiye'nin bugün tarım ve hayvancılıkta en önemli sorunu AKP iktidarıdır. Bu iktidar sayesinde çiftçiyle dalga geçerek "Kepek ekin." diyen, "Paramız var ki saman ithal ediyoruz." diyen Tarım Bakanı da gördük, çiftçiye "Ananı da al git." diyen Başbakan da gördük, kanunen millî gelirin yüzde 1'inin çiftçiye destek olarak verilmesi gerekirken kanunun çiğnendiğini de gördük. 5'li çetelerin milyarlık borçları silinirken, balı ihaleler verilirken, Suriyelilere 40 milyar dolar harcanırken çiftçiye verilmesi gereken desteklerin verilmediğini gördük. Kanun uygulansaydı çiftçiye 2024 yılında 412 milyar destek verilecekti, sadece 91,5 milyar liralık bir destek verildi. AKP iktidarı döneminde çiftçi sayımız her geçen yıl düştü, bu sayede köyler boşaldı ve 35 milyon dekar arazi ekilemiyor. Köylerde okulları, sağlık ocaklarını kapatırsanız, köylerimizde internet ve telefon çekmezse, yolları çakır çukur olursa o köyde tabii ki yaşayacak vatandaş bulamazsınız. Bugün köylerimizdeki yaş ortalaması 58 yaşın üzerinde, yeni çiftçi yetişmiyor. Köylerde çoban yok, hayvancılık günden güne bitme noktasına geldi. Tarım alanlarını imara açtınız, ranta kurban ettiniz; verimli tarlaları yüksek katlı binalara, hobi bahçelerine peşkeş çektiniz. Halkı Kanada mercimeğine, Meksika biberine, Sri Lanka çayına mahkûm ettiniz. Yanlış tarım ve hayvancılık politikaları yüzünden vatandaş ucuz ekmek, ucuz et kuyruğuna mahkûm ettiniz. Çiğ süt üreticisinin yıllardır alın terinin karşılığını vermediğiniz için damızlık hayvanlarımız üçer beşer kesime gitti. Canlı hayvan ve karkas et fiyatları arttı, hayvancılığı bitirdiniz; kıymanın kilosu 600 lira, etin kilosu 700 lirayı geçti. Kurbandan kurbana evine et giren vatandaşımızı kurban kesemez noktaya getirdiniz. Ülkemizde tencerelerde et yerine dert kaynar oldu, halkımız tavuk etini dahi bulamaz noktaya geldi. Domatesten bibere, ekmekten simide, kıymadan kuşbaşına kadar her şeyin fiyatı 3-5 kat artarken çiftçinin borç yükü katlandı. Bugün sizin yüzünüzden çiftçinin bankalara 600 milyar, iç piyasaya 100 milyar borcu var. Tek artmayan şey ise çiftçinin alın teriyle ürettiği ürünlerin fiyatıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Tahtasız.

MEHMET TAHTASIZ (Devamla) – Bu sene 1 kilo buğdayın üretim maliyeti 11 lira civarında. Güneydoğu'da, Çukurova'da hasat dönemi başladı, Toprak Mahsulleri Ofisinden yine ses yok. Çiftçiye biraz olsun seviyorsanız taban fiyatını 15 lira olarak açıklarsınız.

Bu yıl İç Anadolu'nun birçok kentinde ve kendi ilim olan Çorum'da da kuraklık had safhada. Siz bu kuraklıkları gidermek için başlamış olduğunuz tarımsal sulamaları, tarımsal göletleri ve sulama kanallarını bitirmiş olsaydınız şu anda çiftçimizin ürünleri tarlada kalmayacaktı.

Sözün özü, verimli ovalarıyla, akarsularıyla milyonlarca hektar alan arazi var ve cennet olan ülkemizin tarım ve hayvancılık konusunda en büyük problemi AKP iktidarı ve çalışmayan Tarım Bakanıdır. Bu iktidar ülkenin başında olduğu ve çiftçiye sevmeyen tarım bakanları o koltukta oturduğu sürece tarımın sorunlarının bitmeyeceğini üzülerek görüyoruz; sorunları biliyor, çözüm için adım adım iktidara yürüyoruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Kahramanmaraş Milletvekili Vahit Kirişçi'ye aittir.

Buyurun Sayın Kirişçi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA VAHİT KİRİŞÇİ (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen, şartlar ne olursa olsun üreten, üretmeye devam eden ve bunu da bir kutsal görev olarak ifa eden eli öpülesi üreticiler; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Saadet Partisinin grup önerisi aleyhinde söz almış bulunuyorum. Bu çerçevede de özellikle Türkiye'de tarımsal üretimle ilgili ve bu üretimin gerçekleşmesinde, arka planında olanlarla ilgili bilgi arz etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, yirmi iki yıllık AK PARTİ hükümetleri döneminde, gerçekten nüfustaki, bu ülkeyi ziyaret eden turist sayısındaki ve yapılan ihracattaki artışa bakarak ifade etmek gerekirse bu ülkenin üreticisinin elinin gerçekten öpülmesi gerekir ve üretmeye de devam ediyor.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Hem de AK PARTİ’ye rağmen.

VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Bu kendiliğinden mi oldu? Hayır. Bakınız, ilk defa bu ülke bir Tarım Kanunu’na kavuştu. İlk defa bu ülkede tarım gibi her türlü riske açık olan bir sektör sigorta uygulamasına muhatap oldu, TARSİM gündeme geldi. İlk defa bu ülkede lisanslı depoculuk uygulaması hayata geçirildi. Üretim için elzem olan, vazgeçilmez olan topraklar ve bu toprakların korunmasıyla ilgili Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu hayata geçirilmiş oldu.

Değerli arkadaşlar, hiçbir başarı tesadüfi değildir. Ben size bir rakam daha söyleyeceğim: Biz iktidara geldiğimizde tarımsal gayrisafi hasıla 25,1 milyar dolar iken -Türk lirası değil, dolar olarak söylüyorum- bugün artık 62 milyar dolar mertebesine ulaşmış; 2,7 kat artmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Çiftçinin borcu...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Çiftçi ne almış, üretici ne almış bu rakamdan?

VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Biz 2,7 kat artan bu gayrisafi millî hasıladan vermiş olduğumuz tarımsal destekler sayesinde güncel rakamla 1 trilyon 364 milyar lira elde ettik; bu, kendiliğinden olmadı. Bu ülke 2002 yılında 3,8 milyar dolarlık tarımsal ihracat gerçekleştirirken bu rakam 31 milyar dolara yaklaştı. 31 milyar dolar Türkiye’nin 2002 yılındaki toplam ihracat rakamından 5 milyar dolar az. Dolayısıyla, bu ülkenin üreten üreticisine “Üretmiyor.” demek çok büyük bir haksızlıktır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Üretmiyor değil, üretmiyor.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kirişçi.

VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Bakınız, bu ülkede, ilk defa yayınlanan “İddialar ve gerçekler” adı altındaki belgeye -şu anda oturduğunuz sıralardan da buna erişebilirsiniz- ve dijital mecradaki “Tarım Cebimde” uygulamasına girip orada sizin gündeme getirdiklerinizin ne kadar asılsız olduğunu görebilirsiniz.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Vallaha bizim cebimizde değil, birilerinin cebinde. Bizim cebimizde hiçbir şey yok, çiftçinin cebinde de yok.

VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Yirmi iki yıldan beri ürettiği için ödüllendirilen ve buna karşı şükran borcunu ödeyen Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğindeki hükümetlerimiz, bu yeni dönem için de inşallah...

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Kıyma 500 lira, ne anlatıyorsun ya!

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Çiftçi yalan mı söylüyor o zaman bize? Çiftçi bize yalan mı söylüyor?

VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Mayıs ayında, evet, hasatla ilgili numunelik çok uygulama vardır ama her zaman için haziran ayı bunun başlangıcıdır; geçtiğimiz yıl da böyle olmuştur.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Taban fiyat kaç lira olacak? Taban fiyat, taban...

VAHİT KİRİŞCİ (Devamla) – Zamanı geldiğinde bu ülkenin üreticisinin alın teri, emeğinin karşılığı kendilerine takdim edilecektir.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Kaç lira, taban fiyat kaç lira? Efendim, taban fiyat kaç lira?

VAHİT KİRİŞCİ (Kahramanmaraş) – Taban fiyat yok, müdahale fiyatı var.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Kaç lira? Ya, bir söyleyin.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubu adına İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir öneri bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

2.- İYİ Parti Grubunun, Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, emeklilerin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 2/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Mehmet Satuk Buğra Kavuncu

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz ve 19 milletvekili tarafından, emeklilerin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla 2/10/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2024 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz’a aittir.

Buyurun Sayın Kocamaz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; emeklilerimizin yaşadıkları sorunlara ve alınması gereken önlemlere yönelik olarak vermiş olduğumuz Meclis araştırması önergemiz üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, her geçen gün artan hayat pahalılığı ve enflasyon emeklilerimizi geçinemez, kirasını ödeyemez ve en temel ihtiyaçlarını bile karşılayamaz hâle getirmiştir.

Genel seçim öncesi Hükûmet tarafından “Emeklileri enflasyona ezdirmeyeceğiz.” sözü bugüne kadar tutulmamış, emeklilerimiz yüksek enflasyon ve hayat pahalılığı karşısında inim inim inlemeyi sürdürürken tarihinde ilk kez bu Hükûmet döneminde sosyal yardımlara muhtaç hâle gelmiştir. Hükûmetin haksız ve adaletsiz bu tutumu yüzünden 16 milyon emeklimizin büyük bir kısmı asgari ücretin altında hatta 10 bin TL’nin bile altında maaş almaktadır. Emekli maaşları hem açlık sınırının hem de yoksulluk sınırının altında kalmıştır. 2018 yılında 1.578 TL’lik en düşük emekli maaşıyla emeklilerimiz o dönemde 8 gram altın alabilirken bugün eriyen 10 bin TL’lik en düşük emekli maaşıyla neredeyse 4 gram altın bile alamaz hâle gelmiştir. TÜİK verilerine göre bile 2024 yılının ilk dört aylık döneminde TÜFE oranı kümülatif olarak yüzde 18,72 olarak hesaplanmıştır. Bir başka ifadeyle, yılın dört ayında tüm maaşlar yüzde 18,7 oranında erimiştir yani emeklinin cebinden 1.872 TL gitmiştir.

Aslında emeklilerimizin 10 bin TL'lik maaşları bugün gerçekte 8.128 TL'dir. ENAG'a göre bu erime daha da yüksek, yüzde 26,63 oranında gerçekleşmiş yani emeklilerimizin maaşları 2.663 TL erimiş ve 10 bin TL'lik emekli maaşı ENAG'a göre 7.337 TL'ye düşmüştür. Bu durumun Hükümet tarafından telafi edilmemesi hâlinde önümüzdeki aylarda emekli maaşları daha da fazla eriyecek ve kuşa dönecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyanın pek çok ülkesinde emekliler emeklilik sonrasında maaşlarıyla ülke ülke gezerek emekliliğin keyfini çıkarırken ne yazık ki ülkemizde emeklilerimiz emeklilik sonrası da çalışmak zorundadır. En düşük emekli aylığı Türkiye'dedir, Türkiye'deki 5 emeklinin aylığı bizi kışkırdığı söylenen Almanya'daki 1 emeklinin standart emekli maaşının bile çok çok altındadır; sizin tabirinizle bizi kışkırdığı söylenen Almanya'da standart emekli maaşı bu yıl net 1.700 euroya yani Türk parasıyla yaklaşık 59 bin TL'ye çıkmıştır.

Emeklilerimiz, bugün yaşanan hayat pahalılığı ve 10 bin TL'lik maaşlarıyla sokağa çıkamaz, kasabın manavın önünden geçemez hâle gelmiştir. Emeklilerimiz bu Hükümet döneminde sabahın çok erken saatlerinden itibaren, herkes sıcak yatağında uyurken ucuz ekmek ve ucuz et kuyruklarında ömür çürütmektedir. Emeklilerimizin bugün yaşadıkları büyük sorunlar ve içine düştikleri zor durum artık kanayan bir yaraya dönüşmüştür. Bu nedenle emeklilerimiz bu zulümden bir an evvel kurtulmalı, Hükümet tarafından genel seçim öncesi verilen sözler tutulmalı, en düşük emekli maaşı en az asgari ücret seviyesine, bu da yetmez, 20 bin TL'nin üzerine çıkarılmalı, insanca yaşayacakları bir ücrete kavuşmalıdır. Ancak bu şekilde emeklilerimiz birazcık da olsa bir nefes alabilir ve ancak hayata yeniden tutunabilir.

Değerli milletvekilleri, emeklilerimizin düşük maaş dışında diğer birçok talepleri de acil çözüm beklemektedir. Emekli aylıkları arasında eşitsizlik çözülmemiş ve emekli kesim tarafından talep edilen intibak düzenlemesi henüz gerçekleşmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kocamaz.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) – İntibak düzenlemesi 2000 yılı sonrası emeklileri için de uygulanmalıdır. Ayrıca, emekliler TOKİ projelerinde kendilerine ayrılan payın en az yüzde 50'ye yükseltilmesini talep etmektedir. Hükümetten kira desteği bekleyen emeklilerimiz, sağlık katkı paylarından muaf sayılmayı ve vergi iadesinin yerine getirilen yüzde 5 oranındaki ek ödemenin de en az yüzde 10'a yükseltilmesini istemektedir. Buradan Hükümete seslenmek istiyorum: Artık bu zulme son verin, verdiğiniz sözleri tutun, emeklilerimizin yüzünü güldürün.

Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a aittir.

Buyurun Sayın Özdağ. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Düşünebiliyor musunuz, bir vatandaşımız yirmi beş, otuz sene kadar çalışıyor ve ardından yaş sınırını geçtikten sonra da emekliye ayrılıyor. Emekliye ayrıldıktan sonra maaşına bir bakıyor ki bu maaş 7 bin lira ve bu maaşla geçineceksiniz. Enflasyon, TÜİK rakamlarına göre yüzde 64 -şimdi 70 civarında- ENAG'a göre yüzde 124 civarında; TÜİK'e göre hissedilen enflasyon rakamları da yüzde 124 gibi bir şey. Ardından buraya bir önerge getiriliyor; 7 bin lira olan emekli maaşları en düşük 10 bin liraya çıkarılmak isteniyor. Burada muhalefet bağırıyor, sesleniyor "Lütfen, en azından asgari ücrete

getirin bunu, 17 bin lira yapın.” diyerek. Ki siz iktidara geldiğiniz zaman en düşük emekli maaşı bu asgari ücretin yüzde 40 fazlasıydı, şimdi ise yüzde 40 aşığı. “Gelin, bunu asgari ücret seviyesine çıkaralım.” diyoruz, yine seslenmiyorsunuz ve buradan kanunu zorunlu olarak, oy çokluğunuz nedeniyle böyle geçiriyorsunuz. Ondan önce, hatırlarsanız eğer, Meclis tatile çıktığı zaman, memurlara ve emeklilere yüzde 25 zam yapılmıştı. Memurlara da aynı zamanda aylık olarak 8 bin lira seyyanen para verilmesi kararlaştırılmıştı. Burada seslendik “Yapmayın bunu, gelin, bunları emeklilere de verin.” dedik. “Bu insanlar yıllarca çalışmışlar, devlete karşı görevlerini yapmışlar, yaşlanmışlar. Şimdi, kalan ömürlerinde -yirmi yıl mı, otuz yıl mı, on yıl mı- kalan günlerinde rahat yaşamak istiyorlar, seyahat etmek istiyorlar, ülkenin güzelliklerini görmek istiyorlar, komşu ülkelere gitmek istiyorlar ve sağlıklı yaşamak istiyorlar.” dedik, kabul etmediniz. Ardından biz Parlamentoyu olağanüstü toplantıya çağırdık “Gelin, bu insanların -yardım- maaşlarına 5 bin lira, 10 bin lira seyyanen zam yapın.” dedik, yine kabul etmediniz. Ardından kasım ayı gelince de “5 bin lira verelim.” dediniz, sanki sadaka veriyorsunuz, sanki dilenciye bir şey veriyormuşsunuz gibi; bunu da yaparken kaşını gözünü yarıdınız, doğru dürüst yapamadınız “Çalışanlara vermiyoruz.” dediniz, sonra hallettiniz. Biz buradan muhalefet olarak seslendik, emekliler seslendiler, 1 milyon 200 bin üyeli sendikalar, dernekler, 200 bin üyeli sendikalar bağıldılar ve siz seçimlere doğru giderken “Bu 5 bin lirayı çalışanlara da verelim.” dediniz. Bu sefer “ÇKS’si olanlara vermeyelim.” dediniz. Ardından baktık, bu sefer dediniz ki: “Odalara kayıtlı, ziraat odasına kayıtlı, esnaf odalarına kayıtlı olanlara vermiyoruz.” Oysaki sistemin bir azizliği vardı; sistemin azizliğini gidermeniz, onlara da vermeniz gerekiyordu ve ardından onlara da verdiniz. Düşünebiliyor musunuz ki her ay 5 bin lira vermeniz gerekirken bu insanlara, bu emeklilere ama siz geldiniz bizim dediğimiz noktaya; tam üç ay sonra bir kanunu tam 3 defa değiştirerek buradan bir kanunu geçirdiniz.

EYT’lilere gelince, bunlar da emeklilikte yaşa takılanlar, dediniz ki: “99 yılında çıktı, bizim iktidarımızda çıkmadı ve bunlarla ilgili olarak bu kanunu değiştirmeyeceğiz.” Niye değiştirmeyeceğiz dediniz?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Tamamlıyorum.

Neden? Çünkü “İskandinavya ülkeleri bu nedenle batmıştı.” dediniz ve ardından şöyle söylediniz: “İktidarımıza da mal olsa asla bunu çıkarmayacağız.” Ardından çıkardınız. Onun da kaşını gözünü yarıdınız ve -EYT’liler- en sonunda çıkardınız ki muhalefet çok ciddi şekilde bastırmıştı. Bu sefer de 5000 prim günü olanları emekli etmediniz. 3600 prim günü olup da kısmi emekli olmak isteyenlere de yine aynı şekilde bunu vermediniz. Şimdi, yine aynı şekilde bir problem daha var: BAĞ-KUR’lu ile Sosyal Güvenlik arasında. Bir şahıs çok prim günü yapmış, çalışmış ama bir diğeri az prim günü yapmış; 7000 çalışmış, 7000 prim günü var. 7000 prim günü alan fazla alıyor, 9000 prim günü alan ise daha az maaş almış oluyor. Bu çelişkileri de gidermeniz gerekiyor. Yıllar arası eşit ve yüksek katsayı baz alınmalı, adil ve insanca bir emeklilik mutlaka hayata geçirilmeli, en düşük emekli maaşının asgari ücret kadar olması sağlanmalı, emekli aylıkları satın alma gücüne göre tatbik edilmeli. BAĞ-KUR, SSK, Emekli Sandığı ayrımı resmiyette bir gibi görünse de uygulama farklı. Sosyal Güvenlik Kurumunda prim ve emekli aylıkları eşit ve aynı olmalıdır ve emekli maaşları en düşük asgari ücret seviyesinde olmalı. Bununla ilgili olarak bu grup önerisini destekliyoruz ve sizlerin de desteğini bekliyoruz.

Teşekkür ederim. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 16 milyona yakın emeklinin çoğu neden açlık sınırının altında yaşıyor, maaşları neden 10 bin lira ve civarında? Çünkü AK PARTİ-MHP cumhur, zulüm, çıkar, suç ortaklığı devam ediyor. Ey 16 milyon emekli, sana sesleniyorum: Bu ortaklık devam ettiği müddetçe durumun düzelmez. Buradan istediğimiz kadar “Emeklinin maaşını yükselt.” deriz ama bu iktidar, bu ittifak hayatta olduğu için, zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapan bu iktidar, bu ittifak ayakta olduğu için senin durumun düzelmez emekli, bunu çok iyi bil. Biz burada bu iktidara binlerce defa dedik ki: “Emeklinin durumu perişan; aç, sefil, ikinci bir işte çalışıyor.” Bize cevap veremediler. Dedikleri en çok ne oluyor biliyor musunuz? “Ekmek bulamıyorlar.” diyoruz, “Ekmek bulamıyorlarsa istakoz yesin.” diyorlar; bu mahiyette bir kafaları var; anlamıyorlar, bilmiyorlar, hissetmiyorlar.

Bakın, 2002 yılında, sizin iktidarınızın başladığı yılda, emekli asgari ücretin 1,5 katına yakın bir maaş alıyordu, şu anda asgari ücretin neredeyse yarısına yakın bir maaş alıyor. Bunu inkâr edebilir misiniz? İnkâr edemezsiniz. Emeklinin durumu felaket. Ben bunu tüm emeklilere söylüyorum: Bu iktidara oy vermekten vazgeçin kardeşim, sizi daha da kötü bir yere götürecekt.

Şu anda emekli Türkiye’de 300 dolara yakın bir maaş alıyor, ABD’de 3 bin dolar alıyor, Avrupa ülkelerinde 1.000-1.500 euro alıyor. Türkiye’de açlık sınırı 17.725 lira ve emeklinin çoğu 10 bin lira alıyor, yoksulluk sınırı 57 bin lira. Emekli ikramiyesi sürekli düşüyor, emeklilerin millî gelirden aldığı pay sürekli düşüyor. Bakın, şu anda neden ekonomiyi söyledim? Çünkü 128 milyar dolar skandalını saklayanlar ekonomiyi mahvetti, berbat etti. Tarımı bitirenler, hayvancılığı bitirenler, enflasyonu yüzde 200’e vurduranlar mahvettiler ekonomiyi, bundan dolayı emekli bu hâlde değerli arkadaşlar. Üretim var mı? Yok. Esnafın durumu, berbat bir durumlar ve bundan dolayı emekli daha da kötü günler görecek bu iktidar, bu ittifak döneminde. O yüzden son seçimde gösterdiğiniz sarı kartı daha etkili bir şekilde gösterin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Gergerlioğlu, tamamlayın.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Son seçimde gösterdiğiniz sarı kartı ey emekliler, çok daha etkili bir şekilde gösterip kırmızı kartı gösterin.

Ben burada bir de şunu söylemek isterim: Burada aylardır Uluslararası Lahey Adalet Divanına Türkiye’nin, Güney Afrika’nın yanında “katılan” olarak katılması gerektiğini söyledim. Şuradaki AK PARTİ sıraları bana hep dedi ki: “Öyle bir şey yok, mevzuatta öyle bir şey yok.” Güney Afrika’nın yanında katılamamış. “Aç da bak.” Ya, biraz ilkeli olun arkadaşlar, biraz ilkeli olun ve dersinize çalışın. Biz buraya bilmeden çıkmayız. Soykırım Sözleşmesi’nin 9’uncu maddesiydi. Bakın, o kadar İsrail hamaseti yaptınız, 3’üncü ülke olarak başvurduğunuz Nikaragua ve Kolombiya’dan sonra. Büyük bir skandaldır bu ve şu anda diplomatik ilişkiler de bitmiş değil ve ticaret de en son mayıs ayında ancak bitti. Büyük bir günaha ve suça imza atmış oldunuz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar’a aittir.

Buyurun Sayın Yontar. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin emekliler hakkında verdiği grup önerisi üzerinde söz aldım. Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Anneler Günü yaklaşıyor. Bu vesileyle Meclis kürsüsünden başta Ulu Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk’ün değerli annesi Zübeyde Hanım olmak üzere annemin, tüm annelerimizin, anne adaylarımızın Anneler Günü’nü kutluyor, ebediyete intikal etmiş olan tüm annelerimize Allah’tan rahmet diliyorum.

SGK'nin verilerine göre ülkemizde 16 milyon emekli var fakat maaşları ne yazık ki insan onuruna yaraşacak bir gelir düzeyinden çok uzakta; hayat pahalılığını, yüksek enflasyonu, artan kiralari ve paramızın aşırı değer kaybetmesini bütün emeklilerimiz yakından hissetmektedir. 4 kişilik bir ailenin beslenebilmesi için aylık sadece gıda harcaması -TÜRK-İŞ Nisan 2024'e göre- 17.725 lira olmuş, asgari ücreti geçmiş durumda; yoksulluk sınırı ise 57.736 liradır. Buna karşılık emekliler 10 bin lira almakta ve AKP iktidarı hâlâ bu emekli maaşında ısrar etmektedir. Yüksek enflasyon dört ayda maaşları eritti, kuşa çevirdi, 10 bin lira 8.200 liraya indi. Peki, bu durum karşısında AKP Hükûmeti ne yapıyor? Tabii ki üç maymunu oynuyor. Emeklinin çığlığını duymuyor, emeklinin hâlini görmek istemiyor, söylenen ve yaşanan gerçekleri de bilmek istemiyor; gözlerinizi, kulaklarınızı ve ağzınızı kapatmış durumdasınız, sadece tek adama yaranmak için burada el kaldırmaktasınız. Cumhuriyet Halk Partisi olarak emekli ücretlerinin asgari ücrete eşit olması için verdiğimiz tüm önergeler AKP ve MHP oylarıyla reddedildi. Bugün yüksek fiyatlar nedeniyle kahveye gitmekten korkan emekli parklarda, alışveriş merkezleri önünde oturmakta, bir çay ısmarlayacağım arkadaşşıma diye yolunu değiştirmekte. Bunu sizler görmüyor musunuz sayın iktidar milletvekilleri?

Önümüz Kurban Bayramı ama maalesef ki ortalama küçükbaş bir hayvanın maliyeti 10 ile 12 bin lira arası. Dinî bir vecibe olan kurban kesimi bile sayenizde kesilemez oldu. En kısa zamanda en düşük emekli aylığının asgari ücrete eşitlenmesi, emekli maaşının enflasyona bağlı olarak üç ayda bir artırılması, emeklilerimizin intibak sorununun çözülmesi, her bayramda asgari ücret düzeyinde bir ikramiye verilmesi, bankalardan aldıkları promosyonların iyileştirilmesi ve yıllık olarak verilmesi, sağlıkta alınan tüm primlerin kaldırılması, kredi borçlarında kolaylık sağlanması, aile yardımının kesilmeden devam etmesi için herkesin elini taşın altına koymasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Yontar.

NURTEN YONTAR (Devamla) – Şimdi buradan bir davet yapmak istiyorum: Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizler, tüm emeklilerimizi ve onlara destek vermek isteyen herkesi 26 Mayıs Pazar günü Ankara'daki Büyük Emekli Mitingi'ne davet ediyoruz. Örgütlerimizle birlikte orada bizler de emeklilerimizin yanında olacağız. Biz emeklilerimize söz verdik; onların alın terini, göz nurunu, hizmetlerini unutmayacağız.

“Emeklinin hakkını alırsa Cumhuriyet Halk Partisi alacaktır.” diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Elâzığ Milletvekili Ejder Açıkkapı'ya aittir.

Buyurun Sayın Açıkkapı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) - Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; İYİ Partinin emeklilerin yaşadığı sorunların araştırılması ve alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Öncelikle İstanbul'da bir okulumuzda uğradığı silahlı saldırıda hayatını kaybeden okul müdürümüz İbrahim Oktugan'a Allah'tan rahmet, ailesine ve Millî Eğitim camiamıza başsağlığı, sabır diliyorum.

Öncelikle şunu ifade etmek isterim ki emeklilerimiz bizim baş tacımızdır. Yirmi iki yıldır AK PARTİ Hükûmetleri ve onun lideriyle birlikte, bizler emeklilerimizin huzurunu, refahını, sağlığını ve mutluluğunu önceleyen bir siyasi hareketiz. Bu noktada atılacak her türlü adıma bugüne kadar önemli bir şekilde katkı verdik ve emeklilerimizin bundan sonraki süreçte de her daim yanında olacağız, onların sıkıntılarını giderme anlamında da her türlü gerekli tedbiri de almaya devam edeceğiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – O yüzden mi açlık sınırının altında?

EJDER AÇIKKAPI (Devamla) - İYİ Partinin emeklilerle ilgili vermiş olduğu bu önerge üzerinde konuşurken tabii ki EYT düzenlenmesini de konuşmadan geçerse haklılık etmiş oluruz. Burada özellikle bütçe imkânlarını zorlama pahasına değerli vatandaşlarımızın taleplerine kulak vererek milyonlarca vatandaşımıza emekliliğin yolunu açan, emeklilikte yaşa takılanlar düzenlemesinin talimatını veren, tabii ki, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a teşekkür ediyoruz. Çalışanlarımızın, emeklilerimizin haklı eleştiride bulundukları noktalar elbette vardır. Yaşadığımız doğal afetler ve küresel gerilimin bakiyesi olan bu sıkıntıları da inşallah atlatarak bundan sonraki süreçte inşallah emeklilerimizin ihtiyaç duyduğu, onları rahatlatacak her türlü gerekli tedbirleri de almış olacağız. Bizler öz eleştiriden hiçbir zaman kaçmadık, bundan sonra da kaçmayacağız. Yirmi iki yıldır ülkemize hangi konuda söz verdiysek yerine getirdik ve Allah'ın izniyle emeklilerimiz konusunda da verilen her türlü sözü yerine getirecek siyasi irade ve kadrolara sahibiz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Yani ne yapacaksınız?

EJDER AÇIKKAPI (Devamla) – Emeklilerimizin sayısı birçok ülkenin nüfusundan çok daha fazla. Emeklilerimizin refahını etkileyen unsurlarla mücadele edip yine emeklilerimize birçok hizmette ayrıcalık tanıyacak yeni düzenlemeleri inşallah hayata geçireceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Milletvekili.

EJDER AÇIKKAPI (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime son verirken kıymetli emeklilerimiz ve ailelerine güzel haberleri yakında vermek için mücadele edeceğimizi ifade ediyor, Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Yani ne yapacaksınız?

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Samut hiç bir şey söylemeden iniyorsun.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Yani ne yapacaksınız? Çeyrek asır oldu be!

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Hiçbir şey söylemeden iniyorsunuz.

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Bekle gör, bekle gör!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Ya, önünde bayram var, ver bayramda.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Boş laflarla indiriz oradan.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Neden araştırmaya “evet” demiyorsunuz? Araştıralım işte emeklinin durumunu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Hiçbir şey söylemediniz, hiçbir şey.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Neden “hayır” diyorsunuz ki?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Allah vicdan versin, vicdan!

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Yani neden “hayır”? Yaparsanız bir şey “evet” diyeceksiniz.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Ya, senin akrabalarını belediyeye almadılar herhâlde.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Benim akrabam yok hiçbir yerde.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Akrabalarını belediyeye almadılar mı?

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Benim hiçbir yerde akrabam yok, sen bana atma sözü direkt.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Git büyükşehir belediye başkanına söyle işe alınsın.

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Benim yok hiçbir akrabam, merak etme sen. Yedi sülalemi araştırsan bulamazsın.

YAHYA ÇELİK (İstanbul) – Ya, sülaleniz kalmadı belediyeye girmeyen.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve arkadaşları tarafından, geri gönderme merkezlerinde yaşanan ihlallerin araştırılması amacıyla 30/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2024 çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Kars

Grup Başkan Vekili

Öneri:

30 Nisan 2024 tarihinde Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve arkadaşları tarafından (5215 grup numaralı) geri gönderme merkezlerinde yaşanan ihlallerin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Mardin Milletvekili Beritan Güneş Altın’a aittir.

Buyurun Sayın Altın. (DEM Parti sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Mardin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bizleri ekranları başında izleyen değerli halklarımız; hepimizi saygıyla selamlıyorum. Partimizin, geri gönderme merkezlerinde yaşanan ihlallerin araştırılması için sunmuş olduğu araştırma teklifi üzerine söz kurmak için buradayım.

Bugün mültecilerin yaşam koşullarını, yaşam mücadelesini konuşmak istiyoruz. Özellikle son on yılda Orta Doğu’da yaşanan savaşlar sebebiyle Türkiye başta olmak üzere pek çok ülkeye mülteci akını başladı diyebiliriz. Suriye’den Türkiye’ye 3 milyondan fazla mülteci geldiğini de hepimiz çok iyi biliyoruz. Ülkede, iktidar ve muhalefet, mülteci düşmanlığı üzerine konsensüs oluşmuş gibi görünüyor, âdeta birbirleriyle yarışıyorlar mülteci karşıtlığı konusunda. Ülkedeki işsizliğe, yoksulluğa, sosyal problemlerin tamamına mülteciler sebep olmuş gibi bir illüzyon yaratılmaya çalışılıyor. Tüm bu yapısal problemlerin çözümünü de şurada buluyorlar: “Mültecileri gönderelim ve bütün problemleri çözelim.” Herhâlde ondandır ki geri gönderme merkezleri bugün mülteciler için bir işkencehaneye; hukukun, eşitlik ilkesinin hiçbir şekilde gözetilmediği bir kara deliğe dönüşmüş durumda. Mevcut durumda GGM’lerde mülteciler avukatlara erişim hakları başta olmak üzere hukuki haklarını, tercüman desteği alabileceklerini dahi bilmiyorlar. Bilinmeyen bir merkezin içerisinde, onlarca hak ihlalinin ortasında sevdiklerinden, destek mekanizmalarından uzak, belirsizliğin içerisinde hayatta kalmaya çalışıyorlar. Bu, insanlık onuruna aykırı bir meseledir ve alenen bir suçtur. Suriye savaşının ardından iyi ev

sahibi rolü oynadığınız ve açık kapı politikası izlediğiniz mültecileri Avrupa kapılarını da kapatarak âdetâ kendinize mahkûm ettiniz. Fakat Avrupa kapılarının kapatılması şartıyla aldığınız fonların da farkındayız. Dış politikada bir can simidi hâline getirdiğiniz mültecilerin ülkedeki mevcut durumu cezaevi koşullarından daha kötüdür ve insanlık dışı şartlarda yaşamak zorundadırlar.

Şimdi, GGM’lerde olup biteni hep birlikte detaylı bir şekilde inceleyelim. Bu gördüğünüz, geri gönderme merkezlerine ait sözde danışma otobüsü. Bu danışma otobüslerinin hemen arkasında polis araçları var ve sokakta mülteci avına çıkar gibi mülteci avlıyorlar, parmak izi alımı gibi bahanelerle bu otobüslere bindirerek -tercümansız bir şekilde- anlamadıkları bir metni yani gönüllü geri dönüş formunu imzalatmaya çalışıyorlar. Bu merkezdeki yetkililerin istediğini -uzun süre fidye isteyerek- serbest bıraktığına dair de raporlara yansımış şeyler var. Evet, doğru duydunuz, şunu söylemeye çalışıyorum: Devletin görevlisi mülteciyi kaçırıyor ve aynı zamanda ailesinden de fidye istiyor, bununla ilgili raporlar var, lütfen bakın.

Peki, bu 3 genci hatırlıyor musunuz? Bu 3 genç İran’da idam cezası almaları sebebiyle Türkiye’ye gelmiş ve geri gönderme merkezleriyle tekrar İran’a gönderilmiş 3 genç. Eğer bu 3 genç idam edilirse sizin geri gönderme merkezlerinizin ve iktidarın vebali olduğunu da söylemek istiyorum.

Şimdi, 19 Nisanda, Antalya Döşemealtı’ndaki geri gönderme merkezlerinden bir çılgık çıktı ve ona dair bir mektup geldi -birazdan o mektubu hepimize dağıtacağız- orada mülteciler aç ve susuz bırakıldıklarını söylüyorlar geri gönderme merkezlerinde, hasta çocukların ve yaşlıların hastaneye götürülmediğini söylüyorlar ve “beyaz oda” olarak adlandırılan odalarda işkence gördüklerini, cinsel şiddete maruz kaldıklarını söylüyorlar. Her gün kötü bir haber alıyoruz geri gönderme merkezlerinden ve insan hakları savunucuları bunlarla ilgili binlerce kez haber yapıyorlar, vurguluyorlar ama iktidardan ses yok.

Şimdi, olan biteni birkaç maddeyle söyleyelim: Birincisi, bu geri gönderme merkezlerinde tutulan mültecilerin ailelerine haber verilmeden geri gönderme merkezleri arasında sık sık yerleri değiştiriliyor ve bu yer değiştirilme sürecinden asla ailelerin haberi olmuyor, telefon hakları günlerce, haftalarca gasbediliyor ve insanlar sevdiklerinin yaşamları hakkında ciddi problemler yaşıyorlar ve Göç İdaresi Başkanlığının sayfasında açıkça şu yazıyor, diyor ki: “Her mülteciye talep ettiği takdirde tercümanlık hizmeti sağlanacaktır.” Yahu, bu nasıl bir akıl tutulmasıdır? Mülteci bu hakkından bile haberdar değil. Siz bunu “web” sitelerinize yazarak sadece şov yapıyorsunuz ve resmen bir aldatmacaya sebep oluyorsunuz.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Altın.

BERİTAN GÜNEŞ ALTIN (Devamla) – Tamam.

Çat pat Türkçe bilen insanlarla tercüme hizmeti sağladığınızı zannediyorsunuz fakat tercüme hizmeti böyle bir şey değildir ve insanlar bilmedikleri bir coğrafyada, bilmedikleri bir dilin konuşulduğu bir yerde tercümanlık haklarının olup olmadığından bile haberdar değiller. Bu merkezlerde bir de çocuklar var, ne yazık ki çocuklar var; eğitim hakları başta olmak üzere hiçbir haklarından faydalanamıyorlar. Eğer oradaki, GGM’deki memur izin verirse okula gidiyorlar ve okula giderken üst aramasına maruz kalıyorlar.

Bakın, bu çocuklar da mülteciler de suçlu değiller, onlara suçlu muamelesi yapmaktan vazgeçin ve son olarak cevap verin: Ali Veli nerede? Ali Veli’nin nerede olduğunu bütün kamuoyu merak ediyor ve biz bunun cevabını acilen istiyoruz.

Bir de içimde kaldı, söylemek istiyorum: Bizim belediyelerimize laf söyleyeceğinize, burada evli çiftler için bereket duası okuyacağınıza gidin, Diyanetin lüks bütçesini kesin, o zaman gence de çocuğa da mülteciye de bütçe bulabilirsiniz. (DEP PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun’a aittir.

Buyurun Sayın Özbudun.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Uluslararası göç ve uluslararası göçmen meselesi sadece Türkiye’nin değil aslında bütün dünyanın en güncel sorunu ve bu sorun aynı zamanda çok boyutlu pek çok soruna da zemin hazırlıyor. Tabii ki bu sorunun çözümü diğerleri gibi hem akılcı hem bilimsel hem de disiplinler arası bir yaklaşım gerektiriyor ama ne yazık ki Türkiye’de her konuda olduğu gibi bu konuda da duyarlılık sergilenmiyor, tam aksine popülist bir perspektifle göçmenler nefret süjesi hâline getirilerek bambaşka sorunlara zemin yaratılmış oluyor.

Şimdi, ben burada başka bir göçmen meselesine de dikkat çekmek istiyorum çünkü Türkiye’deki göçmenler sadece Suriyeli ve Afganistanlı mültecilerden ibaret değil. Türkiye’de giderek yaşanan bir nüfus var, bu nüfus evde bakım hizmeti ihtiyacı içinde ve bu ihtiyacı karşılamak üzere -hepiniz biliyorsunuz- Türkmenistan’dan, Özbekistan’dan, Kırgızistan’dan kadın işçiler geliyorlar. Bunların oturma izinleri yok, çalışma izinleri yok, gayrihukuki yollarla geliyorlar ve burada bu tür izinleri olmadığı için de kaçak işçi olarak çalışıyorlar ve bir gün sokakta enseledikleri takdirde bu geri gönderme merkezlerinde aynı gayriinsani muamelelere maruz kalıyorlar. Buna göz yummak mümkün değil ama tabii, diğer önergeler gibi bu araştırma önergesinin de reddedileceğini biliyoruz. Dolayısıyla gene sorun halının altına süpürülecek ve çözümsüzlüğe terk edilecek. Oysa bakın, bu sorunun İçişleri, Adalet, Sağlık Bakanlığını ilgilendiren pek çok boyutu var. Gelin, bu inadınızdan vazgeçin çünkü bu inat ne size bir çözüm getirecek, fayda sağlayacak ne de Türkiye’ye bir fayda sağlayacak. Dolayısıyla bu önergelere destek verin.

Bakın, size Profesör Ergun Özbudun’un kitabından bir alıntıyı aktarmak istiyorum: “Araştırma önergesi Anayasa’mızın 98’inci maddesinde yer almaktadır ama bu, Anayasa’da yer almasaydı dahi her yasama organının doğası gereği sahip olduğu bir yetkidir çünkü yasama organı kanun koyarken toplumun sorunlarını bilmek ve ona gene akılcı çözümler üretmek zorundadır. Bu ise ancak araştırma önergeleriyle, araştırma komisyonlarının kurulmasıyla sağlanabilir.” Türk Anayasa Hukuku, sayfa 304-305. O nedenle siz aslında bizleri reddederken hukukun temel ilkelerini ihlal ediyorsunuz sonra da bize yeni anayasa vaadinde bulunuyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Özbudun.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Tabii ki.

Dolayısıyla sizin bu vaadinizin samimi olmadığını gayet iyi biliyoruz, sizi her vesileyle samimiyete davet ediyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Türkan Elçi’ye aittir.

Buyurun Sayın Elçi. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TÜRKAN ELÇİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime, yaklaşan Anneler Günü vesilesiyle, savaş karşıtı bir anne olarak “O gece kızımın cesedini koynuma alarak uyudum” diyen Cemile Çağırğa’nın annesi Emine Çağırğa’nın şahsında, savaşta, şiddet olaylarında çocuğunu kaybeden kadınların Anneler Günü’nü kutlamakla başlamak istiyorum.

DEM PARTİ'nin geri gönderme merkezleri hakkındaki iddiaların araştırılmasıyla ilgili grup önerisi hakkında söz almış bulunmaktayım. Hepimizin bildiği üzere, uzun yıllardan beri Orta Doğu ve Avrupa ülkelerinin gündeminden düşmeyen sorunların başında mülteci sorunu gelmektedir. Dünya devletlerinin kendi aralarındaki çıkar ilişkilerinden mütevellit savaşların acı faturası ne acıdır ki halklara ve tesis edilen savaşlarda hiçbir suç, günahı olmayan insanlara çıkarılmaktadır. İnsanlar doğup büyüdüğü toprakları istemleri dışında terk etmek zorunda kalmaktadırlar. Aynı zamanda tesis edilen bu savaşlardan, iç çatışmalardan dolayı zulüm görmekten korktukları için ülkesine dönemeyecek durumda olan mültecilerin başka bir ülkeye sığınma taleplerinin yasalarla sağlanan bir hak olduğu da unutulmamalıdır.

Ülkemizde resmi açıklamalara göre 4 milyon 650 bin civarında düzenli göçmen olduğu belirtilirken gerçek sayının bundan daha fazla olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Ülkemizde 30 civarında geri gönderme merkezi bulunurken bu merkezlerde 20.000'den fazla mültecinin kaldığı da bilinen bir gerçek. Son dönemlerde ülkemize sığınan mültecilerin geri gönderme merkezlerinde gündeme gelen işkence, tecavüz, sağlık hakkına erişememe, güvenlik personeli tarafından gördükleri kötü muamele iddialarına yer veriliyor. Farklı partilerden milletvekili arkadaşlarımız tarafından Antalya Döşemealtı Geri Gönderme Merkezinden gelen işkence ve kötü muamele şikâyetlerine ilişkin İçişleri Bakanlığının yanıtlaması istemiyle soru önergeleri verildi bildiğiniz üzere. Göçmen Sendikası tarafından "52 mültecinin imzaladığı dilekçeyi paylaşıyoruz. Keyfi, hukuksuz ve ırkçı uygulamaların karşısında göçmenlerin, mültecilerin, sığınmacıların yanındayız. İşkence merkezi hâline gelen geri gönderme merkezleri kapatılsın." açıklaması yapılmıştı. Ne yazık ki bunlar sıkça duyduğumuz haberler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Elçi.

TÜRKAN ELÇİ (Devamla) – Ayrıca, Antalya Barosunun henüz yayınlanmayan raporunda, Antalya'dan Van'a nakil sırasında sığınmacıların ellerinin kelepçeli bir şekilde götürüldüklerine dair bilgilere yer verildi. Bu ve benzeri hak ihlallerinin karşısında durarak Türkiye'nin taraf olduğu Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Cenevre Sözleşmelerinden kaynaklanan, insan hakları ihlallerine karşı yükümlülüklerinin olduğunu ve insanlığın evrensel ortak mirası olan işkence ve aynı zamanda, kötü muamele yasağının insan hakları hukukunun en temel kurallarından biri olduğunu her koşulda hatırlatarak hak ihlallerinin olduğuna dair şikâyetlerin hiçbir kuşkuya mahal bırakmayacak şekilde ilgili idari birimlerin tarafsız bir şekilde denetiminin yapılması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TÜRKAN ELÇİ (Devamla) – İster ülkemizde ister başka ülkelerdeki vatandaşların mülteci konumuna düşmemesi, insanların bulunduğu toprakları terk etmek mecburiyetinde kalmamaları için her durum ve koşulda savaşa ve her türlü şiddete karşı mücadelemizi devam ettireceğimizi belirterek sizleri saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'a aittir.

Buyurun Sayın Dal. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; DEM PARTİ'nin vermiş olduğu grup önerisi üzerinde grubum adına söz aldım.

Öneride, geri gönderme merkezlerinde işkence, kötü muamele, hak ihlallerinin yaşandığı, hukuka aykırı "deport" işlemlerinin yapıldığı gibi iddialar dile getirilmiştir. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığına bağlı 25 ilde 32 geri gönderme merkezi bulunmaktadır. Ulusal mevzuat ve uluslararası ilke ve standartlar doğrultusunda, tüm geri gönderme merkezlerinde yaşam hakkının korunması,

insan odaklı yaklaşım, refakatli çocuğun yüksek yararının gözetilmesi, özel ihtiyaç sahibi ve hassas durumdaki yabancılara öncelik tanınması, kişisel bilgilerin gizli tutulması, yapılacak işlemlerde yabancılardan bilgilendirilmesi, barınanların sosyal ve psikolojik açıdan güçlendirilmesi, barınanların inanç ve ibadet özgürlüklerine saygı gösterilmesi, barınanlara din, dil, renk, cinsiyet, felsefi inanç, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetmeksizin hizmet verilmesi gibi ilke ve standartlar istisnasız uygulanmaktadır. Tüm merkezlerde yabancılara uluslararası standartlar doğrultusunda uygun yatak ve yatak tefrişatı, hijyen malzemeleri, günde 3 öğün yemek, temizlik hizmetleri, acil ve temel sağlık hizmeti, dış dünyayla iletişim hakkı gibi temel hak ve hizmetler sunulmaktadır. Yabancıların bilgiye, tercümana, şikâyet mekanizmalarına ya da avukata ve adli yardıma erişim gibi imkânlarla ulaşmaları için uygun koşullar oluşturulmaktadır.

Bu merkezler kötü muameleye sıfır tolerans prensibiyle işletilmektedir. Merkezler yirmi dört saat kamerayla takip edilmekte ve kamera kayıtları geçmişe dönük olarak altı ay saklanmaktadır. Göç İdaresi Başkanlığının iç mevzuatı uyarınca, barınanlara kötü muamele yasağı yazılı ve sözlü olarak tüm personele bildirilmektedir.

Geri gönderme merkezleri iç ve dış denetim mekanizmaları kapsamında sık sık denetlenmektedir. Söz konusu merkezler haberli ve habersiz olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu, Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, Kamu Denetçiliği Kurumu, Mülkiye Teftiş Kurulu gibi ulusal ve uluslararası kurum ve kuruluşlarca denetlenmektedir.

Son olarak, İçişleri Bakanımız Sayın Ali Yerlikaya'nın 4 Nisan 2024 tarihinde imzaladığı Bakanlık Genelgesi'yle tüm illerde valiler başkanlığında sivil toplum ve il insan hakları kurul üyelerinin katılımıyla iki ayda bir geri gönderme merkezlerinin denetlenmesi amacıyla denetim komisyonları oluşturulmuş ve bu komisyonlar geri gönderme merkezlerinin denetimlerine başlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

AHMET SALİH DAL (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı; insanı önceleyen, aynı zamanda kamu düzeni ve güvenliğinden de asla taviz vermeyen, medeniyet değerlerimize uygun bir anlayışla, olağanüstü gayretle göçü yönetmektedir. Bu doğrultuda, Meclis araştırması açılması talebiyle verilen önerideki iddiaların çoğu, tamamen zanna dayanmakla birlikte zaten bu merkezlerimiz, ilgili kurum ve kuruluşlarca düzenli olarak denetlenmektedir.

Verilmiş olan Meclis araştırması önerisine katılmadığımı bildiriyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan, bir şey ifade edebilir miyim?

BAŞKAN – Buyurun.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

47.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kilis Milletvekili Ahmet Salih Dal'ın DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yani şöyle, Sayın Hatip her zamanki gibi bir AKP klasiği, önergeye dair hani gerçekten bir araştırma, bir soruşturma... Burada bu kadar sorun var, insanların beyanı var, raporlara giren şeyler var. Avukatlarımız takiplerini yapıyor. Bizzat ben, kendim geri gönderme merkezlerinde özellikle de yaşam tehdidi olan yerlere gönderilmeye çalışılan insanların -İran

başta olmak üzere- takibini yapmış bir milletvekiliyim. Burada bir yasama faaliyeti yürütüyoruz. Ben isterim ki gerçekten, milletvekili arkadaşlar önergelerimize “Biz iktidarız ya, her şey güllük gülistanlık.” demesinler, birazcık içeriğine baksınlar. Bakın, bu mesele herkesin meselesi. Sonuçta insanlar bir başka ülkede, zor koşullarda yaşıyor, hayata tutunmaya çalışıyor ama bir de bu yetmiyormuş gibi bu geri gönderme merkezlerinde insani olmayan koşullarda tutuluyorlar ve insani olmayan işlemlere maruz kalıyorlar. Ben bunlara en azından bu perspektifle bakılması gerektiğini düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Yoksa “Vallahi İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi bunu yapıyor, bu güzel oluyor.” demekle bu işlerin içinden çıkılmaz.

Bakın, elimizde bizzat geri gönderme merkezlerinden insanların yazdığı mektuplar var; beyaz odasından tutun aç kalmaya kadar. Van Geri Gönderme Merkezinde, Geri Gönderme Merkezi görevlilerinin İranlı kadına tecavüz ettiğini biliyorsunuz değil mi, bir davaya konu oldu. Onun için, “yok” demekle yok olmuyor; gerçekler var, hakikatler var.

Biz diyoruz ki: Gelin, yoksa sorun yok, gideriz, araştırırız; komisyon kurulur, sizlerden de vekil arkadaşlar olur, bizlerden de olur, hep beraber yerinde inceleme yapılır ve hep beraber gideriz, sorun olmadığını görürüz ama eğer sorun varsa o zaman da o sorunları gidermek, bu ülkenin Meclisinin görevidir, yasama faaliyeti yapan, halkın temsilcisi olan milletvekillerinin görevidir. Kafamızı kuma gömemeyiz, gerçeklere sırtımızı dönemeyiz. Bu insanlar yaşama tutunmaya çalışıyorlar, bir çılgılık var, bir insanlık dramı var, bir hukuk skandalı var; buna sessiz kalmayın lütfen.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkan...

HALUK İPEK (Amasya) – Böyle bir usul var mı? Önergesini verdi, diğerleri de cevap verdi; önerge yeniden tartışılıyor, şimdi burası söz hakkı ister....

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Sayın Başkanım, ama şunu belirtmem lazım...

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Şanlıurfa Milletvekili Dilan Kunt Ayan ve arkadaşları tarafından, geri gönderme merkezlerinde yaşanan ihlallerin araştırılması amacıyla 30/4/2024 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Önerisinde bahsettiği konulara ben cevap verdim. Ayrıca, İnsan Hakları İnceleme Komisyonunda Göç ve Uyum Alt Komisyonu var; bu Komisyonunda tüm siyasi partilerin üyeleri var...

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, zaten konuşmanızda dile getirdiniz, bir sataşma da yok, o nedenle...

HALUK İPEK (Amasya) – O da dile getirdi! Hayır, o da dile getirdi, ona niye söz veriyorsunuz?

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Onlar zanda bulundular.

HALUK İPEK (Amasya) – Sayın Başkan, o da dile getirdi!

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Her grup önerisinde böyle yapıyor!

BAŞKAN - Sayın arkadaşlar, değerli milletvekilleri; Grup Başkan Vekiliniz söz talep etseydi emin olun ona da verirdim.

HALUK İPEK (Amasya) – Ama doğru değil.

AHMET SALİH DAL (Kilis) – Tamam, ben de Grup Başkanından izin alarak konuşayım.

HALUK İPEK (Amasya) – Sürekli İç Tüzüğü ihlal ediyorsunuz, doğru değil!

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Onlar istediği gibi konuşsun, biz konuşmayalım, o zaman “önerinizi kabul etmiyoruz” oluyor!

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı ve arkadaşları tarafından, Doğu Karadeniz Bölgesi’nde yapılan çay üretimindeki sorunların araştırılması amacıyla 21/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Mayıs 2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/5/2024

Türkiye Büyük Millet Meclisi Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/5/2024 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük’ün 19’uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Tahsin Ocaklı ve arkadaşları tarafından, Doğu Karadeniz Bölgesi’nde yapılan çay üretimindeki sorunların araştırılması amacıyla 21/6/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan 54 sıra no.lu Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/5/2024 Çarşamba günü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere söz talebi Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı’ya aittir.

Buyurun Sayın Ocaklı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri ve ekranları başında bizi izleyen halkımızı saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Bugün çay konuşacağım sizlerle. Çay, Doğu Karadeniz’de -biliyorsunuz- çiftçiler tarafından Artvin’de, Rize’de, Trabzon’da, bir miktar Giresun’da yetiştirilen geçim kaynağı idi ama şimdi bir dizi sorun çıktı, vaktimin yettiği kadar size söylemeye çalışacağım. Bizde bir Fadume yenge var. Fadume yenge, 2 evladını toprağa vermiş, 4 çocuk sahibi, yaşı 93, yetmiş yıldır yine geçimi için çay toplamayı sürdüren, “Yahu gece yastığa kafamı koyduğumda da şu ayrık otlarını temizlemek rüyalarım giriyor.” diyen bir kadın. Yayla Mahallesi’nde yaşar. Bu kadın, tarlasına bu kadar önem verirken size iletmemi söyledi, diyor ki: “Ben bu aldığım parayla geçinemiyorum.” Bir, Fadume yengeyi söyledim.

İki: Nakliyeciler yani bu çayı ambarlardan alıp fabrikalara götürenler var. Bunlar diyorlar ki: “19 lira olan mazotu 42 liraya getirdiniz ama bize yaptığınız zam ise yüzde 40 civarlarında kaldı, taşıyamıyoruz, bize zam yapın.” Onlara karşılık vermiyorsunuz.

Üç: Çayı toplayan, taşıyan, yüklemesini, boşaltmasını yapan işçiler “Yevmiyelerimiz bize yetmiyor çünkü her şey çok pahalı.” Nasıl çok pahalı oluyor her şey? Şöyle birkaç tane örnek vereceğim size: Mesela “Biz 2022 yılında 100 kilogram çay verdiğimiz zaman, o zaman 233 ekmeğe alabiliyor idik ama 2023 yılında 188 ekmeğe düşürdünüz yani 55 tane ekmeğimizi aldınız, çaldınız ya da eksilttiniz. Şimdi, 2024 yılında, öngörülerimize göre de 145 ekmeğe falan vereceksiniz. Ekmeğimizi çalılıyorsunuz, yoksullaşıyoruz.” diyorlar size. Bu sorun, üreticinin yediği ekmeğin eksiltmesine, çalınmasına da göz yumma sorunu olarak geliyor karşımıza.

Şimdi gelelim gübre meselesine. Gübrenin tonunu 11 bin liraya satarken şimdi 18 bin lira yaptınız. Vatandaş gübresini çaya atamadığı için mahsulünü de eksik almaya başladı. İsyan ediyor, diyor ki: “Bu gübre fiyatlarındaki KDV’yi düşürün, indirim yapın; kardeşim, çiftçimizi güçlendirin.” Yapmadınız, yapmadığınız yetmedi, gayrisafı millî hasıla içinden çiftçiye verilmesi gereken yüzde 1 desteği geçen yıl sadece 0,6’yla bitirdiğiniz için orada da eksik bıraktınız. Bu sorun, ta 1984 yılından beri devam eden Çay Kanunu’nun sürmesi nedeniyle devam ediyor. Cumhuriyet Halk Partisi ve diğer partiler defalarca Çay Kanunu’nun yeniden revize edilmesi ve yapılması için kanun teklifinde bulundular, reddettiniz.

Şimdi size, AK PARTİ Grubuna sesleniyorum: Tıpkı Millî Eğitim Bakanlığının bize “On gün içinde bu taslağı inceleyin, onaylayın vesaire.” diyerek dayattığı gibi biz de size diyoruz ki: On gün içinde, buyurun, üreticiyi kollayan, koruyan çay taslağını, çay yasasını getirin biz de size destek olalım. Eğer bunu yapmazsanız, biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak önümüzdeki hafta size üreticiyi kollayan çay kanunu teklifini getireceğiz, kabul edip etmediğinizi de halkımız hep birlikte görecektir.

Şimdi, bu sorunla ilgili çarpıcı bir örnek daha vermek istiyorum size, süreme de bakıyorum. Petrol fiyatları 7 kat artmış yani son beş yılda, yaşam giderleri 14 kat artmış ama çayın artışı 4 katla sınırlı kalmış. Yani dünyada yaş çayın en düşük fiyattan satıldığı ülkelerden bir tanesi olduk. Çay üreticisini eziyorsunuz, çay üreticisi bu durumdan çok rahatsız. Kampanyanın açıldığı -beş gün oldu- beş gündür size çay satıyorlar ama çayı kaçta satıklarını bilmiyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Bitirebilir miyim Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Ocaklı.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) - Neden Cumhurbaşkanı veya Tarım Bakanı gidip eskiden olduğu gibi Rize meydanlarında çayın fiyatlarını açıklamıyor? Nedenini ben biliyorum; çünkü çay üreticisinin artık uyandığını, sizi protesto edeceğini biliyoruz. O yüzden, çay fiyatının mutlaka 25 TL’nin altında olmadan açıklanmasını, üreticinin mağdur edilmemesini özellikle AK PARTİ grubundan, iktidardan, Rizeli olan Sayın Cumhurbaşkanından bir daha rica ediyoruz. Bunun yapılmaması hâlinde de çay üreticisinin tıpkı yerel seçimlerde olduğu gibi genel seçime bırakmadan sizi uyaraacağına da inanıyoruz.

Genel Kurulu saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Mehmet Atmaca’ya aittir.

Buyurun Sayın Atmaca. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET ATMACA (Bursa) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, çay bitkisi, Doğu Karadeniz’in en önemli geçim kaynaklarından biri; kendine has bir bitkidir, yetiştirilmesi son derece zor bir bitkidir, o coğrafya dışında yetişme imkânı olmayan bir bitkidir ama bütün Türkiye’de halkın alışkanlık hâline getirdiği temel tüketim maddelerinden biridir. Fakat maalesef, uygulanan politikalar sonucu çay üretiminde ciddi sıkıntılar oluşmaya başladı ve çay üretimi azalmaya başladı. Öyle endişe ediyoruz ki yakın bir zamanda içecek çay bulamayabiliriz.

Tabii, taban fiyat konusu, zaten bütün ürünlerde temel sorunlardan biri. Taban fiyatın manası şudur, bizim anladığımız: “Eğer bu ürünü bu fiyattan alacak başka bir tüccar yoksa biz bunu bu fiyata alırız.” demektir ama maalesef, devlet, taban fiyat koyuyor fakat ürünü almıyor ve millet maalesef özel firmalara vermek zorunda kalıyor. Tabii ki çay kırımı başladı ve -az evvel sayın hatibin ifade ettiği gibi- henüz fiyat ortada yok. Çay ürünü, stoklanabilen ve bekletilebilen bir ürün de değildir, üretildiği gibi işlenmek zorunda. İnsanlar bir yerde tüccarın insafına terk edilmiş durumda.

Yine, bölgenin önemli bir özelliği var ihmal edilen. Bölge, dünyada organik çayın üretildiği tek alandır. Dünyada çay üretilen çok alan var fakat bölge, coğrafi özellikleri gereği organik üretimin yapılabildiği tek alandır. Bu, önemli bir fırsattır, bunun değerlendirilerek dünyada organik çay piyasasını ele geçirebiliriz ve ülke, bölge insanına çok büyük katkı sağlanmış olur.

Bölgenin temel geçim kaynaklarından biri de fındıktır, bir diğeri de son zamanlarda artan turizmdir. Maalesef -geçen hafta bahsettiğim gibi- turizm faaliyetleri de halkın özverili şahsi çabalarıyla bir yere kadar geldi; buna devlet öncülük etmedi, önlerini açmadı, ufuk açmadı, altyapı hizmetini getirmedi; bu yetmezmiş gibi bir de orayı turizm merkezi yapmayı sağlayan coğrafi özelliklerini yıkacak ve bozacak HES’lerle ve diğer yanlış kentsel politikalarla turizm gelirleri de risk altına alınacak.

Karadeniz Bölgesi, bu memleketi en çok seven insanlardan oluşan bir bölgedir ama maalesef devletin en çok ihmal ettiği bölgelerden biridir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Atmaca

MEHMET ATMACA (Devamla) – Bendeniz de o bölgede büyüyen biri olarak çok iyi biliyorum; orada okulumuzu, camimizi, yolumuzun çoğunu biz yaptık. Buna rağmen hâlâ devletin ikinci sınıf muamele göstermesi kabul edilebilir bir durum değildir. Çaya lütfen sahip çıkalım, efendim, bölgeye lütfen sahip çıkalım.

Çok teşekkür ederim, saygılar sunarım. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar.

BAŞKAN - Öneri üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz talebi Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın’a aittir.

Buyurun Sayın Aydın. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin çay üretimindeki sorunların araştırılması hakkında verdiği önerge üzerine İYİ Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu ve çay üreticisi olan hemşehrilerimi saygıyla selamlıyorum.

Çay, Türk milleti için kırk yıl hatırlı kahvenin tahtını sarsan en koyu muhabbetlerin vazgeçilmezi olarak büyük bir anlam taşımaktadır. Bu kadar öneme ve değere sahip olan çay üreticileri, maalesef gereken desteği almakta sıkıntılar yaşamaktadır. Çay sezonu başlarken devlet tarafından çay fiyatının açıklanmaması üreticileri zor duruma sokmaktadır. Buna karşın bazı özel fabrikaların devletin açıklayacağı fiyatı beklemeden fiyat açıklaması üreticinin devlet tarafından beklentiye girmesine sebep olmaktadır. Bir defaya mahsus açıklanan yaş çay fiyatının enflasyona yenilmemesi için sezon içerisinde yaş çay fiyatının güncellenmesi gerekmektedir.

Bunun yanında mevsimlik işçi alımı yapılarak Hükûmetin gerçek işsizlik oranlarını sakladığı kanıksanmış bir gerçektir. Mevsimlik işçiler sayesinde işsizlik rakamlarının düşük gösterildiği ve işsizlik sorununun görmezden geldiği maalesef ülkemizin acı bir gerçeğidir.

Sayın milletvekilleri, çay üreticilerinin tercih ettiği benzinli çay motorunun ÇAYKUR tarafından yasaklanması üreticileri çay toplama konusunda mağdur etmektedir. Büyük bir zahmet ve emek gerektiren çay toplama işlemini kolaylaştırmak yerine zorlaştırmak üreticiye yapılan en büyük zulümdür.

Bunun yanında, ÇAYKUR'a ait olan çay alım yerlerinin gözden geçirilerek bakımlarının ve eksikliklerinin ivedi bir şekilde giderilmesi gerekmektedir. ÇAYKUR'un çay alımı politikasında değişikliğe gitmesi sektörün rahatlaması açısından önemli bir konudur. Kontenjan ve kota uygulaması, eksperlerin çalışma sistemlerinin düzenlenmesi bu konu hakkında atılacak ilk adım olmalıdır. Sadece çay değil, fındık ve diğer tarım ürünleri üreticilerinin yaşadığı sorunlar karşısında Hükümetin çiftçilerimizi yalnız bırakması tek kelimeyle vefasızlıktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

YAVUZ AYDIN (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Muhterem milletvekilleri, Genel Başkanımız Sayın Müsavat Dervişoğlu'nun sözleriyle konuşmamı sonlandırmak istiyorum: “Milletin cebini yakan enflasyon durdurulamazken, ayda 10 bin lirayla ‘Sürünün.’ denilen emeklinin evinde tencere kaynamıyorken, yaşlılarından bir gün sonra işe başladığı için ‘Kusura bakma, sen on yedi yıl sonra emekli olacaksın.’ denilenlerin gelecekları mevzu bile edilmıyorken yeni anayasadan bahsedıyorken. Bu, ‘Ekmek bulamıyorsanız Anayasa’yı yiyin.’ demektir.

Milletin derdiyle dertlenmek yerine kendi koltuklarını sağlama almayı planlayanların akıbetleri elbet yerle yeksan olacaktır diyor, önergeyi desteklediğimizi belirtiyor, Genel Kurulu, çay üreticisi hemşehrilerimi ve yüce Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Ağrı Milletvekili Nejla Demir'e aittir.

Buyurun Sayın Demir. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEJLA DEMİR (Ağrı) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; CHP'nin grup önerisi olan çay üreticilerinin sorunlarına ilişkin parti grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu selamlıyorum.

AKP iktidarı döneminde tarımda dışa bağımlı ve neoliberal bir politikanın izlenmesi ile tarıma yeterli desteğin sağlanmamasından kaynaklı tarımsal üretimdeki daralma ve sorunlar giderek büyüyor. Tarım arazilerinin hızla yapılaşmaya açılması, tohum, gübre, mazot, işçilik gibi maliyetlerde yaşanan artışlar, emeğinin karşılığını alamayan, kötü çalışma koşulları ve adaletsiz gelir dağılımı nedeniyle çareyi yurt dışına gitmekte arayıp göç edenlerden kaynaklı oluşmuş olan işçi sorunları, hasada yakın yapılan ithalatlar nedeniyle ürününü zamanında ve değerinde satamayan çiftçi sorunları, buna benzer birçok nedenden dolayı tarımsal üretim olumsuz etkilenmektedir.

Sayın Kirişçi'ye de aslında buradan bir önerim var: Tarımda ülkenin ne durumda olduğunu sadece kurum müdürlerinden değil, bizzat çiftçilerden de duymasını öneririm; ayrıca önerimdir. Türkiye, tarım sektöründe ihracatta ön sıralarda yer alırken bugün sarımsağı dahi Çin'den getirterek ithalatta ilk sıralara gelmiş durumdadır. Yani tarım cenneti olan Türkiye, yanlış tarım politikalarından ötürü tarımda dışa bağımlı hâle gelmiştir.

Tarımsal üretim ve hasat için var olan sorunların çözülmemesi Doğu Karadeniz Bölgesi'nde çay hasadının riskini artırmış durumdadır. Bilindiği üzere, her yılın mayıs ve kasım dönemi çay üreticisinin faaliyet zamanıdır. Çay üreticisinin mayıs ayında çay toplamaya başlayamaması çay filizlerinin dallarında kalmasına ve kartlaşmasına yol açıyor. Çay, yaş ve taze yapraklardan hasadı yapılması gereken bir ürün olduğundan depolanması ve saklanması mümkün değildir. Devlet tarafından alımı gerçekleşmeyince, üretici mecburen ürününü elinden çıkarmak için fiyatların kontrolsüz ve denetimsiz bir şekilde belirlendiği özel sektörün insafına kalmış oluyor ve ne yazık ki binbir emekle üretilen çayın üreticileri emeklerinin karşılığını alamıyor. Bu şartlarda çay üreticisinin çayı toplayamayacak olması binlerce üreticinin zarar etmesine ve hayatını idame ettirecek tek gelir kaynağından yoksun kalmasına

yol açacaktır; geçimini çay toplama işinden sağlayan binlerce mevsimlik tarım işçisinin açlık ve yoksullukla karşı karşıya kalacak olması da bu sürecin bir başka olumsuz sonucu olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

NEJLA DEMİR (Devamla) – Sayın milletvekilleri, çay zamanı yaşanan bir başka sıkıntı da kuşkusuz mevsimlik tarım işçilerinin maruz kaldığı hak ihlalleridir. Karadeniz Bölgesi'ne çay ve fındık toplamak üzere giden mevsimlik tarım işçileri son derece kötü koşullarda barındıkları yetmezmiş gibi, bir de üstüne iktidar tarafından örgütlenen ve yükseltelen Kürt düşmanı politikalar nedeniyle ırkçı saldırıların da hedefi oluyor.

Sonuç olarak, çay üreticilerinin ve mevsimlik tarım işçilerinin yaşadığı sorunlar, AKP iktidarının rant, sömürü ve nefret politikalarına bırakılmayacak kadar önemlidir ve bu Meclis bu sorunların çözümü konusunda gereken sorumluluğu derhâl almalıdır.

Teşekkür ederim. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Rize Milletvekili Harun Mertoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Mertoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HARUN MERTOĞLU (Rize) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerisi hakkında söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Çayın ülkemize gelişinin 100'üncü yılında tüm üreticilerimize bereketli bir çay sezonu diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde 792 bin dekar çaylık alanda yaklaşık 204 bin üretici çay tarımıyla uğraşmaktadır. Üretici başına ortalama 3,9 dekar çay bahçesi düşmektedir. Yıllık yaş çay ürünü rekoltesi iklim ve tarımsal teknik önlemlere bağlı olarak 1 milyon 300 bin-1 milyon 450 bin ton arasında değişmektedir.

AK PARTİ iktidarlara öncesi çay üreticisinin de en zor yıllarıdır, Partimizin iktidara gelmesiyle birlikte çay üreticilerimiz altın yıllarını yaşamıştır; bir çay üreticisi olarak bunun en yakın şahidiyim. Üreticilerimizin refahını artırmak amacıyla yaş çay fiyatı AK PARTİ ve hükümetleri döneminde her zaman maliyet ve enflasyonun üzerinde belirlenmiştir, uygulamanın bu sene de aynı şekilde olacağına inanıyoruz.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Nasıl maliyetin üzerinde?

HARUN MERTOĞLU (Devamla) - Ayrıca, üreticilere budama, ürün ve alan bazı desteklemeler de yapılmaktadır. Üreticilerimizin ürününü rahat ve değerinde satmasını sağlamak için ÇAYKUR, son yirmi yılda yaptığı yatırımlarla çay işleme kapasitesini günlük 6.800 tondan 9.250 tona çıkarmıştır. Son iki yıldır üreticilerimiz çaylarını beklemeden topladıkları gibi, rahatça satabilmektedirler. Ayrıca, ÇAYKUR, üreticilerin alın teri olan ürünlerinin bedelini takip eden ay içerisinde peşin olarak ödemektedir. Alınan bu tedbirlerle üreticilerimiz yaş çay fiyatlarındaki düşüşlere karşı korunmuş, hatta zaman zaman ÇAYKUR'un alım fiyatının üzerinde özel sektöre çay satma imkânı da bulmuştur. Alınan tedbirlerle çay sektörünün arz talep dengesi kurularak sektör regüle edilmiş, ÇAYKUR'un stok sorunu çözülmüş, mali yapısı düzeltilmiş ve sürekli zarar eden bir kurumdan kâr eden bir kuruma dönüştürülmüştür. Aynı zamanda, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde, 2016 yılında ilimizde faaliyet gösteren Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesinde çay alanında ihtisaslaşma kararı alınmış, Çay İhtisaslaşma Koordinatörlüğü kurulmuş ve Türk çayını dünyayla rekabet edebilir hâle getirerek marka değerini yükseltmek ve sağlıklı bir şekilde gelecek nesillere taşımak vizyonuyla çalışmalarını sürdürmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

HARUN MERTOĞLU (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, kuşkusuz iktidarımız döneminde yapılan yatırımlar, mevzuat düzenlemeleri, akademik çalışmalar sayesinde, geçmiş iktidarlar döneminde üreticinin yetiştirdiği çayı denize döktüğü, ürünün karşılığını seneler sonra pul olarak aldığı, ÇAYKUR işçisinin maaş alamadığı dönemlerden üreticinin teşvik edildiği, emeğinin karşılığını bir sonraki ay aldığı, üretimin bilimsel çalışmalarla destek ve teşvik gördüğü bir döneme ulaşmış bulunuyoruz.

Bu sebeplerle, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından verilen öneriye katılmadığımızı ifade ediyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

YAVUZ AYDIN (Trabzon) – Araştıralım Sayın Vekilim, söylediklerinizi araştıralım.

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, DEM PARTİ Grubunun kendilerine verdiği dilekçe örneğinin hem İçişleri Bakanlığına hem de Göç İdaresi Başkanlığına da ulaşmış olduğuna, detaylı bir araştırmadan sonra hazırlanacak raporların sonuçlarını paylaşacaklarına ve hiçbir insanın kötü muameleyle maruz kalmasına müsaade etmeyeceklerine ilişkin açıklaması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim.

DEM PARTİ Grubunun bizlere de verdiği bu dilekçe örneğiyle ilgili hem İçişleri Bakanlığımızla hem de Göç İdaresi Başkanımızla görüştüm. Aynı dilekçe onlara ulaşmış, Nisanın 29'unda, 29/4/2024 tarihinde detaylı bir araştırma yapılması için mülkiye müfettişleri görevlendirilmiş, yakında sonuçlar, raporlar gelecek, biz de geldiği zaman bu bilgileri, bu iddiaların ne olup olmadığını paylaşacağız. Titizlikle takip ediyoruz, hiçbir insanın kötü muameleyle maruz kalmasına elbette müsaade etmeyiz; varsa bir durum elbette ki incelenir, araştırılır ve takip edilir. “İşkenceye sıfır tolerans”ımızı özellikle vurgulamak için geri gönderme merkezlerinde -konuşmacımız da söyledi, vekilimiz de söyledi- tereddüt noktası kalmayacak şekilde yirmi dört saat görüntülenen kayıtların, verilerin olduğunu, kayıt sisteminin olduğunu ve bunların geriye dönük olarak da altı ay kayıt altında tutulduğu bilgi notunu tekrar hatırlatmak istiyorum, bunun sonucunu da çıkar çıkmaz paylaşacağız.

Teşekkür ederim.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, İç Tüzük 60'a göre kısa bir söz talebinde bulunan milletvekili arkadaşlarımıza yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk...

Buyurun Sayın Şanlıtürk.

49.- *Ordu Milletvekili Naci Şanlıtürk'ün, Ordu ilinin yüz ölçümünün yüzde 60'ından fazlasına maden arama ruhsatı verildiğine ilişkin açıklaması*

NACİ ŞANLITÜRK (Ordu) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Ordu ilinin yüz ölçümünün yüzde 60'ından fazlasına maden arama ruhsatı verilmiştir. En son, ülkemizin göz bebeği olan, doğal güzelliklerinin yanında tarihi ve kültürel zenginliğimiz olan Aybastı Perşembe Yaylamızdaki dünyaca ünlü mendereslerimizin olduğu alanın hemen yanı başında 1.994

hektar alana maden arama ruhsatı verilmiştir. Ruhsatı alan firma tarafından bu alanda 250'nin üzerinde sondaj talebi yapılmıştır. 24 Nisan 2024'te Ordu Valimiz başkanlığında kurulan Mera Komisyonumuz bu sondaja izin vermemiştir. Elbette, madenlerimiz işletilmeli, yer altı zenginliklerimiz gün yüzüne çıkarılarak ekonomiye kazandırılmalıdır. İlimizde verilen bu maden ruhsatları tekrar gözden geçirilerek faydasından çok zararı olacak maden ruhsatları verilmemelidir.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez...

Buyurun Sayın Suiçmez.

50.- Trabzon Milletvekili Sibel Suiçmez'in, kamu işçilerinin ücrette adalet beklediğine ilişkin açıklaması

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Sayın Başkanım, bu ülkede her yerden, her kesimden adalet sesleri yükseliyor, kamu işçileri de ücrette adalet bekliyor. Kamu işçileri yıllardır fedakârca çalışarak ülkemizin kalkınmasına katkı sağlamaktadırlar ancak yaşanan ekonomik zorluklar karşısında mağduriyetlerinin giderilmesi için ücretlerinde adil bir düzenleme yapılması gerekmektedir. Kamu işçilerine 31 Aralık 2023 tarihinde yüzde 32,57 oranında zam yapılmış ancak çalışan kesimin büyük bir bölümüne yapılan yüzde 49,25'lik artış kamu işçilerine yansıtılmamıştır. Hükûmete çağırımız ve kamu işçilerinin beklentisi, ücrette adaletin sağlanarak yüzde 49,25'lik artışın tüm kamu işçilerine yansıtılmasıdır.

BAŞKAN – Bolu Milletvekili Türker Ateş...

Buyurun Sayın Ateş.

51.- Bolu Milletvekili Türker Ateş'in, Bolu'nun en büyük 3'üncü ilçesi olan Göynük'te sağlık başta olmak üzere bazı kamu hizmetlerine erişimde sorun yaşandığına ilişkin açıklaması

TÜRKER ATEŞ (Bolu) – Teşekkür ederim Başkanım.

Bolu'nun en büyük 3'üncü ilçesi olan Göynük'te sağlık hizmetine erişimde sorun yaşanıyor. Oysa Göynük hareketli nüfusa sahip, çalışanı çok, turizm ilçesidir. İlçe hastanesi neredeyse aile hekimliğiyle sınırlı hizmet veriyor. Hâl böyle olunca, Göynük'ün en uzak köyünde bir çocuğumuz hastalansa Bolu'ya erişim için 175 kilometre yol gitmek zorunda kalacak. Göynük'teki hastaneye “devlet hastanesi” statüsü geri verilmelidir. Bolu'ya 13 yeni hekim atanacağı haberi “Müjde!” diye verildi ancak yeterli değil ve Göynük yine unutuldu. Buradan sesleniyoruz: İlçeye en az bir çocuk doktoru, bir dâhiliye uzmanı atanmalı, diyaliz merkezi açılmalıdır.

Göynük halkı diğer kamu hizmetlerine de erişemiyor. SEDAŞ ve askerlik şubesi kapatıldı. Vatandaş haftada bir ilçeye gönderilen SEDAŞ yetkilisinin yolunu gözlüyor. Yapmayın, Göynük halkını daha fazla mağdur etmeyin. Göynük sahipsiz değildir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Yalova Milletvekili Tahsin Becan...

Buyurun Sayın Becan.

52.- Yalova Milletvekili Tahsin Becan'ın, Yalova'yı İstanbul-İzmir Otoyolu'na bağlayan Kılıç yolundaki sorunların bitmediğine ilişkin açıklaması

TAHSİN BECAN (Yalova) – Sayın Başkan, Yalova'mızı İstanbul-İzmir Otoyolu'na bağlayan kilit noktalardan olan Kılıç yolundaki sorunlarımız bitmiyor. Bu yolla ilgili sıkıntılarımızı Yalova İl Genel Meclisimizde defalarca dile getirdik, Gazi Meclisimize soru önergeleri verdik, Sayın Valimiz de sorunu çözmek için iyi niyetle çaba gösterdi; ne var ki bugüne kadar da bir sonuç alamadık çünkü sorun bizzat AK PARTİ'nin plansızlığından kaynaklanıyor. Yolu medeniyet olarak gören ancak insan

yaşamını önemsemeyen iktidarın Karayolları hizmet açısından çıkardığı yolumuzu hiçbir devlet kurumu da sahiplenmiyor. Bir köy yolu Yalova ekonomisinin can damarı olan OSB'nin ana yolu olabilir mi? Bir köy yolu her gün onlarca ağır tonajlı kamyonu kaldırabilir mi? Yine bir köy yolu devasa bir otobanın çıkışı olabilir mi? Her gün yüzlerce aracı taşıyabilir mi? Defalarca randevu talebinde bulunduğum Ulaştırma Bakanına...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen...

Buyurun Sayın Başevirgen.

53.- Manisa Milletvekili Bekir Başevirgen'in, Manisa'da dolu yağışı nedeniyle üzüm bağları hasar gören ve sigortası olmayan çiftçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi için Tarım Bakanlığına çağrıda bulunduğu ilişkin açıklaması

BEKİR BAŞEVİRGEN (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Yaklaşık 50 bin ailenin bağıcılıkla geçimini sağladığı Manisa, sadece Türkiye’de değil dünyada da en önemli üzüm üretim merkezidir. Ancak geçen yıl bağlarda meydana gelen mildiyö hastalığı nedeniyle bu yıl üzüm üretiminde önemli miktarda azalma bekleniyor. Çoğu çiftçimiz geçen sene işçilik, ilaç, gübre gibi girdi maliyetlerinin yüksek olmasının yanı sıra yaşanan hastalık ve üretim plansızlığı nedeniyle bağlarını köklemişti. Zor şartlarda bile olsa üretmeye devam eden çiftçilerimizin bağlarını ise bu kez de dolu vurdu. Alaşehir, Saruhanlı, ve Şehzadeler ilçelerimiz başta olmak üzere Manisa genelinde meydana gelen şiddetli dolu yağışı yeni göz vermeye başlayan üzüm bağlarında büyük hasara neden oldu. Buradan Tarım Bakanlığına, ürünü hasar gören ve sigortası olmayan çiftçilerimizin mağduriyetlerinin giderilmesi ve zararının karşılanması için çağrıda bulunuyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Adana Milletvekili Orhan Sümer...

Buyurun Sayın Sümer.

54.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Millî Eğitim Bakanlığının 2024 yılı yeniden yönetici görevlendirmelerinde yine bir usulsüzlüğe imza attığına ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Millî Eğitim Bakanlığı, 2024 yeniden yönetici görevlendirme sürecinde yine bir usulsüzlüğe imza atmıştır. Yönetici Görevlendirme Yönetmeliği’nde açıkça belirtilmesine rağmen “Bünyesinde tamamen kız öğrenci bulunan okullara kadın adaylar arasından müdür görevlendirilir.” denilmesine rağmen, görevlendirme yapılırken kadın önceliğine dikkat edilmemiştir. Bünyesinde kız öğrenci yurdu da bulunan kız meslek liselerinde erkek müdürleri görevlendirmiştir. Mesela, ilim Adana’da 3 tane okulda, Adana kız meslek lisesi olmasına rağmen Karşıyaka Orhan Çobanoğlu Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde, Havuzlubahçe Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde, ayrıca Seyhan Atatürk Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde erkek müdürler kadın müdürlerin yerine göreve getirilmiştir. Millî Eğitim Bakanlığı, başta memleketim Adana ve birçok ilde görülen bu usulsüz atamaları acilen değiştirmeli, mevzuata göre uygulama yapmalıdır.

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.59

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Sibel SUİÇMEZ (Trabzon)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1’inci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu’nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/53) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 65) (*)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 65 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen milletvekillerimizi ve parti gruplarını okuyorum: Saadet Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ, İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Trabzon Milletvekili Adil Karaismailoğlu.

İlk söz, Saadet Partisi Grubu adına söz talep eden Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ’a aittir.

Buyurun Sayın Özdağ. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Değerli milletvekilleri, Sayın Başkan, son yerel seçimlerden sonra ülke siyasetinde olağanüstü değişiklikler ve gelişmeler olmaya başladı. Ülkemiz yöneticileri ve liderliği bir gün öncesi mevcut olan ne kadar antidemokratik uygulama varsa rafa kaldırdı. Ekonomik olarak bir anda şaha kalkmaya başladık. Emeklilerimiz, çalışanlarımız insanca yaşayacakları bir gelire kavuşurken işsiz vatandaşlarımız ise istedikleri işte çalışma imkânı buldular. Kaldırılan mülakat uygulamasıyla gençlerimizin ülkeye aidiyeti arttı ve kimse yurt dışına gitmekten bahsetmiyor artık. Kaçak ve sığınmacı sorunu da tarihe karıştı. Bölgemizde ve dünyada ne diyeceği dikkate alınan bir devlet hâline geldik ve her şeyden önemlisi, ülkeye gökten zembille indirildiğini düşündüğüm adalet sayesinde, suçsuz yere cezaevlerinde ömür tüketen insanlar özgürlüğüne kavuştu. Beraat eden, takipsizlik alan ve hiçbir soruşturmaya uğramadığı hâlde işlerine iade edilmeyerek hakları gasbedilen insanlar görevlerine iade edilmeye başlandı. Peki, bunlar nasıl oldu? Elbette, yumuşama sayesinde. Zannımca az biraz Vernel, iki doz da Yumoş sayesinde bu yumuşama mümkün oldu ki ne mutlu bizlere.

(*) 65 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Değerli milletvekilleri, söylediklerime bir kısmınızın acı acı gülümsediğinin ve bir kısmınızın da “Ne diyor bu adam?” dediğinin farkındayım. Ben, ironi içeren bu giriş konuşmasının gerekçelerine geçmeden önce, yaşadığımız bu realitenin bizi buralara nasıl getirdiğini birkaç cümleyle anlatmaya çalışacağım. “Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi” denilen sistemsizlikle başlayayım: Ülkemiz 16 Nisan 2017 tarihinde bir referandumla tanıştı, daha doğrusu başkanlık sistemi geldi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi yürürlüğe kondu. Ülkemiz siyasi tarihinin ve esasen yakın tarihimizin en marazlı yanı, parlamenter demokratik sistemin askerî veya sivil görünümlü vesayet odakları tarafından müdahalelerle kesintiye uğratılması, ardından yaşanan antidemokratik süreçlerin ülkemize ve milletimize yaşattığı siyasi, ekonomik ve toplumsal travmalardır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye siyasi tarihi bir bakıma darbeler ve müdahaleler tarihidir. 1960, 1971 darbesi, 12 Eylül, 28 Şubat, 27 Nisan e- muhtırası ve esasen bugün yaşadığımız hukuk ve kanun tanımaz uygulamaların bir nevi gerekçesi hâline getirilen 15 Temmuz darbe teşebbüsü; aziz milletimiz bu darbeye karşı koymuş, söz konusu darbe teşebbüsünün sahiplerinin bir Gülenizm devleti inşa etmelerine fırsat vermemiş ancak ardından yaşanan hukuk dışı uygulamalarla inşa edilmeye çalışılan tek adam yönetimine ise maalesef mâni olamamıştır. Bu sözümüzün delili olarak, iktidar yetkililerinin kamuoyuna deklare ettiği “Şimdi biz yeni bir devlet kuruyoruz; beğenin, beğenmeyin bu devletin kurucusu da Erdoğan’dır.” beyanatının da bu gerçeği ifade ettiğini hatırlatırım. Olağanüstü hâl yönetimiyle halkımız maalesef susturuldu, korkutuldu ve ötekileştirildi. Terörist ve hain ilan edilme yaftası yememek için vatandaşlarımız ne hakkını savunabildi ne de hakkını arayabildi. Darbeyi önleyen milletimizin talebi ve beklentisi insan hak ve özgürlüklerinin alanının genişletilmesi ile daha demokratik bir Türkiye iken darbe teşebbüsünü fırsat gören iktidar bunu Allah’ın bir lütfu olarak görmeye başladı, 2017 yılında bu garabet, nevzuhur sistemi tumturaklı vaat ve sözlerle maalesef ülkemizin bağrına paslı bir hançer gibi sapladı. Ardından askerî vesayetin yerini tek adam vesayeti aldı. Sadra şifa olmasa da görece idare eden ekonomi tepetaklak oldu, dış siyasette “ülkem” yerine “şahsım” politikaları devreye sokuldu. Kamuoyu önünde “ey” çekilen ülke ve yöneticileriyle masa altından tavizkâr politikalar uygulandı. Bu durumun en yakın ve acınası örneği iktidarın İsrail konusunda yürüttüğü çelişkili ve ikiyüzlü politikalar olduğunu acıyarak görüyoruz ve gözlemliyoruz.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle halkımıza ve ülkemize ne vaat edilmişti?

- 1) Yargının bağımsızlığı ve tarafsızlığı sağlanacaktı.
- 2) “Makul sürede yargılama hakkı temin edilecek.” diye tarih verilmişti.
- 3) Mağdur odaklı bir anlayışa geçilecekti ve umut dağıtılmıştı.
- 4) Reformlar devam edecek ve Yargı Reformu Stratejisi güncelleşecekti.
- 5) Güçlü ve etkili bir ülke olarak, Avrupa Birliği katılım hedefi sürdürülecekti.

Ekonomik büyüme ivme kazanacaktı; faizler, enflasyon ve cari açık düşecekti, Türkiye’nin yatırım cazibesi daha da yükselecekti, enflasyon ve döviz kurları stabil hâle gelecekti, vergi kanunlarında kapsamlı reformlara gidilecekti.

Ve en önemli vaatleri kuvvetler ayrılığı ilkesine geliyorum. Daha itibarlı bir Meclis, daha güçlü bir hükümet, daha etkin, bağımsız ve güçlü bir yargı olacaktı; derli toplu, etkili yürütme fonksiyonları olacaktı; kuvvetler ayrılığının daha sağlıklı uygulanması sağlanacaktı. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle bürokratik engeller kalkacak, kararlar hızlı ve etkili bir şekilde alınacaktı değil mi? Mesela, bu ülkenin Hazine ve Maliye eski Bakanı, gözlerinden ışık saçan Bakan yurt dışındaki yatırımcılara ne diyordu? “Bürokrasiyi alaşağı ederiz, bizim öyle bir Cumhurbaşkanımız var ki sizi bürokrasiye

ezdirmez.” dememiş miydi, soruyorum size? “Bizim hukuk sistemimiz ve bağımsız yargımız var.” diyeceği yerde bu üslupla konuşuyordu zatiîlileri ve Türkiye’ye, dünyaya örnek olacaktı. Doğru, enflasyonda örnek oldu, insan hak ihlallerinde örnek oldu ve aynı zamanda hukukun üstünlüğüne örnekler oluşturmaya başladı!

Saygıdeğer Genel Kurul, muhalefetin oylarına ihtiyaç görmedikleri zaman Allah’ın selamını bile vermeyen iktidar yetkilileri, ne zaman anayasa değişikliği gibi sayılarının yetmediği bir durum olsa bir anda demokrasi havarisi kesiliyorlar. Sanki az Vernel, biraz da Yumoş katkısıyla yumuşamaya falan başlıyorlar “Gelin, mutabakat içinde sivil ve özgürlükçü bir anayasayı hep beraber yapalım.” diyorlar. Komik desem komik değil, trajik desem trajik değil, valla ancak “trajikomik” kelimesi bunun karşılığını oluşturabilir. Yeni sivil ve özgürlükçü anayasa yapacaklara birkaç hususu daha hatırlatırım: Önergelerimize ve sorularımıza niye cevap verilmiyor? Demokrasiyi, İç Tüzük’ü, teamülleri, Meclisin saygınlığını, centilmenliği ve daha önemlisi milletimizin taleplerini konu alan, muhalefetin tek bir önergesine dahi “evet” demeyen bir iktidar pratiğiyle nasıl bir mutabakat sağlanabilir ve anayasa yapılabilir? Muhalefeti çoğu zaman düşman birlikleri, işgal kuvvetleri, hatta terörist, hain iş birliği, ajanlar gibi gören bir anlayışla ne çeşit bir anayasa yapılabilir? Bugüne kadar muhalefetin herhangi bir konuda tek bir doğru sözünün dahi olmadığını ispat edercesine tek bir araştırma ve soru önergemize olumlu yaklaşmayanlarla nasıl bir anayasa mutabakatı sağlanacak? Anayasa’nın 98’inci maddesi size bir şey ifade etmiyor mu sayın çok evvallahsız Sağlık Bakanı? Onlarca soru önergesi veriyoruz, onlarca soru önergesi; ya, Sayın Bakanlar, niye cevap vermiyorsunuz? Şimdi, “Anayasa’yı çiğniyorsunuz.” diyoruz, “Yok çiğnemiyoruz. Biz hukuk devletiyiz, hukuka riayet ediyoruz.” diyorsunuz. Peki, hukuk devletiyseniz... Anayasa’nın 98’nci maddesi ne diyor? “Milletvekilleri soru önergesi verirler, yazılı soru önergesi, bakanlar on beş gün içerisinde cevap verirler.” Veriyor musunuz? Yok. Nerede veriyorsunuz? Hiçbirine vermiyorsunuz, bazılarına cevap veriyorsunuz; verdiğiniz cevaplara kendiniz de gülüyorsunuz, bana mevzuat hazretlerini yazıp gönderiyorlar. Daha önce söyledim bu kürsüden, bütün milletime sesleniyorum, Adalet ve Kalkınma Partililere sesleniyorum: Önce, siz mevcut Anayasa’ya uyun, ona uymayı öğrenin, sonra, yeni bir anayasa yapmak için gelin, bu turnusol kâğıtlarından sınıftan geçin, ardından da bize “Yeni bir anayasa yapacağız.” deyin, bunu söyleyin. Bakıyorum, Ulaştırma ve Altyapı Bakanına TÜVTÜRK’le ilgili yani araç muayenesiyle ilgili soru önergesi veriyorum, biliyordum, bana “Hazine ve Maliye Bakanını ilgilendirir.” diyor, oraya gönderiyorum, aynı yer de o da bana yazıyor: “Hazine ve Maliye Bakanı bilir.” O bana yazıyor “Ulaştırma ve Altyapı Bakanı bilir.” diyerek, bu sefer Sayın Cevdet Yılmaz’a yazdım “Ya, hangisi yetkili?” diyerek, bana Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemindeki mevzuat hazretlerini yazmış, göndermiş. Yahu, Allah’tan kork ya! Buraya geliyorsun, burada o kadar güzel şeyler söylüyorsun ki vallahi Türkiye’nin her yerine seni göndersin Adalet ve Kalkınma Partisi, sen Türkiye’nin her yerinde Adalet ve Kalkınma Partisinin oylarını yüzde 70’e çıkarırsın, sanki Türkiye güllük gülistanlık. Sonra da kalkmış, buraya Meclis Başkanı geliyor, grupları geziyor. Grupları gezerken de nereden başlıyor? Cumhuriyet Halk Partisinden başlıyor. Nereye gidiyor? Ardından bakıyoruz, DEM Parti’ye, ardından bize geliyor, Saadet-Gelecek Grubuna, ardından da İYİ Partiye gidiyor. Niye şimdiye kadar AK PARTİ’ye gitmedi? Niye gitmedi Milliyetçi Hareket Partisine, neden gitmedi? Niye burada 1 milletvekilinden başlayarak 264’e kadar çıkmıyor? 264’ten başlayıp 1’e kadar niye devam etmiyor? Burada teamüller yok mu? Buranın bir disiplini yok mu? Var. Bakıyorsunuz, burada bir Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı oluyor, Sayın Cumhurbaşkanı buraya geliyor, orada resepsiyonda bulunuyor, resepsiyonda bulunduktan sonra bir odaya geçiliyor. O odaya bakıyoruz, Sayın Cumhurbaşkanı oturuyor. Meclis Başkanı nerede? Kanepede. Yahu, Allah’tan korkun be! Hani hukuk devletiydi burası? Hani Avrupa Birliği sürecini yürütecektiniz siz? Kim oturuyor orada? Yürütmenin başı oturuyor. Yürütmenin başının yanına hiç olmazsa bir koltuk koyun da yasamanın başı olsun be! O da yanında otursun. Bir de bir koltuk daha koyun oraya, Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı otursun. Siz bu kadar saygısızınız işte! Bu “saygı” kavramını öğreneceksiniz, siyasette saygı çok önemlidir.

Değerli milletvekilleri, mevcut Anayasa'nın neredeyse üçte 2'si değiştirildi değil mi? Ve bununla ilgili olarak "Bu 12 Eylül anayasasıdır, Kenan Evren anayasası." diyorsunuz. Vallahi, Kenan Evren anayasası falan değil, bu AK PARTİ anayasasıdır arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Bu Anayasa'yla ilgili olarak da diyorsunuz ki: "Bunu değiştirelim." Hangi hükümlerini niye değiştiriyorsunuz bu Anayasa'nın? Mesela siz Türkiye'yi zengin yapmak istediniz de mevcut Anayasa'nın hangi maddesi engel oldu? Siz OHAL'le ilgili kanun hükmünde kararnameleri kaldırmak istediniz de hangi madde engel oldu? EYT'lilere, öbür taraftan emeklilere, öbür taraftan yardımcı hizmetler sınıfına, öbür taraftan taşeron işçilere siz kadro verecektiniz de hangi madde engel oldu? Hiçbir madde engel değil. Türkiye'nin zenginliğine, özgürlüğüne, mutlu insanlar diyarı olmasına, demokratikleşmesine, hukukun üstünlüğüne ve de aynı zamanda insan hak ve özgürlüklerini tam ve kâmil manada tesisine hiçbirinde mevcut Anayasa engel değil. Kalkıp şimdi yeni bir anayasayla beraber seçim mağlubiyetini unutturmak istiyorsunuz. "Yeni bir anayasa" diyerek de aynı zamanda Türkiye'deki yoksulluğu, yolsuzluğu, hırsızlığı, keyfiliği, hukuksuzluğu, bunları unutturmak istiyorsunuz, unutmayacağız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu zokayı biz Gelecek-Saadet Grubu olarak yutmayacağız ve diyoruz ki: Gelin siz önce Türkiye'de mevcut Anayasa'yı değiştirmek yerine kanunlara uyun, beraat edenleri görevlerine döndürün, takipsizlik alanları görevlerine döndürün ve de "Soruşturmaya gerek yoktur." denilenleri görevlerine döndürün; görelim bakalım ne kadar demokrat olduğunuzu, ondan sonra anayasayla çıkın karşımıza.

Teşekkür ediyor, saygılar sunuyorum. (Saadet Partisi, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Türkoğlu (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; az da olsa...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Muhteremler yoklar.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Yoklar her zamanki gibi.

Tabii, üç konuya sürem yettiği kadar değinmeye çalışacağım, en acı olandan başlamak istiyorum:

"Ağla ey gözlerim,

Ağla ki yükselsin sular

Göz bebeğim buluşsun altın kubbelerle

Gözyaşlarımda boğulsun siyon

Ağla ey gözlerim, ağla ki

Feraset süzölsün damlalarından

Eğsin başını küfür rüzgârları

İntifada yeşersin çöllər

Irmaklar birleşsin kible yolunda

Miraca dursun enbiya

Bir umman görsün âlem
Ağla ey gözlerim, ağla ki
Kurumasın Kudüs'ün fidanları,
Bahçıvanlar da uyumasın,
Çınar gölgesini özlüyor gönlüm.
Musa'yı, Nureddin'i, Selahaddin'i
Şüheda yurdundan yükselen ses
İnnâ lillâhi ve innâ ileyhi râciûn
Ağla ey gözlerim
Ağla ki yükselsin sular
Rahmet deryasına dönsün âlem,
Ağla ey gözlerim!"

Ey acımasız, duyarsız ve de vicdansız dünya, daha ne kadar üç maymunu oynayacaksın? Katil İsrail şimdi de Filistinliler'in son sığınağı Refah'ta katliam yapıyor, görmüyor musun? Anladık, Orta Doğu'da çıbanın başı, bölgedeki tüm organize işlerin reisi ABD. Peki "insan hakları" deyince mangalda kül bırakmayan Avrupa Birliği ülkeleri, siz neredesiniz? Yeri geldiğinde bunlara sözde meydan okuyan, Çin başta olmak üzere, Uzak Doğu'daki ucuz kahramanlığa soyunan, reklamlık, sahte güç gösterisi peşindeki figüran ülkeler, siz hangi sütre gerisindesiniz? Hepiniz deve kuşu olup başınızı Orta Doğu çöllerine mi gömdünüz? Hamas'ın ateşkesi kabul etmesine karşın âdeti "Masum insanların katli de vaciptir." diyerek Filistinlilerin son sığınağı Refah'a önce bomba yağdıran, şimdi de kara harekâtıyla ölüm kusan İsrail'in bu denli mi kulu ve kölesi oldunuz? Yazıklar olsun! Topunuzun Allah cezasını versin!

Yeri gelmişken "Gazze'deki kirli savaşta Türkiye olarak inisiyatif alıcı bir aksiyon üstlenmeliyiz." diye defalarca hatırlattık. Bir de öneri getirdik, dedik ki: "Türk Parlamento üyeleri olarak bizler Gazze'de neler olup bittiğini öğrenmek amaçlı bizzat yerinde, çok daha proaktif bir görev üstlenmeliyiz. Derhâl bir ulusal ya da uluslararası heyet oluşturalım ve insanlık suçu işlenen yerde tespitleri yapalım. Gerçekte orada neler yaşandığını bu heyetle birlikte yapılacak ortak çalışmayla raporlaştırıp uluslararası kamuoyuyla paylaşalım." Bu talebimizi önce üyesi bulunduğumuz Meclis İnsan Haklarını İnceleme Komisyonunda hem sözlü hem de yazılı olarak dile getirdik, ardından da aynı çağırışı bir araştırma komisyonu kurulması önergesiyle Meclis Başkanlığımıza yaptık yani bölgede olup biten bütün sorulara en doğru cevabı bulabilmek için yüce Meclisimizi göreve davet ettik; maalesef, henüz beklediğimiz hassasiyeti iktidardan görebilmiş değiliz. İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanımız Sayın Derya Yanık'la da defaaten görüşmemize rağmen altı ayı geçti ve güya dünya liderimizin Cumhurbaşkanı olduğu ülkenin Parlamentosu bir milletvekilini o bölgeye gönderemedi. Sorumuz üzerine Sayın Yanık, Dışişlerinin güvenliği sağlayamayacağı için bölgeye gidilemediğini bizzat bana ifade etti. İşte, böyle bir acziyet ve çaresizlik içerisindeyiz. Tam tersine, Gazze konusunda kamuoyunu yanıltan bir manzumeler silsilesi içinde bocalayıp duruyorsunuz.

Gördük ki aslında amacınız hem İsa'ya hem Musa'ya yaranmaktır, onu da tam beceremediniz. Bir yandan Gazze ağıtları yakarken diğer yandan gemiler dolusu malları Hayfa Limanı'na İsrail için taşıdınız. Buna tepki gösteren, eleştiren bizlere de önce öfkelenediniz, sonra İsrail'e devasa grostonluk gemilerle mal sevkiyatı yaptığınızı inkâr ettiniz. Peki, sonra hangi noktaya geldiniz? Uzun uzun listeler yayınlarak "İsrail'e şu, şu malların sevkiyatına sınırlama getirdik." dediniz. Cümle âlemin yaptığınızı bildiği ballı ticarete son verdiğiniz ambargo kararınızla birlikte de en sonunda açıklamak zorunda kaldınız. Allah kimseyi iktidarınızın yaşadığı çaresizliğe düşürmesin.

Bakın, o talebimizi bugün bir daha ve bu kürsüden yüksek sesle dile getiriyorum: Gazze’de yaşananlar, bugün de Refah’ta olup bitenler için araştırma komisyonu derhâl ve behemehâl kurulmalıdır ve bu komisyon üyeleri ulusal ya da uluslararası heyetle bölgeye giderek yerinde tespit yapmalı, dünya kamuoyunu doğru bilgilendirmeli ve aydınlatmalıdır.

Kıymetli milletvekilleri, bugün Mersin Milletvekilimiz Sayın Burhanettin Kocamaz ve grubumuzun önerisi olan emeklilerin sorunlarıyla ilgili konu burada tartışıldı ve yine AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisi oylarıyla araştırma önergesi reddedildi. Ben sadece hem kamuoyunun bilmesi ve hem de bu hesabın artık net bir şekilde kabul edilmesi için emeklilerimizin durumunu anlatan bir hesabı paylaşmak istiyorum.

16 milyon emeklimiz var ve bunların neredeyse yüzde 65’i 10 bin lira ve civarı ücretle yaşıyorlar. Toplamda hepsi -kahir ekseriyeti- aslında açlık sınırının altında gelir elde ediyor. Mübarek ramazandan çıktık. Ramazanda devletin kurumu olan Diyanet İşleri Başkanlığı fitreyi belirledi ve bu sene fitre 130 liraydı. Sadakayıfitr bir kişinin bir günlük iâşesi yani 2 öğünlük karnını doyurabileceği gelir. 130 liraya 2 öğün yemek yenilebilir mi? Bu ayrı bir tartışma ama yenildiğini kabul edelim dışarıda. Bu 130 lirayla 3 çocuklu bir ailenin fitre hesabıyla günlük iâşe bedeli 650 lira, aylık da bu 19.500 lira. Diyanet TÜİK’e göre çok daha insaflı çünkü geçen sene fitre 70 liraydı, bu sene en azından 130 lira olarak belirledi. Diyanet diyor ki: “3 çocuklu bir ailenin evine 19.500 lira girerse eğer bu aile ancak karnını doyurabilir.” Bu sofranın içerisinde de müsaadenizle kırmızı et olmaz, Ezine peyniri olmaz, baklava olmaz. Peki, bu ülkede asgari ücret kaç lira? 17 bin lira. Emeklilerin genel ortalama geliri kaç lira? 12 bin lira. İşte hesap gün gibi meydanda. Beğenmediğiniz eski Türkiye’de, her gün iftiralara ve hakaretlere yağırdığınız o eski Türkiye’de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Hemen tamamlayacağım.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Türkoğlu.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – ...ister BAĞ-KUR ister SGK ister devlet memuru olsun emeklilerin en düşük maaşı asgari ücretin 1,3 katıydı. Geline yeni Türkiye’de ise bu memleketin emeklileri ahir ömürlerinde sefalet, açlığa, yokluğa ve yoksulluğa mahkûm edildi. Gerçek budur, siz ne anlatırsanız anlatın. Sayın Kocamaz “Gelin, gerçekten bunu, emeklileri bir araştıralım ve ne yapacaksınız, çözüm önerisi neler yapacaksınız?” dedi, onu da reddettiniz.

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Antalya...

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

55.- *Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta’nın, Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu’nun 65 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması*

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim.

Bu açıklamayı o dönemde yaptık tekrar tekrar ama İsrail’e ticaret konusunda “Hiçbir zaman ticaret yapılmıyor, yapmadık.” diye bir söylemde bulunmadık. Tam tersine, yaptığımız her açıklamamızda İsrail’in saldırılarının başladığı 7 Ekimden itibaren toplam ticaret hacminin önce yüzde 33’lere kadar azaldığını, sonrasında yüzde 90’lardan yüzde 23’lere kadar düşürüldüğünü ısrarla açıkladık. Burada

konuşmacı “‘Hiç ticaret yapmıyoruz.’ dediniz ama sonra yaptığınız ortaya çıktı.” dediği için bunları, bu doğru bilgileri paylaşmak için ve kayıtlara geçmesi için özellikle söylüyorum. İsrail kendi mevzuatları gereği Gazze’de bu savaşı başlatması, soykırımı başlatmasıyla birlikte Gazze’ye hiçbir ürünün girişine izin vermezken Filistinlilerin yaşadığı Batı Şeria’da bulunan Müslümanlara da yine maalesef İsrail’in üzerinden göndermek durumundaydık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Tamamlıyorum.

Yani yapılan ihracat, ticaretin hepsi sanki İsrail’e gidiyormuş gibi bir algıyla hep söylendi, yine aynı şey söyleniyor. Hayır efendim, burada Filistinlilere de giden malzemelerin yardımların olduğunu, bu doğru bilgiyi paylaşmak istiyorum. Allah’tan “jet yakıtı” denilmedi, böyle bir jet yakıtı satışı zaten hiç olmadı ve bugünden itibaren -zaten belli bir tarihten itibaren de- azalan o ihracatımızın tamamen kapatıldığını tekrar hatırlatıyorum. Bu da bir süreç hâlinde uluslararası sözleşmelerin ve ihracatın kurallarına göre yapıldı ve bu kısıtlamayla birlikte de şu anda tamamen sıfırlanmış durumda. Gazze’ye ve Batı Şeria’ya, oradaki insanlara nasıl ulaşmaya çalışıyoruz? Mısır üzerinden gönderdiğimiz, deniz yolu üzerinden gönderdiğimiz yardımlar ve tırlarla o insanlara ulaşmaya çalışıyoruz ama maalesef bu tırlar da yine İsrail’in kontrolünde.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bazı ürünlerin yağmalandığını izliyoruz ve görüyoruz, çok üzülüyoruz. Bir kısmının Gazzelilerin ve Filistinlilerin eline ulaşmadan tahrip edildiğini maalesef üzülerken izliyoruz. Bu konuda da İsrail Hükümetinin bir an önce bunlara son vermesini tekrar kamuoyuyla paylaşıyoruz.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/53) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 65) (Devam)

BAŞKAN – Söz sırası Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talep eden Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç’a aittir.

Buyurun Sayın Oluç. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri ve ekranları başında bizleri izleyen değerli halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Son altı yıla baktığımızda Türkiye toplumunun büyük çoğunluğunun en yakıcı güncel sorunları ekonomiyle ilgili; bunu, burada defalarca konuştuk. Bütün kamuoyu araştırmaları “İlk 3 sorun nedir?” diye sorduğunda hayat pahalılığı, işsizlik ve yoksulluk meseleleri ön plana çıkıyor. Nitekim, 31 Mart seçimlerinin en önemli sonuçlarından biri de emekçi halkın, emeklilerin, asgari ücretlilerin, on milyonlarca insanın bu iktidara verdiği bir mesaj olarak şekillenmiş oldu. Yani kısacası -bilmiyorum farkında mısınız ama- halk “Sizin kemer sıkma politikalarınızı biz benimsemiyoruz ve size geçerli not vermiyoruz.” demiş oldu bu iktidar ittifakına ama Hazine ve Maliye Bakanının aklı fikri uluslararası

kredi derecelendirme kuruluşlarında. En son Standard&Poor's'un Türkiye'nin kredi notunu "B"den "B+"ya yükseltmesini değerlendiren Hazine ve Maliye Bakanı diyor ki: "Programımızın olumlu sonuçları kredi derecelendirme kuruluşlarının kararlarına yansıyor." Nedir bu olumlu sonuçlar acaba program açısından baktığımızda, halka yansıyan ne acaba buna baktığımızda? Ne görüyoruz? Emeğiyle geçinen yurttaşların daha da yoksullaşmasını görüyoruz. Büyük şirketlerin kâr patlamasını görüyoruz, servet eşitsizliklerinin derinleşmesini görüyoruz, gelir dağılımının daha da bozulmasını görüyoruz, bankaların kârlarına kârlar eklenmesini görüyoruz; işte o programın olumlu sonuçları bunlar yani halk açısından, emekçi halklar açısından burada bir şey yok.

Son beş yılda, baktığımızda, veriler ortada; son beş yılda emeğin millî gelirden aldığı pay 7,2 puan düşmüş vaziyette, emeğin millî gelirden aldığı pay. Peki, ne olmuş, sermayenin millî gelirden aldığı pay ne olmuş? 4,2 puan artış göstermiş yani emeğin millî gelirden aldığı pay ile sermayenin millî gelirden aldığı pay arasındaki makas sermaye lehine 11,4 puan açılmış. Durum vahim aslında yani bu veriler sizin de hepinizin elinde olan veriler; vahim. Peki, çare diye ne öneriyor bu iktidar? Şimdi, çarelerden bir tanesi, birinci karşımıza çıkan, bugünlerde karşımıza çıkan çare, fahiş fiyatta ceza; buyurun. Sanayi ve Teknoloji Komisyonunun gündeminde bir yasa teklifi var. Teklifin en öne çıkan düzenlemesi, fahiş fiyatlara ve stokçuluğa getirilecek cezalara ilişkin düzenleme. Teklife bakınca AKP-MHP iktidarının halkı manipüle etmeye devam ettiğini gerçekten görüyoruz. Enflasyonun kalıcı hâle gelmesine sebep olan kendi tercihleri değilmiş gibi, kendi politik kararları değilmiş gibi enflasyona esnaf ve küçük üretici sebep oluyormuş diye düşünüyorlar, düşündürmeye çalışıyorlar ve cezai yaptırımları artırarak sorunu çözeceklerini iddia ediyorlar; inanılır gibi değil! Hadi diyelim ki fahiş fiyat artışlarına gittikleri için ve stokçuluk yaptıkları için esnafı, satıcıyı cezalandırdınız; o zaman enflasyon sorununu çözmüş mü oluyorsunuz, gerçekten buna inanıyor musunuz? Doları düşürebilecek misiniz bu sayede, euroyu düşürebilecek misiniz bu sayede, üretimin ithalata bağımlılığı sona erecek mi bu sayede? Yo, bunların hepsi yapısal sorunlar ama bunların hiçbirine çözüm değil. Sorun ne esnafın zammı ne de stokçuluk; asıl sorun, iktidarın ekonomi politika tercihlerinden kaynaklanıyor. Fahiş fiyat uygulayanlara cezai yaptırım uygulanmasına elbette karşı olmayız böyle bir durum varsa ama karşı olduğumuz şey, bunun bir enflasyonla mücadele programı gibi sunuluyor olması; bu, açık bir manipülasyon. Teşhis yanlış olunca tedavi sonuç vermez sayın milletvekilleri. Türkiye'de yüksek enflasyonun sebebi fahiş fiyatlar değildir. İktidar uyanıklık yaparak sorumluluğu üzerinden atmaya çalışıyor ama politik tercihlerinizi geliştirmeniz gerekiyor enflasyonla mücadele etmek istiyorsanız.

Bu ekonomi politikalarınız devam ettikçe ekonomi düzlüğe çıkmaz çünkü ekonomide denklemi yanlış kuruyorsunuz. Pek çok saygın iktisatçı araştırmalar yaptı, bunları sizler de okumuşsunuzdur inşallah diyorum. Dediler ki: Türkiye'de enflasyon, sermayeden ve onun yüksek kârlarından kaynaklanıyor. Yani "Türkiye'de kâr itilimli bir enflasyon var." dediler ama siz sermaye sınıfının ayağına taş değmesin diye elinizden geleni yapıyorsunuz, emekçileri yoksullaştırıyorsunuz. Enflasyonun nedenini asgari ücret ve ücret artışlarında, emeklilerin maaşlarında arıyorsunuz yani yanlış yerde arıyorsunuz; bunu bir kez daha söyleyelim.

İkinci çare diye bulduğunuz şey ne peki? Tasarruf, kamuda tasarruf. Kamuda tasarrufa gidileceğini sürekli dile getiriyorsunuz, evet. "Tasarruf" deyince de aklınıza ilk olarak makam araçları, kâğıt, kalem gibi tutarları bütçeyle kıyaslandığında çok ama çok küçük kalemler geliyor; bunu Hazine ve Maliye Bakanı da biliyor, sizlerin de biliyor olması lazım. Şova döktünüz yani işi bir tür. Kamuda tasarruf böyle şov yapılarak, bu kalemleri öne sürerek gerçekleştirilecek bir şey mi? Esas itibarıyla, vergi ve harcama tercihlerini değiştirmekle olur kamuda tasarruf. Kalemle, kâğıtla, defterle, arabayla gerçek anlamda bir tasarruf sağlanamaz, olsa olsa yüzde 1 gibi bir oranda bütçeye etkisi olur bu tür tasarruf kalemlerinin. Peki, bunları yapın, israftan vazgeçin ama çözümün esası bu değil.

Size kamuda tasarruf edeceğinizi bazı kalemleri söyleyeyim ben. Yandaş şirketlere ödediğiniz milyarlarca dolarlık garanti ödemelerini durdurun. Kamuda tasarruf mu yapmak istiyorsunuz; saraya her gün neredeyse 40 milyon lira masraf ediliyor, bu masrafları kesin. Tasarruf mu yapmak istiyorsunuz -hani bir itibar da kalmadı ortada- tasarruf yapmak istiyorsanız 2024 bütçesinde sermayeden almaktan vazgeçtiğiniz 2,2 trilyon liralık vergi harcamalarını iptal edin, yıllık yaklaşık 40 milyar dolar tutarındaki silahlanma, savaş ve güvenlikçi politika harcamalarınızı barışçıl politikalarla azaltın, faiz lobilerine akıttığınız paraları kesin. Bakın, 2024 yılı bütçesinin 1 trilyon 254 milyarı faiz harcamasına gidecek yani bütçeden harcanacak her 100 liranın 11,3 lirası faize gidiyor. Kamuda tasarruf mu yapmak istiyorsunuz, işte, bu kalemlerde tasarruf yapın. Yanlış ekonomi politikalarından dönmediğiniz müddetçe bu konuda yaptığınız yanlışların faturasını halk ödüyor; yanlış yapanlar değil, siz ödemiyorsunuz yani.

Şimdi vaktim yetmediği için bugün konuşamayacağım ama ilk fırsatta bunu konuşmak istiyorum, Merkez Bankasındaki kamu zararı kur korumalı mevduattan kaynaklandı; bunu konuşacağız daha, çok konuşacağız. Bu kürsünün sesi olsa, bu kürsünün dili olsa “O kur korumalı mevduat adımını atmayın.” diye burada bütün muhalefet partileri defalarca anlattı size ama yaptınız, kara bir delik oluşturuldu. Ya, şimdi bu kamu zararını kim ödeyecek? Niye bu kamu zararını işçi, emekçi, emekli ödüyor, halk ödüyor, niye bunun faturası onlara çıkartılıyor? Hani gözleri ışıltılı bir Maliye Bakanı vardı, Nurettin Nebati, niye rücu etmiyorsunuz? Merkez Bankası Başkanı vardı, Kavcıoğlu, niye o kararları alan bürokratlara ve siyasetçilere rücu edilmiyor bu yanlış politikaların sonucu da halk ödüyor bu yanlışların sonucunu? Dolayısıyla bunların hepsini konuşmak gerekiyor ve yanlış politikalardan vazgeçilmesi gerekiyor.

Bakın, TÜİK’in yanlış enflasyon ölçümünü defalarca bu Mecliste konuştuk, konuşmaya da devam edeceğiz çünkü kritik bir önem taşıyor ve ekonomideki birçok hesaplama TÜİK’in doğru olmayan, güven vermeyen rakamlarına göre yapılıyor, bunları biliyorsunuz. Yani, şimdi bu TÜİK ne yaptı? Bu TÜİK Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı biliyorsunuz. Ne yaptı? İki yıl evvel aralıksız olarak on dokuz yıl boyunca yayınladığı madde sepeti ve madde fiyat listesi yayınını aniden kesti. Bunun üzerine mahkemeye gittiler; Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu mahkemeye gitti, dava açtı, TÜİK’in bu verileri gizlemesinin hukuka aykırı olduğunu söyledi ve mahkeme “Evet, doğru, haklısınız.” dedi, bu yönde karar verdi. TÜİK açıkladı mı? Yok. Ne yaptı? İstinafa götürdü. İstinaf karar verdi, “TÜİK’in bu tutumu hukuk dışıdır.” dedi; onu da dinlemediler, Danıştaya götürdüler “Kanun yararına bozsun Danıştay.” diye, Danıştay da TÜİK’in başvurusunu reddetti. Yani hukuk alanında reddedilmiş 3 başvuru var ama TÜİK buna rağmen rakamları açıklamıyor. “Hukuk” diye konuşup duruyoruz ya, sizin Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı olan kuruluşunuz mahkemelerin kararlarını uygulamıyor ve yanlış verileri ortaya saçabilmek için, işçinin, emekçinin ücretine, maaşına ve emeklinin maaşına el koyabilmek için -aşlında el koymaktır bu- bu sahte verileri yayınlamaya devam ediyor.

Şimdi, Hazine ve Maliye Bakanına buradan sormak istiyoruz: TÜİK’in bu tutumunu siz makul mu buluyorsunuz? Hani hukuktan bahsediyorsunuz, hani Türkiye’nin gri listeden çıkmasından bahsediyorsunuz, TÜİK’in bu yaptıklarına nasıl göz yumuyorsunuz? Niye bu mahkeme kararlarının yerine getirilmesi doğrultusunda TÜİK’e baskı yapmıyorsunuz? Yapmıyorsunuz çünkü işinize gelmiyor Sayın Bakan.

Şimdi, bugün bir “tweet” atmışsınız -yani iki cümle de buna söyleyeyim, zamanım tükendi ama- diyorsunuz ki: “Vatandaşlarımızın alım gücünü artırmak için her alanda çalışmalarımıza aralıksız devam ediyoruz.” Maşallah!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Teşekkür ederim.

Yani mesela, asgari ücret meselesinde, asgari ücretin temmuzda artırılması konusunda bu çalışmalarınıza devam ediyor musunuz ya da emeklilere verilen maaşlar konusunda devam ediyor musunuz? Değil, doğru değil, insanları yanıltmak için bu “tweet”leri atıyorsunuz.

Sonra, bir de bugün attığınız “tweet”inizde demişsiniz ki: “Vergide adaleti sağlama adımlarını atacağız.” Çok güzel! Mesela, kur korumalı mevduatı çıkarıp servet transferi yaparak mı bunu sağlayacaksınız; hâlâ da devam ediyorsunuz buna. Kur korumalı mevduatta stopajı sıfırlayarak mı vergide adaleti sağlayacaksınız? “Vergi uzlaşısı” adı altında sizin yandaş şirketlerinizin ve holdinglerinizin vergi borçlarını sıfırlayarak mı vergide adaleti sağlayacaksınız? Dolaylı vergilerin oranını yüzde 70’lerde tutarak mı vergide adaleti sağlayacaksınız? Sayın Bakan, yapmayın; siz bu işleri bilen bir insansınız, bu tür manipülasyonlarla halkı kandırmaya çalışmayın, doğru politikalara yönelmek için bir an evvel adımlar atmaya başlayın.

Teşekkür ediyorum dinlediğiniz için. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sıradaki söz talebi Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talep eden Trabzon Milletvekili Adil Karaismailoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Karaismailoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime başlamadan önce, bir terör devleti hâline gelen İsrail’in 7 Ekimden bu yana Filistin’de uygulamakta olduğu soykırımı lanetliyor, hayatını kaybeden Filistinli kardeşlerimizi rahmetle anıyorum. Bu soykırımın durması için adalet ilkesini yitirmemiş olan tüm ülkeleri de İsrail’e karşı hareket etmeye davet ediyorum. Bu duygular eşliğinde sizleri saygıyla selamlıyorum.

Konumuz, uluslararası sözleşmeler. Tabii, uluslararası sözleşmeler özellikle yeni pazarların ve lojistik koridorların verimli çalışması açısından oldukça önemli.

Jeopolitik konumu itibarıyla asırlar boyunca kıtalararası ticaretin rağbet noktası olan ülkemiz Türkiye, gelişen ve dönüşen dünyada her geçen gün daha da önem kazanmaktadır. Dört saatlik bir uçuşla 1 milyar 650 milyon insanın yaşadığı, 40 trilyon dolar gayrisafi hasılaya sahip ve 8 trilyon dolar ticaret hacmi bulunan 67 ülkeye ulaşabiliyoruz.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Başkentten uçak yok!

ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) – Özellikle son yıllarda meydana gelen savaşlar, iç karışıklıklar, pandemi, küresel ölçekli doğal afetler ve tedarik krizleri lojistik sektöründeki sıkışıklığa sebebiyet vermiş ve alternatif olabilecek güvenli taşımacılık güzergâhları öncelikli ihtiyaç hâline gelmiştir.

Uzun yıllar boyunca coğrafyamızın imkânlarını lehimize çevirmek üzere ortaya koyduğumuz yatırımlar ve hamleler bugün meyvesini vermektedir. Bu yatırımların başında ise ulaştırma altyapısı gelmektedir. Ulaştırma altyapısı ekonomik gelişmenin lokomotifidir. Bu bilinçle ülkemiz ve bölgemiz için öncelikli projelerimizi büyük bir kararlılıkla hayata geçirmeye devam ediyoruz. Ulaştırma alanında yapmış olduğumuz devasa yatırımlarla modern dünyanın en kapsamlı ticaret yolu olan Orta Koridor’un Avrupa’ya açılan kapısı ve Avrupa’nın Asya’ya açılan kapısı olmak adına attığımız adımlar pozitif sonuçlar vermeye devam etmektedir. Yalnızca ülkemizin değil Türk dünyasının menfaatlerini de önceleyen politikalarımızla uluslararası iş birliği düzeyini de artırmaktayız. Bunun en büyük örneği Orta Koridor ve Zengezur Koridoru’dur.

Elde etmiş olduğumuz büyük kazanımları koruyabilmek ve ticaret hacmimizi üst seviyelere çıkarabilmek adına ticari taşımacılığın bütün enstrümanlarını en iyi ve en güvenli şekilde kullanıyoruz.

Bilindiği üzere 2021 yılında Süveyş Kanalı'nın altı gün kapanması, küresel ticarete onarılması zor hasarlara yol açmıştır; yüzlerce gıda, petrol ve LNG gemisi beklemek zorunda kalmış, dünya ekonomisinde günlük 10 milyar dolara varan zarara mal olmuştur.

Rusya-Ukrayna savaşı, kuzey hattının güvenliğini sorgular hâle getirdi; güneyde ise İsrail'in Filistin'e uygulamakta olduğu soykırım süreci, yıllar sonra deniz terörünü yeniden tetiklemiştir. Tüm hesaplamalar Orta Koridor'un rakipsizliğini, büyük avantajlarını ortaya koymuştur. Çin'den Avrupa'ya giden bir yük treni Rusya Kuzey Ticaret Yolu'nu tercih ettiğinde 10 bin kilometreyi en az yirmi günde katedebilmektedir; gemiyle Süveyş Kanalı üzerinden Güney Koridoru'nu kullandığı takdirde ise 20 bin kilometre seyrederek ancak kırk ila altmış günde Avrupa'ya ulaşabilmektedir; ancak Orta Koridor ve Türkiye üzerinden 7 bin kilometreyi ise sadece on iki günde katedebilmektedir.

Süveyş Kanalı, Kızıldeniz ve Aden Körfezi'nden yıllık ortalama 20 bin ticari gemi geçiş yapmakta. Bu geçişler dünya ticaretinin yaklaşık yüzde 12'sine, yıllık yaklaşık 1 trilyon dolara ve dünya petrol ihracatının da yüzde 10'una karşılık gelmektedir. Amerika ve Avrupa'ya gelen toplam petrol ve petrol ürünlerinin ise yüzde 12'si bu bölgeden geçmektedir. İçinde bulunduğumuz süreç itibarıyla, saldırılara bağlı olarak, Süveyş Kanalı rotasını değiştiren gemilerin seyahatlerine eklenen gün sayısı ise yirmi günü bulabilmektedir. Süveyş Kanalı'ndaki gemi hacmindeki yüzdesel düşüş de yüzde 59'lara varmıştır. Gerek Rusya Ticaret Yolu olsun gerekse Süveyş Kanalı her iki ticaret yolu için de ortak bir endişe hâkimdir; o endişe, harp riski yüksek yerlere gitmesi söz konusu olan yüklerin sigorta maliyetindeki en büyük kalemin harp riski primi olduğu gerçeğidir. Bölgemiz için kilit önemdeki bu gelişmeler, bizlere Orta Koridor güzergâhının daha da etkin hâle getirilerek diğer yolları tercih eden yük akışını buraya çekmemiz için büyük fırsatlar sunmaktadır.

Son yirmi yılda planlı bir şekilde 200 milyar dolarlık ulaştırma ve altyapı yatırımını hayata geçirdik. Bu yatırımlarımızda Bakü-Tiflis-Kars Demir Yolu, İstanbul Boğazı'yla birlikte Marmaray ve Londra'dan Pekin'e kadar kesintisiz bir demir yolu hattını faaliyete geçirdik. Yavuz Sultan Selim Köprüsü, 1915Çanakkale Köprüsü, Osmangazi Köprüsü, İstanbul Havalimanı gibi yüzlerce yatırımlarımızla bölgemizdeki insan ve yük hareketinin merkezine yerleştik.

Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı'mız kapsamında 2035 ve 2053 yıllarına kadar tamamlayacağımız ve bölgemizi destekleyecek altyapı projelerimiz bulunmaktadır. 2053 planlamamız çerçevesinde Türkiye'nin lojistik kabiliyetini çevreci, sürdürülebilir, verimli ve düşük maliyetli, yeni yani her alanda avantajlı konuma getirmeye devam edeceğiz. Bunun için ulaşım ve iletişim stratejilerimizi küresel ve bölgesel şartlar ışığında daima güncel tutmaya gayret ediyoruz.

Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı'mız çerçevesinde 2053 yılına kadar demir yolu ağıımızı toplam 28.500 kilometreye çıkartacağız. Bu çerçevede, önümüzdeki otuz yılda yapmayı planladığımız 200 milyar dolarlık yatırımda en büyük payı da demir yolu sektörüne ayırdık. Yük taşımalarında demir yollarında yüzde 5 olan demir yolu payını da böylece yüzde 22'ye çıkaracağız. Böylelikle yurt dışına yük taşımacılığında da demir yolunun payını 10 kat daha yükseltmiş olacağız. Öte yandan Orta Asya'ya açılan Zengezur Koridoru'yla bölge ülkeleri arasındaki iletişimi en sağlıklı seviyelere taşıyarak Azerbaycan'la aramızdaki kara yolu mesafesini de 400 kilometreye kadar azaltıyoruz. Kars-Aralık-Dilucu Demir Yolu'nun yapım çalışmalarına başladık. Nahcivan-Zengezur Koridoru'yla Bakü'ye kadar kesintisiz demir yolu ve kara yolu bağlantımızı yakın bir zamanda faaliyete geçireceğiz ve bu güzergâhtaki kargo taşıma kapasitesinin de on üç yıl içerisinde 10 milyon tona ulaşmasını hedeflemekteyiz.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) – Ankara'dan dünya başkentlerine uçamayışımızı anlatacaktı Sayın Bakan ama...

ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Bunun yanında 1.200 kilometrelik demir yolu ve otayoluyla Türkiye'yi Basra Körfezi'ndeki Faw Limanı'na bağlayacak olan "Yeni İpek Yolu" olarak tanımlayabileceğimiz Kalkınma Yolu Projesi'yle birlikte de Avrupa'dan Kafkaslara, Karadeniz'den Akdeniz'e, Körfez ülkelerine ve Hint Okyanusu'na kadar geniş bir bölgeyi etkileyecek ve ortak fayda üretecek projemizin çalışmalarına da ağırlık verdik.

Büyük ve güçlü Türkiye yolunda kıtalararası kesintisiz ulaşım altyapısı tesis edilerek ülkemizin üretim, ihracat ve istihdam odaklı büyüme stratejisinin hayata geçmesi için hazırladığımız 2053 Ulaştırma ve Lojistik Ana Planı bugün önemini bir kez daha ispatlamıştır. Yarının stratejisine hazırlanırken odak noktamız olan insan, veri ve yük hareketliliği lojistik, mobilite, dijitalleşme ekseninde yeni ulaşım, yaklaşım ve uygulamalarla ele alınmaktadır. Çevreci, akıllı ulaşım sistemlerinin öne çıktığı, dijital ithalat ve ihracat odağında yük taşımacılığı dikkate alındığında ihracat ve hareketlilik odaklı senaryoların başında da demir yolu yatırımlarımız gelmektedir.

Değerli arkadaşlar, yurt içi ulaşım yatırımlarımızda izlediğimiz modern, çevreye duyarlı ve yüksek standartlı projelendirme politikalarımız sayesinde güvenilirliğini ve ekonomik olma opsiyonunu yitiren Kuzey ve Güney Koridoru'ndan eksilen rağbet Türkiye merkezinde şekillenecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Karaismailoğlu.

ADİL KARAİSMAİLOĞLU (Devamla) - Türkiye Yüzyılı vizyonumuzla yalnızca bölgenin değil gelişmiş dünyanın öncü ülkesi olma yolunda emin adımlarla ilerliyoruz.

Önümüzdeki sürecin milletimiz ve ülkemiz için hayırlı olmasını diliyor, Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına ilk söz talebi Kırklareli Milletvekili Vecdi Gündoğdu'ya aittir.

Buyurun Sayın Gündoğdu. (CHP sıralarından alkışlar)

VECDİ GÜNDOĞDU (Kırklareli) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 31 Mart seçimlerinde tek adam rejiminin maskesi düşmüştür; halkımız gerçeği görmüş, gereğini de yapmıştır, sadece sarayı aydınlatan ampulü paramparça etmiştir. Ekonomist tek adam ne demişti? "2024 yılı emekli yılı olacak." Emekli yılında 16 milyon emekli korkunç bir sefalet yaşıyor. Emekli, aşevlerinde, sabahın şafağında et, süt, yumurta kuyruklarında, dağılmış pazarlarda çöplerden poşet dolduruyor. Tek adam bir yandan holdinglerin vergi borcunu siliyor, öte yandan "Emekliye kaynak yok." diyor, saraya günlük tam 24 milyon lira harcanırken "Emekliye para yok." diyenlerin yüzleri hiç ama hiç kızarmıyor. Halk 31 Martta suçluyu buldu, cezasını kesti fakat siz hâlâ suçlu arıyorsunuz. Evine ekmek götürmeye, iş yerini açık tutmaya çalışan esnafı enflasyonun sorumlusu olarak görüyorsunuz.

Sizler bilmezsiniz, Anadolu'dan, çarşıdan pazardan da uzak yaşarsınız; küçük esnaf, ekonomik ve toplumsal yaşamımızda vazgeçilmezdir; mahallenin ağabeyi, ablası, babası, anasıdır; caddenin, sokağın yardımseveridir; muhtaca el uzatan, kanat gerendir; esnaf, birliğin, beraberliğin, dayanışmanın, kardeşliğin simgesidir; mahallede, caddede, sokakta Ahilik kültürünü yaşatır; ticarete ve toplumsal ilişkilerde dürüstlük, güvenilirlik, şefkatli ve güler yüzlü olma ilkelerini yaşar ve yaşatır. Esnafı suçlamak yerine kira, stopaj ve BAĞ-KUR primlerini, kredilerini ödeyemeyen esnafı korumak ve Anayasa'nın 173'üncü maddesi doğrultusunda acil tedbirler almak gerekiyor. Perakende Yasası'nı acilen düzenlemeniz lazım. Onlarca meslek dalını ilgilendiren ürünler artık tek mağazada satılıyor, kaçınılmaz tekel oluşarak fiyatlar belirleniyor. Bu şartlarda ne fiyatlar düşer ne de küçük esnafı koruyabilirsiniz.

TESK'in 2023 yılı verileri esnafın içler acısı hâlini de ortaya koymuştur. 2023 yılında toplam 111.576 esnaf kepenk kapattı, 2022 yılına göre ekmek teknesi batan esnaf sayısı 11.870'i buldu; dükkânını kapatmayan esnafa kredilerle, borçlarla işlerini döndürmeye çalışıyor. KOBİ'lerin bankalara borcu 3 trilyon lirayı aştı, borcu takibe düşen KOBİ sayısı şu anda 293 binin üzerinde. Yüksek faiz, yüksek kur, elektrik, kira, vergiler, sigorta, BAĞ-KUR ve tüm girdi maliyetleri altında ezilen esnafın bu şartlar altında ayakta kalması artık imkânsız hâle gelmiştir. Hiç vakit geçirilmeden Esnaf Kefalet Kooperatiflerinin verdiği kredi miktarları artırılmalı ve faiz oranları da düşürülmelidir. Esnafımızın vergi borçları yeniden yapılandırılmalı, borç faizleri silinmeli ve sadece anapara tahsil edilmelidir. Bunun aksi, esnafın iş yerlerini kapatması demektir, işsizler ordusunun da çığ gibi büyümesidir.

Sayın milletvekilleri, kamunun birikimleri yerli ve yabancı sermayeye, yandaşa ve tarikatlara peşkeş çekildiğinde yurtseverlerin susacağını mı sandınız? Bu güzel ülkenin dağları, ovaları, nehirleri, ormanları ranta kurban edildiğinde yurttaşların seyredeceğini mi zannettiniz? Seçim otobüslerin çay fırlattığımız halkı onursuz, gurursuz mu zannettiniz? Bin odalı saray için günlük 24 milyon lira harcanırken açlıkla sınanan emekliye “Kaynak yok.” dediğinizde susacağını mı düşündünüz? Adalet meşalesini elden ele dolaştırıp hiç söndürmeyecek, yüreği tam bağımsızlık için atan devrimcileri yok mu saydınız? Tek adamı padişah, laik cumhuriyetin yurttaşlarını kul mu zannettiniz, bu ülkeyi sahipsiz mi zannettiniz Allah aşkına? 31 Mart bunların size bir dersi oldu, sarı kartı gördünüz, ilk seçimde de kırmızıyı göreceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

KADEM METE (Muğla) – Siz yirmi yıldır ders almadınız da...

VECDİ GÜNDOĞDU (Devamla) – Hiç laf atmanıza gerek yok. Bu yüce millet nasıl ki size sarı kartı gösterdi, emin olun ki ilk seçimde o kırmızıyı alınıza çakacak değerli arkadaşlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Elli yıldır gösteriyor size!

VECDİ GÜNDOĞDU (Devamla) – Merak etmeyin, daha yirmi yılınız var. Demin Sayın Bakan yüz yıldan bahsetti ya, o yüz yılın yirmi iki yılını bu millet gördü, bunu da size ödeyecek, merak etmeyin arkadaşlar.

MUSTAFA VARANK (Bursa) – Yirmi iki yıldır onun için iktidardayız, değil mi?

VECDİ GÜNDOĞDU (Devamla) – Evet, evet(!)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gündoğdu.

VECDİ GÜNDOĞDU (Devamla) – Bakın, 31 Martta ülkenin sahibinin kim olduğunu bu millet dosta düşmana göstermiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Milletın efendisi köylüdür, elleri öpülesi emeklilerdir, emekçilerimizdir, esnafımızdır, halkımızdır, çalışanımızdır ve şu arkamızda yazdığımız gibi egemenliğin kayıtsız şartsız milletin olduğunu da bir kez daha gösterecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına ikinci söz talebi İstanbul Milletvekili Özgür Karabat'a aittir.

Buyurun Sayın Karabat. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası anlaşmalardan bahsederken ülkemizin uluslararası camiadaki saygınlığı elbette çok önemli. Yirmi bir yıllık AKP iktidarında ülkenin içine düştüğü durum hepimizin malumu. Ekonomik kriz kronikleşmiş bir hâl almış durumda. AKP Hükûmeti krizi dert etmiyor, sürdürülebilir bir durum olarak belirli bir seviyede tutmak istiyor. Amaç belli, yeni bir zengin zümre sınıfı yaratmak. Beka söylemleri ise krizin esas sorumluluğundan uzaklaşmak, onu perdelemek. Hemen şunu söylemem

lazım ki: AKP iktidarı açısından enflasyon bir fırsat, vatandaş açısından ise bir derttir. Bunu bilerek söylüyorum, AKP iktidarı enflasyonu bir servet transferi aracı olarak görmektedir. Çok net olarak şunu söylemek lazım ki: Bu ülkede neden faiz yükselirken zengin olanlar ile faiz düşerken zengin olanlar hep aynı kişiler ve yine sorarım ki bu ülkede enflasyon yükselirken zengin olanlar ile enflasyon düşerken zengin olanlar neden hep aynı kişiler? İşte, az önce söylediğim gibi AKP açısından enflasyon dert değil, fırsattır, bir sermaye transferi süreci aracıdır.

Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının itibarı önemlidir ama şunu söylemem lazım ki: Vize konusunda artık Türkiye üçüncü dünya ülkeleriyle aynı muameleyi görmektedir.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İETT otobüslerinin de itibarı önemli tabii!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – İş insanlarımız, akademisyenlerimiz, öğrencilerimiz vize alamıyor. Herkes elini kolunu sallayarak Türkiye'ye geliyor ama biz aynı şekilde yurt dışına çıkamıyoruz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Otobüslerin itibarını anlat, otobüslerin!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Sınırlar kevgir olmuş ama siz burada itibardan bahsediyorsunuz.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Otobüsleriniz yanıyor!

ORHAN SÜMER (Adana) – Laf atacağına babanın yanan sütlerine bak!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İETT otobüslerini anlat, otobüsleri!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Sözde Avrupa ve ABD'yle müttefikiz ancak onlardan vize almak imkânsız hâle gelmiş.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İETT otobüslerini anlat! Yanıyor, yanıyor! Otobüsler yanıyor, mali müşavirlik şirketin yanıyor!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Senden ahlak dersi alacak olursak burada duracak adam kalmaz. Senden alacak ahlak dersimiz yok, sende yüz kızarması da yok, sende yüz kızarması da yok! (CHP sıralarından alkışlar)

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Yanıyor, yanıyor, otobüsler yanıyor!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Dert ediyorsan Nurettin Canikli'nin bu kürsüde özür dileyen açıklamasına bakarsın sen.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Otobüsler yanıyor Fuat ağabey!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Tamam, devam edelim.

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – İETT otobüsleri yanıyor!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Siz Türkiye Cumhuriyeti kimliğini, pasaportunu iki paralık ettiniz “Ekonomi daha iyi olacak.” deyip 70 milyar dolar özelleştirme yaptınız. Yetmedi, şimdi dağlar satılık; yetmedi, şimdi ovalar satılık; yetmedi, şimdi dereler satılık; sonra bize dönüp “İrmağının akışına ölürüm.” türkülerini söylüyorsunuz değerli arkadaşlar.

Şimdi, bir tane Sümerbank yapacak gücünüz yok, TÜPRAŞ, SEKA yapacak gücünüz yok.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Onu siz sattınız!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Şimdi, değerli arkadaşlar, vatandaşlarımız aleni şekilde aşağılanırken, vize kuyruklarında beklerken bize itibardan bahsediyorsunuz. Şimdi, tek tek anlatıyorum. Rusya'ya laf söyleyemiyorsunuz, neden? Siz ABD'ye laf söyleyemiyorsunuz, neden? Avrupa'ya laf söyleyemiyorsunuz, neden? Çünkü mültecileri tutmak için para alıyorsunuz, doğal gaz ve petrol zammı konusunda Rusya'dan korkuyorsunuz, finans sistemi çöker diye Amerika'dan korkuyorsunuz. Siz İsrail'e bile aylar sonra laf söyler hâle geldiniz.

Ben şimdi buradan bütün Meclisin önünde bir uyarı yapıyorum. Burada İsrail’le ticaretin kısıtlandığını söylüyorsunuz. Bakın bir şeyi takip ediyoruz; İsrail’e satılan ürünlerin hangi ürünler olduğunu biliyoruz, o ürünlerin başka ülkeler aracılığıyla İsrail’e gönderilip gönderilmediğini takip edeceğiz ve o ticareti kime yakın tüccarların yapıp yapmadığını takip edeceğiz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Kendi firmalarınız çıkarsa da şaşırma!

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Sen İETT otobüslerini anlat! Yanan otobüsleri anlat!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Değerli arkadaşlar, çok net bir şekilde söylüyorum: İsrail’e ticareti arkadan dolanarak devam ettirip ettirmeyeceğinizi takip edeceğiz.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Onu siz yaparsınız!

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Bunu buradan söylüyorum. (CHP sıralardan alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bak, nasıl bağırıyorlar, görüyor musun; ayaklarına bastın, nasıl bağırıyorlar.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Değerli arkadaşlar, sizin Çin’e ihracatınız 3 milyar dolar, ithalatınız 45 milyar dolar, siz Çin’e bir laf söylüyor musunuz? Uygur Türkleri konusunda Çin’e bir laf söyleyebiliyor musunuz?

Ve bakalım değerli arkadaşlar -bunları duyamazsınız- siz Katar’a laf söyleyebiliyor musunuz? Söyleyemezsiniz.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, Katar’a niye laf söyleyelim ki?

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Siz Birleşik Arap Emirlikleri’ne laf söylüyor musunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEYDA BÖLÜNMEZ ÇANKIRI (İzmir) – Siz Kandil’e laf söyleyebiliyor musunuz, Amerika’ya laf söyleyebiliyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen...

Tamamlayın Sayın Karabat.

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Bakın, arkadaşlar, demirden korkan trene binmez, ben konuşurum, devam ederim.

Güney Kore’ye laf söyleyebiliyor musunuz? Hayır. Ve Merkez Bankasını buralardan aldığınız paralarla makyajlıyorsunuz. Ve şunu söylemem gerekir ki: Borç alan talimat alır, talimat almaya devam ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, itibar uçaklarla olmuyor, itibar yüz araçlık konvoylarla olmuyor. İtibar nasıl ölçülüyor biliyor musunuz? Pasaportunuza verilen değerle ölçülüyor. İtibar sizin paranızın değeriyle ölçülüyor ve siz ne yazık ki bunları iki paralık hâle getirdiniz.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Özgür Bey, Kültür AŞ’dan taşıdığın paralarla itibar oluyor mu?

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Siz kaçak mafya liderlerine, siz uluslararası uyuşturucu tacirlerine 250 bin dolara pasaport verdiniz, vatandaşlık verdiniz. Çanakkale’de kefensiz yatanların kemiklerini sızlattınız siz, siz aynen böyle yaptınız. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Ve şunu söylemek isterim ki değerli arkadaşlar...

BAŞKAN – Selamlayın lütfen.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, siz “Uyuşturucudan vergi alalım.” diyorsunuz.

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Kültür AŞ’den taşınan paralarla itibar oluyor mu Özgür Bey?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya, o bavul bavul paralar itibar mı?

NURETTİN ALAN (İstanbul) – Özgür Bey, Kültür AŞ’den para taşımak itibar oluyor mu, onu söylesene!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri lütfen...

ÖZGÜR KARABAT (Devamla) – Elbette ki sizin için hava hoş ama değerli arkadaşlar, tencere boş, tava boş. Sizin için bu hoş olan havada milletin cebi boş, cebi boş! (CHP sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Balya balya paralar ne oldu?

OSMAN GÖKÇEK (Ankara) – Balya balya paraları alacaksın... İtibara bak!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA SAVUNMA SANAYİİ ALANINDA İŞ BİRLİĞİ ANLAŞMASININ
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) Türkiye Cumhuriyeti adına 23 Mart 2021 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde ilk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun’undur.

Buyurun Sayın Özbudun. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Meclise sunduğunuz kanun teklifi üzerinde görüşmeler devam ediyor; lütfen sessiz olalım.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Sayın Başkan, ben irticalen konuşuyorum, susmadıkları takdirde dikkatim dağılıyor. Eşitliğin sağlanması için suskunluk talep ediyorum.

(AK PARTİ ve CHP milletvekilleri arasında karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, lütfen, kürsüdeki hatibi dinleyelim, sessiz olalım.

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Devamla) – Değerli milletvekilleri, dünden itibaren uluslararası sözleşmeler üzerinde görüşmelerde bulunuyoruz ve oylama yapıyoruz ama bugün öğleden sonraki ilk oturumda bir sayın milletvekili bizim muhalefet partileri olarak milletlerarası anlaşmaların uygun bulunması hakkındaki kanunları önemsemediğimizi, uluslararası hukuku dikkate almadığımızı ifade etti. Şimdi, ben buradan tam aksine bir tutum içinde olduğumuzu anlatmak istiyorum. Birkaç gerekçeyle açıklayacağım. Öncelikle uluslararası hukukun neden gelişim gösterdiğini hatırlamaya çalışalım. İkinci Dünya Savaşı öncesinin Avrupa’daki otoriter ve totaliter deneyimleri dünyaya önemli ipuçları sunmuştur. Çünkü bu deneyimler bize şunu göstermiştir: Ulusal anayasalar otoriter ve totaliter eğilimli birtakım siyasi grupları engellemeye yetmiyor. İşte, o nedenle, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra,

demokrasi yanlısı güçler, ulusal anayasalar dışında iktidarı sınırlayacak, insan hakları ve demokrasi değerlerini koruyacak metotlara kafa yormuşlardır. Avrupa Konseyi ve Birleşmiş Milletler gibi örgütler de bu çabalar çerçevesinde kurulmuştur ve her iki örgüt çerçevesinde insan haklarını, demokrasi değerlerini koruyacak pek çok bildiri yayınlanmış ve uluslararası sözleşmeler imzaya açılmıştır. Türkiye de bu örgütlerin kurucuları arasında yer almıştır ve bu örgütler bünyesinde akdedilen anlaşmalara imza atmıştır. Nitekim, 1961’den itibaren biz milletlerarası hukuku iç hukukumuzun bir parçası hâline getirmeyi de kabul ettik. Hangi hükümlerle? Bir milletlerarası antlaşmanın kanun gücünde olduğunu ve üstelik milletlerarası anlaşma metinlerinin Anayasa Mahkemesi tarafından denetlenemeyeceğini kabul ettik. Neden? Çünkü olur da Anayasa Mahkemesi bir yerindelik denetimi yaparsa Türkiye Cumhuriyeti devletin uluslararası camiadaki prestiji sarsılmasın diye. Neden? Çünkü uluslararası hukukun temel prensibi ahde vefadır; aslında ahde vefa ahlakın da temel bir prensibidir dolayısıyla siz eğer akdettiğiniz bir anlaşmayı, onun hükümlerini yerine getirmezseniz artık sizinle masaya oturacak ülke bulamazsınız. Hâliyle bu prensip bizim anayasalarımızda korunagelmıştır, şu andaki hükümler de böyledir.

Peki, Türkiye’nin şu an sergilediği tutum nedir, iç açıcı görünmekte midir? Elbette hayır. Bakın, yumuşama sinyalleri veriliyor ve o sinyaller verilirken nerelere dikkat çekiyoruz? Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin haklarında ihlal kararı verdiği, kamuoyunun yakından tanıdığı Osman Kavala ve Selahattin Demirtaş gibi isimlerin serbest bırakılmaları gerektiği konusunu konuşmaya başlıyoruz. Neden? Çünkü uluslararası hukuk bize bunu emrediyor. Gelin görün ki iktidar sahipleri “uluslararası hukuk” denince insan haklarının korunmasını, demokrasi değerlerinin korunmasını, hukukun üstünlüğünün korunmasını anlamıyor; her zaman gözlerinin önünden geçen dolarları korumayı, lojistiği korumayı, ticareti yapmayı anlıyor. Demin Sayın Adalet ve Kalkınma Partisi milletvekili bize uluslararası hukukun önemini anlatırken bunlardan bahsetti. Oysa bizim anladığımız tamamen farklı şeyler ve bakın, sizler gene popülist gayelerle İstanbul Sözleşmesi’ni Anayasa’mıza aykırı olarak yürürlükten kaldırdınız ve Türkiye Cumhuriyeti devletin uluslararası itibarını da beş paralık hâle getirdiniz.

Şimdi, 31 Mart seçimleri önemli sonuçlar gösterdi ve o sonuçlar kendimize çekidüzen vermeyi gerektiriyor ve Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan 2 Nisanda yaptığı MKYK toplantısında şu sözleri söyledi: “Eğer biz bu seçim sonuçlarını doğru okumazsak o takdirde güneş altındaki buz gibi eririz.” Vallahi ben de aynı şeyi söylüyorum; artık güneş altındaki buz gibi mi erirsiniz, yoksa ısıyı gören tereyağı gibi mi erirsiniz ama sizin ve seçmen desteğinizin eriyeceği kesindir. (Saadet Partisi, CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, gelin, görün, zararın neresinden dönülse kârdır, Türkiye için tek çözüm, tek çıkış yolu hukukun üstünlüğünün, demokrasi değerlerinin, insan haklarının korunmasıdır. Eğer bunları ihlale devam ederseniz ne ekonomik kriz çözülür ne Türkiye zenginleşir ne de sizin o her an gördüğünüz dolarlar gözlerinizde uçmaya devam eder; Türkiye fakir bir ülke olur, çok küçük bir azınlık zenginliğini sürdürmeye devam eder. O nedenle şuradan bir kere daha sesleneyim: Muhalefet partileri olarak biz, tek güvencemizin uluslararası hukuk olduğunu düşünüyoruz; iktidar mahfillerinin düşüncelerinin hilafına, uluslararası hukuktan doğan yükümlülüklerimizi yerine getirebilmek için mücadele ediyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili Ümit Özlale’ye aittir.

Buyurun Sayın Özlale. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMİT ÖZLALE (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi kendim ve partim adına saygıyla selamlıyorum.

Konumuz uluslararası anlaşmalar. İlk önce bu uluslararası anlaşmalar ve Türkiye'nin dış dünyaya entegrasyonu ile ilgili birkaç cümle etmek istiyorum. Benden önce eski Ulaştırma ve Altyapı Bakanımız Sayın Karaismailoğlu bu konuya değindi, bence de önemli. Türkiye'nin hâlâ dünyadaki yeri çok önemli. Bakın, ithalat, bizim iki buçuk saatlik uçuş mesafesinde dünya ithalatının yüzde 42'si, dünyadaki üretimin de yüzde 27'si yapılıyor, inanılmaz bir coğrafyaya sahibiz. Ve evet, Sayın Karaismailoğlu'na katılıyorum, Orta Kuşak Projesi Türkiye için eşsiz fırsatlar sunmakta, hele Pire Limanı'nın kapasitesinin dolduğunu görürsek özellikle Ege tarafında, İzmir tarafındaki limanlar için müthiş bir fırsat var. Burada Sayın Bakana, eski Bakana katılıyorum. Fakat Sayın Bakanın atladığı bir şey daha var: İzmir'in birçok şehre, birçok sanayi şehrine direkt uçuşu yok. Aynı şey başkentimiz Ankara için de geçerli. Bugün Ankara savunma sanayisiyle, yazılımıyla ön plana çıkan, ihracat potansiyeli çok yüksek bir sanayi şehri aynı zamanda. Bilin bakalım, Ankara'da ne yok? Uluslararası uçuşlar yok, herhangi bir ülkenin başkentine buradan doğrudan uçamıyorsunuz, bağlantılı uçuşla gitmek zorundasınız. Dolayısıyla bizim dünyaya entegre olmamız için, o uluslararası anlaşmaların Türkiye'ye verdiği fırsatları sonuna kadar kullanmamız için ilk yapmamız gereken şeylerden bir tanesi Ankara gibi, İzmir gibi şehirlerden yine ihracatın, sanayinin, üretimin yoğun olduğu şehirlere, ülkelere doğru uçuş seferlerinin, doğrudan uçuş seferlerinin yapılması. Sayın Bakan burayı atladı, ben burayı doldurmak istiyorum.

İkinci nokta şu: Ulaştırma ve altyapıyla ilgili yatırımların mutlaka artırılması lazım, Türkiye'nin bu eşsiz fırsatı mutlaka kullanması lazım. Fakat geçtiğimiz dönem bütçe konuşmalarında da ben burada vurguladım, iyi bir bütçeci olarak şunu görüyorum, üzülerek görüyorum ki ulaştırma ve altyapı programlarının bütçe içerisindeki payı maalesef düşüyor. Dolayısıyla bizim bir yandan ulaştırma ve altyapı programlarına bütçeden ayırdığımız pay düşerken öbür taraftan da Orta Kuşak gibi Türkiye'yi bir üst seviyeye taşıyacak olan projelere ne kadar kaynak ayıracağımız başlı başına bir soru işareti.

Başka konular da var Türkiye'nin mutlaka çözüm üretmesi gereken uluslararası anlaşmalarla ilgili, mesela önümüzde bir Yeşil Mutabakat var. Türkiye Yeşil Mutabakat'a ne kadar hazır? Yeşil Mutabakat'ın tehdit ettiği sektörlerdeki dönüşüme biz pay ayırıyor muyuz bütçeden? Maalesef, bütçe rakamlarına baktığımız zaman, orada da herhangi somut bir iyileştirme görmüyoruz yani uluslararası anlaşmalardan bahsederken Türkiye'nin ihracatının yarısının yapıldığı Avrupa Birliği'nin Yeşil Mutabakat'ına Türkiye'nin ne kadar hazır olduğuyla ilgili kocaman bir soru işareti var.

Mesela adil dönüşüm. Belli sektörlerden çıkmamız lazım, o sektörler ev sahipliği yapan şehirlerin tekrar bir dönüşüme uğraması lazım, mesela Zonguldak gibi. Peki, biz bu adil dönüşümü yapmak için bütçeden pay ayırıyor muyuz? Maalesef onu da ayıramıyoruz. Dolayısıyla uluslararası anlaşmaları konuşmak güzel, Türkiye'nin bu eşsiz coğrafyasının kendisine sağladığı avantajlardan bahsetmek hoş fakat bütçede bu tür projelere ayrılan kaynaklara baktığımız zaman kocaman bir hayal kırıklığı yaşıyoruz.

Başka bir nokta da şu: Doğrudur, uluslararası anlaşmalar bize bir zenginlik katar. Peki, lojistik performansımız nasıl? Onlarla ilgili de biraz konuşmak istiyorum. Mesela bizim, Lojistik Performans Endeksi'mize baktığımız zaman fiyat rekabeti dışında bütün alt kırılımlarda Türkiye'nin geriye gittiğini görüyoruz; altyapı kalitesi açısından Türkiye geriye gidiyor, gümrük işlemlerinin hızlanması açısından Türkiye maalesef geriye gidiyor, limanların bağlantı performansına baktığımız zaman Türkiye'de birkaç liman dışında bütün limanların sizler geriye gittiğini görüyorsunuz. Dolayısıyla sizlerle aynı duyguyu paylaşıyorum. Evet, Türkiye dünyaya daha fazla entegre olmalı, önümüzde çok büyük fırsatlar var fakat lojistik performansımıza baktığımız zaman bu fırsatlarla tam tersi yönde performans gösteren bir sektör görüyoruz; bunun mutlaka düzeltilmesi gerekiyor. Onun dışında, sizin yeniden ulaştırma ve altyapı konusunda Türkiye'yi hak ettiği yere getirmeniz için başka bir şey daha yapılması lazım, gümrük işlemlerini hızlandırmanız gerekiyor. Bunun için blok zincir teknolojilerini kullanmanız gerekiyor fakat blok zincir teknolojilerine maalesef bütçeden ayrılan para neredeyse yok gibi. İnternet hızımızı

artırmanız gerekiyor. İnternet hızı maalesef Türkiye’ye yakışmayacak bir düzeyde, orta gelirli bir Afrika ülkesinden daha hızlı bir internetimiz yok. Fiber penetrasyonumuz zayıf ve bir başka nokta daha var, uluslararası anlaşmalarla beraber eğer bize yeni fırsat kapıları açılacaksa ve biz doğrudan yabancı sermayeyi bu ülkeye çekeceksek çok sık regülasyonlar yapmamamız gerekiyor. E-ticaret sektöründen tutun enerji sektörüne kadar dünya devlerini Türkiye’ye çekmeniz için birkaç şey yapmanız lazım. Bunlardan bir tanesi de kafanıza estiği zaman, her yıl 2 tane, 3 tane regülasyon yapıp belirsizliğe yol açmamanız lazım, ancak bunları yaptıktan sonra uluslararası anlaşmaların Türkiye’ye sağlayacağı faydaları konuşabiliriz. Bu, benim konuşmamın ilk bölümüydü.

İkinci bölümünde ise izninizle, Türkiye’nin en can yakıcı iki tane probleminden bahsetmek istiyorum, o da hepinizin bildiği gibi, enflasyon ve işsizlik. Tolstoy’un bir sözünü başlamak istiyorum, “Bozulduğunda insandan daha kötü bir yaratık yoktur.” demiş Tolstoy.

Peki, baktığınız zaman insanı ve toplumu ahlaki çöküntüye yol açan, sürüklen şey nedir? Enflasyon ve işsizlik. Eğer Stefan Zweig’in romanlarını okursanız Almanya’daki hiperenflasyonun nasıl büyük bir ahlaki çöküntüye, o toplumu nasıl bir ahlaki çöküntüye sürüklediğini görürsünüz. Aynı süreci biz 1990’larda yaşadık; bugün hepimizin şeytanlaştırdığı 1990’larda yaşadığımız ahlaki çöküntünün önemli sebeplerinden bir tanesi de yüksek enflasyondur.

Peki, enflasyonla mücadelede ya da hayat pahalılığıyla mücadelede biz başarılı mıyız? Hayır, değiliz. Bakın, çok ilginç bir şey söyleyeceğim size: Enflasyonla mücadele etmek isteyip de başarılı olmayan tek bir ülke yok. Eğer ekonominin bir bilim olduğuna inanırsanız ve bu bilim çerçevesinde politikalarınızı uygularsanız enflasyonu rahatlıkla düşürebilirsiniz fakat bugün bizim, enflasyonun düştüğüne dair herhangi bir göstergemiz yok; Mayıs ayından sonra düşeceği söyleniyor bize. Sayın Şimşek kapsamlı herhangi bir program açıklamadan en insafsız IMF programından daha insafsız bir programı hepimize dayatıyor. Geldiği zaman bu ülkenin enflasyonu yüzde 39 civarındayken şimdi yüzde 60 civarında. Demek ki bir yerlerde bir şeyleri yanlış yapıyoruz. Peki, ne yapmalı? Buradaki “Ne yapmalı?” sorusu çok önemli. Bir; tarımda reform yapmadan, tarımda verimliliği sağlamadan, çiftçi yaşını düşürmeden, havza bazlı destekleri sağlamadan sizler burada enflasyonu düşüremezsiniz.

Bakın, burada çok kritik bir noktayı tekrar sizin dikkatinize sunmak istiyorum: Bugün Türk lirası değer kaybetmemeye başladı. Buradan, tabii ki ihracatçılarımız, özellikle tekstil ve hazır giyim ihracatçılarımız bundan dolayı sıkıntılı ama aynı zamanda bu, maalesef, daha önce baş vurduğumuz ve tarımı orta-uzun dönemde öldürecek olan bir problemi de beraberinde getirecek: Bir süre sonra gıda fiyatları yükseldiği ve Türk lirası aynı değerini koruduğu zaman bizler yeniden dışarıdan et ve süt ürünleri ithal etmeye başlarsak eğer, belki kısa dönemde gıda fiyatlarını kontrol altına alabiliriz ama orta-uzun dönemde tarımın bu yok oluşunu engelleyemeyiz. O yüzden, mutlaka, bir an önce -enflasyonla mücadeleyi hakikaten başarıyla yapmak istiyorsanız, hayat pahalılığını bu ülkenin hafızasından silmek istiyorsanız- ilk yapmanız gereken şey, ithalata başvurmadan bir tarım reformunu gerçekleştirmektir. Maalesef üzülerken görüyorum ki bu konuda da adımlar atılmıyor.

Peki, başka ne yapmalı? Başka da şunu yapmalı: Ticaret politikasında üretim zincirlerindeki tekel yapıyı kırmamız gerekiyor. Rekabet Kurumuna çok önemli görevler düşüyor fakat Rekabet Kurumu bu konuda neredeyse hiçbir şey yapmıyor. Anadolu’ya gittiğiniz zaman et sektöründe, süt üreticilerinde hep aynı şeyi görüyorsunuz. Süt üreticisinden sütü alan şirket ancak o üretici kendi şirketinden yemi alırsa ondan süt almayı garanti ettiği için sizler arada süt üreticisinin, küçük ve orta ölçekli üreticinin dağıldığını görüyorsunuz, baskılandığını görüyorsunuz. Eğer sizler, özellikle tarım için üretim zincirlerinde bu tekelci yapıyı kırmazsanız enflasyonu düşüremezsiniz. Bakın, tekrarlıyorum: Enflasyonu düşürmek için para politikası önemlidir fakat Türkiye’de şu anda, mevcut şartlarda enflasyonu düşürmek sadece

para politikası marifetiyle, Merkez Bankasının faiz kararlarıyla başarılabilecek bir şey değil. Bir an önce tarımdaki reformu hayata geçirmezseniz, ticaret politikasında -biraz önce söylediğim gibi- üretim zincirlerindeki tekelleşmeyi kırmazsanız belki enflasyon bir süreliğine düşer ama bu ülkenin hafızasından ne yoksulluk ne de hayat pahalılığı gitmiş olur.

Bir nokta da şu: Son olarak da istihdam tarafından bahsetmek lazım çünkü Türkiye'nin en can yakıcı problemlerinden bir tanesi de istihdam. Uzun uzadıya konuşacak değilim ama bu kürsüden fırsat buldukça da bunu anlatacağım: Türkiye'de işsizliğin yüksek olduğu kadar ya da iş gücüne katılımın düşük olduğu kadar önemli problemlerden bir tanesi de beyaz yakalı çalışanların aldığı ücretlerin mavi yakalı çalışanlara yakınsamasıdır. Yani ne demek istiyorum?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Özlale.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Yani şunu söylemek istiyorum: Türkiye'de bugün ücretlere baktığımız zaman, okumuş bir mühendisin ücreti ile mavi yakalı, kalifiye olmayan bir emekçinin ücreti birbirine yaklaşmaktadır. Bütün projeksiyonlar beş yıl sonra beyaz yakalı ve mavi yakalı çalışanların ücretlerinin birbirine eşit olacağını göstermektedir. Bu, bizim üzerinde uzun uzadıya düşünmemiz gereken problemlerden bir tanesidir. Türkiye eğer nitelikli istihdam sağlamak istiyorsa, ücretleri baskılamadan Türk halkına yakışır şekilde artırmak istiyorsa bir an önce bir beceri politikası geliştirmeli, üniversitelerin ve mesleki eğitim kurumlarının müfredatını bir an önce yenilemelidir. Tekrarlıyorum, Sanayi 4.0 dediğimiz bu içinden geçtiğimiz süreç, beyaz yakalı çalışanlara gerekli becerileri sağlamazsanız beyaz yakalı çalışanların ücretlerini asgari ücret seviyesine getirir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Bu da bize ancak fakirlik getirir.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Kezban Konukçu'ya aittir.

Buyurun Sayın Konukçu.(DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA KEZBAN KONUKÇU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen değerli emekçi halklarımız; ben sözlerime benim gibi bir eğitim emekçisi, öğretmen olan ve bugün bir öğrencisi tarafından öldürülen İbrahim Oktugan'ı anmakla başlamak istiyorum; kendisine Allah'tan rahmet, yakınlarına sabır diliyorum. İbrahim Oktugan'ın 74 yaşında bir eğitim emekçisi olarak hâlâ çalışıyor olması bize bir şey anlatıyor. Demek ki emekli öğretmenler aynı diğer emekliler gibi geçinmiyor. 74 yaşında çalışmak zorundaydı İbrahim Oktugan. Aynı zamanda İbrahim Oktugan'ın öldürülmesine yol açan şiddet ortamının nasıl açığa çıktığına da mutlaka dikkatle bakmamız gerekiyor. Yirmi yıl öğretmenlik yaptım ve o yirmi yıl boyunca eğitimde özelleştirmenin nasıl adım adım uygulandığını yakından gördüm ve bunlara karşı çıktığım için de KHK'yle ihraç edildim. Çünkü eğitimde özelleştirmede, diğer kamu sektörlerinde de olduğu gibi, pek çok sorunla baş başa kalır emekçi halklar. Belki özelleştirmelerden büyük paylar alan, parsalar toplayan birileri için bu sorun değildir ancak emekçiler için bu çok büyük bir sorundur.

Öğretmenlerin ücretlerinin her geçen gün düştüğü, atanan öğretmenlerin sayısının her geçen gün azaldığı bir ortamda emekli öğretmenler çalışmak zorunda kalıyor ve kaliteli eğitimden sadece bir avuç zenginin çocuğu faydalananabiliyor, emekçi çocukları devlet okullarına gitmek zorunda kalıyor. “Bu devlet okullarında bir öğün yemek verin.” dememize rağmen verilmediği için her 4 çocuktan 1'i okulda aç kalıyor, açlıkla baş başa kalıyor.

Ben bugün konuşmamda özellikle “Türkiye Yüzyılı Maarif Modeli” diye böyle büyük cafacalı laflarla lanse edilen model üzerine birkaç söz söylemek istiyorum: Biz buna “yeni müfredat” diyelim, biraz Türkçe konuşalım. Bu “Maarif Modeli” denilen modelde, işte, Türkçeyi geliştirme üzerine pek çok madde yazılmış ancak, böyle, kavramlara baktığımızda, “Maarif ne demek, bilinmeyen bir dil mi acaba?” diye baktığımızda Türkçe olmadığını görüyoruz. Neden “eğitim” denilmiyor? Neden “maarif” deniliyor? Peki, bu kavramlardan birkaçına ben yer vermek istiyorum: “Eğitim” yerine “maarif”, “gelişim” yerine “inkışaf”, “inanmış” yerine “mutmain olmuş” gibi kavramlar kullanılıyor. Ne kadar “Türkçenin doğru ve etkili kullanımı.” denilse de böyle, çelişkiler yumağı. Zaten bu iktidarın şu anda en önemli yaşadığı sorun -bence kendi sorunu olarak da görülebilecek- müthiş bir çelişkiler yumağı içerisinde... Bu “Maarif Modeli” denilen millî eğitim modeli aslında 2012 yılında uygulanmaya başlanan 4+4+4 eğitim modeli, ardından ÇEDES’ler ve MESEM’lerle toplum mühendisliğinin açığa çıkarıldığı bir model olarak karşımıza çıkıyor ve çok tehlikeli bir model olarak karşımıza çıkıyor. Mutlaka buna karşı mücadeleyi yükseltmek, sesimizi her alanda yükseltmek zorundayız. Bakın, 4+4+4 eğitim modeliyle çok küçük yaştan itibaren çocuklar belli bir, yani tek bir dinin tek bir mezhebinin inancı üzerinden yetiştirilmeye çalışılıyor. Oysa bizim toplumumuzda çok farklı kültürler, dinler, mezhepler bir arada, kardeşçe yaşayabilir ve aslında yaşıyorlar. Ancak bu toplum mühendisliğiyle, onun üzerinden eğitim sisteminin içine Diyanet İşleri Başkanlığı sokulmaya çalışılıyor, vakıflar üzerinden tarikatlar sokulmaya çalışılıyor, “ÇEDES Projesi” deniliyor buna yani itaatkâr bir nesil yetiştirilmeye çalışılıyor. 31 Martta baktılar “Ya, itaatkâr, dindar ve kindar nesil yetiştiremedik.” deyip bir telaşa hemen bu modeli uygulamaya geçmeye çalışıyorlar ki emekçi çocukları yoksulluk içinde yaşasın, hatta yoksulluk değil açlık içinde yaşasın ve sesini çıkarmasın, sürekli itaat etsin istiyorlar. İşte, o emekçi çocuklarını MESEM projeleriyle ucuz iş gücü olarak kullanıyorlar, bu projelerde de pek çok çocuğumuz hayatını kaybediyor denetimsiz ortamlarda ucuz iş gücü olarak kullanıldığı için. Bu müfredat değişikliğinde millî ve manevî değerler çok fazla vurgulanmış, işte o vurgulanan kavramlar üzerinden aslında eğitimdeki eşitsizliğin üzeri örtülmeye çalışılıyor. Biz, eğitimdeki eşitsizlikleri konuşmadan ve bunlara çözüm önerisi geliştirmeden söylediğimiz her söz havada asılı kalıyor, bomboş kalıyor. Aslında, emekçilerin ihtiyacı olan, emekçi halkların ihtiyacı olan eğitim modeli parasız, bilimsel, demokratik ve ana dilinde eğitim modelidir; bu eğitim modelini hayata geçirmek için biz de her yerde sözümüzü söyleyeceğiz. Şimdi, deniliyor ki: “Biz bu modeli on yılda tamamladık.” “On yıl uğraştık, işte şuna sorduk, buna sorduk, yazdık, çizdik.” diyorlar ancak bir bakıyoruz ki modelin askıda kalma süresi sadece bir hafta; bir hafta askıda kalmış, hop, askıdan indirilmiş. Binlerce sayfalık bir müfredat, binlerce sayfadan oluşuyor, bir haftada kim neyi inceledi, ne anladı? Biz de inceleyebildiğimiz kadarıyla burada söz kurmaya çalışıyoruz. Aslında, işin mantığı üzerine biraz baktığımızda bir bütün olarak tüm kesimlerin çoğul değerleri değil, eğitimde yıllardır eleştirdiğimiz teklik referans alınıyor burada. Yani “Türkçe” deniliyor “Türklük” deniliyor, “Müslümanlık” deniliyor yani tek bir millet var, tek bir din var hatta tek bir dinin tek bir mezhebi var ve çocuklarımız bunun üzerinden şekillendirilmeye çalışılıyor. Bir toplum mühendisliğiyle karşı karşıyayız. Biz bu toplum mühendisliğinin karşısında çoğulculuğu savunuyoruz, bu çoğulculuk üzerinden mutlaka bir arada, kardeşçe yaşayabileceğimiz bir toplumu inşa edeceğimize inanıyoruz. Bakın, örneğin, çok enteresan “erdem” kavramı vatanseverlik duygusu üzerinden tanımlanıyor, vatanseverliğin ölçütü olarak da “Türk kültürünün devamlılığı için çaba gösterir.” deniyor yani erdem eşittir vatanseverlik eşittir Türk kültürünün devamlılığı. Yani bu kadar büyük çelişkileri, bu yüzyılda bu kavramlar üzerinden kendini ortaya koyma hâlini ben vizyonsuzluk olarak görüyorum; zaten başka kısımlarını söyledim de.

Şimdi “değerler telkini” deniyor hatta bu değerler telkinini ölçme değerlendirme kriterleriyle ölçebileceklerini söylüyorlar. Bir eğitimci olarak ben buna gerçekten ancak gülebiliyorum yani bunu kesinlikle bir ölçme kriteri olamaz. Eğitim sistemi, toplumdaki tüm insanların varlığını Türk varlığına

feda etmelerini isteyen ırkçı yaklaşımla hazırlanmış bir program. Bakın, bunun sonuçları var. Bu yıllardır yapılıyor tabii, yeni bir şey değil, bunu sadece bir model olarak karşımıza çıktığı için söylüyorum. Bunun sonucunu biz geçtiğimiz 23 Nisanda gördük. Bitlis Tatvan’da Kıyıldüzü köyünde bunun çok açık bir sonucu yaşandı. Ben ismini vermeyeceğim, basında var -biz soru önermeleri de verdik parti olarak- bir öğretmen diyor ki sosyal medya hesabındaki paylaşımında: “Yeni atanmışım, köyün tamamı terör örgütü yanlısı. Velilerimin hepsi sosyal medyada Selahattin Demirtaş’ın fotoğrafını paylaşıyor. Ben Atatürk baskılı tişörtlerle 23 Nisanda zeybek oynadım; bu benim zaferimdir.” Gurur duyuyormuş bütün bunlardan. Yani illegal oldu partimiz, partimizin eski Eş Genel Başkanı terör yanlısı oldu yani toplumda ırkçılığı kışkırtan bir öğretmen modeli. Peki, ne oldu? Soruşturma dahi açılmadan istediği yere gönderildiğini öğrendik biz bu öğretmenin. İşte, bu modelle, bu müfredatla bunlar çok daha fazla yaygınlaştırılmak isteniyor.

Müfredatta dikkat çeken bir diğer nokta: “Aile reisi” olarak tanımlanan erkeğin hak ve sorumlulukları ile devlet yöneticilerinin hak ve sorumlulukları arasında bir bağ kuruluyor, fitrat bağı kuruluyor. Mahremiyet, İslam hukuku üzerinden nikâhın şartları tanımlanıyor, ayet ve hadisler ışığında bunlar ele alınıyor. Kadının çalışma hayatına girmesi, evlenme yaşının yükselmesi, çocukların ve aile büyüklerinin bakımında aile dışı kurumların sayısının artışı ve boşanma artışı bir sorun olarak tanımlanıyor yani bu müfredatta yer alıyor. Ben okudukça inanmadım gerçekten. Fitrat tanımlaması üzerinden, bu geleneksel kavramlar üzerinden kadınlar yine bir şiddet sarmalı içerisine sürüklenmek isteniyor ve bunun teorisi bu müfredatla yapılıyor.

Ben konuşmamın sonlarına doğru özellikle Millî Eğitim Bakanlığının atamalarındaki sayılara dikkat çekmek istiyorum. “20 bin atama yapılacak.” dendi, bu 20 bin atamanın içinde sadece 10 Kürtçe öğretmeni atanacak, sadece 10. Geçen yıl seçmeli ders olarak Kürtçeyi isteyen 20 binin üzerinde öğrenci vardı, bu gerçeğin üzerini örtemezsiniz. Peki, pozitif bilim öğretmenlerine ayrılan kontenjan nedir? İlköğretim matematik 174, ortaöğretim matematik 314 ama bir bakıyoruz ki din kültürü ve ahlâk bilgisi 1.594.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Bunların hepsi idareci, idareci.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - İşte, sizin bu yapmak istedikleriniz bu rakamlarda kendini çok açık bir şekilde ortaya koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Konukçu.

KEZBAN KONUKÇU (Devamla) - Ben özellikle, son olarak, bu yaratmak istediğiniz toplum modeline, insanların, emekçilerin açlık sınırında yaşamasına karşı sesini yükselten, 1 Mayıs sokaklarda olan, özellikle Saraçhane’de hani düşmana karşı sanki korunmak için uygulanan bentlere karşı mücadele eden, o bentlerin arkasındaki, surların arkasındaki, açlık sınırına karşı mücadele eden bütün sosyalistleri, devrimcileri, işçileri selamlıyorum. İşte onların, bu düzeniniz devam etsin diye, insanlar açlık sınırının altında yaşamayı kabul etsin, itaatkâr olsun diye kurmak istediğiniz o sisteme karşı çıkan devrimcilerin, sosyalistlerin evine de kapıları böyle delerek girdiniz ama boşuna, bütün bunlar boşuna. Bir ses yükseliyor, bir soluk yükseliyor; bütün bunlara karşı, bu toplum mühendisliğine karşı, açlık sınırının altında yaşama itilmeye karşı biz hep birlikte mücadelemizi her yerde yükselteceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Mersin Milletvekili Gülcan Kış’a ait.

Buyurun Sayın Kış. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün öğretmenlerimiz atamalar konusunda Hükümet tarafından uğradıkları hayal kırıklığını henüz sindirememişken maalesef bir okul müdürünün silahlı saldırı sonucu hayatını kaybettiğini öğrendik. Bu saldırıyı kınıyor, hayatını kaybeden eğitimcimize Allah’tan rahmet diliyorum, yakınlarına başsağlığı diliyorum. Tüm bunlar, iktidarın eğitimi ve eğitim emekçisini değersizleştirme politikalarının sonucudur. Öğretmen cinayetleri ve şiddeti had safhaya ulaşmıştır.

AKP’nin iktidara geldiği 2002 yılından bu yana en fazla bakan değişikliği Milli Eğitim Bakanlığında olmuştur. Tam 9 farklı isim bakan koltuğuna oturdu, 19 kez de eğitim sistemi değişti; isimler değişti, müfredatlar değişti fakat eğitime bakış açıları hiç mi hiç değişmedi. İktidara geldiğinde “Atanmayan öğretmen kalmayacak.” diyenler bu rakamı 1 milyona çıkardı. Yirmi iki yıllık süreçte kamusal eğitim çökmüş, eğitim özelleştirilmiş; laik, bilimsel eğitim anlayışı terk edilmiştir. Kısacası, eğitimde çaresiz, çözümsüz bir iktidarla karşı karşıyayız.

Değerli milletvekilleri, dünyada “başöğretmen” ünvanlı bir liderin kurduğu tek ülke Türkiye Cumhuriyeti’dir. Cumhuriyetimiz, Başöğretmen Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün liderliğinde, ilke ve devrimleri ışığında ayaktadır. Geleceğin belirleyicisi öğretmenlerimiz de cumhuriyetimizin can damarıdır. Ancak öğretmenlerimize ve eğitim emekçilerimize reva görülen tablo, aslında dün yaşananlarda gizli. Bir tarafta, ülkenin geleceğinde söz sahibi olmak için aylarca mücadele veren, atanmayı bekleyen öğretmenler; bir tarafta da göz göre göre cinayete kurban giden eğitimciler. AKP iktidarına sesleniyorum: Korumuyorsunuz, sahip çıkamıyorsunuz ve bunun başsorumlusunu da sizlersiniz.

Yoksulluğun olduğu her yerde eğitime erişim de eşitsizlik de derinleşmektedir. Bakıyorsunuz, yirmi iki yıl içinde eğitime ayrılan bütçe giderek azalmıştır. Eğitimde tasarruf olmaz, yatırım olur; bunu defalarca söyledik “Ekonominin kriz faturasını da eğitime çıkarmayın.” dedik ancak alınan kararlar ve sistem değişikliği eğitimin niteliğini her geçen gün aşağıya çekmektedir. Tıpkı ekonomide olduğu gibi eğitim alanında da çözümsüz bir iktidar var karşımızda. Nitekim, Cumhurbaşkanı Erdoğan bile “Eğitimde arzu ettiğimiz başarıyı sağlayamadık.” itirafında bulunmuştur. Ekonomi doğru bir politikaya evrilmez ise eğitimde de hiçbir şey düzelmeyecektir. 9 değil 99 eğitim bakanı da değiştirseniz eğitim sistemini düzeltemezsiniz; ne kendinizi ne de bu milleti kandırmayın lütfen. Siyasi ve ekonomik düzlemde millî çıkarlar ve ihtiyaçlar doğrultusunda atılacak adımlar eğitim sisteminin de düzelmesini sağlayacaktır.

Eğitimin vazgeçilmez sacayağı öğretmenlerimiz dokuz aydır atama bekliyordu. Bizzat Bakanın ağzından 68 bin öğretmen ihtiyacı olduğu açıklandı. “Kamuda en yüksek atama Millî Eğitim Bakanlığında olacak.” dendi. Sonuç: Tüm itirazlara, aylardır seslerini her platformdan duyurmaya çalışan yüz binlerce öğretmene ve ailelerine rağmen sadece ve sadece 20 bin atama kararı. Hiçbir ülkede öğretmenlik mesleği bu kadar itibarsızlaştırılmamıştır.

Değerli milletvekilleri, 31 Mart yerel seçimlerini geride bıraktık. Bu seçimde halkın verdiği mesaj çok anlamlı ve de netti ancak bakıyorsunuz, halkıyla, öğretmenleriyle inatlaşmaya devam eden bir iktidar var karşımızda. Mülakat adaletsizliğini seçimden önce itiraf edenler şimdi vazgeçti. “68 bin öğretmen açığı var.” dediler, şimdi ne mülakat kalkıyor ne de söz verilen atama sayısı gerçekleşiyor. Yirmi iki yılda Hükümetin mülakatı nasıl kullandığını örnekleriyle gördük. Binlerce genç, sınavlarda dereceye girmesine rağmen mülakatlarda elendi. Bunu söylemek çok acı ama ataması yapılmayan onlarca genç öğretmenimiz de yaşamına son verdi. Atanmayan her öğretmen bugün başka işlerde de çalışmak zorunda kalmıştır. Öğretmenlerimizi değersizleştiren bu anlayışı şiddetle kınıyorum. Bu anlayış, ülkemizin geleceğine de en büyük darbeyi vurmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kış.

GÜLCAN KIŞ (Devamla) – Değerli milletvekilleri, eğitimin sorunları giderek derinleşmekte, niteliği ise de her geçen gün azalmaktadır. Bu politikalarla sorunların çözülemeyeceği çok nettir. Başöğretmenimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün dediği gibi, hayatta en hakiki mürşit ilimdir, fendir; ilim ve fenden başka yol gösterici aramak gaflettir, dalalettir cehalettir. Bu sözler ışığında, bilimden, akıldan beslenen, kamucu millî eğitim politikasını hayata geçirdiğimiz anda cumhuriyetimizin 2’nci yüzyılına yaraşır bir toplumu inşa etmiş olacağız ancak.

Özellikle iktidar milletvekillerine seslenmek istiyorum: Şunu unutmayın, eğitimidir ki bir milleti ya hür, bağımsız, şanlı bir millet yapar ya da esaret ve sefalete terk eder diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Söslü’ye aittir.

Buyurun Sayın Söslü. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YILDIZ KONAL SÜSLÜ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Filistin üzerine AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım.

İnsan olmak nedir? Tolstoy der ki: “Eğer bir acıyı hissediyorsanız siz bir canlısınız ama başkasının acısını hissedebiliyorsanız siz bir insansınız.” İnsan, hele bir çocuk hangi dilde ağlar? Gözyaşının dili, rengi, dini olur mu hiç? Mesela nefesin rengi var mıdır? Tebessüm milliyeti kurulamaz mı acaba? Tüm insanlık için dünyada bir merhamet, adalet ve barış medeniyeti kurulamaz mı? Zalimin zulmü bize her türlü tarifi değiştirdi. Tahribat ve tahrifat, beldelerde değil belleklerde oldu.

Çocuk olmak, peki, Filistin’de, Gazze’de çocuk olmak, kadın olmak, anne olmak ne demek? Ben bir yas terapistiyim. Mesleğim gereği insanların ruhunda açılan, tamiri mümkün olmayan yaraları görüyor; onları nasıl iyileştirebiliriz, yaşamdan hoyratça koparılan insanları nasıl yeniden yaşama bağlayabiliriz sorusuna çare bulmaya çalışıyorum çünkü öğrendiklerimin hepsi bin beden küçük kalıyor bu acı karşısında.

Rahmetli Erbakan Hocamızın bir sözü vardır “Meselenin aslını ortaya koyarsak çözümü kolay olur.” diye. Bugün, amasız fakatsız ancaksız olarak meselenin aslını ortaya koyma günüdür. Sivillere, kadınlara ve çocuklara uygulanan silahlı eylemlerin adı siyaset biliminde terördür, insanlık dilinde de zulümdür. Filistin’de yıllardır süregelen, 7 Ekimden beri de sistematik bir soykırıma dönüşen İsrail’in uyguladığı zulüm bir terör suçudur ve İsrail bir terör devletidir amasız ancaksız fakatsız; yaptığı, dünya insanları haklarına, kadın haklarına, çocuk haklarına aykırıdır. Hani her beden özeldir, hani her birey biriciktir; her insanın yaşama, barınma, güvende olma hakkı vardır. Biz yeni tanıştığımız bir anneyle “Kaç çocuğun var?” deriz; kadınlara “Kaç şehit çocuğun var?” diye sorulan yer oldu Filistin. Biz yalnız bir çocuk gördüğümüzde “Annen nerede?” deriz. Kimsesiz kalan küçük çocuklar için bedenlerinden taşan büyük açlıkların, korkuların, yalnızlığın ve yorgunlukların vatani oldu Filistin.

Bir psikolog ve aile terapisti olarak yıllarca hep şu metaforla konuşur: “Hayat dalgalı bir deniz, çocuklar küçücük bir kayık, aileleri, anneleri bir güvenli şefkat limanıdır; alabora olmamaları için yanlarında olmalı ve onlara güvenle sarılmalıyız.” derdim ama maalesef bugün Filistin’de, Gazze’de çocukların güvenli bir limanı yok; bir şefkat kapısı olmayan, kimsesiz kalan, aç olan ama en çok da ruhları üşüyen, korkan çocuklar var ve bulundukları hayat denizinde büyük bir tsunamiyle yaşamaya devam ediyorlar. Hepimiz omuz omuza vererek çocuklar için bir barış limanı inşa etmeliyiz korkmadan uyuyabildikleri, doyabildikleri.

Haydi empati yapalım desem bunu yapmak mümkün olacak mı acaba? Mesela, biz hasta çocuğumuzun başucunda ateşinin düşmesi için saatlerce bekleriz; çocuklarının başlarına bombalar düşmesin diye annelerin nöbet tuttuğu yer olan Filistin’deki bir anneyi ne kadar anlayabiliriz ki.

Biz çocuklarımızın hiç üzülop incinmesini istemeyiz; tüm sevdikleri birer birer öldüğü için bir anda yetişkin olup sevdiklerinin cenaze namazını kılan çocukların şehri olan Gazzeli çocuğun kalbini nasıl anlayabiliriz ki. Biz çocuğumuzun en güzel giysilerini giymesini isteriz; kara toprağın körpe bedenlere giysi olduğu Filistin'in giysilerini nasıl anlayabiliriz?

Yüreğimizde sızı, kulaklarımızda yankılanan en acı feryat, gözlerimizin önünde yaşanan en acı soykırımlardan biridir Filistin. Gözyaşı, kan ve ölümün sıradanlaştığı yerlerden biridir Filistin. Gazze'de kadın olmak da çocuk olmak da insan olmak da çok zor ve bu büyük zulme uğrayan mazlumların feryadına suskun kalan sözde dünya liderlerinin insanlara yaşattığı utanca şahitlik etmek daha da zor. Durup düşünüyorum, aklım, mantığım bu zulme, bu soykırıma verebilecek bir cevap bulamadığı için firarda ve bizi insan yapan en önemli yetimiz olan duygularıma başvuruyorum bir insan, bir anne, bir kadın olarak çünkü insan olmanın, merhametin başkentidir kalbimiz ve orada Arif Nihat Asya'nın mısralarının çığlığını duyuyorum: “‘Ebu Leheb öldü.’ diyorlar/Ebu Leheb ölmedi ya Muhammed/Ebu Cehil kıtalar dolaşıyor!” Ardından, çocukların masum ve savunmasız bedenlerinin toprağa düştüğü acı, tank gibi geçiyor yüreğimden; biliyorum, hepinizin yüreğinden geçiyor. Gazze'de çocuklar, kadınlar, insanlık ölüyor fakat İsraili katiller de asla kazanmıyor. Var olmak için ölesiye bir özgürlük destanı yazıyor Filistin. Sadece Gazze'de feryat eden çocuklar, kadınlar değil, tüm insanlık ağır bir travmaya maruz bırakıldı. Dünyanın tüm halkları ayakta; dili, dinî, rengi, siyasi görüşü ne olursa olsun herkes meydanlarda. Terörle öldürülen, zulme uğrayan biçare insanların hâli, çocuklarımızın, gençlerimizin, tüm dünyanın dört bir yanında milyonlarca insanın yaptığı İsrail protesto eylemleri küresel vicdanın ayaklandığını ve omuz omuza verdiğini gösteriyor. İnsan haklarının çok önemsendiğinin iddia edildiği bir çağda Filistin insan hakları, kadın hakları, çocuk hakları kefenlere sarılıyor. Batılı devletlerin, sözde dünya liderlerinin bu katliam karşısında suskunluğa bürünmesi, kendi halkları karşısında adaletsiz siyasetlerinin ispatı oldu ve Aliya'nın dediği gibi, bizi toprağa gömdüler fakat tohum olduğumuzu bilmiyorlardı. Evet, Filistin'de güneş doğacak, zulüm dolu geceler geceyi onaran gerçek mimarın yardımıyla büyük bir zafere ulaşacak elbet. “Ve her şey bittiğinde hatırlayacağımız şey, düşmanlarımızın sözleri değil dostlarımızın sessizliği olacak.” diyen Aliya'nın söylediği gibi sessizlik acziyetinde durmamak için biz de mücadelemize devam etmeliyiz. Taş üstüne taş koymak isteyen güzel insanlarla, yarına dair umutlar taşıyan insanlarla, insanlık adına Filistinli çocukların “Bize ne yaptınız?” sorusuna hepimiz tek yürek olarak “Elimizden gelen her şey için gayret ettik.” diyebilmeliyiz. Herkesi, zulüm karşısında dünyayı tek ses, tek nefes olmaya davet ediyorum. Yakındır Gazzeli çocukların avuçlarını aydınlatıp korkudan üşüyen kalplerini ısıtacak, güvenle saracak günler inşallah. Bahar Gazzeli çocuklar için de gelsin diye, tomurcukların sesi onların kulaklarında çınlayıp ölüm çığlıklarının değil yaşama hakkının sesi kulaklarında ve kalplerinde çınlasın diye hepimizi insan hak ve sorumluluklarının gereğini yapmaya davet ediyorum.

Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye, her daim olduğu gibi, mazlumun, masumun yanında duruşuyla tarihî misyonumuza düşen sorumluluğu burada da her milletvekilimizin sahipleneceğini diliyorum ve buna da inanıyorum. Bunu sahiplenen milletvekillerimize de ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Bugün, eğer, dünyanın birçok kentinde hatta İsrail'de bile soykırıma, zulme karşı eylemler vücut bulmuşsa insanlık kendi varoluş mücadelesini, küresel adalet dalgasını başlatmış demektir. Filistin'in kahraman şehitlerini rahmetle yâd ediyorum, yaralı kardeşlerimize Allah'tan acil şifalar diliyorum. Başkenti Kudüs olan özgür Filistin devleti temennisiyle, mücadeleleri ve kutlu direnişleriyle dünyaya örnek olan Filistin'in kahraman kadınlarını ve çocuklarını sevgiyle, yüce milletimizi de saygıyla selamlıyorum. Ve sözlerime sadece insan olmanın yeteceği...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Sözlü.

YILDIZ KONAL SÜSLÜ (Devamla) – Sizleri, vicdanımıza bir mühür olması için şu karelerle baş başa bırakıyorum ve hepimize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Sağ olun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına ilk söz talebi, Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un. (CHP sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve ekran başında bizleri izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Türkiye olarak tarih içerisinde bugün görüştüğümüz gibi sayısız anlaşılmaya tarafız. Ancak öncelikle, vatandaşlarımızın ülkemizde refah içerisinde yaşayabilmelerini sağlamak biz milletvekillerinin öncelikli sorumluluğu olmalıdır. İktidarınız döneminde ülkemizde her kesim için çok karanlık dönemler yaşanmaktadır. Ben bu konuşmamda bu karanlık dönemin, temsilcisi olduğum Zonguldak iline yansımalarından söz etmek istiyorum.

Cumhuriyetimizin ilk ili olan Zonguldak, taş kömürü, limanları ve demir çelik endüstrisiyle ülkemizin sanayileşmesine önemli katkılar sağlamıştır ancak bugün kentimiz, bilinçli olarak yürütülen politikalar nedeniyle ekonomik olarak gerilemekte ve sürekli göç vermektedir; madencilik sektöründeki daralma, sanayileşmedeki yetersizlik ve istihdam olanaklarının azlığı nedeniyle nüfusunu kaybetmektedir. AKP döneminde, 2002 yılında nüfusumuz 615 bin iken 2023 yılında 598 bine gerilemiştir. Zonguldak emeğin, kömürün, alın terinin başkentidir ama artık Zonguldak emeklilerin başkenti hâline gelmiştir, Türkiye’de emekli sayısının çalışan sayısından fazla olduğu nadir illerden biri hâline gelmiştir.

Kentimizin işçi istihdamında önemli rolü olan Türkiye Taşkömürü Kurumuna işçi alımı yakın zamanda bir skandalla gündeme gelmişti. Öncelikli olarak Zonguldak’ın gençlerinin istihdam edilmesi gerekirken çevre illerden ve hatta yabancı ülkelere gelerek sonradan vatandaşlık alan kişilere iş imkânı tanınması kentteki genç nüfus açısından bir istihdam sorunu yaratmıştır. Ayrıca, önceki dönemlerde kırsal kesime ayrı bir kontenjan ayrılırken bu uygulama da ortadan kaldırılmış, bu da özellikle şehrimizde kırsalda olan göçü maalesef artırmıştır.

Sayın milletvekilleri, Zonguldak ilimizde çok ciddi bir hava kirliliği sorunu vardır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Ulusal Hava Kalite İzleme Ağı’nın gün ve saat bazında paylaştığı değerleri takip ediyoruz. Zonguldak’ta hava kirliliği değerleri yılın çoğu gününde kabul edilebilir değerlerin üzerinde veya sınırda seyrediyor. Geçtiğimiz ocak ayında Zonguldak’ta ve özellikle özellikle Ereğli ilçesindeki hava kalitesini ve buradaki istasyonların etkinliğini Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Mehmet Özhaseki’ye yanıtlaması istemiyle sorduk ancak tüm soru önergelerimiz gibi hâlâ buna zamanında cevap alamadık. Hava Kalitesi İzleme Ağı’nın Karadeniz Ereğli ilçesindeki istasyonunun ölçümlerine baktığımızda, yönetmeliğe göre PM10 limitleri yılda en fazla otuz beş gün aşılabılırken 2022 yılında yüz kırk üç gün, 2023 yılının ilk dokuz ayındaysa tam doksan gün bu değerler aşılmıştır. Özellikle gece saatlerinde Karadeniz Ereğli ilçemizde vatandaşlarımız maalesef zehirli hava solumaktadır. Zonguldak’taki 5 istasyonda PM10 ve PM2,5 değerleri yayınlanırken Karadeniz Ereğli’de bulunan tek istasyonda PM2,5 ölçümlerinin neden yayınlanmadığını merak ettik, bunu da soru önergemize ve sorularımıza ekledik ancak Bakanlık tarafından maalesef buna da herhangi bir cevap almadık.

Sayın milletvekilleri, Zonguldak’ın havası alarm veriyor diyoruz -ki bu, yeni bir şey değil yıllardır gündemde- vatandaşlarımız sürekli artan sağlık problemleriyle boğuşuyor fakat maalesef Bakanlığımızdan bu konuda hiçbir müdahale göremiyoruz.

Yine, bir atık ve çevre kirliliği meselesi olarak Alaplı sınırında bulunan Kıyacak Mahallesi’nde yüz binlerce ton cüruftan oluşan tepeler özellikle Karadeniz Ereğli ve Alaplı ile tüm bölgemizin havasına, suyuna ve toprağına zarar vermektedir. Mahkeme kararıyla bunların tehlikeli atık olduğu belirtilmiş olmasına rağmen, faaliyetleri durdurulan tesisler başka isimler adı altında faaliyetine devam etmektedir.

Sayın milletvekilleri, bölgemizde sık sık ciddi hasarlara, can ve mal kayıplarına neden olan sel, fırtına ve heyelan felaketleri yaşanmaktadır. Yakın zamanda gerçekleşen fırtınalarda özellikle Ereğli ilçemizde çok sayıda amatör ve profesyonel balıkçı teknesi hasar almış, kullanılamaz hâle gelmiş ve batmıştır; balıkçı barınaklarında ve liman mendireklerinde ağır hasarlar oluşmuştur. Ancak bu altyapı hasarlarının giderilmesi ve vatandaşlarımızın bireysel hasarlarının da giderilmesi için herhangi bir tatmin edici çalışma maalesef yapılmamıştır yani yerel yönetimler ve vatandaşlarımız hasarlarıyla baş başa bırakılmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Ertuğrul.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Devamla) – Cumhurbaşkanı yerel seçimler öncesi kentimizde yaptığı mitingde Zonguldak’a toplamda 26 sağlık tesisi kazandırıldığını belirtmişti. Ancak kentimizde -Türkiye’deki çoğu kentte olduğu gibi- pek çok branşta uzman doktor eksikliği devam ediyor, hastalarımız randevu alamıyor, tedavi olmak için başka şehirlere gitmek zorunda kalıyor.

Sayın milletvekilleri, son zamanlarda hem ülke gündemine hem Zonguldak gündemine oturan bir diğer olay Zonguldak Kömürspor’un küme düşmesine neden olan Ankaraspor-Nazillispor maçıdır. Bu maçta futbolcuların iki kaleye de atak yapmadığı, ceza sahası içine girmeden maçın bitirildiği görülüyor. Maç resmen Nazilli’nin ligde kalmasını garantileyip Zonguldak’a küme düşürecek şekilde dizayn edilmiş, koca doksan dakikada şut atılmamış. Şike iddiaları üzerine Türkiye Futbol Federasyonu harekete geçti; dileriz ders niteliğinde bir karar verirler, böylece Türk futbolu gerilemez, ileriye gider.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koçyiğit.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit’in, İstanbul Milletvekili Yıldız Konal Süslü’nün 65 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin 1’inci maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Adalet ve Kalkınma Partisinin deminki hatibi Yıldız Konal Süslü konuşmasında annelere yönelik bolca açıklamada bulundu. Ben burada -özel olarak çok konuştuk ama- bir kez daha ifade etmek istiyorum: Bu “annelik” güzellemesinin kendisi iyi hoş ama gerçekten, hakikaten böyle mi? Örneğin, Emine Şenyaşar sekiz yüz kırk altı gün Urfa Adliyesinin önünde oturdu. Şu anda, doksan yedi gündür de burada, Ankara’da Adalet Bakanlığının önünde oturuluyor; günlerdir de darp ediliyor, oraya pankart asmasına bile izin verilmiyor ve en son, görmüşsünüzdür -o üzücü görüntüleri- yolun ortasında güvenlik görevlilerinin onlara nasıl müdahale ettiğini ama bu adalet çılgına Adalet Bakanlığından ya da AKP Hükümetinden hiçbir cevap alamıyoruz. Ya da bugün Barış Anneleri geldi, Adalet Bakanlığının önüne gitmek istediler, açıklama yapmak istediler, onlar da engellendi ve en son -girişte de söylemiştim- Çankaya Kapısı’nda açıklama yapmak zorunda kaldılar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı.)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ya da diğer annelerimiz, Cumartesi Annelerinin ayın 25’inde -25 Mayıs- 1.000’inci haftaları olacak. 2015 yılından beri neredeyse uğramadıkları zulüm kalmadı; eylem alanları kapatıldı, işkence gördüler, darbedildiler; kayıp yakınlarına, kendi yakınlarının kemiklerine ulaşamadıkları gibi bir de AKP’nin zulmüne maruz kaldılar. Şimdi, 1.000’inci haftaya gidiyorlar ve bu haftaya -1.000’inci haftaya- giderken AYM kararına rağmen hâlâ Galatasaray Meydanı’na erişemiyorlar, orada eylemlerini yapamıyorlar, oraya karanfillerini koyamıyorlar.

Onun için, böyle “annelik” güzellemesi yapmak yerine gerçekten bu ülkedeki annelerin ne yaşadığına bakmak gerekiyor, adaletsizliği gidermek gerekiyor, annelerin gözyaşını dindirmek gerekiyor yoksa annelik edebiyatı yapmak kolay, herkes onu yapar.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/53) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 65) (Devam)*

BAŞKAN – Şahısları adına ikinci söz talebi İzmir Milletvekili Haydar Altıntaş’a aittir.

Buyurun Sayın Altıntaş.

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Derin bir krizin içerisinde millet ve devlet olarak savrulmaya devam ediyoruz. Bu krizin ülke idaresi içerisinde karşımıza çıkardığı ekonomik, siyasal ve sosyal olaylar karşısında acze düşen Hükümet, problemleri çözmek için sıkça, başı sıkıştıkça yasaklara başvuruyor. Bu yasaklardan bir tanesi de ülkemizde ekonomi politikasının icrası esnasında meydana gelen sıkıntılara karşı konulmuş olan yasaklardır.

Ülke içerisinde tüketim maddelerinin fiyatlarında ciddi bir yükseliş meydana geldiğinde Hükümetin aklına gelen ilk çare ya ithalata başvurmak ya da yasaklara başvurmaktan ibaret oluyor. Hâlbuki her iki metot da bu ülkede geçici bir süre içerisinde bir ferahlama yaratmış olsa bile zaman içerisinde derin yaralar ve derin sıkıntılar açmaya devam ediyor. Onun için bu tür yollarla suni olarak fiyatları düşürmek mümkün değildir ve ortaya çıkan yaralar ileride çok daha derin problemler yaratır. Salça ihracatına yasak, zeytinyağı ihracatına yasak, piliç eti ihracatına yasak, hem de bu yasaklar konulduğu günden bu yana kısa süreli olması öngörülmüş olmasına rağmen devamlılık arz eder hâle gelmiştir.

Bu yasaklar suretiyle karşı karşıya kalacağımız dertleri en önemlilerinden bir tanesi, büyük emek ve bir gayretle ortaya konulmuş olan ihracat pazarlarımızı kaybedip tekrar oralara giremeyecek durumda kalmamızdır. Eğer gıda üretiminde fiyat artışlarını düşürmek istiyorsak üretim giderlerini düşürmeli ve üretimi artıracak çareleri ve yolları aramak zorundayız. Eğer bu yolu aramadan başka subjektif metotlarla fiyatları düşürme eğilimine girerseniz, bu yasakçı metot çok daha ağır krizlerin içerisine ülkeyi sürükler.

Şimdi, bakınız, Amerika Birleşik Devletleri’nde ihraç edilen piliç etine ton başına 600 dolar, bizim ülkemizde ton başına 26 dolar destek verilmektedir. Bütün bunlara rağmen Türkiye’nin başardığı ihracat pazarlarında önünün kapatılması bu kısıtlamayla gündeme gelmektedir.

Ayrıca, bu sene Türkiye’de gezip gördüğüm yerlerde, Ege’den başlayarak Urfa’ya kadar giden güzergâhta zeytin mahsulümüz oldukça verimli gözüktüyor, Cenab-ı Allah bir kaza kusur vermezse zeytin rekoltemiz çok yüksek olacak. Dışarıdan alınan haberlere bakıldığında da yurt dışında, İspanya’da ve İtalya’da da zeytin rekoltesinin yüksek olduğu kaçınılmaz gözüktüyor. Ancak geçen sene konulmuş olan ihracat yasağı nedeniyle hâlâ daha üreticinin ve tüccarın elinde 200 bin tonun üstünde ciddi miktarda bir zeytinyağı stoku bulunmakta ve bu stok da bozulmayla karşı karşıyadır. Eğer zeytinyağı ihracat yasağı bir an evvel kaldırılıp bu stokların satılması temin edilmezse önümüzdeki sezonda devreye girecek ürünle birlikte çiftçinin malı sokakta kalır.

Bakın, bununla alakalı kısa bir mukayese yapalım. 1 kilogram dökme zeytinyağını -temenni ediyoruz ki kutulu ve markalı satılsın, yıllardan beri başaramadık- ihraç ettiğimizde, günün koşullarına göre, 6 ile 8 euro arasında 1 litre zeytinyağından para kazanıyoruz. 1 ton zeytinyağı ihraç ettiğimizde ortalama 7 bin dolar civarında bir gelir elde ediyoruz. Ülkemizin en stratejik madeni olan boraksın 1 tonunu sattığımızda 385 dolar para kazanabilirsiniz, neredeyse 20 kilogram boraks sattığınızda elde edeceğiniz parayı 1 litre zeytinyağı satmak suretiyle elde edebilirsiniz. Dolayısıyla ben burada şunu ifade etmek istiyorum: Üretim, özellikle tarım üretimi hem riskli hem de meşakkatlidir. Risk ve meşakkat bazen Allah'tan, bazen de siyasetten gelir. Allah'tan geleni çiftçi tevekkül ve sabırla karşılar çünkü çiftçinin bir eli Allah'ta, bir eli topraktır. Ya bu meşakkat siyasetten gelirse o zaman bu zulme ne demek gerekir? Çiftçi sokağa çıkıp bağırmasın, isyan etmez; küser, işini bırakır, üretimden vazgeçer.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Altıntaş.

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) – Tamamlıyorum efendim.

Bu gidiş hayra alamet değildir.

Şimdi, bir gerçek ortaya çıkmıştır ki 1937 senesinde Churchill'in “Bir damla petrol bir damla kandan daha değerlidir.” dediği bir ülkede, dünyadaki krize bakıldığında bir damla su, bir damla süt, bir buğday tanesi bir damla petrolden daha pahalı hâle gelmiştir. Onun için gıda meselesi çok önemli ve kritik bir mevzudur, hafife alınır bir tarafı yoktur. Dolayısıyla bu zararın neresinden dönersek kârdır. Bu 3 üründeki ihracat yasağının “Ülke içerisindeki fiyatlar pahalılaşır.” diye kaygıya düşmeden kaldırılması ve ülke içerisindeki tüketicilerin daha ucuz fiyata gıda temin edebilmesi için gerekli tedbirlerin alınması şarttır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.37

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.49

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Sibel SUIÇMEZ (Trabzon)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

65 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde ilk söz talebi Saadet Partisi Grubu adına Kayseri Milletvekili Mahmut Arıkan’a aittir.

Buyurun Sayın Arıkan. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MAHMUT ARIKAN (Kayseri) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Saadet Partisi Grubu adına 2’nci madde üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Biz, iki gün önce 20 bin öğretmen atamasıyla bir neslin hayalleri yıkılmış, bir okul müdürünün kafasına dün sıkılarak âdeta infaz edilmiş, enflasyonu yüzde 70 olmuş, her gün cinayet, ihanet ve hakaret haberlerinin manşet olduğu güzel bir ülkede yaşıyoruz! Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde olan bizler, bu kesif çaresizlik içerisinde ülkenin milletvekilleriyiz. Üzerimizdeki milletvekili sorumluluğunu yeniden tanımlamaya gerek yok ama hatırlatmaya ihtiyaç var.

Bakınız, size hepimizi yakından ilgilendiren bir istatistiği vermek istiyorum. 1 Ekim 2023’te hep beraber İkinci Yasama Yılına başladık. O günden bugüne muhalefet parti grupları kaç gündem önerisi vermiş biliyor musunuz? 79’uncu Birleşimle beraber tam 204 adet grup önerisi verilmiş. Bu önerilerde neler vardı? Öğretmenler vardı, mülakat vardı, emekliler vardı, zamlar vardı, enflasyon vardı, işsizlik vardı, düzensiz göç vardı yani aklımıza ne geliyorsa hepsi bu önerilerde mevcuttu. Evet, her bir gündem önerisi içeriğine bakılmaksızın direkt reddedilmiş. Kim tarafından? İktidar partisi grubu tarafından. Elbette aziz milletimiz Meclisi nasıl baskıladığınızı görüyor. Tabii, tek baskılama yönteminiz de bu değil, milletin sorunları karşısında vereceğiniz çözüm öneriniz olmadığı için sırf gündem doldursun diye uluslararası anlaşmaları gündeme getiriyorsunuz.

Konuşmamın bu kısmında bir açıklama yapmak durumundayım. Elbette bunlar konuşulmasın demiyoruz, elbette konuşacağız, müzakere edeceğiz fakat bu Meclis, bu anlaşmaları kısa bir süre içerisinde gerekli şekilde değerlendirebilir. Siz eğer dersiniz ki “Şu anlaşmaları halledelim, akabinde işsizliği, yolsuzluğu, mülakatı konuşacağız.” inanın, Genel Kurulumuz gereken ne ise siz demeden yapacaktır ama böyle bir iyi niyeti maalesef göremiyoruz. Şu an gündemimizde bulunan uluslararası anlaşmaların tarihleri ne biliyor musunuz arkadaşlar? 2018, 2021 ve 2022. Mesela, şu an görüştüğümüz 65 sıra sayılı uygun bulma Kanun Teklifi’nin anlaşma tarihi 3 Mart 2021 yani üzerinden tam üç yıl iki ay altı gün geçmiş. Dahası gündeme sonradan gelecek olan anlaşmaların 2’si Filistin’le ilgili, onların tarihleri de 2022. Başlıkları ne? Birincisi “kolluk eğitimi iş birliği” diğeri “ulusal sürücü belgelerinin karşılıklı tanınması.” Allah aşkına, bugün Filistin üzerinde konuşacağımız konu 2022’de yapılan sürücü belgesi anlaşmasının görüşülmesi midir? Dünyanın her yerinden savaş ve esaret haberleri gelirken biz niçin bu anlaşmanın görüşmelerine uzun uzun mesailer harcamak durumunda kalıyoruz?

Ha, dış politikayı mı konuşacağız? Konuşalım. Bugün basındaki dış politika haberlerinden birkaçını sizlerle paylaşıyorum: Bir manşet “Alman Siyasetçilere Üst Üste Saldırı! Avrupa Solu Aşırı Sağa Karşı Mücadele Sözü Verdi” Bir başka manşet: “Kremlin: NATO’nun Ukrayna’ya Asker Göndereceği İddiaları Provokasyondur” Bir başka manşet: “İsraili Rehine Yakınları Yol Kapattı, Bir Kez Daha Hamas’la Anlaşma Çağrısı Yaptı” Bir başka manşet: “Refah’ta Son Durum: Kerem Şalom Sınır Kapısı Açıldı, Doğuda Hamas’la Çatışma Başladı” Bütün bu manşetlerin altındaki haber metinlerini hepimiz tahmin ediyoruz. Maalesef hiçbirinin içerisinde Türkiye’imiz için hayırlı bir haber yok. Güneyinde ve kuzeyinde fiili savaşın, doğusunda vesayet savaşının, batısında psikolojik savaşın verildiği bir ülkede yaşayan bizler için dış politika çok daha dikkatli konuşmamız gereken bir konu. Fakat tıpkı biraz önce ifade ettiğim 204 grup önerisinde olduğu gibi, seçimlerde olduğu gibi, anayasa tartışmalarında olduğu gibi dış politikada da gerekenleri konuşmıyoruz. Neden konuşmuyoruz? Çünkü dış politikada tam bir çatışan vektörler vakası yaşıyoruz.

Mesela, NATO üyesi Türkiye aynı zamanda Rusya’dan S-400 hava savunma sistemi satın alıyor ama ABD’yle ilişkiler geriliyor. Mesela, Türkiye’nin Avrupa Birliğiyle tam üyelik müzakereleri devam ediyor fakat bir yanda Yunanistan’la kıta sahanlığı kavgası yaşanıyor. Mesela -bu en bariz örnek- Türkiye, Filistin meselesinde sözde sert bir tutum sergiliyor, Hamas’a verdiği desteği ifade ediyor fakat ancak iki yüz yedi gün sonra, 35 bin insan öldükten sonra ticareti durdurma kararı alıyor. Bu çatışan vektörlerle dış politikayı yönetmenin kolay olduğunu elbette iddia etmiyoruz fakat burada bir yönetim krizi olduğunu iddia ediyoruz. Bunu Dışişlerinin Türkiye Yüzyılı’nda Milli Dış Politika Belgesi’nde, Dışişlerinin “web” sitesinde bunu görebiliriz, ara buluculuk konusunda ülkemiz epey övülmüş ama acı gerçekleri tam iki yüz on dört gündür Filistin’de acı acı yaşıyoruz. Neyin yapılıp neyin yapılmadığını, Türkiye’nin ne kadar ara bulucu olduğunu maalesef görmüş olduk. Yirmi yıllık kesintisiz AK PARTİ iktidarında geldiğimiz noktada, iç politika ve ekonomideki yanlış kararların neticesini bugün dış politikada açık açık görmekteyiz.

Değerli arkadaşlar, bugün Türkiye Büyük Millet Meclisinde dış politika bağlamında Özbekistan’la savunma sanayisinde iş birliğini değil, Filistin’le sürücü belgesi tanıma anlaşmasını değil, Doğu Türkistan’ı, Gazze’yi konuşmamız gerekiyor.

Konuşmamın başında sizlere bazı basın özetlerinden bahsettim. Şimdi de yine bugün, Filistin’le alakalı birkaç gazete manşetini sizlerle paylaşacağım. Bir manşet: “İsrail Ordusu Gazze’ye Yardımın Ana Arterlerini Kapattı.” Bir diğer manşet: “İsrail Ordusu Refah Bölgesindeki Kerem Ebu Salim ve Raim’e 18 Roket Attı” Bir başka gazete manşeti: “Şifa Hastanesinde Bulunan Üçüncü Toplu Mezarda Filistinlilere Ait 49 Cenaze Çıkartıldı” Tüm dünya ayağa kalkmış, dünyanın önde gelen üniversitelerinde öğrenciler ayaklanmışken, hâlâ bugün şu saatte bebekler ölüyorken dış politikada bizim gündem maddelerimiz bu manşetler olmalıydı.

Değerli milletvekilleri, dış politikanın ve mevcut uluslararası kamuoyunun hiç şüphesiz en önemli başlığı uluslararası örgütlerdir. Hele ki 7 Ekim 2023’ten sonra bunun ne kadar önemli olduğunu bir kez daha gördük. Bu vesileyle, önümüzdeki ay 29’uncu yıl dönümünü kutlayacağımız rahmetli Necmettin Erbakan Hocamızın girişimleriyle inşa edilen D8’leri bir kez daha hatırlatmakta fayda var. D8’lerin bayrağında yer alan altı yıldızın anlamını buradan sizlerle paylaşmak istiyorum:

- 1) Savaş değil, barış.
- 2) Çatışma değil, diyalog.
- 3) Çifte standart değil, adalet.
- 4) Üstünlük değil, eşitlik.
- 5) Sömürü değil, adil düzen.
- 6) Baskı ve tahakküm değil, insan hakları, hürriyet ve demokrasi.

Türkiye'nin dış politikada yeniden bu paradigmayı düşünmesi, potansiyelini burada değerlendirmesi başta Gazze olmak üzere Doğu Türkistan, Suriye ve dünyada çözüme muhtaç pek çok coğrafyayı mutlu edecektir.

Değerli arkadaşlar, son olarak bugün 8 Mayıs Yunus Emre'yi Anma Günü. Sözlerimi onun çok anlamlı bulduğum bir sözle tamamlıyorum. "72 millete bir gözüyle bakmayan, halka müderris olsa hakikatte asidir." Şahsiyetli bir dış politika istiyorsak 72 millete bir gözle bakabilecek ekonomik kalkınmayı ve sosyal yapıyı inşa etmemiz gerekiyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinde bunları konuşmanın ülkemiz, milletimiz, bölgemiz ve dünyamız için daha faydalı olacağını ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talebi Aksaray Milletvekili Turan Yaldır'a aittir.

Buyurun Sayın Yaldır. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURAN YALDIR (Aksaray) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti Grubum adına söz almış bulunuyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Geçtiğimiz günlerde gerçekleşen kurultayımızı iyi ve cesurlar hareketine yakışır bir şekilde tamamladık. Kurultay delegelerimizin desteğiyle değerli adaylar arasından İYİ Partimizin Genel Başkanlığına seçilen Sayın Müsavat Dervişoğlu Beyefendi'yi tebrik ediyorum. Genel Başkanımızın liderliğinde, aziz Türk milletinin emrinde ve hizmetinde partimizi güçlü yarımlar için kardeşlik ruhuyla hep birlikte iktidara taşıyacağımıza yürekten inanıyorum.

Asil duruşuyla devletimize ışık, milletimize umut, Türk siyasetine nefes olan Kurucu Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener Hanımefendi'ye bir kez daha minnettar olduğumuzu belirtmek istiyorum. Sayın Meral Akşener Hanımefendi korku ve kötülük bulutlarının gölgesi ülkemizin üzerinde yükselirken ateşten gömleği giymiş, kötülüğe karşı iyilik, korkuya karşı ise cesaret zırhına bürünmüştür. İYİ Partinin bir neferi ve milletvekili olarak bilinmesini istiyorum ki biz Kurucu Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener Hanımefendi'den böylesine bir emaneti ve birikimi devraldık. Kendisine tüm iyi'ler ailesi adına sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Sayın Meral Akşener Hanımefendi en karanlık günlerde Türk milletinin ufkuna güneş gibi doğmuş, Asena gibi aydınlığa çıkarmıştır, Tomris Hatun gibi korkusuzca savaşmış ve her türlü engellemelere rağmen Türk siyasi tarihine yön verecek İYİ Partiyi kurmuştur. 28 Şubatta dönemin muktedirlerine karşı sergilediği dik duruşu partimizin kuruluş sürecinde onu yıldırmaya çalışanlara karşı da göstermiştir. Türk siyasi tarihinde örneğine az rastlanır bir siyasi duruş göstererek yerel seçimler sonrası partimizi kurultaya götürmüş ve Genel Başkanlığa tekrar aday olmamıştır. Bu duruşun tüm siyasilere örnek olmasını Türk demokrasisi adına temenni ediyor, Kurucu Genel Başkanımız Sayın Meral Akşener Hanımefendi'ye sağlıklı, huzurlu ve mutlu bir ömür diliyorum.

Kıymetli milletvekilleri, geçtiğimiz hafta Türk milliyetçilerinin Turancılık suçlamasıyla yargılanmaya başlandığı 3 Mayıs 1944'ün 80'inci yıl dönümünü idrak ettik. Turancılık, dönemin iktidarının iddia ettiği gibi suç değil, bir onurdur. 3 Mayıs, aziz Türk milletinin varoluş mücadelesini, inanç ve kararlılığını gösteren tarihi bir kavşak noktasıdır. Zaman zaman iktidarlar tarafından suçlansalar da tabutluklara tıkılsalar da taş medreselerde saçlarını ağartsalar da işkenceler görüp darağaçlarında son nefeslerini verseler de unutulmamalıdır ki Türkiye Cumhuriyeti'ni bir avuç inanmış Türk milliyetçisi kurmuştur. Türk milliyetçileri Türk milletinin özüdür. Bu kutlu mücadeleyi unutmayacak, Türk milletini her alanda yükseltme ülkümüzü sonsuza dek sürdüreceğiz. 3 Mayıs Türkçülük Günü'müz kutlu olsun.

Tabii, her yıl 3 Mayısı anmak Turan ülkümüz için yeterli gelmez. Bununla birlikte, Türk dünyasıyla tarih, dil, soy ve kültür birliğimizi yaşatmak adına büyük Turancı İsmail Gaspıralı'nın "Dilde, fikirde, işte birlik" öğüsünde olduğu gibi her alanda birlik içerisinde olmalıyız. Tarihsel bağlarımızı ticari ilişkilerimizle desteklemeli, ortak vizyonlar belirleyip birlik içerisinde hareket etmeliyiz.

Kıymetli hazırım, millet iradesinin tecelli ettiği yerel seçim sonuçlarının ülkemize ve aziz milletimize hayırlar getirmesini temenni ediyorum. Seçmenlerimizin sandık aracılığıyla bizlere verdiği mesajı doğru değerlendirip milletimiz için var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Sayın iktidar milletvekilleri, yerel seçimlerde ağır bir yenilgi almanıza sebep olan ekonomik krizin nedenlerini ve sorumlularını biliyoruz. 16 milyon emeklinin sessiz çılgılığının sandıklardan yankılanıp tüm yurdu sardığını hep birlikte işittik. Dar gelirli, işsizler, işçiler, memurlar, emekliler, gençler ve toplumun hemen hemen her kesimi yanlış ekonomi politikalarınız sebebiyle yüksek enflasyon altında ezildi ve çok ağır bedeller ödemeye devam ediyor. Bu seçimleri bir milat olarak kabul etmenizi ve bu son döneminizde... Milletimize en büyük borcunuz olan devlet yönetiminde adaletin, hukukun, demokrasinin, liyakatin, bilimin ve teknolojinin yol gösterici olduğu yeni bir dönem milletimizin hakkıdır. Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan'dan bu son görev döneminde Türk demokrasisine yaşattığı erozyonu telafi edici adımlar atmasını bekliyoruz. Yapılan her şeye peşinen "kötü" demek elbette hakkaniyet değildir. Yirmi yılı aşkın bir süredir ülkemizi yöneten iktidarın savunma sanayisi gibi önemli alanlarda yaptığı yatırımları kıymetli buluyoruz. Fakat sınıfta kaldığınız o kadar çok konu var ki... Gençlerinin tek hayalinin yurt dışında yaşamak olduğu bir Türkiye istemiyoruz. Doktorlarının sağlıkta şiddet ve ekonomik sebeplerden ötürü yurt dışına çıkmak istediği bir Türkiye istemiyoruz. Altı ay sonrasına alabildiği ameliyat randevusuna gidemeden vefat edenlerin olduğu bir Türkiye istemiyoruz. Sınırları kevgire dönmüş, milyonlarca kaçak ve sığınmacı istilasına uğramış bir Türkiye istemiyoruz. Kadına şiddet ve çocuklara istismar haberlerinin sıradanlaştığı bir Türkiye istemiyoruz. Koca koca adalet saraylarında adaleti aramanın samanlıkta iğne aramaktan farksız olduğu bir Türkiye istemiyoruz. Belediyeler ve üniversiteler gibi kamu kuruluşlarında akrabalık ve yandaşlık kadrolarının olduğu bir Türkiye istemiyoruz. Ayrıştırılmak, kutuplaştırılmak, kısacası kavga etmek istemiyoruz. Torpil ve adam kayırmacılık yerine liyakate dayanan bir sistem, her bir vatandaşına eşit davranan bir devlet görmek istiyoruz. Kurallara ilk önce kural koyucuların uyduğu, herkes için bağlayıcı olan, mahkemelerin adaleti gözeterek bağımsız karar verebildikleri, şeffaf, adil ve hesap verebilir bir yönetim istiyoruz. Şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da millî muhalefet anlayışıyla eksiklikleri ve yanlışları en yüksek perdeden haykırmaya devam edeceğimizin de bilinmesini istiyoruz.

Değerli milletvekilleri, ülkede tüm sorunlar hallolmuş ya da tüm sorunların hallolması Anayasa'ya bağılıymış gibi yeni bir anayasa gündemi almış başını gidiyor. Her gün gelen zamlar karşısında ezilen vatandaşın derdini yeni anayasa çözecek mi? Yeni anayasa emeklilerimize huzur getirecek mi, gençlerimize umut olacak mı, çiftçilerimizin yaralarına merhem olacak mı, asgari ücretli çalışanlarımıza insan onuruna yakışır bir yaşam sunacak mı, milletimizin geçim sıkıntılarının son bulmasını sağlayacak mı, kamuda israfı durduracak mı, milletvekillerine çifte maaş gibi adaletsizliklerin önüne geçilecek mi? Anayasa'yı daha önce 3 kez referandumla olmak üzere toplam 12 kez sizin iktidarınız değiştirdi. Anayasa'mızda bulunan 177 maddenin 134 maddesini siz değiştirdiniz. Kendi yaptığınız Anayasa'yı beğenmiyor ve uymuyorsunuz. Veleh ki yeni anayasa yaptınız, ona uyacağınıza nasıl inanalım? 2007, 2010 ve 2017'de yapmış olduğunuz Anayasa değişikliklerinde niyetinizin demokratikleşme, özgürlük ve insan hakları gibi temel ilkeler olmadığını hep birlikte gördük. FETÖ elebaşının "İmkân olsa mezardakileri bile kaldırarak referandumda 'evet' oyu kullanırmak lazım." diyerek savunduğu Anayasa değişikliği referandumunun ülkemize ne kadar büyük belalar açtığını hepimiz biliyoruz. Birlikte Anayasa değişikliği yaptığımız FETÖ'nün, 15 Temmuzda Gazi Meclisimiz başta olmak üzere milletimizin üzerine bomba yağdırdığını unutmadık. Geçmişteki Anayasa değişikliklerinde sınıfta kalan AK PARTİ iktidarı yeni bir anayasa yapmak istiyorsa bu anayasanın öznesi Türk milleti ve cumhuriyetin temel değerleri olmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık’a aittir.

Buyurun Sakık. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SIRRI SAKİK (Ağrı) – Sayın Başkan, sevgili milletvekilleri; ben de hepinize iyi bir akşam diliyorum.

Sayın Başkan, 2 kezdir sizinle tartışıyoruz. Bugün bir dakikalık söz istedim sizden.

BAŞKAN – Sayın Sakık, Genel Kurula hitap ederseniz sevinirim.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Yani İç Tüzük’e göre, efendim, sataşmadan 60’ıncı maddeye göre bir söz verebilirdiniz. Herkese verdiniz ama 2 kez de siz...

BAŞKAN – Sayın Sakık, lütfen Genel Kurula hitap eder misiniz.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Ben size bir sitemimi iletiyorum.

BAŞKAN – Sitemi ayrıca iletirsiniz, şu an konuşma için kürsüdesiniz, lütfen Genel Kurula...

SIRRI SAKİK (Devamla) – Sitemimi iletiyorum ama bize karşı böyle düşmanca bir tavır içerisinde olmayın. Ben kendi hukukumu savunuyorum, ben sizden söz istiyorum, siz bana “Genel Kurula...” Siz benim sözümü gasbediyorsunuz, siz bana haksızlık ediyorsunuz.

Sevgili arkadaşlar, bu haksızlıklar bugün değil... Yani şimdi buradan bir milletvekili bir dakikalık söz istiyor “İç Tüzük... Sataşma yok. Anayasa’ya aykırı...” Yorulduk valla, Anayasa’dan da yorulduk, İç Tüzük’ten de yorulduk, sizin bu düşmanca tavırlarınızdan da yorulduk. Burada bize sataşmalar var, burada haksız uygulamalar var.

Ne söyleniyor? “Efendim, bayrağa, sembollere haksızlık ettiniz.” Sevgili arkadaşlar, bizi iyi tanıyın, biz neyi savunacağımızı, neyin arkasında duracağımızı çok iyi biliriz. Bayrakla bir sorunumuzun olmadığını biliyoruz, siz de biliyorsunuz ama sizin trollerinizi gidip Mardin Belediyesinde, Diyarbakır Belediyesinde provokatörlük yapıyorlar. Neden, neden? Çünkü siz ne yaptınız biliyor musunuz, bu seçimleri kuşatmaya çalıştınız, bu seçimleri paralı askerlerle almaya çalıştınız, halk size büyük bir ders verdi “Olmaz, benim irademe saygısızlık edemezsiniz.” dedi. Şimdi ne yapmaya çalışıyorsunuz? Şimdi oradan alamadığınızı... Algı operasyonları yaratarak belediyelere çökmek istiyorsunuz. Belediyeleri bir rant aracı olarak görüyorsunuz ama biz de size diyoruz ki bu belediyeler halkın belediyesidir, bu belediyeler halkın iradesidir ve bir daha çökme hareketinde size orada müsaade etmeyeceğiz. Bu söylemlerinizi değiştirin; zaman zaman siz söylüyorsunuz, şu gruba dönüyorsunuz “Paralarınızı şuraya gönderiyorsunuz.” diyorsunuz. Vallahi, biz paramızı yoksul halkımızla paylaşıyoruz, biz bir yere para göndermiyoruz. Hırsızlık arayacaksanız, yolsuzluk arayacaksanız gidin kayyumlarda arayın, gidin kendi belediyelerinizde arayın.

Burada söyledim, bir daha da altını çiziyorum: Bizim belediyelerimizde hırsızlık olmaz. Bir haksızlık olursa ilk müdahale edecek olan sizin mülkiye müfettişleriniz değil; benim partimin yetkili kurullarıdır, eş başkanlardır, MYK’dır, parti meclisidir. Eğer bayrağa bir saygısızlık varsa, eğer sembollere bir saygısızlık varsa vallahi, mülkiye müfettişlerine alan açmadan, biz soruşturma açarız; bunu böyle bilin. Onun için algı operasyonlarına hiç gerek yok, kendinize yeni alanlar açmayın.

Bakın, sevgili arkadaşlarımız, Sevgili Başkan; biz bu ülkeyi tanıyoruz, biliyoruz; ne zaman algı operasyonlarının olduğunu biliyoruz. Bakın, 6-7 Eylül olaylarında Özel Harp Dairesinin açıklaması şuydu: “Biz birilerini görevlendirdik, Selanik’te bombayı patlattık.” Ne oldu? Yunanistan ve Türkiye’nin ilişkilerini baltalamak adına... Sonra ne oldu? Bu coğrafyada yaşayan ötekileri bir gece bu topraklardan kovdular ve malına mülküne el koyuldu. Algı operasyonlarını tanıyoruz. Yıl 1900’lerin... Tarihi

karıştırdım, özür diliyorum. Evet, bizim HDP kurultayında bayrak indirildi, tarihi net hatırlamıyorum. Ve o kurultayda indirilen bayrağı kim indirdi biliyor musunuz? Sonrası bütün çıplaklığıyla ortaya çıktı. MİT'in görevlendirdiği şahıslar geldiler, bizim kurultayımızda bayrağı indirdiler.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Daha neler!

SIRRI SAKİK (Devamla) – İşte, bu değerlere, bu değerlere saygılı siz olacaksınız, bu değerlerden bize saldırmayacaksınız.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Siz saygılı olacaksınız.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Şimdi, bu akşam bir başka konuyu söyleyeyim: Bakın, yıl 2014, Ağrı'dayım, bir mitingdeyim. Bizim il, ilçe binalarımıza saldırı var, tam 430 tane il, ilçe binamız ateşe verildi. Ellerinde bayraklar, ellerinde palalar, ellerinde kesici aletlerle “Biz Mustafa Kemal'in askerleriyiz.” diyorlar ve gidiyorlar, oraları ateşe veriyorlar, Kürt evlerini ateşe veriyorlar. Kürt çocuklarını öldürdüler, üniversitede katliam yaptılar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Siz ne dediniz o zaman?

SIRRI SAKİK (Devamla) – Ben ne dediğimi şimdi söyleyeyim, ben ne dediğimi söyleyeyim, dinle.

TURAN YALDIR (Aksaray) - Fırat Çakıroğlu da bir katliama maruz bırakıldı.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Ne dedim? Onlara hakaret ettim. Ellerinde bayraklar vardı, partimize doğru geliyorlardı. “Biz Mustafa Kemal'in askerleriyiz.” diyorlardı.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Sen söylediğini söyle, söylediğini söyle.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Ben de onlara döndüm, evet, hakaret ettim.

Siz kimsiniz ya, gidip Kürt'ün evini ateşe vereceksiniz, Kürt'ün partisini ateşe vereceksiniz, Kürt'ün çocuklarını öldüreceksiniz; bir elinizde bayrak, ağzınızda “Mustafa Kemal'in askerleri” bir taraftan tekbir sesleri getireceksiniz ve linç operasyonlarını gerçekleştireceksiniz. Onlara hakaret ettim, hak ediyorlardı.

Ve bakın, ondan sonra benimle ilgili 2 tane dava açıldı, hem yerelde hem de Yargıtayda. 2 mahkemede de ben beraat ettim. Sürekli, HDP-CHP yakınlaşması olduğunda, sizin partinin Genel Başkanı ve bu ülkenin Cumhurbaşkanı çıkıyor grupta açıklamalar yapıyor: “Ey Türkiye halkı, ey milliyetçiler, ey CHP'liler; bakın, HDP'liler size ne söyledi!” diyor. Ben Vandallara söyledim. Elimde mahkeme kararı, bakın, 2 tane mahkeme kararı; sizin grubunuza gönderdim, Grup Başkan Vekillerinize gönderdim ama sesiniz çıkmadı, işinize yarıyordu. Siz hem grup toplantısında hem açılışlarda hem mitinglerde bunları, benim sesimi bütün Türkiye'ye yaydınız: “Size şöyle diyor; Mustafa Kemal ve arkadaşlarına...” Ben Mustafa Kemal'i ve arkadaşlarını eleştiririm yaptıkları eksik, yanlış politikalarından dolayı ama hiçbir dönem bu ülkenin değerlerine hakaret etmem, böyle bir hakkımın olmadığını... Hatta o dönem çıktım, CHP Grup Başkan Vekili Özgür Bey'e de gönderdim bu mahkeme kararlarını: “Bakın, yalan yanlış operasyonlar ve sürekli burada halkı birbirine karşı düşmanca tetikleyen söylemler var.” Özgür Bey o dönem Grup Başkan Vekiliydi. Şu 2 tane karar onun WhatsApp'ında duruyor ama ne yazık ki benimle aynı karede gözükmem istemedi; canı sağ olsun. Sonra, Grup Başkan Vekillerime gönderdim, Eş Başkanıma gönderdim, vallahi onlar da bu konuda açıklama yapmadılar, onlar da benimle aynı karede gözükmem istemediler. Ama herkes şunu iyi bilsin: Kurtlarla dansı çok iyi biliriz ve kurtlarla iyi dans ederiz. Sizin bu algı operasyonlarınızla o kadar çok iyi dans ederiz ki bizim irademize asla gem vurmayın, bizim irademizi tanıyın. Siz ne kadar halkın iradesiyseniz biz de bir o kadar iradeyiz. Bakın, Sayın Cumhurbaşkanı bunu bilmesine rağmen kapı kapı dolaştı ve yargıçları göreve davet etti: “Dava açın.” Yahu kardeşim, hem yerel mahkemenin hem de Yargıtayın verdiği kararlar var. Başka ne yapmalıyız, ne söylemeliyiz? Şimdi, bundan, bu algı operasyonunuzdan vazgeçin.

Bir başka konu: Kobani kumpas davası. . . Sevgili arkadaşlar, arkadaşlarımız da bunu seslendirdi: Biz Kobani kumpas davasını yeni bir anayasadan da yeni bir toplumsal sözleşmeden de daha çok önemseriz. Bizim arkadaşlarımız sekiz yıldır haksız, hukuksuz bir şekilde içeride. Siz bunlara karşı, rakiplerinize karşı acımasız bir silah gibi kullanıyorsunuz yargıyı ve bu insanları cezalandırmak istiyorsunuz. Altını çizerek söylüyorum: Anayasa kadar ve toplumsal sözleşme kadar Kobani kumpas davası önemlidir. Bizimle bu noktada ve... Parlamento'yu bu konuda göreve davet ediyoruz. Ey Parlamento, yüzyıllık cumhuriyet bu topraklarda çok büyük günahlar da işledi. İçeride yüz binlerce insan var ve bu insanlar mağdur. Bu Parlamento yeni bir süreci başlatmalıdır, yeni bir toplumsal sözleşmeye imza atmalıdır. Amasız lakisinsiz bir genel affa bu toprakların ihtiyacı vardır ve bizim arkadaşlarımızın...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SIRRI SAKİK (Devamla) – Bir dakikayı vermeyecek misiniz?

BAŞKAN – İsterseniz vereceğim Sayın Sakik.

Buyurun, tamamlayın sözlerinizi.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Siz herkese veriyorsunuz.

BAŞKAN – Hayır, isteyene veriyorum.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Bana karşı böyle davranmayın.

Bakın, davranırsanız siz altında kalırsınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sırrı Başkan, Sırrı Başkan...

SIRRI SAKİK (Devamla) – Sevgili arkadaşlar...

Haksızlık yapmayın. Bakın biz hiç kimseye boyun eğmeyiz. Eğer varsa bir hesabınız buyurun benimle hesaplaşın. Herkese bir dakika veriyorsunuz, bana vermemeye çalışıyorsunuz, lütfen.

BAŞKAN – Sayın Sakik, sizi temiz bir dille konuşmaya davet ediyorum.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Lütfen, bir daha bunları yapmayın, etmeyin diyorum size.

BAŞKAN – Sayın Sakik, sizi temiz bir dille konuşmaya davet ediyorum.

SIRRI SAKİK (Devamla) – Ben de sizi adil ve adaletli olmaya davet ediyorum.

Sevgili arkadaşlar, lanet olsun...(DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Alkışlamayın.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – Bak, grubun bile alkışlamıyor.

IX.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in 65 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde DEM PARTİ Grubu adına yaptığı konuşmasındaki kullandığı "düşmanca tavır" ifadesini asla kabul etmediğine, tüm milletvekili arkadaşlarının talep ettikleri takdirde hiçbir şekilde söz haklarına bir kısıtlama getirmedicine ve yönetimlerinde Anayasa'yı ve İç Tüzük'ü uygulamanın Meclis Başkan Vekillerinin temel görevi olduğuna ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, öncelikle bir konuya açıklık getirmek isterim. Yaşamım boyunca hiç kimseye düşmanlık etmedim. Şiarım; barıştır, insanlıktır, insancılıktır. O nedenle, sayın milletvekilinin Genel Kurulda "düşmanca tavır" diye nitelendirmesini asla kabul etmem.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Niye kesiyorsunuz sesimi? Neden herkese bir dakika veriyorsunuz, bana vermiyorsunuz? Nedir, peki?

BAŞKAN – Özellikle de tüm milletvekili arkadaşlarımıza talep ettikleri takdirde Türkiye Büyük Millet Meclisinin konuşulacak, istişare edilecek, müzakere edilecek yer olduğunu söyleyerek hiçbir şekilde söz haklarına bir kısıtlama getirmedi. Talep ettiklerinde de mutlaka bu taleplerini yerine getirdim. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) O nedenle ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinde,

yönetiminde yol gösterici olan, bağlayıcı olan kuralları vardır, yasaları vardır; bu, Anayasa ve İç Tüzük'tür. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili olarak bu İç Tüzük'ü, Anayasa'ya bağlı İç Tüzük'ü uygulamak, Meclis Başkan Vekillerinin temel görevidir ve İç Tüzük'ü uygulamaktan dolayı da “düşmanca” denilmesini asla kabul etmek mümkün değildir. Hele hele Başkanlık Divanına yönelik tavrı da asla kabul etmediğimizi ve bir daha tekrar edilmemesini özellikle bu kürsüden talep ediyorum, rica ediyorum, istirham ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

Sayın Başkanım, Sırrı Vekilimiz, demin sizin de ifade ettiğiniz kavramla ilgili bir açıklama yapacak izin vererseniz, bir dakika yerinden.

BAŞKAN – Efendim?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kürsüden kullandığı “düşmanca” kavramı için izin vererseniz vekilimiz bir açıklama yapacak, mikrofonunu açarsanız bir düzeltme yapacak.

BAŞKAN – Sayın hatibimiz konuştuktan, oylamadan sonra vereceğim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/53) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 65) (Devam)*

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Sayın Semra Dinçer'e aittir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SEMRA DİNÇER (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bir varmış bir yokmuş; bir Alman, bir de Türk varmış. Alman Hans haftada otuz yedi saat, ayda ise toplam yüz kırk sekiz saat çalışıp 1.546 avro alıyormuş yani saat başına yaklaşık 11 avro alıyormuş. Bizim Hasan ise sabahın köründe işe başlayıp gece yarısına kadar çalışıyormuş, Hasan haftada en az kırk beş saat, ayda ise yüz seksen saat çalışıp 490 avro maaş alıyormuş, saat başına da yaklaşık 3 avro kazanıyormuş; yani Hans, bizim Hasan'ın saat başı kazandığı paranın 3 katından fazla kazanıyormuş. Hans saat başına kazandığı parayla en az 2 kilo et alabiliyorken, Hasan ise saat başına kazandığı parayla ancak 200 gram et alabiliyormuş. Hans bir saat çalışıp 11 litre süt alabilirken, bizim Hasan bir saat çalışıp ancak 2 litre süt alabiliyormuş. Bir de Almanya'da enflasyon yüzde 2 iken, Türkiye'de sözde yüzde 69'muş. Bu anlattıklarım size masal gibi gelmiş olabilir ama ne yazık ki masal değil, gerçeğin ta kendisidir. AKP iktidarının vatandaşlarımızı açlığa ve yoksulluğa mahkûm ettiğinin hikâyesidir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bunu biz söylemiyoruz, bunu Avrupa İstatistik Ofisi verileri söylüyor. Bu istatistiğe göre, Avrupa'da çalışanların sadece yüzde 7'si kırk dokuz saat üzeri çalışırken, Türkiye'de ise kırk dokuz saat ve üzeri çalışan nüfus oranı yüzde 27'dir. Avrupa ülkelerinde haftalık ortalama çalışma saati otuz yedi saat iken, Türkiye kırk dört saatle Avrupa ülkeleri arasında haftalık en çok çalışılan ülke konumundadır. Emekçilerimiz, Avrupa'dan daha çok çalışmakta ama emeğinin karşılığını alamamaktadır.

Değerli milletvekilleri, nisan ayı itibarıyla asgari ücret, açık sınırının altına inmiştir; bu durum, Türkiye'de 10 milyonlarca insanın resmen açlığa ve sefaletle mahkûm edildiğini göstermektedir. Bu düzen, kölelik düzeni değil midir? Bakın arkadaşlar, bu kadar çalışmaya rağmen vatandaşlarımız

evine ekmek götüremiyorsa, vatandaşlarımız çocuğuna harçlık veremiyorsa, kirasını ve faturalarını ödeyemiyorsa, bir saat çalışma karşılığında 1 kilo et bile alamıyorsa milyonlarca insan köle hâline getirilmiştir; AKP iktidarı, toplumu köleleştirmiştir.

Değerli milletvekilleri, Küresel Kölelik Endeksi'ne göre ülkemiz modern kölelikte 5'inci sırada yer alırken Türkiye'de çalışan nüfusun yüzde 50'si, asgari ücret civarında bir ücretle çalışmaktadır. Türkiye, bütün sefalet endekslerinde ilk sıradayken gelişmişlik göstergesinin tümünde ise son sıralardadır. İşte, yirmi iki yıllık iktidarınız boyunca yarattığınız tablo budur, utanmadan bir de bu tabloyla gurur duyduğunuzu söylüyorsunuz. Yanlış ekonomi politikalarınızla emeği, sermayeyi ve toprağı yediniz bitirdiniz, ülkenin tüm kaynaklarını kendi siyasi ikbaliniz için kullandınız. Gelecek nesillerin haklarını ipotek altına alarak onları sermayenin kölesi yaptınız, gençlerimizi en zengin yüzde 1'in kölesi olmaya mahkûm ettiniz. Türkiye'nin en nitelikli beşerî kaynağını israf ettiniz. Bu ne demek biliyor musunuz? Atama bekleyen yüz binlerce öğretmenin özel okullarda düşük ücretle çalıştırılması demektir; üniversite mezunu milyonlarca gencimizin zincir marketlerde, restoranlarda ve kafelerde emek sömürsüne mahkûm olması demektir; doktorlarımızın yurt dışına gitmeye mahkûm edilmesi demektir; toplumun emeğinin, umudunun, hayallerinin çalınması demektir. Bir ülkenin vatandaşı açlığa ve sefaletle reva görülmez bu kadar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, tamamlayın Sayın Dinçer.

SEMRA DİNÇER (Devamla) - Sarayın şatafatı tüm kamu kurumlarına yayılmışken, israf almış başını giderken emekçinin alın terini çalan, ücret hırsızlığı yapan iktidar olarak tarihe geçtiniz. Bugün Türkiye'de açlık ve sefaletin nedeni yoksulları doyuramamak değildir, AKP ve yandaşlarını doyuramamaktır. Emeğin ucuz, ekmeğin pahalı olduğu bu ülkede halkımız, sahip olduğunuz büyük servetinizin onların cebinden çalındığının farkına varmıştır. Bundan dolayı 31 Martta size sarı kartı göstererek gereken cevabı vermiştir. Emekçi, elbet cebinden ve emeğinden çalınanı geri alacaktır. Emeğin hakkını alacağı günler yakındır, uzak değildir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına ilk söz talebi Gaziantep Milletvekili Melih Meriç'e aittir.

Buyurun Sayın Meriç. (CHP sıralarından alkışlar)

MELİH MERİÇ (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tarihin, kültürün, mutfağın başkenti gazi şehrimiz, artık maalesef bu özellikleriyle anılmıyor. Ekonomik kriz, sosyal adaletsizlik ve daha birçok etken gazi şehrimizi olumsuzluklarla gündeme taşıyor. Şimdi, bunlardan birkaçını Genel Kurulun ve halkımızın bilgisine sunmak. İstiyorum: Ülkemiz ve şehrimizde uyuşturucu sorunu ile kontrolsüz göç arasında müthiş bir bağlantı vardır. Suriye savaşı patladığında iktidar, sözde açık kapı politikası izleyip kim gelirse gelsin kimliğine, kişiliğine, duruşuna bakmadan bütün kapıları sonuna kadar açmıştır, sınırlarımızdan elini kolunu sallayan geçmiştir. Geçenlere ne kimlik kontrolü ne de güvenlik soruşturması yapılmıştır. İktidar, iş isten geçtikten sonra durumu toparlamaya çalışıyor.

Sonuç olarak, bugün Gaziantep'te sığınmacı sayısı Gaziantep'in nüfusunun yüzde 30'udur, diğer bir deyişle, Gaziantep'te yaşayan her 4 kişiden 1'i maalesef Suriyelidir. Böylesine büyük bir kitlesel göç, şehrimizin ekonomik, sosyal ve kültürel yapısına zarar vermektedir. Geçtiğimiz hafta göç ve uyum bakanlığı kurulmasına dair bir kanun teklifi verdim. Eğer sığınmacı sorununun çözülmesinde samimiyseniz gelin, bu teklifi hemen komisyondan geçirelim ve Genel Kurula taşıyalım.

Sayın Başkan, kıymetli vekillerim; 6 Şubat depreminin ardından Gaziantep'te birçok bölge afet konutu yapılmak üzere rezerv alan ilan edildi. Ancak bu çalışma öyle yöntemlerle yapılıyor ki birçok vatandaşımız mağdur bırakılıyor. Az ya da orta hasarlı binalar rezerv yapı alanına dâhil edilmek isteniyor. Yetkililer halkı bilgilendirmiyor, zaten canı yanmış, acı çekmiş hemşehrilerimiz bir de bu belirsizlikle uğraşıyor. İktidarın “Yaptık.” dediği deprem konutları ise seçim malzemesi olarak bırakıldı. 28 Nisan 2024 tarihi itibarıyla Gaziantep'te hak sahipliği olan kişi sayısı 18.246'dır, bunlardan 5.199 kişinin kurası çekilmiştir; şu an kurası çekilen konutlarda oturan vatandaşlarımızın sayısı 98'dir. Sayın milletvekilleri, sayın AK PARTİ'li milletvekilleri; bir daha tekrar ediyorum: 5.199 kişiden 98 kişi bugün evlerinde oturuyor. Anahtarı teslim edilen vatandaşlar konutlarına giremiyorlar çünkü eksikleri çok, ilgilenen yok. Bununla bitmedi, aynı şekilde, depremde orta hasar almış binaların güçlendirilmesi, ruhsat süreçleri sıkıntılı bir şekilde devam ediyor. İnsanlarımız normal hayatlarına artık dönmek istiyorlar.

Değerli arkadaşlar, depremin ardından İslâhiye ilçemize bağlı İdilli ve Köklü köylerinin yolları hâlâ yapılmamıştır. Aradan on dört ay geçti, Meclis kürsüsünden defalarca ama defalarca dile getirdim, köylerimizin yolları ancak geçici olarak, toprak yol olarak bırakıldı. Aslında bunların hepsinin farkındasınız ama maalesef bunları görmekten çok uzaksınız. Yol konusu, Gaziantep şehrimizin kanayan yaralarından bir tanesi. Geçtiğimiz gün İslâhiye-Hatay yolunda 6'sı öğrenci olmak üzere 9 vatandaşımız vefat etti. O yoldaki kasis, 6 Şubat depreminden sonra oluştu ve onarılmadı. Gündeme gelmesi için böyle bir facia mı yaşanması lazımdı? İhmali olan kim varsa yargı önünde hesap vermelidir. Yürütülen adli süreci yakından takip ediyoruz, etmeye de devam edeceğiz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 6 Şubat depreminin üstünden on dört aydan fazla zaman geçmesine rağmen Gaziantep'in alt ve üstyapı sorunları hâlâ çözülmemiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MELİH MERİÇ (Devamla) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Meriç.

MELİH MERİÇ (Devamla) – Hak sahibi başvurularında âdeta sudan sebeplerle sorun çıkarılıyor. Köylerimizde ahırları yıkılan vatandaşlarımız aynı şekilde mağdur ediliyor. Başta İslâhiye ve Nurdağı olmak üzere, ilçelerimizdeki okulların depreme dayanıklı olup olmadığıyla alakalı hâlâ tam olarak bir araştırma yapılmamıştır. Hâlen bu ilçelerimizde sabahçı ve öğlenci şeklinde okullara devam edilmektedir. Bu ilçelerimize okulları ne zaman yapmayı planlıyorsunuz? Gaziantep çok uzun bir süreden beri bu sıkıntılarla boğuşmaktadır ama maalesef herkesi kandırdığınız gibi Gaziantep'i de kandırıyorsunuz.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahısları adına ikinci söz talebi Bursa Milletvekili Cemalettin Kani Torun'a aittir.

Buyurun Sayın Torun.

CEMALETTİN KANİ TORUN (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifleri, şüphesiz uzun zamandır bekleyen ve ikili ilişkiler noktasında ülkemize değer katma amacı taşıyan tekliflerdir ancak Türkiye'nin acil olarak konuşması ve çözmesi gereken çok önemli konular vardır ve ben, bugün, Meclis kürsüsünde bu konularda atılması gereken adımları hatırlatacağım.

Türkiye bugün Anayasa değişikliği konusunu tartışmaktadır. Sayın Meclis Başkanı siyasi parti gruplarını ve TBMM'de temsil edilen siyasi partileri ziyaret ederek sürecin işleyişine dair fikir alışverişinde bulunmaya başlamıştır. Türkiye'nin yeni, sivil, özgürlükçü ve tüm toplum kesimlerinin üzerinde mutabık kaldığı bir toplumsal sözleşmeye, bir anayasaya elbette ihtiyacı vardır ancak bundan önce ihtiyacımız olan bir şey vardır ki o da mevcut Anayasa hükümlerini uygulamaktır.

Evvet, 15 Temmuz darbe girişimiyle başlayan ve sistem değişikliğiyle kurumsallaşan bir hukuk tanımazlık ve adaletsizlik, Türkiye'nin çözmesi gereken en acil sorundur. Anayasa'mızın değiştirilemez hükümlerinden olan demokratik hukuk devleti ilkesini çiğneyen bir Türkiye, demokratik bir anayasa yapma sürecine başlayamaz. AK PARTİ ve MHP koalisyonunun meyvesi olan Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, önce kamu kurumlarının geleneksel yapısını bozdu. Ehliyet ve liyakatin yerine sadakatin dikkate alındığı, atamalarda bilgi, tecrübe ve müktesebatın değil, siyasilere ve siyasi partilere yakınlığın geçerli olduğu bu sistem, ülkemizi her geçen gün içinden çıkılması zor yönetim krizlerine sokmaktadır. Ekonomi ve dış politika başta olmak üzere farklı uzmanlıklar gerektiren birçok konunun kararının tek bir kişiden beklenmesi, hayatın olağan akışına aykırıdır. Bu tehlikeli deneyin acı sonuçlarını milletimiz, yoksulluğun hatta açlığın tırmandığı bugünlerde tecrübe etmektedir.

Otoriter sistemin siyasallaştırdığı bir diğer devlet organı ise yargıdır. Son yıllarda karşılaştığımız yıllar süren tutuklu yargılamalar, hukuksuz gözetimler, talimatla yürütülen soruşturmalar başta olmak üzere, yargının tarafsızlığına ve bağımsızlığına gölge düşüren pek çok süreç, ülkemizin uluslararası imajını ve toplumumuzun adalete olan inancını derinden sarsmıştır.

Yargının siyasallaştığı, siyasetçilerin konuşmalarından dolayı yargılandığı bir ülke, hukuk açısından sorunludur. Özellikle kamuoyunun yakından takip ettiği Selahattin Demirtaş, Osman Kavala ve son olarak da seçilmiş bir milletvekilinin üyeliğine mal olan Can Atalay davaları, yargıda karşımıza çıkan bu bozulmanın vücut bulmuş halleridir.

Sayın milletvekilleri, bugün ülkemizin karşısında iki yol vardır: Birincisi ve en kötüsü, kamu kurumlarının ve yargının çeşitli güç odaklarının savaş alanı ve muhalif toplum kesimlerine karşı bir sopa olmasını seyrederek ekonomik krizin derinleşmesine sebep olmak. İkinci yol ise -AK PARTİ içinden bazı isimlerin de dile getirdiği gibi- yargının bağımsızlığını artıracak, yeniden yargılama gibi hukuki çözümlerin önünü açacak özgürlükçü adımlar atmaktır.

“Faiz düşerse enflasyon düşer.” teorisinin, daha önce hiç denenmemiş gibi ısıtılıp önümüze koyulan kur korumalı mevduat garabetinin 818 milyar lirayı milletimizin cebinden alıp sermayedarları zengin ettiğini herkes müşahade etmiştir. Gelir dağılımındaki bu dengesizlik son seçimlerde halkın tepkisiyle de ispatlanmış ve milletimiz sandıkta iktidara uyarıda bulunmuştur. Bugün öncelikle ülkemizin içinde bulunduğu ekonomik krizden çıkması için Türkiye'ye daha çok yabancı fon gelmesi gerekmektedir. Hazine ve Maliye Bakanımızın uzun vadeli doğrudan yabancı yatırım arayışına olumlu cevap alması ve uluslararası arenada ülkemizin itibarının korunması için Avrupa Konseyi tarafından yaptırım uygulanacak bir ülke olmamamız, Avrupa Birliği sürecinde sağlam adımlar atmamız, ülkemizde hukuku ve demokrasiyi tesis etmemiz gerekmektedir. Bugünlerde bahsedilen siyasi yumuşamayla milletimize tekrar bir umut verebilmemiz de ancak bu yolla kalıcı hâle gelir. Gelin, geçmişte olduğu gibi bugün de özgürlük alanlarını genişletelim, ülkemizi yasaklar, yolsuzluk ve yoksulluktan hep birlikte kurtaralım.

Bu duygularla yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – 2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3– (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde ilk söz talebi Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'e aittir.

Buyurun Sayın Düşünmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli halklarımız ve cezaevlerinde direnen yoldaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, Sayın Abdullah calan zerindeki tecride dikkat çekmek için ve Kürt sorununa demokratik çözüm talepleri için Adalet Bakanıyla görüşme sağlamaya gelen tutsak yakınlarını, adalet nöbeti tutan tutsak yakınlarını bugün Mecliste ağırladık; gelişlerinin çözüme vesile olmasını diliyor, kendilerini saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, değerli halklarımız; malumunuz, cezaevlerinde siyasi tutsaklar, Sayın Abdullah calan'ın şaşsında uygulanan mutlak tecride dikkat çekmek ve Kürt sorununun çözümü için 27 Kasım 2023 tarihinde dönüşümlü açlık grevi eylemleri başlatmışlardı.

YÜKSEL SELÇUK TüRKOğLU (Bursa) – Siyasi tutsak değil, terör elebaşı.

ONUR DüşüNMEZ (Devamla) – 4 Nisan tarihine kadar açlık grevi şeklinde devam eden eylemsellik şu an farklı bir aşamaya taşındı ve hâlen devam etmektedir. Farklı bir aşamaya taşınma ihtiyaı doğduğu için ırkçı, ayrımcı ve faşist özellikleri fazlasıyla teşhir olan, Kürt realitesi söz konusu olduğunda kendi yasalarını dahi tanımaz hâle gelen mahkemelere boykot, haftalık telefon ve aile ziyaretlerine çıkmama kararı almışlardır siyasi tutsaklar; bu eylem hâlihazırda da devam etmektedir. Kürt sorununa demokratik bir çözüm için ve her türlü hukuksuzluğa karşı bedenlerini açlığa yatıracak ciddiyeti ve iradeyi gösteren siyasi tutsaklar, maalesef ki her zamanki gibi devlet yetkililerinin ciddiyetsizliği, iradesizliği ve vicdansızlığıyla karşı karşıyadırlar. Bu ciddiyetsizlik ve vicdansızlık o kadar katmerleşmiş ki kamu kurumları gerçekleri çarpıtmak, kurumsal yalanın dibine vurmak için canhıraş bir şekilde birbirleriyle yarışmaktadır.

şimdi, malumunuz, yine bizler de onlarca vekil arkadaşımız ve demokratik kitle örgütleriyle bir özgürlük yürüyüşü dzenlemiştik. Bu zgrlk yürüyüşünün amacı, Sayın Abdullah calan zerindeki tecride dikkat çekmek ve Kürt sorununun demokratik yollarla çözümünün sağlanması için yol açmaktır. 1 şubatta iki ayrı koldan on beş gün boyunca bu yürüyüşü deneyimledik, onlarca şehirde halklarımızın büyük ilgisi ve nazarında özgürlük yryşmz sürdürdük. Bu zgrlk yürüyüşü boyunca biz milletvekilleri, siyasetçiler ve demokratik kitle rgt temsilcileri polisin her türlü engeli ve tacizine rağmen on beş günün sonunda gösterilen iradeyle Amara'da sonlandırdık bu barışçıl eylemimizi. Tabii, biz bu yürüyüş ve direnişi on beş gnle değil, tam yüzyıldır süregelen bir yürüyüş ve direniş olarak tanımlıyoruz; bunu böyle algılamanızı ve bu ciddiyetle yaklaşmanızı bekliyoruz. Sayın calan ve Kürt meselesine ilişkin cezaevlerindeki siyasi tutsakların, yine bu tutsakların ailelerinin, büyük halk kitlelerinin, birçok demokratik kitle örgütünün ve bizlerin en yakın zamandaki gündem ve eylemlerine değindik; diğer türlü, ne bu on dakikalık süre yetecektir ne de günlerce anlatırsak bu tecridi biz burada teşhir edemeyeceğiz.

Yine, şu hususu da kısaca belirtmek istiyorum: Dünyada 30'un üzerinde ülkeden 2 bini aşkın avukat, Sayın calan ve diğer mahpuslar üzerindeki tecridin kalkması talebiyle bu mahkmlarla görüşmek için talepte bulundular. Dünyanın birçok ülkesinde barış çağrıları ve özgürlük kampanyaları yapılıyor. 10 Ekim 2023 tarihinde, dünyada 74 ayrı ülkede 74 ayrı açıklama ve etkinlikle calan'a özgürlük talebi yankılandı.

şimdi, hâl böyleyken, DEM PARTİ olarak İmralı'da tutulan Sayın calan ve diğer 3 mahpus için uygulanan insanlık dışı koşullar nedeniyle Adalet Bakanlığına bir başvuru yapmıştık. Bu başvuruya ilişkin Adalet Bakanlığı, TBMM İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına sunduğu 23 şubat 2024 tarihli cevapta aynen şu ifadeleri kullanmış: “‘Tecrit’ kavramından bahsedebilmek için mahkmun avukatı, yakınları veya diğer mahkmlarla olan iletişiminin tamamen ortadan kaldırılması gerekiyor.”

şimdi, Sayın Genel Kurul, sağlıklı bir insanın bile sinir uarılarıyla oynayacak bu türden ciddiyetsiz ve kepaze açıklamalar, özellikle de kendini kelli felli tanımlayan devletin kurumları tarafından böyle gerçekliği apaçık çarpıtılan açıklamalar Kürt meselesinin çözümsüzlüğünü derinleştirmekten, katmerleştirmekten başka bir şey değildir.

Hepiniz dinlediniz, biraz önce Sayın Öcalan ve Kürt meselesine ilişkin cezaevlerindeki siyasi tutsakların, yine bu tutsak yakınlarının, büyük halk kitlelerinin birçok demokratik kitle örgütünün ve bizlerin en yakın zamandaki gündem ve eylemlerine değindik.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Siyasi tutsak değil, terörist, terörist.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) – Mahpuslar bedenlerini açlığa yatırmış, bizler kışın ortasında çetin hava koşullarında günlerce tecridin sonlandırılması için şehir şehir dolaşmışız. Bütün bu eylemselliklerin sonucunda aklımızla dalga geçercesine, Adalet Bakanlığı “Tecridi de nereden çıkardınız? Tecrit yok ki.” gibi bir cevapla sinir uçlarımızla oynamaktadır. Öyle mi? En amiyane tabirle siz kafayı sıyırmışsınız, bizleri de deli etmeyi düşünüyorsunuz; bunun başka bir açıklaması var mı? Maalesef, yok. Cezaevinde binlerce siyasi tutsağın her türlü sosyal yaşam hakkı tehlikedeyken ciddiyetten, hukuktan, vicdandan uzaksınız.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Amerika’da IŞİD’cilere ne yapıyorlarmış mesela? DAEŞ’lilere...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) – Bütün kamuoyu ve sivil toplum örgütlerinin cezaevlerindeki insanlık dışı koşullara ilgi ve dikkatlerini çevirmesi gerekiyor. Bizler, buradan, cezaevlerinden yükselen sese ses olmaya çalışıyor, var olan durumun ciddiyetinin altını çizme çizme belirtiyoruz; muhatapları da ciddiyete, hukuka ve vicdana davet ediyoruz.

Sayın milletvekilleri, saygıdeğer halklarımız; Sayın Öcalan ve diğer mahpusun avukatlığını üstlenen Asrın Hukuk Bürosu, Adalet Bakanlığının “Tecrit yoktur.” yalanına bakınız nasıl bir cevap veriyor.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – “Sayın bebek katili” de, “sayın bebek katili.”

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – “Sayın”ı da siz çıkardınız.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) – “Sayın”ı siz çıkardınız.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) – Büronun mutlak tecridi tüm çıplaklığıyla ortaya koyan açıklamasına biraz değinmek istiyorum.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sayın öğretmen katili, sayın mühendis katili, sayın Mehmetçik katili...

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) – “Başvurumuza ilişkin, İmralı’daki 2011 yılından bu yana yaşanan gelişmeler ve özellikle otuz sekiz ayı bulan haber alamama koşulları sorulmuşken Bakanlık yanıtında değerlendirme süresini de 2023 yılıyla sınırlı tutmuş.” Yani Bakanlık diyor ki: 2023 yılında biz bu disiplin cezalarını verdik, bu cezalar nedeniyle aile görüşmeleri engelleniyor. Fakat örneğin, bu disiplin cezalarının hangi sebeplerle oluşturulduğu, neden üçer aylık periyotlar hâlinde verildiği ve disiplin yargılama süreçlerinin neden avukatlardan bilhassa gizlenerek yürütüldüğünü açıklamadı Sayın Bakanlık. Bakanlığın belirtmediği ve 2023 yılında da devam eden, avukatları engelleyen infaz hâkimliği kararları da gizli, keyfi ve hukuk dışı yürütülmektedir. İmralı Cezaevinin son sekiz yılı aralıksız kurulan bu sistematik ve keyfi disiplin cezalarıyla, avukat yasaklarıyla örülmüş durumdadır.

Yalnız, tecrit sadece İmralı Cezaevinde sürdürülmemektedir, Maalesef, bu Parlamentoda Kürt dili üzerine de bir tecrit söz konusu. Kürt dilini minimize ederek ortadan kaldırmayı düşünüyorsunuz ama maalesef ki Kürt’ün çocukları, Kürt’ün evlatları kendi diline de kültürüne de her şeyine de sahip çıkacaktır ve maalesef, siz bu konuda umduğunuzu bulamayacaksınız.

Yine, kültür ve sanat etkinliklerinde tiyatrolar Kürtçe olunca bu ülkede yasaklanıyor ama seçim propagandalarında hepiniz -maşallah- bülbül kesiliyorsunuz Kürtçe konusunda.

Yine, yaylarımız, mera alanlarımız bu tecridin devamı, bu şekilde tecrit altına alınarak yasaklamalarla çevrelenmiş durumda ve ne çiftçimiz ne de hayvancılıkla uğraşan kimse bu yayla ve mera alanlarına ulaşmıyor.

Cezaevinde kalan kişileri özellikle ailelerinin ikametgâhından uzak yerlere sürüyorsunuz, aileyi bu şekilde cezaevlerinden koparmaya, cezaevlerini de toplumdan izole etmeye çalışıyorsunuz.

Zaten yargı bağımsızlığı konusunu, biz, burada defaatle dile getirdik, “Yargının bağımsız olması gerekir.” dedik ancak siz oraya da bir tecrit, oraya da bir çöreklenme yaptınız; yargıya sadece sizler erişebiliyorsunuz, halk maalesef ki erişemiyor.

AYM ve AIHM kararlarının uygulanmaması noktasına gelince, bu kararlar sizin sinir uçlarınızı zıplattıyor. AYM size “Anayasa’ya uyun.” çağrısı yapıyor ancak maalesef ki siz bu yolu tercih etmeyip Anayasa’yı kökten lağvetmeyi düşünüyorsunuz.

Tecrit sadece İmralı Cezaevinde değil, toplumun tüm kesimlerine sirayet etmiş. Örneğin, AYM kararlarına rağmen Cumartesi Anneleri hâlâ tecrit altında eylemsellik sürdürebiliyorlar. Örneğin, Anayasa Mahkemesi kararına rağmen siz 1 Mayıs’ta Taksim’i tecrit ettiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

Gerekçelerinize baktığımızda, Taksim’e siviller giriyormuş, turistler gelecekmiş, buradaki eylemsellik halkın birlikte yaşama iradesine darbeymiş gibi akla hayale sığmayan gerekçeler sunuyorsunuz ama o gün turistlere de tecrit uyguluyorsunuz ve Taksim’i ortadan kaldırıyorsunuz, bu Anayasa Mahkemesi kararını.

Yine, eylem, etkinlik yasakları söz konusu. Türkiye’de 2016’dan bu yana en uzun şekilde devam eden Hakkâri’de eylem, etkinlik yasağı söz konusu. Van’da da denendi, Van’da yeni bir valinin gelmesiyle biraz bir yumuşama söz konusu ancak bütün kesimlerde eğer birileri demokratik hakkını kullanmaya çabalarsa, eğer bir gösteri yapmayı düşünürse, hukuk çerçevesinde bir karar alırsa bunun önüne hemen eylem, etkinlik yasaklarını koyuyorsunuz.

Yeryüzünde hiçbir ülke hak ve özgürlükleri genişlettiği için bölünmemiştir sayın arkadaşlar. Gelin, hep beraber, hukuk devletinin gereği olarak adaleti önceleyelim.

Saygılar sunuyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Yunus Emre’ye aittir.

Buyurun Sayın Emre. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YUNUS EMRE (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Uluslararası anlaşmaları, sözleşmeleri görüştüğümüz bu oturumda önemli bir konuya dikkatinizi çekmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, Dışişleri Bakanlığı Türkiye’nin en önemli, en güzide kuruluşlarından biridir. Bu kuruluşun yönetiminde bulunanlar Bakanlar, Bakan Yardımcıları Türkiye’nin iftihar etmesi gereken kişiler olmalıdır. Bu açıklamayı niye yapıyorum?

Değerli arkadaşlarım, bakın, geçtiğimiz yıl bir haber yayınlandı. Dün burada oturan -şu anda burada bulunmuyor- Dışişleri Bakanlığını dün burada temsilen bulunan “Yasin Ekrem Serim” isimli kişinin Kıbrıs’ta “Halil Falyalı” isimli organize suç örgütü lideriyle bir ortaklığının bulunduğu haberi

yayınlandı geçen yıl. Ortaklığı bulunan şirketin adı: “Northern Associates Trading Limited”. 2020’de, Türkiye’de Halil Falyalı’yla ilgili yakalama kararı bulunurken, tekrar ediyorum, Halil Falyalı’yla ilgili Türkiye’de yakalama kararı bulunurken Dışişleri Bakan Yardımcılığı koltuğunda oturan Yasin Ekrem Serim ve biraderi bu kişiyle ortak şirket kurmuşlar.

Değerli arkadaşlarım, bu haberdan sonra -Dışişleri Komisyonu üyesiyim ben- geçen yıl Dışişleri Komisyonunda bunu gündeme getirdim, Yasin Ekrem Serim’e ben bunu sordum, “Böyle bir şey yok, bununla ilgili açıklamam var.” dedi. İnternete baktım, “Kardeşim, açıklamanız yok.” dedim. “Avukatlarım sonra açıklama yapacak.” dedi, açıklama falan yayınlanmadı. Sonra ne oldu, biliyor musunuz? Bu haberi yapan gazeteci hakkında hiç utanmadan sıkılmadan 250 bin liralık tazminat davası açtı. Tekrar ediyorum, haberi yapan gazeteci hakkında 250 bin liralık tazminat davası açtı. Kıt kanaat geçinen bir dürüst gazeteci hakkında, onu korkutmak için, sindirebilmek için bu davayı açtı. Arkadaşlar, ne oldu, biliyor musunuz? Dava reddedildi ve davanın karar metninde, KKTC Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesince düzenlenen ve Halil Falyalı’nın hakkında yakalama kararı olduğu dönemde Serim’le bir şirkette hissedar olduğu belgesi yer aldı. Yazık değil mi bu Türkiye’nin Dışişleri Bakanlığına, hiç bundan utanmıyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Peki, ne oldu sonra, biliyor musunuz? Ben milletvekili olarak bunu Dışişleri Komisyonunda bir daha sordum, Dışişleri Bakanına 3 defa yazılı soru önergesi verdim, hiçbir sorumu yanıtlamadılar, bu sorularımı yanıtlamadılar arkadaşlar. Daha sonra ne oldu, biliyor musunuz? Biz bunu gündeme getirdik, o dönemde Genel Başkanımız Özgür Özel Grup Başkan Vekiliydi, Meclis Genel Kurulunda o da gündeme getirdi. Sonra ne oldu, biliyor musunuz? Bizim bu açıklamalarımızı haber yapan yayın kuruluşlarının haberlerine 240 tane -1 değil, 2 değil, 3 değil, 240 tane- erişim yasağı getirildi. Dışişleri Bakanlığını bu hâle getirmeye utanmıyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlarım, Türkiye’nin tarihi bakımından bu kara bir sayfadır. Ben senelerce Türk dış politikası dersi okuttum; ben, Türk Dışişleri Bakanlığının tarihinde böyle bir olay bilmiyorum.

Türk Dışişleri Bakanlığının kahraman bir memurunu Amerika Birleşik Devletlerinde şehit ettiler; Bahadır Demir, 1973 yılında. Sonra ne oldu, biliyor musunuz? Şehit edilen diplomatımızın eşi hazırlandı, imtihana girdi, Dışişleri Bakanlığının memuru oldu. Dışişleri Bakanlığı Türkiye’de böyle bir bakanlıktı. Mafyanın ortaklarını Bakan Yardımcısı hâline getirdiniz, sorularımızı yanıtsız bıraktınız, açıklamalarımıza erişim yasağı koydunuz; bundan hiç utanmıyor musunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi sormak istiyorum: Halil Falyalı’yla bu şirket ortaklığında bulunan Yasin Ekrem Serim’in acaba gizlenen başka ortakları mı var? O yüzden mi hâlâ üzerinden bir yıldan fazla zaman geçmesine rağmen Bakan Yardımcılığı görevine devam ediyor acaba? Bu cinayetle, Halil Falyalı cinayeti ile bu ortaklık arasında bir ilgi mi var acaba? Merak ediyorum, bu Bakan Yardımcılığı görevi bizim bu açıklamalarımıza rağmen, bu sorularımıza rağmen niye değiştirilmiyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YUNUS EMRE (Devamla) – Tamamlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Tamamlayın.

YUNUS EMRE (Devamla) – Yine, merak ediyorum, devlet kademelerine bu türden şaibeli adamlar bilerek mi yerleştiriliyor birileri tarafından yarın öbür gün kullanışlı olurlar diye mi acaba?

Arkadaşlar, ben bu soruları çoğaltabilirim. Genel Kurulun dikkatine Türkiye için bu acı manzarayı sunmak istedim. Türkiye bunu hak etmiyor, Türkiye Cumhuriyeti’nin Dışişleri Bakanlığı bunu hak etmiyor. Bu temizliği yapmak, bu pisliği temizlemek partinizin görevidir arkadaşlar; bunun yanıtını bekliyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Burası yargı değil, burası yasama. Yani Mecliste olunca siz yargı görevini mi yapacaksınız?

YUNUS EMRE (İstanbul) – Sorularımı yanıtlasınlar.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koçyiğit.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ağrı Milletvekili Sırrı Sakık'ın kürsüden Oturum Başkanı Gülizar Biçer Karaca'ya dönerek söylediği sözler nedeniyle üzüntülerini belirtmek istediğine ve bu tutumu tasvip etmediklerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Az önce Ağrı Milletvekilimiz Sırrı Sakık'ın kürsüde size yönelik, dönerek söylediği sözler nedeniyle üzüntülerimi belirtmek istiyorum, kesinlikle tasvip etmiyoruz. Özellikle “düşmanca tutum” nedeniyle grubum adına da kendi adıma da özürlerimi iletmek istiyorum. Dediğim gibi tasvip ettiğimiz bir tutum değildir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/53) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 65) (Devam)

BAŞKAN – Şahısları adına ilk söz talebi Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'a aittir.

Buyurun Sayın Avşar.

CEM AVŞAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Evet, bir nakarattır gidiyor deprem meselesi; önce “100 bin sosyal konut” dedik, 250 bin oldu, 300 bin oldu, seçimden önce 650 bin oldu. Açıklanan modellere, projelere, çalıştaylara, toplantılara, her seçim öncesi gösterişli salonlarda şahit olduk, oluyoruz. Tam da “Bu defa oldu.” derken, bir bakıyoruz, seçim bitmiş, depremin üzerinden zaman geçmiş, mesele tedavülden kalkmış, unutulmuş. Bunu “Cumhuriyet tarihinin en büyük sosyal konut projesi” adıyla başlayan 250 bin konutta gördük, bunu deprem bölgesinde teknik olarak mümkün olmayan “Bir yıl içerisinde 319 bin konut teslim edeceğiz.” diyen sözlerde gördük, bunu “Ulusal Risk Kalkanı Modeli”nde de “Yüzyılın Dönüşümü İstanbul” projesinde de gördük. Peki, bunlar nerede? Ne kadarı yapıldı? Hangisi hayata geçti? Bunlar zaten sürekli dile getirdiğimiz, akıbetleri belli olan ayrı bir tartışma konusu. Ama bugünün meselesi, artık bu seçim yatırımlarını bırakıp bir seferberlik başlatılma ihtiyacıdır.

Bakın, kimsenin halkı canıyla imtihan etmeye, böyle hayati meseleyi gündelik siyasete kurban etmeye, bunu bir siyasi çekişme alanına dönüştürmeye hakkı yoktur. Bölgenizde hepinize depremle alakalı serzenişte bulunan vatandaşlar vardır. Bu psikolojik durum özellikle Marmara Bölgesi'nde ve 6 Şubat depremlerinin yaşandığı illerde öyle bir noktaya gelmiş ki 23 Nisan günü çocuğa “Hayallerin nedir?” diye soruyorlar, çocuk cevap veriyor: “Sağlam bir ev istiyorum.”

Bakın, değerli milletvekilleri, bu ülkede 9-10 yaşındaki çocukların hayalleri buysa kimse işini doğru yapmıyor demektir. Daha on beş ay öncesi, Mesut Hançer -Kahramanmaraşlı- enkaz altındaki evladının elini tutuyor; hepiniz bu resmi hatırlıyorsunuz, bu resim benim odamın duvarında duruyor. Niye biliyor musunuz? Unutmamak için çünkü burada bir babanın çaresizliğini, bir babanın toprak altında kalan yüreğinin ve depremin fotoğrafını görüyoruz. Bu sebeple, bu çatı altındaki kimse de bu resmi ve deprem gerçeğini ve de bu konuyla alakalı bugüne kadar verdiği vaatleri unutmamalı ki bu acı bir daha tekrarlanmasın.

Bakın, İstanbul adayı Sayın Kurum seçim öncesi İstanbul depremini merkezine alan bir kampanya üretti; 650 bin konut inşa edileceğini, ofis, afet müdahale merkezleri, itfaiye istasyonları, acil durum hastaneleri vesaire gibi birçok fiziksel altyapı vaadinde bulundu; seçilmedi ama AK PARTİ iktidarda. Dolayısıyla bu noktada İstanbul'un, Tekirdağ'ın, Kocaeli'nin, Marmara Bölgesi'nin depremi hazırlığı özellikle iktidar partisi için gerçek bir samimiyet turnusolü.

Deprem gerçek bir beka sorunu olarak görülüyorsa belediyelerin muhalefette olduğuna bakmadan iş birlikleri geliştirilmeli. Bu söylediklerim başta İstanbul olmak üzere Marmara Bölgesi'ndeki bütün büyükşehir belediyeleri, bütün ilçe belediyeleri için de geçerlidir. Geçtiğimiz beş yılda onları da deprem bölgesiyle alakalı verdikleri vaatlerin gerisinde buluyoruz. Çalıştay ve farkındalık noktasındaki çalışmalarını bu dönem daha fazla eyleme ve icraata dökme ihtiyaçları hasıl olmuştur.

Değerli milletvekilleri, elbette, bakanlık, iktidar ve muhalefet belediyesi demeden iş birliğine açık olacak; alternatif modelleri, finansman kaynağı, kira desteği gibi birçok konuda vatandaşa kolaylık sağlayacak. Yine belediyeler de bir diğer taraftan beş yıllık stratejik planlarında dirençli kent, riskli yapı dönüşümünü birinci amaç olarak belirleyecek; iki ve beş yıllık riskli yapı dönüşüm hedefleri göstergelerini ortaya koyarak yeni imar planı hazırlıklarında mutlaka uzmanların tavsiyeleri üzerine mikrobölgeleme çalışmaları yapacaktır ancak şu nokta çok önemli: Halkın sorunlarının konuşulduğu, tartışıldığı, çözüm önerilerinin geliştiği ana yer Türkiye Büyük Millet Meclisidir, buraya çok büyük sorumluluk düşmektedir. Meclis sadece “Bakanlık niye bunu yaptı veya yapmadı? Belediye niye bunu yaptı veya yapmadı? Doğru yaptığı, yanlış yaptı.” noktasında bir eleştirel noktada kalamaz. Bu konunun takibi dışında da bulunamaz. Saniyeler içinde on binlerce canı, milyarlarca kaynağı kaybedeceğimiz başka bir gerçeğimiz yok. Bu kapsamda Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında tarafların eşgüdüm hâlinde çalışmasını ve acilen deprem hazırlık, denetim ve kontrol komisyonu kurulması gerekmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Avşar.

CEM AVŞAR (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu komisyonun gözetiminde orta ve uzun vadeli bir ulusal dönüşüm programı geliştirilmeli, ilgili bakanlık ve belediyelerin çalışmaları milletvekilleri tarafından takip edilmeli. 2025 merkezî yönetim bütçesinde “deprem hazırlık fonu” adıyla bir harcama kalemi konulmalı. Komisyon, Türkiye Büyük Millet Meclisine aylık ilerleme raporları sunmalı ve takip etmelidir.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken, her an yeni bir felaketle karşı karşıya olduğumuzu hatırlatıyor, yüce heyeti saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci söz talebi Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'ye aittir.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bulunduğunuz bölgeden çok fazla gürültü ve uğultu geliyor, hatiplerimizi duyamıyoruz, lütfen biraz daha sükunetli olursak sevinirim.

Buyurun Sayın Derici. (CHP sıralarından alkışlar)

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; uluslararası anlaşmalar konusunda konuşmak üzere söz almış bulunmaktayım.

Marmara Üniversitesinde siyaset bilimi okurken çok kıymetli bir dış politika hocamız vardı, ilk derste söylediği şey “Dış politika, iç politika ayrımı yoktur, politika vardır. İkisi birbirine geçişkendir, ayrı düşünülemez.” Bu yaklaşımın neden anlamlı olduğunu şöyle izah edeyim: İç politikada istikrar, güven ve düzen sağlayamadığınızda dış politikada atacağınız adımlar eksik kalır. Altını dolduramadığımız, içine anlamlı yaklaşımlar koyamadığınız her karar, her adım sizi uluslararası arenada güçsüz kılar, itibarınızı zedeler. Bu itibar zedelenmesiyle kendinizi istediğiniz kadar iç politikada güçlü göstermeye çalışın, daima ama daima geriye gidersiniz.

Bu arada, hep vurguladığınız dış güçler meselesi, evet, doğru, vardır ama daha önemli olan, sizin bu bilgiyle ne yaptığınızdır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak milletin bize verdiği ana muhalefet partisi görevini şöyle tanımlıyoruz: İktidarın devleti ve milleti güçlendirecek kararlarını destekleriz, zayıflatacak kararlarına en sert muhalefeti yaparız.

Sayın milletvekilleri, farkında olduğunuza eminim, ülkede birçok şey iyi gitmiyor, ülke dışında da gitmiyor. Bölge yangın yeri, her an sıcak savaş çıkabilir, yeni bir göç dalgası yaşanabilir. Etrafımızda veya uzak ülkelerde olan her gelişmeyi Cumhuriyet Halk Partisi olarak dikkatle takip ediyoruz. Her gelişme önemli, zira uluslararası alanda gelişen her konu bir kelebek etkisiyle bize dokunuyor. Bugün, örneğin, Özbekistan’la göçmen hakları konusunda uluslararası iş birliği gündemimizde. Evet, güzel, iş birlikleri iyidir fakat ülkede bir göç ve göçmen politikası olmadığını, bu sorunun iyi yönetilmediğini, ekonomimizin, güvenliğimizin bu sorun yüzünden büyük tehlike altında olduğunu karşılıklı konuşmuyoruz, siz bu sorunu yok saydığınız için konuşmuyoruz. Dünyada neredeyse bütün güçlü devletler sınırlarını dikkatle koruyorken, göçmen alımı veya vatandaşlık vereceği şahısları âdeta 8-10 aşamalı sınavla belirliyorken biz Türkiye Cumhuriyeti devleti vatandaşlığını parayla satıyoruz; daha fenası, Avrupa Birliğiyle yapılan anlaşmalar gereği üç kuruşa onların sınırlarının bekçiliğini yapıyoruz. En çok göçmen barındıran ülke olmak gurur duyulacak bir husus değildir sayın milletvekilleri, olsa olsa üzerinde çok ciddi düşünülmesi gereken bir konudur. Ülkede artık nüfusun yüzde 10’u gibi bir rakamı Suriye, İran, Irak, Afganistan ve çeşitli ülkelerden gelen göçmenlerden oluşuyor. Kendi vatandaşımız enflasyonun altında ezilmiş, emekli 10 bin lirayla yaşamaya çalışıyor, sağlıkta çok ciddi sorunlar var, bir de adalet, adalet içler acısı durumda. Yine de biz bugünlerde gelişmiş ülkelerin tam tersi çizgide, tuhaf, anlaşılmaz eğitim müfredatı konusunu konuşuyoruz, bir Türkiye Yüzyılı’ndan bahsediyoruz; size anlatmaya çalışıyoruz, eğitimin ideolojisi olmaz, ekonominin ideolojisi olmaz ve dış politikanın, iç politikanın ideolojisi olmaz, olamaz, olmamalıdır. Evet, ülkede yabancı mafya, terör örgütü mensupları cirit atıyor, kontrolsüz göç sebebiyle şehirlerimizin demografik yapısı değişmiş ama biz burada diğer ülkelerle yaptığımız iş birliği anlaşmalarını görüşüyoruz. Bu gün bu ülkede sabıkalı Iraklı bir şahıs çok kıymetli bir öğretmenimizi öldürüyor, bir başka gün Kilis’te Suriyeli bir baba yoksulluğa dayanamadığı için tüm ailesiyle birlikte canına kıyıyor. Evet, bu ülkede iyi gitmeyen çok şey oluyor sayın milletvekilleri.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak isteriz ki devletimiz güçlü olsun, isteriz ki milletimiz güvende ve refah içinde yaşasın. Daha önce söylediğim gibi, bu konuda iktidarın atacağı her olumlu adımın yanında ama her olumsuz adımın tümüyle karşındayız. Bu hedeflerle karşılıklı kurulan her diyalogu çok kıymetli buluyoruz. Ancak önemle vurgulamak istediğim bir husus var, bu da yumuşama dönemi yaklaşımınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Derici.

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Devamla) – Sağ olun Başkanım.

Önce, otoriterlikten ve kafanıza göre hareket etmekten vazgeçmek suretiyle bu anlayışı daha doğru tanımlamanızı talep ediyoruz. Demokratikleşme talep ediyoruz, normalleşme talep ediyoruz, adalet talep ediyoruz. Bu ülkede herkes eşit haklara sahip olsun, eşit beslensin, eşit eğitim alsın istiyoruz. Bu ülkede insanlar seyahate çıkabilsin ama vize sorunu yaşamasin, üçüncü dünya ülkesi vatandaşı muamelesi görmesin istiyoruz. Sayın milletvekilleri, bu ülkede var olan yoksulluğun ve ümitsizliğin farkında olun ve buna birlikte çözüm getirelim istiyoruz.

Son söz: Demokrasi, adalet, hukukun üstünlüğü ve aydınlık günler için ülkemizin ve partimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk çizgisinde yılmadan çalışacağımızı bir kez daha vurguluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

IV.- AÇIKLAMALAR (Devam)

58.- Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın, Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın 65 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gaziantep’le ilgili, bu deprem konutlarıyla ilgili, verilen sayılarla ilgili bir bilgiyi paylaşmak istiyorum. Bugüne kadar inşa edilen 1.020 adet köy evi, 13.660 adet de kentsel konut olmak üzere toplam 14.680 adet konutun kurası çekilmiştir. Hak sahiplerine anahtar teslimi yapılarak yerleşim sürecinde olan, yerleşilen konut sayısı da 2.100. Şu an için sadece Antep’le ilgili olan bu rakamları verdim ama bugün Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Mehmet Özhasseki de Hatay’daydı. Hatay’da, Adıyaman’da, Antep’de, 11 ilimizde de depreme yönelik çalışmaların hepsi büyük bir hızla ve büyük bir çabayla, özveriyle devam ediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Elbette, 11 ildeki bu büyük yıkımın hasarının hızlı bir şekilde tamamlanması ve herkesin güvenli bir şekilde evlerine kavuşması için büyük bir çaba sarf ediliyor. Bu çabanın takdir edilmesi ve desteklenmesi çok önemli. O yüzden orada emeği geçen işçimizden mühendisimize kadar, Bakanımıza, bütün bürokratlarımıza, herkese verdikleri emek için özellikle teşekkür etmek istiyorum çünkü bu kolay bir iş değil. Bu kadar kısa sürede bu kadar binayı yapmak için, depremin 11 şehrini yeniden ayağa kaldırmak için büyük bir çaba ve emek sarf ediliyor. Bu emek ve çabayı görmezlikten gelmek, zayı etmek doğru olmaz, herkesin hakkını teslim etmek gerekiyor. İnşallah, söylenildiği gibi de hedefimiz bir yıl içerisinde bu vaadedilen konutlara şehirlerimizdeki bütün depremedelerimizin, hak sahiplerinin yerleştirilmesi.

İkinci bir mevzu da burada sistematik olarak hep bir terör örgütü elebaşının güzelleşmesini dinliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta, son kez açıyorum.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Evet, hak ve özgürlüklerin genişletilmesinden yanayız, hep bu yönde politikalarımızı hayata geçirdik ama adalet dediğimiz şey hak edene hak ettiğini vermektir. Terör örgütü başının da hak ettiği ceza yargı tarafından verilmiştir, İmralı’da cezasını çekmektedir. Kimse onu güzelleyerek oradan özgürlüğü için konuşmayı... Bu Meclisin kürsüsünden, bu Meclisin çatısı

altından güzellemeyi de doğru bulmadığımızı söylüyoruz. Hak ettiği cezayı... 40 binden fazla insanın katili olan birisinin burada güzellemesine de tepki verdiğimiz ve kınadığımızı özellikle söylemek istiyorum. Asıl milletin vicdanını yaralayan bu tutumdur. Bunca milletin, şehitlerin hakkını korumak bu Meclisin görevidir.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Günaydın.

59.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve 11 ilimizde 650 bin bağımsız bölümün yıkılmasına neden olan depremin üzerinden bir yıl üç ay geçti. Depremin hemen arkasından Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın bir yıl içerisinde evlerin teslim edileceğine yönelik sözleri hâlen kayıtlardadır. An itibarıyla teslim edilebilen ev sayısı oran olarak yüzde 10 bile değildir. Orada çalışan bütün emekçi kardeşlerimize, mühendis kardeşlerimize teşekkür etmek başka bir şey, yıkılan deprem konutlarının yüzde 75'i kadar bedelini kur korumalı mevduatla sermaye sahiplerine aktarıp da hâlâ insanları konteynerlerde yaşatanlara yönelik haklı eleştirileri ortaya koymak başka bir şeydir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Hemen bitiriyorum.

Şu anda 11 ilde, deprem bölgelerinde bizleri konteynerlerden izlemeye çalışan yurttaşlarımız ne demek istediğimizi çok iyi anlıyorlar. Ülke hamasetle yönetilmiyor, ülke bilimle yönetiliyor. Ülke kaynakları sermayeye ve yandaşlara peşkeş çekerek değil ülkenin ihtiyaçlarına hasrederek yönetilmelidir. Buradaki eksikliklerin dile getirilme yeri de Türkiye Büyük Millet Meclisidir. Bu görevimizi yerine getirmenin ruh sağlığı ve gönül rahatlığı içindeyiz.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Koçyiğit.

60.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sayın Şahin iki gündür her şeyi çarpıtmakta mahir, kendisini gerçekten tebrik ediyorum bu konuda. “Ne, nasıl çarpıtılır?” dersini bence bütün Türkiye halkları Sayın Şahin'den alabilir ama şunu söyleyelim: Milletvekilimiz de bizler de bir hukuksuzluğu dile getiriyoruz. Sayın Şahin şunun cevabını versin: İmralı'da tecrit var mı, yok mu? İmralı'da aileler ve avukatlar görüş yapabiliyor mu, yapamıyor mu, onun cevabını versin. Sayın Şahin başta kendi Cumhurbaşkanı olmak üzere Genel Başkanının çözüm sürecinde Sayın Öcalan'la görüşüp görüşmediğine, onun tavsiyelerini dinleyip dinlemediğine cevap versin. (AK PARTİ sıralarından “Bebek katili!” sesleri, gürültüler) Sayın Öcalan'ın görüşlerini makul bulup çözüm sürecindeki emeğini, katkısını takdir eden kendi vekillerine, öncülerine, parti yetkililerine bir cevap versin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Koçyiğit, son defa açıyorum.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Ama biz şunu söyleyelim: Biz burada hak dediğimizde, hukuk dediğimizde, tecrit var dediğimizde bize aynı ezberlerle gelmeyin. Soruyorum Adalet Bakanına ve Grup Başkan Vekiline: Siz hangi haktan, hangi hukuktan, hangi ulusal ve uluslararası sözleşmelerden kaynak alıyorsunuz da bir mahpusu yıllardır ailesiyle, avukatıyla görüştürmüyorsunuz. Önce dönün, bu sorunun cevabını verin. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Diğer bir mesele, siz sürekli ama sürekli Kürt sorununu istismar eden bir partisiniz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Kürtleri istismar eden sizsiniz, siz! İstismarcı sizsiniz!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Kürt sorunu üzerinden iktidarda kalan bir partisiniz...

MEHMET CELAL FENDOĞLU (Malatya) – Kürt sorunu yoktur, PKK sorunu vardır.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – ...ve temel hak ve özgürlükleri böyle bastıramazsınız, bastırmanıza izin vermeyeceğiz.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ya, provokasyon yapma oradan!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sizin gibi düşünmeyenleri Kürt bile saymıyorsunuz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İmralı’da işkence var, İmralı’da tecrit var!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – İmralı’da teröristbaşı var, teröristbaşı var orada, teröristbaşı!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Siz bu tecridi yapan bir Hükûmetsiniz!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Sen git o lafı Hakkâri’de söyle, sen git o lafı Hakkâri’de söyle!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Tecrit değil, cezasını çekiyor!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Binlerce insanın katilinden “sayın” diye bahsediyorsun ya! Şirazen kaymış!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Eli kanlı bir bebek katili o!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Adalet Bakanı burada, getirin kanun taslağını, getirin, deyin ki: “Cezaevlerinde biz özel düzenleme yapıyoruz.”

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hukuksuzluğunuzu böyle kapatamazsınız!

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükûmeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükûmeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/53) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 65) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teklifin 3’üncü maddesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3’üncü madde kabul edilmiştir.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – “Özel düzenleme yapacağız.” deyin, getirin kanunlarınızı, getirin, yasaklayın!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Dünyanın neresinde teröristbaşı bu sefayı çekiyor? Hadi oradan!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Konuşmayın öyle! Oradan konuşmayın!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – İşkence yapıp işkenceyi savunan grupsunuz ya! Ayıp ya!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Hadi oradan ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yalan! Yalan konuşuyorsunuz, mağdura yatmaya çalışıyorsunuz.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Konuşmayın. Burası hukuk devleti, hukuk; alıacaksınız! Size rağmen hukuku savunacağız, size rağmen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bebek katilidir, elebaşdır. Bebek katiline övgüler düzülmesini reddediyor ve kınıyoruz.

BAŞKAN – Teklifin tümü açık oylamaya tabidir. Açık oylamanın ve bugün yapılacak diğer oylamaların elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Sayın Başkan, terör örgütü başının güzellemesine sizin de müdahale etmenizi bekliyoruz.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ya, bir zahmet, aynen. Yeter artık ya!

LEYLA ŞAHİN USTA (Ankara) – Bu Meclis hepimizin Meclisi.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Evet, hepimizin Meclisi, bizim Meclisimiz!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Teröristbaşının Meclisi değil burası, aziz milletin Meclisi burası! Teröristbaşının Meclisi değil burası, teröristbaşı güzellemesi yapamazsınız burada!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Sen kaç oy aldıysan biz de o kadar aldık! Siz kaç oy aldıysanız biz de aynı oyu aldık!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Hepimizin Meclisi, milyonlarca Kürt’ün “İrademdir.” dediği Sayın Öcalan’ı burada konuşacağız; hoşunuza gitse de konuşacağız, gitmese de konuşacağız!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Yapamazsın arkadaş, yapamazsın; yaptırmayız!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Burada sizin marabanız yok! Yeter artık ya!

BAŞKAN – Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içinde sisteme giremeyen üyelerin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen sisteme giremeyen üyelerin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Bu açıklama yapılacak diğer açık oylamalar için de geçerli olacaktır.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylamaya başlandı)

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Amerika’da Usame Bin Ladin güzellemesi yapşın da görsün gününü bir milletvekili.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bir susmayı öğrensen, yerinden sürekli konuşup laf atıyorsun; sabahdır duyuyoruz bak, duymuyor değiliz.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sana mı soracağım, size mi soracağım! Sen kimsin de bana susmayı öneriyorsun! Hadi oradan ya, bir haddini bil sen!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ciyak ciyak konuşma! Ciyak ciyak bağırıyor!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Çünkü bana laf atıyorsun, grubumuza laf atıyorsun, tamam mı!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sen kimsin de ben sana laf atayım arkadaş, sen kimsin de ben sana laf atayım! Sus artık ya! Hadi oradan be!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Saygısızsın sen ya, saygısız ya! Saygı yok sende, saygıya davet ediyorum; üslup, saygıya davet ediyorum.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Sen daha terörist ile normal vatandaşı ayır ya! Teröristbaşına “sayın” diyen bir tipsin ya! Hadi oradan ya!

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – “Sayın” diyorum, diyeceğim de.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – “Sayın” diyeceğiz, mahkeme kararı var, Yargıtay kararı var, sizin çok sevdiğiniz Yargıtay var ya, o karar verdi. AYM değil ha, Yargıtay, karıştırmayın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – “Sayın” diyorum, diyeceğim, Yargıtay kararı var.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Demeye devam et!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Yakışanı yap!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – İnsanlığın da bu, vicdanın da bu, devam et!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Bebek katilini güzellemeye devam et! Sizden beklenen o zaten, göreviniz o zaten, o görevle geldiniz! Aynen öyle, siz devam edin.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Bir Amerikalı Parlamenter Usame bin Ladin’e “sayın” diyebilir mi, diyebilir mi söyle bana?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) – Bitti tartışma, dön grubuna, grubuna dön!

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ya Allah aşkına, hadi oradan ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – İşine gelmedi senin, işine gelmedi!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Bülent Arınç çıkarmıştı efendim, sizde yani insaf! “Sayın” meselesini Bülent Arınç çıkardı.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) – Ya, sana ne oluyor arkadaş ya!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Sen bir dur ya!

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sana ne oluyor ya!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Size ne oluyor! Kayıkçı kavgasıyla her gün aynı hikâye. Siz yaptınız! Siz beraber iş birliği yaparken yaptınız!

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri...

EJDER AÇIKKAPI (Elâzığ) – Sana ne oluyor!

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Otur yerine! Sana ne oluyor!

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Birlikte yaptınız, açın, bakın.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) – Ya, sizi rahatsız eden ne?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) – Ben de size “sayın” diyorum Selçuk Bey.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Vallahi ne dersen de, işin mimarı Bülent Arınç’tır. (Gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, oylama devam ediyor. Lütfen...

(Açık oylama işlemine devam edildi)

BAŞKAN – 65 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“ Kullanılan Oy Sayısı : 307

Kabul : 293

Ret : 14 (*)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Rümeysa Kadak

Sibel Suiçmez

İstanbul

Trabzon”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

2’nci sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyon Raporu’nun görüşmelerine başlıyoruz

2.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/1644) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı:85) (**)*

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 85 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen bulunmamaktadır.

Teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

1’inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
ARASINDA HÜKÜMLÜ NAKLİ ANDLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN
BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 29 Mart 2022 tarihinde Taşkent’te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Andlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1’inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2’nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2’nci madde kabul edilmiştir.

3’üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3’üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(**) 85 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 85 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 311

Kabul : 295

Ret : 2

Çekimser : 14 (*)

Kâtip Üye

Kâtip Üye

Rümeysa Kadak

Sibel Suiçmez

İstanbul

Trabzon”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

3'üncü sırada yer alan, İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Dışişleri Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

3.- İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1657) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 87) (**)

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon Raporu 87 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Teklifin tümü üzerinde söz isteyen? Yok.

Teklifin tümü üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE ÖZBEKİSTAN CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA GÖÇMEN İŞÇİLERİN VE AİLE FERTLERİNİN HAKLARININ
KORUNMASINA DAİR ANLAŞMANIN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNMASINA
İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 30 Nisan 2018 tarihinde Taşkent'te imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN – 1'inci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

(**) 87 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci maddeyi okutuyorum.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN – 2'nci madde üzerinde söz isteyen? Yok.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

BAŞKAN – 3'üncü madde üzerinde söz isteyen? Yok.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Teklifin tümü açık oylamaya tabidir.

Oylama için iki dakika süre vereceğim.

Oylamayı başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN – 87 sıra sayılı Kanun Teklifi açık oylama sonucu:

“Kullanılan oy sayısı: 314

Kabul : 311

Çekimser : 3 (*)

Kâtip Üye

Rümeysa Kadak

İstanbul

Kâtip Üye

Sibel Suiçmez

Trabzon”

Teklif kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.33

(*) Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 22.34****BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA****KÂTİP ÜYELER: Rümeysa KADAK (İstanbul), Sibel SUIÇMEZ (Trabzon)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

4’üncü sırada yer alan, 41 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

4.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Kolluk Eğitimi İş Birliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/63) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 41)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

5’inci sırada yer alan, 42 sayılı Kanun Teklifi’nin görüşmelerine başlayacağız.

5.- *İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş’un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Filistin Devleti Hükümeti Arasında Ulusal Sürücü Belgelerinin Karşılıklı Tanınması ve Değişimine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi (2/64) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 42)*

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

Bundan sonra da komisyonun bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek üzere 9 Mayıs 2024 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 22.35

X.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 65) :Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayii Alanında İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

2.- (S. Sayısı: 85) :Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Teklifi'nin oylaması

3.- (S. Sayısı: 87) :Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Özbekistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Göçmen İşçilerin ve Aile Fertlerinin Haklarının Korunmasına Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunmasına İlişkin Kanun Teklifi'nin oylaması

Sıra Sayısı : 65
Oylama Saati : 22:20
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 292
Reddedenler : 14
Çekimsizler : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 307
Açık Üyelikler : 6
Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 85
Oylama Saati : 22:26
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 294
Reddedenler : 2
Çekimsizler : 14
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 311
Açık Üyelikler : 6
Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 87
Oylama Saati : 22:30
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 308
Reddedenler : 0
Çekimsizler : 3
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 3
Toplam : 314
Açık Üyelikler : 6
Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bilici	Bilal	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Demir	Nejla	DEM	Ret	Çekimsiz	Kabul
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ağrı	Sakık	Sırm	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Diñçer	Semra	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Doğan	Mesut	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Enür	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Erdoğan	Asuman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Ergin	Sadullah	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Fakbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Kabul	Çekimsiz	Çekimsiz
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Saneroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Türkçş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul/Mük.	Kabul/Mük.
Ankara	Zorlu	Kürşad	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Çorabatur	Sururi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kaya	Aykut	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Kiliç	Şerafettin	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Kabul	Kabul	Çekimsiz
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Dalgın	Burak	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bingöl	Hülatı	Ömer Faruk	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökarp	Semra	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bolu	Akgül	İsmail	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Elkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Atmaca	Mehmet	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Gözükara Dumaz	Emel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Pala	Kayıhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Akbaşoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Çorum	Kayncı	Vahit	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Denizli	Silkin Ün	Sema	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM	Ret	Çekimsiz	Kabul
Diyarbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Çelenk Özen	Sevilay	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Eren	Serhat	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Kamaç	Mehmet	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Kaya	Adalet	DEM	Ret	Çekimsiz	Kabul
Diyarbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Diyarbakır	Öztürk	Berdan	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Tanrıku	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Türkoğlu	Halide	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Diyarbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Edime	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edime	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Edime	Ün	Ediz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Edime	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Elazığ	Açıkkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Işıkver	Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Elazığ	Nazır	Mahmut Radvan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzincan	Sangül	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Çakırözler	Utku	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Ayşen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Atay	Semret	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bozaltı	Mesut	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Çelikkaslan	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM	Ret	Çekimser	Kabul
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Çalışkan	Necmettin	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Güzelnasur	Mehmet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Gökçöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Halicı	Hikmet Yalım	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Bozan	Ali	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Diñç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Diñçer	Talat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Ekmen	Mehmet Enin	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul/Mük.	Kabul	Kabul/Mük.
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Kabul	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Canze	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Bırol	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ayrm	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Cevizoğlu	Mustafa Hülki	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
İstanbul	Demir	Doğan	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Durgut	Müşerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekler	Behiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Enginyurt	Cemal	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Fırat	Celal	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Gören Bölük	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Hacıoğlu	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	İşık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	İsiz	Seyithan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadıgil	Salha Sera	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karal	Hasan	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Karslı	Şengül	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Bülent	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kaya	Mustafa	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM	Ret	Çekimser	Kabul
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Kurum	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Otlu	Çiçek	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Önder	Sırrı Süreyya	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	Nimet	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
İstanbul	Pamukçu	Suat	YENİDEN RE	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Saki	Özgül	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sahici	Oğuz Kaan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Sivacıoğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Şik	Ahmet	TİP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Tan	Nanık	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Temurci	Selim	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yılmaz	Medeni	DEVA	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yönter	İzzet Ulvi	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Zeybek	Gökân	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Akan	İbrahim	DEM	Ret	Ret	Kabul
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Anslan	Ednan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Bilici	Mustafa	SAADET P	Kabul	Kabul	Katılmadı
İzmir	Böllünmez Çankır	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Çubuk	Burçugül	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kâya Ösen	Seda	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rifat Turuntay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Özale	Ümit	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
İzmir	Türelİ	Rahmi Aşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	DP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Kabul	Çekimser	Çekimser
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç Kocayigit	Gülüstan	DEM	Ret	Çekimser	Kabul
Kastamonu	Ekmekeci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ankan	Mahmut	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Ataş	Dursun	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Aşila	Mehmet	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Gengerlioğlu	Ömer Faruk	DEM	Ret	Ret	Kabul
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysel	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Konya	Altunyalız	Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Bektaş	Başı	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Ekici	Hasan	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Gök	Meryem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Konya	Karaman	Ünal	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN RE	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	SAADET P	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul/Mük.
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Bakırlioğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Başevirgen	Bekir	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç Dora	Zuhal	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM	Ret	Çekimsiz	Kabul
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Mardin	Kılıç	Fanuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Özdağ	Selçuk	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Boz	Sümeyye	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Muş	Temelli	Sezai	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Çalışkan	Enre	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Cürer	Ömer Fethi	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Rize	Ocahı	Tahsin	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Karaman	Mehmet	SAADET P	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Kırçalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Bakarhan	Tuncer	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Siirt	Erdoğan Santaş	Sabahat	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Avşar	Cem	DEVA	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Hamşioğlu	Selcan	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Trabzon	Büyükkaydn	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Enin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM	Ret	Çekimsiz	Kabul
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Van	Çiftçiyörek	Sinan	DEM	Ret	Çekimsiz	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM	Ret	Çekimsiz	Kabul
Van	Kaçmaz Sayyigüt	Gülcan	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Van	Uçar	Zülfüf	DEM	Ret	Çekimsiz	Kabul
Van	Varfi	Güleren	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoglu	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Zonguldak	Ertugrul	Eylem Ertug	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Karaman	Unver	İsmail Atakan	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Hah	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Nasiroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Batman	Oduncu	Zeynep	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM	Ret	Çekimsiz	Kabul
Şırnak	İmez	Mehmet Zeki	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Bartın	Akdatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Iğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Iğdır	Hun	Yılmaz	DEM	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Karabük	Keskinliç	Dumuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 65	S. S. 85	S. S. 87
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	MHP	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Kabul	Kabul	Kabul
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı	Katılmadı
Düzce	Özcan	Talih	CHP	Kabul	Kabul	Katılmadı
Düzce	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul	Kabul	Kabul

